46

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚIA

COLECȚIA SFINX COLECȚIA SFINX COLECȚI

COSMA BRAȘOVEANU

Un martor incomod

Cosma Brașoveanu

Un martor incomod

Capitolul I
O pereche potrivită

— Cine-i tipul?

Nick Stratilat își privi lung soția:

— Amantul tău!

În viziunea fecioarelor de pe bulevard care împrimăvărează gândurile adolescenților fluturându-și stambele, pictorul Stratilat era „de milioane, soro, mai ceva ca Alain Delon![1]”, printre studente trecea drept mascul bine; cele ce și-au isprăvit studiile și nu mai au ce învăța despre bărbați îl considerau o excepție fericită. Doar femeile măritate îl ignorau și e firesc, legitimii rămân în orice competiție inegalabili, cel puțin când sunt de față…

Individul era superb. Ochii păreau două bucăți de

---

[1] Alain Fabien Maurice Marcel Delon (n. 8 noiembrie 1935, Sceaux, Seine, Franța) este un actor și producător francez, câștigător al Premiului César. Ascensiunea sa a fost rapidă, fiind la vârsta de 23 de ani comparat cu actori francezi celebri ca Gérard Philipe și Jean Marais, precum și cu actorul american James Dean. A fost denumit chiar și Brigitte Bardot în ipostază masculină. De-a lungul carierei, Delon a lucrat cu regizori celebri printre care Luchino Visconti, Jean-Luc Godard, Jean-Pierre Melville, Michelangelo Antonioni și Louis Malle.

gheață înmuiate în venin, avea. Trăsături virile, buze senzuale, dinți sănătoși. Judecându-l după siluetă, ai fi fost dispus să crezi că și-a consumat cel puțin jumătate din viață în sala de gimnastică. Înșela, era prea ocupat pentru așa ceva: șaisprezece ore din douăzeci și patru muncea conștiincios cu sticla de coniac într-o mână și paharul în cealaltă. Își trecu degetele prin părul grizonat la tâmple. Inelul fulgeră scurt. Purta cămașă din crêpe de chine[2], cu jabou[3], haină neagră și pantaloni reiați, ia butonieră o garoafă roșie, deschisă și învolburată ca o gură de ibovnică.

Mara Stratilat se încruntă imperceptibil.

„A aflat!"

Își sorbi jus-ul privindu-l printre gene.

— Amantul meu! Hm! Care dintre ei?

Semăna cu o explozie de artificii diferit colorate, un bibelou japonez încărcat cu dinamită. Tăietura ochilor mari, negri, se pierdea undeva spre tâmple, avea pomeții ușor ridicați, dantură de păpușă.

Bărbații folosesc de regulă mâinile în descrierea unei femei frumoase. Receptivi la anumite curburi, sunt dispuși să treacă ușor tocmai peste elementul esențial:

---

[2] Țesătură fină, produsă din mătase.

[3] Accesoriu de îmbrăcăminte, astăzi feminină, constând dintr-unul sau mai multe volane de dantelă, de mătase, fixate la baza gâtului unei bluze, al unei rochii etc. Și care se etalează pe piept ca o cravată.

tenul.

Mara Stratilat știa foarte bine care e primul ei atu. Își purta chipul sculptat în fildeș cu demnitate princiară, zâmbea rar pentru a evita ridurile.

Se aflau la o masă în apropierea ringului. Barul, vag luminat din considerente care nu aveau nimic comun cu economia de energie electrică, se umpluse. Pentru consumatorii constanți, soții Stratilat reprezentau perechea ideală. Însoțeau în chip fericit frumusețea, distincția, amabilitatea și dragostea, căci ce altceva puteau să însemne evitarea frecventă a cunoștințelor, nimeni, niciodată nu fusese poftit la masa lor, privirile lungi, aprinse, aruncate unul celuilalt?

Pictorul râse:

— Cu alte cuvinte în viața ta ar exista mai mulți bărbați?

— De ce nu?

— Te lauzi, fetițo!

Mara Stratilat ridică indiferentă din umeri dar în priviri îi ardeau flăcări negre.

— Mă rog, dacă ideea te consolează…

— Mă amuză. Dă-mi voie, după opt luni de căsnicie să te cunosc. Mi-ar fi fost de ajuns opt zile. O bătu ușor pe podul palmei. Nu ești genul!

— Admirabil!

— Nu ai vocație de femeie ușoară. Scuză-mă. Îți spun

lucruri dezagreabile.

— Fii serios, m-am obișnuit.

Pictorul zâmbi fermecător:

— Nici temperamentul fetelor cu lasere în priviri nu-l ai!

— Mereu amabil?

— Mereu lucid. Cu amicul de la bar e altă istoriei, dacă ești cuminte, într-o zi, o să ți-o povestesc.

— Ce înseamnă să fiu cuminte?

— Să renunți la teribilisme și să-ți iasă din cap, pentru numele lui Dumnezeu, că știi să minți! Nu știi! Îi sărută degetele. În clipa asta te întrebi cum să procedezi. Să te ridici tremurând de indignare, îți permiți să mă jignești et caetera, figura ține de cele mai multe ori, să încerci să mă convingi că mi se năzare, ori să iei lucrurile ușor: zâmbete, un hohot de râs discret cu fluturări de bucle, badinerie[4] conjugală *a la française* sau, în sfârșit, cum ne imaginăm noi că se petrec lucrurile pe acolo…

— Ce mă sfătuiești?

— S-o lași baltă. Și să fumezi mai puțin. Făcu semn picoliței. Curățăă, te rog, masa.

Femeia rupsese țigara între degete.

— Iritată?

---

[4] Caracter glumeț, vesel.

— Plictisită! Crâncen!

— Ai și de ce, e un local deocheat, mâine seară mergem la biserică.

— Mă obosești, Nick!

— Deci te-ai hotărât. În regulă.

Mara Stratilat își clătină buclele:

— Ești incorigibil! Te crezi al naibii de inteligent.

— Sunt!

— Nu vreau să te jignesc dar uneori am serioase îndoieli. N-ai observat că întotdeauna îți las ultimul, cuvânt?

— Întotdeauna am dreptate.

— Nu. Am obosit și știu că e inutil. Și mai știu că…

— Detest melodrama, draga mea.

— Ai nevoie de un pretext! De opt luni trăiesc sub semnul provizoratului, niciunul din noi nu crede în căsnicia asta!

— Fată dragă, îți interzic să debitezi inepții cu carul, rămâi la cât îmi livrezi în mod curent. Niciodată n-am pășit pe un teren mai solid ca acum când există și un al treilea! O privi îngrijorat. Nările îi fremătau. Ce-ar fi să renunți la program? Nu ești în cea mai bună dispoziție.

— Prostii!

Se ridică. Pictorul îi prinse mâna:

— Asculta sfatul meu, fetițo: nu încerca să te sinucizi. Am nevoie de tine.

— Minți, Nick, te iubești prea mult.

Bărbatul avu un râs scurt.

— Succes!

Mara Stratilat părea desprinsă din pânzele lui Degas: o figurină grațioasă și tulburătoare. Senzația de păpușă eterică o accentua, *tutu*[5]-ul vaporos, o spumă albă, rotundă, fixată în jurul șoldurilor.

Privirea pictorului rima cu a celorlalți consumatori. Lucru ciudat pentru că nimeni dintre cei prezenți nu afișa expresia aceea imposibil de confundat a însuraților care își surprind nevestele îmbrăcate sumar. Se rezemă încântat de spetează urmărind-o atent.

Mara evolua pe o frânghie întinsă, sus. Aproape de tavan. Un număr inedit, cu figuri dificile care-ți tăiau respirația.

„Jocul cu moartea! reflectă pictorul. Sper să nu aibă inspirații tâmpite!"

Își răsuci capul. Bărbatul rezemat de bar îl privea fără expresie. Se întoarse alungând fumul de țigară.

„Totul depinde de ea. Logic, trebuie să accepte, deși, verificat, logica și femeile nu fac casă bună împreună."

Orchestra amuți brusc. Mara Stratilat ajunse la

---

[5] Costum de dans pentru balerine (în dansul clasic), făcut din mai multe fuste suprapuse scurte și transparente.

mijlocul frânghiei și căzu în șpagat. Întâlni ochii omului rezemat de bar și pentru o clipă simți că-și pierde echilibrul.

Seară de seară o țintuise cu privirea. O privire grea, tristă, puțin ironică. Nu-i trimitea flori împreună cu propunerile obișnuite, n-o aștepta la ieșire. Ajunsese s-o obsedeze, lucra neatentă, de câteva ori era să alunece. S-au întâlnit întâmplător pe stradă.

„Mă numesc Adam."

„Ce-mi reproșezi?"

Părea decepționat, zâmbea amar.

„Gratiile în spatele cărora ți-ai închis sufletul. Păcat, se va sinucide! Sufletul dumitale se va sinucide, doamnă! Nu sunt nebun, știu să văd dincolo de aparențe".

A salutat-o scurt și a plecat.

Izbucniră aplauzele. Mara Stratilat coborî pe ring. Două picolițe îi aduseră buchete mari de flori. Trecu printre mese mulțumind prin cnicsuri scurte și zâmbete lungi. Adam își sorbea ginul, la bar ca de obicei. Îi șopti din mers:

— Știe!

— Știu.

Pictorul oferi chelnerului o atenție de-o sută, douăzeci și cinci picoliței, alți douăzeci și cinci portarului. Fură

însoțiți la ieșire cu plecăciuni, pe măsura bancnotelor. Mara Stratilat făcea reclamă lui Tiffany de pe Fifth Avenue[6], magazinul acela modest, frecventat de șomeri ca Rockeffeler[7] și Morgan[8], flăcăii încă nu și-au găsit un serviciu pe măsură, blănarilor din Ștefan Platz[9] și caselor de modă de pe bulevardul Madeleine[10].

Studenții care întindeau de-o cafea și din minut în minut răspundeau timid chelnerului cu pumnale în ochi că nu mai doresc nimic își dădură coate:

— Ăștia de pe aici n-au auzit de chestia cu egalitatea socială…

— Lasă, Dodule, mâine-poimâine intrăm și noi în pâine, să vezi trai…

Pictorul, deschise portiera Cadillac-ului albastru, cu farurile mobile, ascunse ziua, o ajută să urce și trecu la volan.

— Nick, spuse femeia, n-ai impresia că exagerezi? În ce sens?

— Azvârli pur și simplu banii.

---

[6] Magazin de bijuterii din New York.

[7] Rockefeller este numele unei familii americane foarte bogate.

[8] A fost un bancher american și colecționar de artă.

[9] Stephansplatz este o piață situată în centrul geografic al orașului Viena.

[10] Boulevard de la Madeleine este unul dintre cele patru bulevarde ale Parisului, un lanț de drumuri care circulă spre est-vest și care include bulevardul Madeleine, bulevardul Capucines, boulevard des Italiens și bulevardul Montmartre.

— Îi investesc!

— Te-ai întrebat ce gândesc vecinii?

Pictorul râse:

— Pentru băieții de la controlul veniturilor am acte, poți fi liniștită. De ceilalți nu-mi pasă, nu colecționez impresii agreabile.

Porni. Mara Stratilat privi în spate. Rezemat de ușa barului Adam îi făcu un semn mic.

…Trei zile după întâlnirea de pe stradă, trecuse pe la cimitirul Belu. Se împlineau doi ani de la moartea unei verișoare, abordase un doliu de circumstanță și o tristețe care nu convingea pe nimeni. La capătul aleii l-a zărit pe Adam. Privea șirul de cavouri, crucile strâmbe, uitate. N-o văzuse, n-ar fi văzut-o dacă nu i se adresa:

„Dumneata?"

Adam a tresărit. A recunoscut-o greu.

„A! Doamna cu sufletul prizonier!"

„Ce faci aici?"

„Mă gândesc."

„Nu risc să întreb la ce anume."

„Surprinzător. În general îți pui tot felul de întrebări incomode. De regulă noaptea înainte de a adormi Mă înșel?"

Ironia era groasă.

„Ești un om ciudat!"

„Dumneata o femeie splendidă.” Ridică brațele: „Nimic de făcut.”

„Ai reușit să mă înspăimânți, nu mă pot concentra pe parâmă.”

„Regret.”

„Îmi reproșezi ceva? Ce anume?”

„Ți-am răspuns acum trei zile, pe stradă.”

„În definitiv cine ești dumneata?”

A zâmbit trist:

„Aș da mult s-o știu. Nu iubesc calamburul dar, după biblie probabil că Adam, fiul omului. La revedere!”

„Așteaptă!”

Și-a aprins o țigară, l-a privit curioasă. Un bărbat tânăr, bine făcut, cu ochi mari, migdalați, fără excentricități vestimentare.

„Spune-mi, te rog, ai idee în ce an trăim? Cum se cheamă planeta pe care calci?

„E foarte important?”

„Extrem!”

Au pornit spre capelă. Adam mergea cu privirea în pământ și mâinile la spate.

„Da, doamnă. Din păcate… M-am născut cu cinci veacuri mai devreme, plămânii mei au nevoie de alt aer, uneori pur și simplu mă sufoc. Prea multă agitație, prea mult zgomot, vorba lui Will, pentru nimic. Pentru că mai devreme sau mai târziu, totul devine de-o

inutilitate ilară. Un adevăr descoperit, probabil, într-o grotă de un strămoș în timp ce se încălzea la foc sau mușca dintr-o pulpă de mamut. Uită-te în jurul dumitale și dacă poți încearcă *să simți* ce înseamnă momentul acela, inevitabil. Ce se întâmplă cu ambițiile, voința fermă sau încăpățânarea, *după.* Toată lumea e de acord că într-o anumită zi, de dorit cât mai târziu, ne va vizita doamna în negru. Unii, din ce în ce mai puțini, se întreabă chiar cum va fi. Acestea sunt gânduri. O privi lung, intens. Gânduri pe care *eu le simt, le pot pipăi, au formă și culoare. Și dor…"*

S-a oprit surprinsă:

„Culoare și formă… Nu-i exclus."

„Gândul de o clipă e palid, fără vitalitate de dimensiuni incerte, îl suporți mult mai ușor."

„Interesant!"

„Nu-i așa? În ochi îi jucau lumini stranii. Mă temeam că mă crezi nebun. Sunt chestiuni greu de înțeles, eram hotărât să nu-ți vorbesc…"

„Continuă."

„Nici acum nu sunt convins că e bine. Dumneata ai altă conformație psihică, alte preocupări, nu vreau să-ți alung surâsul."

„Continuă! Te rog!"

Adam a tras adânc mireasma florilor în piept:

„Într-o toamnă, acum doi ani, mă plimbam pe aleea

asta. Întotdeauna m-au fascinat dușii de pe lume… Pentru o clipă, o singură clipă, am avut sentimentul că nu mai sunt. Înțelegi? Gândul că nu exist s-a strecurat în mine, căpătase dimensiuni concrete, palpabile. Dacă-mi crestam pielea cu un bisturiu puteam să-l văd…”

— E ceva în neregulă, fetițo?

Pictorul conducea repede ținând volanul cu o singură mână. Mara Stratilat reveni în mașină:

— Ce întrebare?! A fost o seară reușită, ți-am mai spus…

— Ai dreptate. Mă bucur.

…Au mers pe jos până în centru. Adam a vorbit tot timpul, fericit că ea poate să-l înțeleagă. Era obsedat, de ideea spiritului încătușat de problemele imediate, teoria că Dumnezeu și sfinții ar fi cosmonauți, ființe mult mai evoluate de pe altă planetă, îl tulburaseră adânc.

„E îngrozitor, îți dai seama? Nu poți trăi fără sa crezi în ceva. Mi-am ales divinitatea, o formulă comodă la îndemâna oricui, și acum aflu că arhanghelii au populat terra făcând amor cu străbunicile noastre!

„Dumneata ai totuși un ideal. Gândul!”

Ochii îi luciră aprinși.

„Da! Sunt convins că gândul ar guverna universul dacă oamenii l-ar elibera de poveri. De fiecare dată când reușesc să-l simt mă cutremur. Nu-ți imaginezi ce forță uriașă ascunde!”

„Spune-mi, cu ce te ocupi?”

A râs:

„În sensul obișnuit, nu sunt prea ocupat. Mulțumesc lui… poftim, habar n-am cui să-i mulțumesc! problemele materiale nu-mi dau bătaie de cap. Am moștenit o sumă care-mi îngăduie să mă îmbrac decent, și să-mi procur materialele necesare.

„Ce materiale?”

„Nu-ți spun. Am toată considerația pentru capacitatea dumitale de a sesiza anumite chestiuni, dar subiectul ăsta rămâne tabu. Dacă reușesc, într-o zi o să mai auzi de mine. Până atunci, îți promit să evit barul, nu vreau să te am pe conștiință.”

„Te aștept!”

„Bine, o să vin.”

N-a venit.

— Am ajuns.

Mara privea prin parbriz fără să vadă ușa garajului.

— Vrei să dormi în mașină?

— Poftim? A, da…

Pictorul o ajută să coboare. Zâmbea.

— Același program?

— A intervenit ceva nou?

— Ești inegalabilă, fetițo! Prepară-mi, te rog, un vermut până termin cu mașina. N-avem cianură, dar poți folosi cu succes stricnina…

— Spiritual?

— Încă n-ai observat că-ți ghicesc cu cel puțin cinci secunde înainte de a se fi cristalizat, orice dorință? Sunt un soț atent.

— Te simți foarte bine, nu-i așa, Nick?

— Excelent.

— Te plâng!

Mara urcă treptele afișând un aer plictisit.

Vila soților Stratilat privea cam dintr-o parte, ușor arogant, construcțiile vecinilor cu câștiguri obișnuite. Un imobil după gustul maurilor, cu nelipsitul *patio* plasat în incinta clădirii, departe de ochii curioși ai dâmbovițenilor. La dorința pictorului fuseseră plantate jur-împrejur arbuști și flori exotice. Putea fi folosit în orice anotimp, întrucât avea acoperiș glisant de sticlă iar temperatura constantă era asigurată de o instalație specială. O lumină albăstruie, savant difuză, scălda orhideele cățărate pe liane.

Mara, într-un chimonou plușat, intră împingând măsuța pe rotile cu băuturi în apropierea fotoliilor de răchită. Turnă vermut într-o sondă, adăugă puțină lămâie și se așeză.

„M-am comportat lamentabil. În loc să înlătur, i-am întărit bănuielile. Dacă Adam nu venea în seara asta…”

…Adam dispăruse. A trebuit să intervină întâmplarea ca să-l întâlnească. Intrase la Nestor să comande un

carton de trufe. S-a ciocnit cu el la ieșire, căuta un telefon.

„Ești hotărât să mă ocolești?”

„Da, doamnă!”

„Mă cheamă Mara,”

„Da, Mara. Jocul ăsta nu e de mine, n-am nici e șansă.”

„Ce știi despre femei?”

„Cine știe ceva?”

„Am priceput, se poartă scepticismul, e un curent, o modă.”

„Observ că atunci, în cimitir, ne-am pierdut amândoi timpul…”

„Oferă-mi o prăjitură. Te rog.”

S-au așezat la prima masă. Mara nu-și putea desprinde privirea din ochii lui. I-a spus:

„Ți-am făcut o impresie oribilă, recunoaște.”

„Observ, a repetat, că aștepți complimente. Ei bine, doamnă…

„Mara!!”

„Știi foarte bine că oricare bărbat și-ar vinde sufletul să te aibă!”

„Cu excepția dumitale!”

„Cu excepția mea. Deși…”

„Spune.”

Ochii lui Adam s-au aburit.

„M-am îndrăgostit până peste cap de dumneata. Îți iubesc mersul, rochiile, părul, iubesc aerul pe care îl respiri, asfaltul pe care calci…”

„Taci! Te-aude lumea.”

„Nu ai destulă fantezie ca să înțelegi ce se întâmplă cu mine când nu te văd. Și totuși… I-a strâns degetele: Mara, știi că aș fi putut să te conduc în garsoniera mea, cinci minute după ce te-am cunoscut?

L-a privit surprinsă:

„Lucrez la bar dar nu sunt animatoare!”

„Lasă copilăriile, cedai gândului meu fără să știi, fără să-ți dai seama.”

„Nu înțeleg.”

„Ai auzit de hipnoză?”

„Astea sunt povești, Adam. Scuză-mă, dar nu cred o iotă.”

A clătinat din cap.

„Spune-mi, te rog, unde-i soțul dumitale?”

„Acasă. Lucrează.”

„Peste opt minute va trece pe trotuarul de vizavi! Pariem?”

„O să pierzi, nu-l cunoști!”

„Uită-te la ceas!”

Era ora șase. Adam și-a concentrat privirea. Ochii negri mușcau. La șase și opt minute pictorul era în dreptul florăriei. Mara a exclamat sufocată:

„Cum ai reușit?”

„Fii atentă, acum o să scoată batista, o să-și tamponeze fruntea, apoi își va aprinde țigara la filtru. Urmărește-l!”

Nick Stratilat execută comanda întocmai. Și-a șters fruntea, a aprins țigara, a azvârlit-o tușind.

„Acum crezi?”

„N-aș vrea să ne vadă împreună, și-ar putea imagina orice…”

„Nicio grijă. Îl trimit acasă.”

Pictorul a urcat la volan, dispărând grăbit. Mara încremenise.

„Ești extraordinar!”

„Încă nu, Mara, încă nu…”

„Cum ai procedat?”

„Știi cât mi-ar trebui ca să-ți explic? Viața e totuși scurtă.”

„Pur și simplu nu-mi revin. Eram convinsă că-s trucuri, aveam un coleg iluzionist care își aducea oamenii lui în lojă…”

„Vânzător de iluzii, într-un fel sunt și eu. Cumpăr și uneori vând…”

„Îți dau cuvântul de onoare că nu intru în amănunte, spune-mi dacă ăsta-i subiectul tabu.”

Adam și-a coborât privirea.

„Da. A respirat adânc. Gândul poate degaja o forță

incomparabil mai puternică decât explozia nucleară, va furniza omului energia necesară pentru zboruri care depășesc viteza luminii, medicii vor dispare pentru că gândul va fi un strălucit chirurg. Și va fi! Trebuie eliberat, atât."

„Dumneata ai reușit?"

„Parțial. E foarte greu să te detașezi complet, aproape imposibil. Suntem în permanență bombardați de semnale auditive, vizuale sau tactile noi, *stress*-ul e din ce în ce mai mare. Adaugă șocul unei pasiuni ucigătoare, definitive, lipsită de orice speranță… E cumplit! Trebuie să-mi recapăt liniștea, Mara, iată de ce te ocolesc. Ești infinit mai tulburătoare decât o citești în ochii bărbaților. A oftat: Da, puteam din prima clipă să-ți poruncesc să vii în cămăruța mea de la mansardă. N-am făcut-o!

„De ce?"

„Pentru că detest violul. Oricum ai suci-o tot viol s-ar fi numit. Ș-apoi nu pe dumneata te doresc, Mara, ci sufletul dumitale! Iar la *el* n-a ajuns nimeni… Ești prea egoistă, te iubești prea mult ca să tolerezi vreo apropiere. Zilele trecute ți-am vorbit de niște gratii. O comparație prețioasă, dar singura pe care mi-o sugerezi. Dumneata respiri prin aplauze și bijuterii, ți-am văzut mașina, bănuiesc ce ai acasă. Dar, te întreb, e oare de ajuns?"

S-a jucat mult timp cu linguriţa împrăştiind frişca de pe cataif.

„Adam, poţi să-l trimiţi în noaptea asta pe Nick undeva departe, la Satu-Mare eventual?”

Două ore mai târziu păşea pentru prima dată în garsoniera lui…

— Eşti superbă, Mara! spuse pictorul apropiindu-se. Bei ceva?

— În seara asta, nu!

— De ce tocmai în seara asta?

— Vrei să-mi. Vorbeşti iar eu trebuie să fiu lucidă.

— Ce se întâmplă cu tine, fetiţo, începi să le prinzi din aer. Îngrijorător!

— Îmbătrânesc, Nick.

Pictorul aprinse două ţigări, îi oferi una.

— Dacă mă gândesc la apetitul de viaţă, n-aş zice…

— Cântecul lebedei!

Dintr-o nişă privea *Diana* lui Hans von Marees[11] lucrată în mozaic. Nick Stratilat apăsă un buton camuflat undeva în pervaz şi încăperea se umplu de sunete molatice. O melopee simplă cântată la havaiană. Mara fuma, cu ochii închişi. Spuse:

---

[11] Hans von Marées a fost un pictor german. Specializându-se iniţial în portret, el a apelat mai târziu la subiecte mitologice. Şi-a petrecut ultimii ani din viaţă în Italia.

— Ce caraghios!

— Anume?

— În ultimele opt luni n-am reușit o singură clipă să uit că vecinii de alături schimbă două troleibuze până la serviciu, după ce s-au sculat cu noaptea în cap, iar noi…

— Noi avem bani.

— Și șansă.

— Da, și șansă. Și destulă minte ca să nu comitem greșeli ireparabile…

Mara Stratilat sprijini țigara pe scrumieră.

— Dă-i drumul, Nick.

— Cum stai cu pulsul?

— Treci peste introducere.

— Mă rog. Peste o săptămână, spuse răspicat pictorul, vom sparge un depozit. Sunt acolo câteva colecții de monede vechi care pot fi valorificate ca lumea.

Nick Stratilat avu sentimentul că nevastă-sa îl confunda cu sectoristul, un flăcău de nădejde, plin de atenții delicate, care venea din când în când să se intereseze cum o mai duc. Înlemnise. În sfârșit, își aminti că trebuie să respire:

— E… e o glumă!

— Hai să-i zicem glumă. Pentru oricare tip cu glanda umorului bancul ăsta face aproximativ optzeci de milioane, dacă vrei, calculez exact.

— Îți bați joc de mine, Nick! Tu nu ești în stare să-ți

însușești un fir de ață străin!

— Categoric! Detest găinăriile.

— Atunci?

Pictorul o măsură neîncrezător.

— Să fii chiar atât de candidă?

— Nu înțeleg.

— Lasă fițele de fecioară, ce dracu, nu te-ai născut ieri-alaltăieri.

— Îți dau cuvântul meu că habar n-am despre ce vorbești!

— Ești o femeie inteligentă, Mara, deși arăți splendid. Mi-e greu să cred că n-ai mirosit până acum de unde am atâția bani.

— Pânzele tale se cumpără, ai cea mai ridicată cotă…

Nick Stratilat râse mult, cu poftă.

— Dar cine le cumpără, te-ai întrebat?

— Ai noștri, turiștii străini…

— Pe dracu!

Mara, intrigată, nu-l slăbea din ochi.

— Atunci, cine?

— Eu.

— Tu?!?

— Imaginează-ți. Sunt un pictor prost, fată dragă, am oarecare îndemânare, nu și har. Toate aiurelile din atelierul meu, luate împreună, nu valorează cinci bani. Pete de vopsea aruncate brambura, confrații au

înnebunit, nu mai pricep nimic. Le expun la *Consignația* și plătesc tipilor care „se dau în vânt după ele", prețul integral plus deranjul. În felul ăsta, curioșii află că am un venit lunar, cu acte în regulă, de peste treizeci de mii. Închide gura, fetițo!

Sorbi ultima picătură, își prepară altă sondă. Mara Stratilat îl urmărea fără să clipească.

— Câte pahare ai golit, Nick?

— Nu-s beat, n-ai nicio grijă.

— Atunci ești nebun! Nebun de legat, ai început să delirezi!

— Ți-am spus adevărul, fetițo!

— Nu cred!

— Să verificăm. Formă un număr de telefon. Pe avocatul Țundrea îl cunoști, mă cumpără frecvent, vorba aia, nici n-așteaptă să se usuce vopseaua. Ridică difuzorul mic! Alo, aici Stratilat!

*

Lectura-somnifer recomandată de amici era formidabilă, adormise ținând între degete volumul unei scriitoare specializată în romane polițiste. Când telefonul începu să sune, tresări speriat deși, excelent meseriaș, reușise să-și convingă conștiința că are o existență curată ca lacrima. Mârâi înfundat că după miezul nopții oamenii normali obișnuiesc să doarmă.

Uite ce e, flăcăule, ia cât te plătesc pot să-mi permit.

Trage întâi o dușcă, sticla e lângă noptieră, și scoate-ți vata din urechi.

— Pentru asemenea idei minunate accept să mă suni la orice oră. O clipă!

Întinse mâna după clondir, îl duse la gură. Era unul din bărbații aceia, între două vârste, care nu-și complică existența folosind paharul. Bău lung, zdravăn, apoi apucă receptorul.

— La dispoziția dumitale, maestre.

— Ai proteza?

— Da. De ce mă întrebi?

— Doresc să-mi spui clar și cu dicție cât ai plătit până în prezent pentru tablourile mele.

— Păi n-am făcut socotelile?

— Le mai facem odată!

— Acum, la miezul nopții?!

— Aștept!

Avocatul răspunse prompt, împotriva obiceiului:

— Șaizeci de mii, coane, asta înseamnă zece bucăți.

— Perfect. Cât ai primit de la mine?

— Păi. Prețul plus chiria pentru depozitarea tâmpeniilor.

— Concret!

— Partea mea ar fi cincizeci de sute. Privi scârbit tablourile agățate pe pereți. Ți-am cerut puțin, domnule, am coșmaruri numai când le văd!

*

— Edificată? Pot să mai fac câteva numere…

Mara Stratilat puse difuzorul lângă aparat.

— Cum e posibil?!?

— Consumă-ți spaimele cu zgârcenie, fetițo, în noaptea asta o să afli multe.

Îi turnă un deget de coniac. Femeia duse paharul la gură fără să-l slăbească din ochi. Bău scurt, mecanic, luă țigara întinsă.

— Nick, îți dai seama, ești…

— Un escroc. Știu.

— De ce ai avut nevoie de comedia asta, fă-mă să pricep!

— Ca să poți purta ametistele și colierul de perle roz, și brățara cu diamante și etola de vizon, ca să te plimbi într-o mașină scumpă și să locuiești în asemenea vilă fără să te întrebe nimeni de unde ai atâția bani!

— De unde?

Pictorul își examină dunga pantalonului, ciorapul bine întins. Declară senin:

— Fur.

— Ce?!?

— Sfinte, Dumnezeule! Mara ești de o nevinovăție dezarmantă, îți mai lipsește șorțul de școlăriță și codițele cu funde.

— Încep să cred. Spune!

— Sfatul meu ar fi să nu insiști. Te angajezi.

— Vorbește!

Nick Stratilat ridică din umeri.

— Există o dispoziție eu privire la obiectele de valoare aflate în proprietatea persoanelor particulare. Tablourile, icoanele, bijuteriile, colecțiile de timbre și monede vechi et caetera trebuie declarate. Statul exercită astfel un control asupra unor valori din patrimoniul cultural național, care începuseră să fie înstrăinate, clandestin, bineînțeles. De regulă ele constituie sursa unor venituri pentru flăcăii plecați peste graniță. Evident, așa cum se întâmplă în asemenea situații, nu toată lumea s-a grăbit să-și etaleze avutul, personal cunosc câțiva tipi care nu s-au conformat legii. Râse: În momentul de față sunt curățați, își mușcă degetele.

— De ce?

— Nu poți pretinde că ai fost păgubit de un lucru pe care nu-l aveai. Clar? Majoritatea posesorilor sunt arhitecți, medici sau artiști de marcă. Mărturisind, se expun oprobiului[12] public, își pierd automat creditul moral. Un teren fertil după cum vezi, lipsit de orice risc. Totul e să ai fler și câțiva băieți de nădejde care să te

---

[12] Dispreț, dezaprobare prin care societatea condamnă fapte socotite nedemne sau oameni care săvârșesc astfel de fapte.

ajute. Scutură țigara: De un an și jumătate sancționez, într-o manieră personală, indivizii neconformiști.

— Un act de justiție…

— Dacă vrei. Am găsit relativ ușor o piață de desfacere, la un semn dinainte stabilit vine un emisar din Italia care preia marfa.

— Și străinii pot fi obligați să-și deschidă bagajele la vamă.

— Omul meu e un profesionist, are o mie și unul de trucuri. Să presupunem că-i livrez un Monet[13], îi descriu pânza, toate caracteristicile, eventual îi trimit fotografia tabloului în color. Tipul se prezintă la intrarea în țară cu o copie fără valoare și iese cu originalul. Tot el îmi procură aparatura indispensabilă muncii mele. În momentul de față, dispun de o sumă cu multe zerouri la o bancă din Elveția. O parte din dolari îi transform în lei, câștigați, după cum arată chitanțele eliberate de *Consignația,* prin vânzarea pânzelor mele…

Femeia articulă greu:

— Tu te ocupi de asemenea orori?!?

— Spune-i afacere. O afacere rentabilă.

— Nick, mă îngrozești!

— Mara, mă indispui!

---

[13] Oscar-Claude Monet (n. 14 noiembrie 1840, Paris, Franța – d. 5 decembrie 1926, Giverny, Franța) a fost un pictor impresionist din Franța.

Tăcură. Pictorul topea gheața din sondă, clătinând paharul. Urmărea operația cu interes, calm, sigur.

— Altruismul, spuse, e o formulă machiavelică inventată de escroci pentru a-și ascunde adevăratele intenții; mila, un basm frumos; virtutea, o femeie urâtă după care nu se ia nimeni, vorba franțujilor problemele de conștiință, drumul cel mai scurt spre mizerie. Aceasta-i religia omului de succes, adevărul asului, indiferent dacă e șef în *Cosa Nostra*[14] sau regele pastei de dinți. Un adevăr care se șoptește, numai demagogia are trâmbițe, nici măcar nu am meritul să-l fi inventat. Răsplata în viața de apoi o cedez cu dragă inimă calicilor. Cel puțin în sensul ăsta sunt de acord cu materialismul, chestia cu raiul e o cacealma, ascultă-mă pe mine. Amărâții intoxicați în teorii umanitare n-au acces în lumea finanțelor, nu cunosc adevăratele principii care guvernează lumea. Râse: Mi se pare cel puțin curios că trebuie să-ți explic ție lucrurile astea, tocmai ție! De câte ori, ca să te citez, ai stat la o coadă?

---

[14] În trecut, Cosa Nostra era considerată ca fiind o organizație rebelă, care apăra locuitorii Siciliei de ostilitatea guvernului Roman dar și a invadatorilor. Cosa Nostra are la bază familia, denumită astfel după teritoriul pe care îl controlează. Fiecare familie este condusă de un Capofamiglia secondat de un asistent denumit Consiglieri și de Capidecina. Un capidecina controlează activitatea unui grup restrâns de „oameni de onoare".

De ce nu te îmbraci pe Lipscani la *Papagalul*[15]? De ce nu porți gablonzuri în loc de perle? De ce folosești *Eau de roche*[16]? Împărțeai frumos surplusul cu madam Papuc de vizavi, miluiai orfanii sau refuzat cel puțin, în numele conștiinței, să porți obiectele introduse în țară prin contrabandă. Te obsedează ideea că vecinii se scoală la cinci dimineața și schimbă două troleibuze până la serviciu? Altruism!

Mara îl asculta încremenită. Melopeea difuzată în încăpere avea acorduri funebre, în sufletul ei murise ceva. Pictorul își scoase batista, albă, mare, impecabilă, îi tamponă lacrimile de pe obraz.

— A, nu, te rog! Nu așa! Dacă nu ești cuminte te trimit urgent la culcare. Universul nu se dărâmă, fată dragă, chiar dacă uneori se clatină.

— Credeam… eram convinsă că totul se datorează talentului tău…

— Dacă chestiunea te consolează, să știi că nu te-ai

---

[15] Câteva dintre prăvăliile cele mai celebre de pe Lipscani: magazinul de porţelanuri "Rosenthal" ("Toată lumea își dorea ceva de la Rosenthal, însă era un magazin accesibil pentru mult mai puțini"), drogheria Garibaldi, numeroase magazine "cochete de damă mode", magazinul de încălțăminte "Dermata", cele numite "La papagal", "Voaleta", "Dinescu şi Ionescu" (transformat în magazinul universal "Bucureşti"). Alături de aceștia, cei care treceau pe Lipscani puteau găsi și restaurante sau plăcintării renumite.

[16] Eau de Roche de Rochas este un parfum Citric Aromatic de dama. Eau de Roche a fost lansat în 1946.

înșelat. În definitiv munca mea presupune aptitudini ieșite din comun, un ochi extrem de ager. Îți imaginezi cumva că e ușor să detectezi șmecherii cu averi ascunse? Băieții mei vântură țara, leagă cap la cap informații vagi, răscolesc arhivele… Am angajat un seducător de profesie să sucească mințile cucoanelor care ar putea ascunde câte ceva. Patul a constituit dintotdeauna altarul de jertfă a marilor secrete… Ai idee cât de greu e să descoperi în pleava hoților de rând un spărgător inteligent și mai ales discret? Bănuiești câte lucruri trebuie să știu despre el ca să-l pot avea la mână? În accepțiunea mea curentă discreție înseamnă frică, devotamentul e sinonim cu banii. Să-ți spun cât primește Anton, de pildă?

— Cine e Anton?

— Mara, mă deprimi! Când ieșim, n-ai observat în spatele nostru un tip la volanul, unei Dacii gri?

— Nu.

— Pe ce lume trăiești, fetițo?!

— Asta mă întreb și eu. Milițian?

— Ai haz! Anton Zaharia e omul meu de încredere. Atât timp cât nu mi se întâmplă nimic, la sfârșitul lunii încasează cinci mii de lei. Neimpozabili…

— Dumnezeule!

— Tipul e un dur, la Chicago făcea carieră. Nimeni nu i-a rezistat până astăzi.

— În ce sens?

— Există indivizi care se încăpățânează să nu-și amintească unde au dosit colecția de timbre, să spunem. Omul meu le împrospătează repede memoria.

— Vrei să spui că îi brutalizează?!

— Hm, chestiune de îndemânare, bietul Anton, nu reușește să mute un pahar fără să-l spargă.

Femeia clătină din cap, zâmbi incert, cerșind informații.

— Nu cred, Nick, nu pot să cred!

Nick formă un număr de telefon, îi întinse receptorul mic.

În difuzor se auzi o voce aspră, bine timbrată:

— Ascult, domnule Nick.

— Noutăți?

— Nimic.

— Bine. Rămâi pe fază.

Închise. Mara Stratilat își frecă tâmplele.

— E clar, visez! Nu e posibil, trăiesc în casa asta de aproape un an…

— Un an în care n-ai văzut nimic, fată dragă, și cu siguranță n-ai fi știut niciodată dacă…

Renunță. Femeia îi căută privirea:

— Dacă?

— Gata, pentru astăzi ajunge, discutăm și mâine.

— Acum!

— E târziu.

— Acum!!

— Folosești un ton cu care nu sunt obișnuit.

— Spune!

Vorbea fără să-l privească. Pictorul rupse o orhidee albă și o fixă la butonieră.

— Ciudat, de obicei nu mă înșel, te credeam mai puțin sensibilă în unele privințe… Ți-am oferit tot ce-și poate dori o femeie și… îi aruncă o privire iute: Și nu pun întrebări dificile!

— Ești ocupat!

— Într-adevăr, extrem de ocupat.

— Ce știi tu despre mine?

— Se pare că suntem reciproc dezinformați, dar e numai o părere, ai să te convingi. Oricare nevastă cu datele tale ar ști să prețuiască lipsa de curiozitate a omului de lângă ea în anumite privințe…

— Subtil.

— Nici măcar, dar, în sfârșit, asta-i deja altă chestiune. Ei, suspendăm?

— Nu. Își pironi privirea asupra lui, cercetându-l cu o curiozitate nouă. Un examen de laborator, rece, amănunțit. Continuă!

— Și mâine e o zi, ești obosită, *bulversată ca* să folosesc vorba preferată a amicului Țundrea. Surâse gândului, degajat; aveai senzația că toată seara discutase numai

lucruri agreabile, ce necazuri are finul Costică și cât de suav sună versurile lui Macedonski[17]. Avocații sunt incapabili să renunțe la cuvinte sonore, de import. Citeam undeva că autoritățile franceze sancționează autorii care recurg la termeni străini atât timp cât există corespondentul în limba maternă. După opinia mea procedează înțelept, americanismele au invadat lumea ca și cum n-ar fi suficientă Coca-Cola și expansiunea financiară. Își privi ceasul: extraordinar, știi cât e?

— Îți joci prost comedioara, Nick, „momentul de adevăr" din noaptea asta l-ai pregătit de mult!

— Și eu care puteam să mor cu convingerea că sunt un spontan. Hm! „Momentul de adevăr!" Sună a literatură.

— Nu întâmplător ai venit astă-seară să mă iei!

— O fac frecvent.

— Nu întâmplător m-ai pus la curent cu preocupările tale! Spune ce ai de spus!

— Serios, nu vrei să ne culcăm, mâine trebuie să fiu în

---

[17] Alexandru A. Macedonski (n. 14 martie 1854, București, Țara Românească – d. 24 noiembrie 1920, București, România) a fost un poet, prozator, dramaturg și publicist român. Supranumit poetul rondelurilor, inspirându-se din literatura franceză, este primul reprezentant al simbolismului în literatura română. Inițiatorul cenaclului și revistei literare Literatorul, a susținut modernizarea poeziei românești, fiind într-o continuă polemică cu junimiștii. Aceste polemici i-au afectat serios cariera literară și viața și au rămas notabile polemicile sale cu Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu și Ion Luca Caragiale.

formă.

— *Hold-up*[18]?

— Ce prostie!

— Asasinat?

— Mara, mă decepționezi! Sunt un tip subțire.

— Spune!

Pictorul ridică brațele în semn de neputință.

— Reține, te rog, am insistat să amânăm discuția. Luă o sticlă. Vrei?

— Nu te ocupa de mine. Așadar?

— Mi-e imposibil să continui dacă mă privești așa.

— Uite, zâmbesc.

— Subtilizarea valorilor nedeclarate exclude orice anchetă, un avantaj extraordinar. Niciunul din clienții mei nu s-a plâns la miliție, chiar atunci când Anton le-a aplicat tratamentul său personal… Din păcate, depistarea lor a devenit din ce în ce mai anevoioasă, de două luni șomez la modul concret, colaboratorii apropiați au început să murmure. În ritmul ăsta până la toamnă întreprinderea dă faliment.

— Îmi place cum îi spui…

— Nu e un eufemism, te asigur, dacă accepți să lucrezi cu mine o să-ți dai seama repede.

— Adică să intru în bandă.

---

[18] Jaf efectuat sub amenințarea cu arma, tâlhărie.

— Ai un vocabular!

— Va trebui să mă înveți să fur.

— Nu e neapărată nevoie, ție ți-am rezervat altă partitură.

— Femeia cu pumnalul?

— Ai răbdare. În mod deosebit mă îngrijorează pulsul pieții, cei din occident au început să cocheteze cu alți.

furnizori. În consecință e momentul să relansez puternic, iar pentru treaba asta am nevoie de marfă. Mă urmărești?

— Da.

Pictorul își sorbi paharul pe îndelete.

— Peste cinci săptămâni se deschide la Lausanne expoziția internațională de numismatică, la care, firește, participă și ai noștri. Colecțiile statului și ale unor persoane particulare se află în momentul de față depozitate în același loc. Am procurat catalogul, numai piese rare de o valoare excepțională…

— Schimbi branșa?

— Afacerea merită. Arhitectul Tomulescu din Timișoara, ca să-ți dau un exemplu, posedă o colecție unică în lume, absolut toate monedele care au circulat pe teritoriul României de la colonizare încoace. Dincolo de aspectul material, imediat, exponatele prezintă un interes deosebit pentru istorici, ele atestă legăturile trainice ale dacoromânilor cu popoarele învecinate…

Mara Stratilat zâmbi trist:

— Nu ți-ai pierdut somnul din cauza convulsiilor de conștiință!

— Hm! Folosești termeni care îmi scapă.

— Ai fi în stare să furi și să comercializezi…

— Eu am propria mea istorie, fată dragă, pentru mine numai ea contează și sunt dispus s-o ofer cui plătește mai bine!

— Jalnic!

— Lasă patriotismul pe seama altora, nu se asortează deloc cu viața noastră. Nimeni n-o să-mi dea o cinzeacă gratis numai pentru că îi demonstrez descendența latină. Despre ce vorbeam? A, da, îți dai seama, fiind în joc o asemenea miză, nici tezaurul național nu e mai strașnic păzit. Colecțiile pot fi vândute urgent cu patru milioane de dolari. Nu știu dacă suma asta îți spune ceva, înmulțește cu douăzeci de lei bucata, la negru bineînțeles, și o să-ți faci o idee.

Femeia îl împungea cu privirea. Își mușcă buzele:

— Ca să vezi cât de falsă e prima impresie, credeam că ești doar un nemernic…

Pictorul acceptă gălăgios echivocul.

— Fată dragă, mă copleșești cu drăgălășeniile, încep să mă simt prost, zău așa.

— Mi-ai rezervat și mie o cotă parte, pentru participare?

— Aveam impresia că gătim pe aceeași plită, dar dacă ții neapărat, desigur…

— Aștept propunerea.

— Depozitul cu pricina, repet, e păzit ca ochii din cap. Sunt un tip cu fantezie, am răsucit o mie de variante, practic e imposibil să te apropii prin mijloace obișnuite. Uși care se deschid prin comandă electronică, paznici gata să răsară din pământ la prima mișcare suspectă, semnale de alarmă la fiecare pas, o mie și una de capcane.

— Și-atunci te-ai gândit să-ți împingi nevasta în față. Pe cine trebuie să seduc?

Nick Stratilat își învârti ghiulul privind piatra verde din toate părțile.

— N-ai înțeles nimic, fetițo! De opt luni fac eforturi să consolidez această căsnicie…

— Observ.

— Ești indiscutabil o femeie îngrijorător de frumoasă, Mara, sincer nu cred să-ți reziste cineva. Și totuși nu la farmecele tale m-am oprit. Pentru asemenea operații am câteva specialiste. Dacă puteam pătrunde prin intermediul unor fuste, nu ți-aș fi pomenit niciodată despre isprăvile mele.

— De ce? E fascinant să afli că bărbatul tău e un tâlhar.

Pictorul se stăpâni greu.

— M-am dat peste cap să găsesc pe altcineva în tocul

tău. Mi-a fost imposibil.

— Sunt de neînlocuit!

— Peretele depozitului e legat de clădirea cea mai apropiată printr-un cablu care susține instalația de iluminare.

Pictorul se opri cântărindu-i reacția.

— Mai departe.

— Un cablu suspendat la zece metri înălțime, la fel de bine întins ca și parâma pe care lucrezi…

— Ai înțeles, nu-i așa? Repeți numărul de la bar, minus șpagatul, de jos nu „se vede absolut nimic, mai ales dacă te îmbraci în negru, desfaci siguranța dispozitivului de alarmă și te întorci pe aceeași cale. Restul mă privește pe mine. Făcu o pauză împreunându-și vârful degetelor: Ce părere ai?

Femeia se ridică brusc și părăsi încăperea.

Cinci minute mai târziu, Mara Stratilat reveni în *patio.* Purta un pantalon ușor, de vară, o bluză, un sac de sport. Pictorul se răsuci încet:

— Ăsta e răspunsul?

— Da. Bijuteriile sunt pe comodă, cârpele în dulap, de bani nu m-am atins. Mi-ar arde mâinile.

— Te grăbești!

— Nu mă întrerupe!

— Fată dragă…

— Vorbim pe rând, te-am ascultat o noapte întreagă,

acum urmez eu! oftă umezindu-și buzele: De la patru ani lucrez în circ, am văzut crime iscate de pasiune, zburători prăbușiți în arenă, dresori sfâșiați de fiare, toate grozăviile unei meserii bazate pe risc. Am bătut provincia în lung și-n lat, am cunoscut iresponsabili și alcoolici, de două ori s-a răsturnat autobuzul cu trupa, unii au murit, alții au rămas schilozi pe viață. Respiră adânc: Niciodată însă n-am auzit lucruri mai înfiorătoare ca în noaptea asta! Opt luni am trăit lângă un monstru, mi se întoarce stomacul pe dos numai când mă gândesc!

Se răsuci pe călcâie și porni spre ușă.

Capitolul II
Un soț perfect

— O clipă! Pictorul sta rezemat de o coloană, ținea mâinile în buzunare. Nu te-aș sfătui să-l deranjezi pe amicul Adam Petrescu la ora asta.

Mara Stratilat se opri în prag. Spuse fără să se întoarcă:

— N-am fost foarte exactă față de tine și-mi făceam scrupule. Acum… acum totul e în regulă. Trimite avocatul la el, strada…

— Bărăției 82, la mansardă.

— Știai și adresa? Cu atât mai bine. Da, Adam e un

om sărac, dar e un om!

Pictorul izbucni în hohote de râs:

— Mie-mi spui? Du-te sus, Mara, lasă fițele de casieriță, fără mine… Ezită: Mă obligi să-ți comunic chestiuni extrem de neplăcute.

— Am auzit atâtea… Clătină din cap consternată: Îți imaginezi cumva că aș putea rămâne cinci minute în casa asta fără să vomit? Ești candid!

— Ai douăzeci și opt de ani, fetițo, ar fi cazul să gândești matur.

— Și bădăran!

— Martor mi-e Dumnezeu, că am vrut să te scutesc de unele amănunte…

— Dumnezeu! Tu n-ai dreptul să-i pomenești numele, auzi!

— Perfect, nu e nevoie să strigi. Da, am sperat că, printre altele, nu vei afla niciodată care-i situația ta profesională.

Îl privi surprinsă.

— O cunosc.

— Trăiești cu capul în nori, fată dragă!

— Încep să mă conving.

— Circul te-a pensionat, nu ești singura, există o limită de vârstă, pentru zburători și echilibriști, iar barul o să-și ia urgent rămas bun de la tine. Adaugă apăsat: Dacă pleci!

— Ordinar! Am ajuns și la amenințări, ce urmează pumnii?

— Te grăbești, fetițo, nu din cauza presiunilor mele o să-ți refuze serviciile. Apropo, cât ți se plătește pe seară?

— Știi!

— Ai semnat vreun contract?

— Interesează-te!

— N-ai semnat pentru că numele tău n-a apărut niciodată în listele de plată!

— Poftim?

— Nu figurezi printre colaboratori.

— Ce prostie, Dumnezeule!

— Regret.

— E ridicol! Nu-ți dai seama…

Pictorul formă un număr de telefon.

— Să auzim părerea amicului Atanasiu. Alo! Aici Nick Stratilat.

*

Responsabilul barului *Pacific*, un individ cu morgă, sobru și manierat, când era asistat întreținea raporturi foarte apropiate cu salariații. Trei picolițe tinere bucurau ochii amicilor veniți să-i vadă noua locuință. Se consuma coniac Courvoisier[19] și bancuri porcoase.

---

[19] Courvoisier este un brand de coniac deținut de Beam Suntory, o filială a Suntory Holdings din Osaka, Japonia. Producția se află în orașul Jarnac din regiunea Charente din Franța.

Telefonul sună în odaia alăturată. Grigore Atanasiu își privi mirat ceasul și ridică receptorul.

— A, dumneata erai? făcu vânt ușii cu piciorul: Necazuri?

— Poți vorbi?

— Da.

— Vreau să știu, spuse pictorul, dacă soția mea are contract cu barul.

— Glumești, domnule Nick!

— Răspunde!

— Nu, firește. Face muncă voluntară, doar am convenit…

— Primește totuși un onorariu.

— De la dumneata.

— Cine-i plătește aplauzele?

— Dumneata.

— În regulă. Mulțumesc.

Legătura se întrerupse. Grigore Atanasiu privi aparatul pe gânduri: „Hm! Ceva nu-i în regulă”.

*

Pictorul aprinse ca de obicei două țigări și îi întinse una. Mara Stratilat o acceptă, reflex.

— Nu pricep nimic, la fiecare sfârșit de săptămână Atanasiu îmi dă onorariul stabilit…

— De mine!

— Cum?!

— Ești obosită, draga mea, hai să amânăm.

— L-ai obligat să mă încadreze la alt tarif?

— Eu suport colaborarea și amabilitatea amicului. Deși banii nu se bucură de merite în ochii tăi, ai reușit să mă convingi, totuși, trebuie să recunoști că deschid sau blochează niște drumuri. De dragul lor se nasc vedete peste noapte și adevăratele valori, se scoală la cinci ca să prindă troleibuzul. Sigur, nu generalizez, nu fac o regulă din asta, dar se mai întâmplă…

— Cu alte cuvinte, fără tine nu mă angaja?

— Nu, Mara. Regret, e o chestiune delicată…

— Bine, dar eu fac succes! Ai fost martor seară de seară… Tresări: N-ai pretenția să-mi spui că tot tu plăteai florile!

— Cincizeci de lei pentru flori, deși măgarii le au în deviz, câte douăzeci și cinci de lei picolițelor să-ți deschidă aplauze.

Mara Stratilat rezemă zidul, sângele îi fugise din obraji.

— Îngrozitor!

— Nici așa să n-o luăm, în fond…

— De ce ai făcut-o?

— Ca să te păstrez. Conviețuirea între un bărbat și o femeie rămâne o treabă a dracului de gingașă, au zbârcit-o mulți. Tu nu puteai fi pe deplin mulțumită decât însemnând ceva prin tine, am mirosit cum stă

chestia imediat. Ți-am oferit posibilitatea să apari aproape goală într-un local de noapte, se pare că figura asta îți hrănește orgoliul, toate trupurile desăvârșite adoră să fie privite și satisfacția că profesional încă rezișți.

— Satisfacția…

— Exact. De când lucrezi din nou ai altă mină, calci altfel. Adu-ți aminte cum arătai în ziua pensionării. Culmea, în loc să apreciezi delicatețea gestului…

— Taci!

Pictorul se așeză acuzând jena.

— Sigur, e neplăcut… dacă totul decurgea normal, n-ai fi aflat-o niciodată.

— Da, n-aș fi aflat-o niciodată… Se învârtea fără rost, un fluture cu aripile frânte. Nick Stratilat o privea printre gene. Mda, deci așa stau lucrurile…

Scoase din sac un plic și i-l întinse.

— Ce-i asta?

— Onorariul. Banii câștigați prin propriile mele forțe…

— Ești hotărâtă să pleci? Mara, te rog, renunță la scenele melodramatice, nu-s de calitate, crede-mă!

— Mi-e silă! Puse plicul pe masă și porni spre ușă. Mai am o șansă.

— Adam Petrescu?

— El nu s-a străduit să mă păstreze cu orice preț, e

mai puțin intuitiv, n-a ghicit ce m-ar face deplin mulțumită.

— Flăcăul trăiește cu picioarele pe pământ… Pictorul răsucea pachetul de țigări între degete, zâmbind. Ai un apetit de vești neplăcute, nemaiîntâlnit! Du-te sus, fetițo, reculege-te! Mara! Încă un pas și va trebui să-ți vorbesc de Adam! Mă rog, să nu-mi spui că nu te-am avertizat. Respiră adânc: Îl plătesc pentru fiecare întâlnire cu tine.

Femeia se chirci:

— Ce?!?

— E omul meu!

— Minți!

— Verificăm?

— Nu cred!

— Nu vrei! Apucă telefonul: Noroc că avem la dispoziție invenția asta minunată. Vasăzică, 16,68… Formă numărul și îi întinse al doilea difuzor. Adam? Aici Nick Stratilat.

*

Divanul neobișnuit de lat domina încăperea. Se mai aflau câteva rafturi cu cărți, o masă și o femeie. Fenicia avea ochii mari, furioși, mirați, verighetă și o blană scumpă pe umeri. În genunchi, la picioarele ei, Adam perora artistic:

— Eu simt gândul, îl pipăi, are formă și culoare. Da,

puteam din prima clipă să-ți poruncesc să vii în cămăruța mea de la mansardă. N-am făcut-o.

— Nu pari un băiat sfios.

— Detest violul! Oricum ai suci-o, tot viol s-ar fi numit. Și-apoi nu pe dumneata te doresc, Angela, ci sufletul dumitale. Iar la el n-a ajuns nimeni. Ești prea egoistă, te iubești prea mult ca să tolerezi vreo apropiere. Zilele trecute ți-am vorbit de niște gratii…

Se opri sâcâit, suna telefonul. Femeia îi ghici jena:

— Vrei să intru în baie?

— Te rog, un minut, isprăvesc imediat. Cred că e tata…

Așteptă să se închidă ușa și ridică receptorul.

— Singur? întrebă pictorul.

— Da și nu, a trecut în baie. Femeie subțire.

— Nevasta compozitorului?

— Da.

— Cum merge?

— Fără probleme.

— Uite ce e, soția mea are nevoie de confirmare.

— În regulă.

— Cine ți-a sugerat să-i faci curte?

— Dumneata.

— Cui raportezi cum a decurs fiecare întâlnire?

— Dumitale.

— Ce onorariu primești pentru…

Se auzi un „ajunge” sugrumat și legătura întreruptă. Adam Petrescu își aprinse o țigară:

— Poți să vii, doamnă.

*

Mara se nărui în fotoliu.

Un manechin strâmb, uitat într-o magazie cu lucruri uzate.

Pictorul se interesă amabil:

— Ți-au ieșit gărgăunii din cap?

Își reveni greu după ce goli paharul cu apă.

Se iviseră zorile; o lumină urâtă, numai pete, se strecura hoțește. Pictorul își lepădase haina, purta un halat de casă roșu, cu brandemburguri[20].

— Te simți mai bine?

Mara închise ochii. Șopti:

— Câtă murdărie, Doamne!

— Exagerezi, fetițo, la urma urmei, într-un fel ar trebui să-mi fii recunoscătoare, pentru tine am făcut-o.

— Pentru mine… începu să râdă numai cu obrajii și buzele, ochii priveau terni, obosiți de moarte undeva în gol. Pentru mine…

— Încetează!

---

[20] Șnururi care se cos ca podoabă pe pieptul și (mai ales) în dreptul butonierelor unei haine (în special la uniformele militare).

— Pentru mine…

Râdea în hohote. Nick Stratilat o pălmui scurt. Se liniști.

— Cine-i javra?

— Adam? Presupun că la el te gândești. Unul din colaboratorii mei apropiați, de profesiune seducător, un băiat extrem de inteligent, să știi. Nu-și putu reține zâmbetul. Și devotat familiei noastre… Are un stil formidabil, suferință și masca durerii, nu i-a scăpat una. Ți-a vândut chestia cu gândurile care dor și hipnoza. Fixasem să trec prin fața cofetăriei la șase și opt minute, să aprind țigara aiurea, mă rog, tot tacâmul. De obicei reduce programul. Clienta pune mâna în foc că-i măcinat de-o pasiune nefericită, din cauza ei nu poate să se concentreze în problema gândului, viitorul omenirii și trece la așternut… Râse: Al dracului!

Mara asculta cutremurată.

— De ce l-ai…

— De ce l-am pus să se ocupe de tine, vrei să știi? O să-ți spun. Noi doi alcătuim o echipă formidabilă, fată dragă, nu există trecător să nu întoarcă capul, ai observat. O pereche superbă, visul adolescentelor, bucuria din privirile octogenarilor, le amintim filmele

cu Greta Garbo[21] și Clark Gable[22], subiectul de invidie pentru milioanele de cupluri, toate ar dori să ne semene. Sunt un bărbat bine, iar tu divină, alături câștigăm reciproc, ne împrumutăm lumina. O rimă desăvârșită, singura. Cu oricare alt partener, și eu și tu ne-am pierde din strălucire. Vanitatea mea bolnavă are nevoie de admirație și invidie, să crape un local întreg când intrăm. Ți-am procurat bijuterii regești pentru că vreau să fii unică, vreau să duc la braț o ființă desăvârșită.

— Un manechin…

— De acord, un manechin, dar fără egal. În definitiv, căsătoriile de conveniență sunt cele mai reușite, nu e un secret pentru nimeni. Sentimentele profunde nasc riduri, prăbușesc umerii, gelozia sporește părul alb,

---

[21] Greta Lovisa Gustafsson, cunoscută ca Greta Garbo (n. 18 septembrie 1905, Stockholm – d. 15 aprilie 1990, New York), a fost o actriță suedeză. Încă din perioada filmului mut a fost considerată un star internațional, un sex-simbol, model care a fost ulterior urmat de multe alte actrițe. Federico Fellini susținea că „a fost fondatoarea unui ordin religios numit „cinema"". A fost supranumită divina, sfinxul suedez sau prințesa de vis a eternității.

[22] William Clark Gable (n. 1 februarie 1901 – d. 16 noiembrie 1960) a fost unul din marii actori americani de film, cunoscut și ca The King of Hollywood (Regele Hollywood-ului) sau simplu The King (Regele). Gable și-a început cariera ca actor la teatru și a apărut în filme mute între 1924 și 1926 și a progresat cu roluri mai importante în câteva filme în 1931. În anul în care a urmat a primit primul sau rol principal. Gable a câștigat Premiul Oscar pentru cel mai bun actor pentru It Happened One Night (1934), și a fost nominalizat pentru rolul principal din Mutiny on the Bounty (1935) și pentru cel mai cunoscut rol al său Rhett Butler din Pe aripile vântului (1939).

întunecă privirea. Știu, gândești că sunt înspăimântător de superficial, dar oare singurul? Oprește primul trecător îmbrăcat în hainele bune, de duminică și pune-l să le scoată. Ai să observi că are maieul uzat iar chiloții puteau fi schimbați de mult. Firește, te iubesc, Mara, atât cât pot eu iubi, în orice caz fără crize, fără scene. Am nevoie de tine și vreau să te păstrez, iar ca să te păstrez l-am cuplat la circuit pe Adam. Își plecă privirea. Recunosc cu sânge rece ceea ce niciun bărbat n-ar face-o în ruptul capului. Nu excelez când e vorba de anumite obligații intime…

Mara își simți stomacul în gât. Se repezi la toaletă.

— Sigur, nu-i o chestie cu care să te lauzi dar nici să-ți pui juvățul de gât, în țările nordice cel puțin a ajuns fenomen de masă. De ce crezi că publică legal reviste pornografice?

— Du-te dracului!

Mara se întoarse împleticită, avea buzele albe, supte, tremura. Nick Stratilat desfăcu o sticlă de whisky. Spuse:

— Știu că te-ai născut pe Rahovei, fetițo, nu trebuie să mi-o amintești. Da, am recurs la serviciile amicului Adam ca să te scutesc de o încurcătură dubioasă cu cine știe ce neisprăvit…

— Termină!

— Îndată. Băiatul e prevăzător, curat, de altfel săptămânal îl supun unui control medical, autorizat…

— Termină, pentru numele lui Dumnezeu! Se clătină: Vreau… trebuie să mă odihnesc.

Pictorul îi arătă dormitorul:

— Ce mai aștepți?

— Nu! Nu acolo! Urcă-mă într-un taxi…

— Bagă-ți mințile în cap, fetițo!

— Te rog. Mi-e rău…

Se ridică sprijinindu-se cu amândouă mâinile.

Din câțiva pași pictorul fu în fața ei:

— Așa? Perfect, continuăm momentul de adevăr.

— Lasă-mă!

Nick Stratilat îi ridică bărbia, o privi lung:

— Fără mine ești pierdută, auzi! De două săptămâni iei droguri.

Mara clătină din cap.

— Nu…

— Iei fără să știi! În ultimul timp ai devenit nervoasă, apatică, te concentrai greu pe parâmă. Trebuia să rămâi în formă. Pe noptieră e pregătit întotdeauna un pahar cu lapte, îl bei noaptea… Până a doua zi efectul dispare.

— Nemernicu…

Nu reuși să articuleze complet. Pictorul continuă febril:

— De ce crezi că ți-am vorbit despre adevăratele mele

preocupări? Sunt chestiuni pe care niciun copil nu le-ar încredința unei femei. Ești legată indestructibil de mine, Mara, n-ai simțit nevoia dozei de fericire, pentru că oricum o luai, dar mâine, poimâine? Poți să te urăști în genunchi și nimeni, auzi, absolut nimeni n-o să te ajute.

— Lasă-mă…

— Secundo tempo! Îți amintești ce s-a întâmplat la maternitate? Pruncul mort nu era al tău, l-a schimbat sora Anghelache cu altul, am declarația ei. În schimbul mărturisirii i-am aranjat plecarea peste graniță. La prima indiscreție înfunzi pușcăria.

— Lasă-mă!

— Și nu numai tu!

O trase lângă telefon, formă un număr.

*

Gigi Păun, ospătar cu reale aptitudini, era convins că viața e frumoasă, mai ales când reușea să scoată din manșetă al patrulea as, iar potul depășea salariul său oficial. De patru ore ținea piept unor cârnățari cu crenvurști în loc de degete și gura plină de aur.

Răspunse la telefon în dormitor:

— Hai să-ți dea Cel de sus sănătate, stăpâne!

— Dormeai?

— Ce să dorm, muncesc pentru o bucată de pâine amărâtă, vai de sufletul meu!

— Scurt, Gigi, cum a fost cu accidentul din

Pantelimon, vrea s-audă și nevastă-mea.

— Era târziu, nimeni pe stradă.

— Ziua și ora!

— Luni, 6 iulie, ora 23.

Continuă!

— O babă trecea pe zebră și-odată s-a făcut mărunțele. A luat-o o Dacie la întrebări…

— Culoarea?

— Roșie.

— Numărul?

— 32.B.041…

— Cine era la volan?

— Fratele coniței… A băgat în 120 și s-a topit.

— Cine mai poate confirma?

— Nuți tărcata de la bufetul Someș, tocmai plecam cu ea în plăceri.

— Mulțumesc. Ai grijă cum decartezi, n-aș vrea să ajungi prin spitale.

*

Mara Stratilat se îndreptă spre dormitor ținându-se de ziduri.

Dispăruse demult, dar pictorul continua să privească în urma ei lung, fără expresie.

„Așa, fetițo!”

Formă un număr de telefon și apropie receptorul de buze:

— Anton!

Anton Zaharia considera că a făcut destul pentru artă, aterizând în cap de la etajul opt. În consecință, a pus la dispoziția lui Nick Stratilat pumnii și îndemânarea sa în mânuirea armelor albe.

Mașina aștepta în umbra vilei, fostul cascador moțăia cu capul sprijinit de pervaz. Abia la al doilea apel al telefonului din colț se dezmetici.

— Ascult.

— Culcă-te! Doamna e o femeie rezonabilă.

— Am înțeles.

*

Mara Stratilat avea o singură dorință: să nu-și piardă cunoștința înainte de a ajunge la dulăpiorul cu medicamente. Se târa. Tubul cu luminal era aproape plin. Îl deșertă în pumn și înghiți repede totul.

Capitolul III
„Foamea albă”

Din orice unghi l-ai fi privit rămânea un bărbat superb. Pictorul o știa, își plimba fizicul cu dezinvoltură, conștient că lasă în urmă o mare de capete sucite.

Înalt, masiv în umeri, îngust în șolduri, îmbrăcat în

dangarezi[23] bleu și o cămașă de flanel roșie, Nick Stratilat trânti portiera *Cadillac*-ului zâmbind dimineții. Surâdea des, fără un motiv anume, treaba îi intrase în reflex, dezvelind două șiruri de dinți mari, albi, Ușor transparenți.

Pătrunse în prima florărie și fata care aranja garoafele într-o glastră rămase ca la filmele cu Alain Delon. Pictorul își lărgi surâsul.

— Vreau un buchet de trandafiri, galbeni, *marechat*, domnișoară.

Îi aduse din debara, se înțepă, roși, socoti aiurea. Nick Stratilat lăsă o bancnotă de o sută și ieși fără să, ia restul. Ascunsă în spatele draperiei, fata îl privea cu respirația tăiată.

Demimondenele bucureștene cu și fără cățel *caniche*[24] ținut în lesă își răreau pașii la trecerea *Cadillac*-ului. Pictorul conducea încet, primea degajat tributul cotidian de priviri îndrăznețe sau sfioase, iscate de același gând: „Ce tip, Dumnezeule!"

Inginerul Pompilian Stănescu spăla geamurile

---

[23] Blugii (abreviere din engleză blue-jeans.)

[24] Rasă de câini de origine africană cu blana buclată sau franjurată formând suvițe răsucite (șnur), de culoare neagră, albă, maro, portocalie, argintie. Au urechi lungi ce atârnă peste obraji.

Fiatului, pentru a doua oară în dimineața aceea. Viața lui era mașina, ajunsese de basm, copiii îl arătau cu degetul. Cel puțin patru ore pe zi freca, lustruia totul, monta și demonta șuruburile atent să n-atingă caroseria cu unghiile, curăța pneurile cu alba lux, le așeza pe patru ziare.

A doua pasiune a inginerului erau dramele. Sorta nenorocirile, cataloga bolile, știa ce necazuri au neamurile, colegii, nu ierta pe nimeni, nici de revelion.

— Cum stai cu ulcerul? Sau: Nu-mi plac petele alea, ai ficatul în pioneze, ascultă-mă pe mine, Grigore n-a mai apucat primăvara și l-am avertizat!

Din zece fraze rostite patru se refereau la mașină, patru la decese. Cu două reușea să-și încadreze exact colegii de birou. Vorbea despre morți cu patimă, îi descria extrem de sugestiv și chiar înainte de a deschide gura simțeai că-i un tip competent.

Nick Stratilat parcă alături.

— Bună dimineața, domnule Stănescu.

Inginerul răspunse fără chef, *Cadillac*-ul pictorului îi picură otravă în suflet. La geam apăru o grămadă de șunci și zulufi blonzi. Nevastă-sa. Îl conduse pe Nick Stratilat cu privirea până închise ușa, suspinând:

— Nu există zi să nu vină acasă fără flori!

Fața femeii nu se deosebea de pernă și de cearșaful

întins până la bărbie.

Pictorul intră cu florile într-o glastră, o așează pe noptieră.

— Cum te simți, Mara?

— Bine.

— Ai nevoie de ceva?

— Nu.

— Vrei să plec?

— Da.

Evita să-l privească. Nick Stratilat rezemă pervazul ferestrei, își plimbă ochii prin încăpere. Galeuri, mobilă veche, puțină, mult bun gust. Tăcerea deveni penibilă. Spuse:

— Am telefonat medicului. Mi-a dat asigurări că ești în afară de orice pericol.

— Mulțumesc.

— Să ridic puțin perna?

— Nu.

— Ce inspirație! Dacă nu intram să-ți urez somn ușor…

— Du-te!

— Draga mea…

— Du-te!!

Ieși. Mara își mușcă degetele să nu țipe. Nu putea uita coșmarul primilor pași spre moarte, fusese alături, era de ajuns să întindă mâna. Închise ochii, lăsă lacrimile

slobode.

— Dă-mi doza completă!

Pictorul tresări, o privi. Ochii femeii luceau ciudat, degetele îi frământau încheietura. Mergeau la braț, prin *patio,* primii pași după ieșirea din spital. I-o dădu.

Drogul acționase rapid. Fruntea femeii se însenină, chipul își recăpătă culorile, respiră adânc și, în sfârșit, surâse.

— Încep să te recunosc, Mara.

— E bine.

Se apropie de flori, zveltă, ușoară, le căută gura; Pictorul o urmărea atent.

— Bei ceva?

— Firește. Dă-mi un Martini.

— Sec?

— Cum vrei tu, Nick, mi-e egal.

Îi spunea din nou pe nume. Prepară două sonde, aprinse două țigări. Mara izbucni în râs:

— Doamne, ce nebună am fost!

Vorbea drogul, pictorul o știa, întrebă totuși:

— Recunoști?

— Bineînțeles, Nick, bineînțeles, n-aș mai încerca pentru nimic în lume!

N-avea liniște, atingea fiecare obiect, mușca lacomă dimineața. O bucurie febrilă, artificială.

— Dacă ești fată cuminte, în octombrie mergem la Paris. Toamna e fără egal.

Zbură spre el.

— Nick, vorbești serios?

— Dăm o raită pe Valea Loirei[25] iar în noiembrie bem șampanie la cazinoul din Monte Carlo[26].

— Jucăm și noi?

— De ce nu?

— Pe urmă oprim la St. Tropez[27].

— Neapărat!

— Și la Nisa?

— Obligatoriu!

— Strașnic! Am văzut Nisa o singură dată, în fugă,

---

[25] Valea Loarei, înscrisă în anul 2000 pe lista locurilor din patrimoniul mondial UNESCO, desemnează partea situată între localitățile Sully-sur-Loire și Saint-Florent-le-Vieil. Valea Loarei constituie un loc excepțional datorită diversității biologice, dar și pentru bogăția istorică și culturală (parcuri, castele și orașe).

[26] Monte Carlo este o subdiviziune a orașului-stat Monaco cu o populatie de 30.000 de locuitori. El este renumit prin cazinourile sale și prin faptul că este domiciliul unor personalități marcante. Monte Carlo este considerat eronat de unii capitala statului Monaco. Numele lui provine din din timpul prințului Charles III de Monaco care a întemeiat aici prin anii 1860 un cazinou. Aici au loc anual raliurile de automobile de la Monaco care este finalizat cu acordarea pentru formula 1 a Marelui Premiu de la Monaco. De asemenea tot aici are loc Turneul de Master Series de la Monte Carlo.

[27] Saint-Tropez este un oraș în Franța, în departamentul Var, în regiunea Provence-Alpi-Coasta de Azur, pe țărmul Mării Mediterane. Are circa 6.000 de locuitori. Este una din cele mai renumite stațiuni de pe Coasta de Azur. La Saint-Tropez se află muzeul Annonciade cu una din cele mai bogate colecții de tablouri ale impresioniștilor francezi.

aveam un contract la Marsilia.

Vorbi mult, ușor incoerent, cu sufletul la gură. Pictorul se gândea la altceva.

Trezirea fu groaznică, o copleșea sila. Roti ochii prin dormitor. Trandafirii păreau morți, de hârtie, soarele rece, murdar, se strecura ca un șoarece printre jaluzele, îi simțeai blana vâscoasă. Trase draperiile și își luă fața în palme. Chipul reflectat în oglindă îi era complet străin: o femeie consumată, cu obrajii supți, ochii înfundați în pungile orbitelor. Mara scoase un țipăt: se recunoscuse.

Își aminti caruselul drogaților din Times Square[28]. Era într-un turneu în Statele Unite, ultimul spectacol se jucase la New York, a doua zi trebuia să se întoarcă. Pe la 11 a ieșit flancată de doi trapeziști, deși li se atrăsese atenția că e periculos. Voia să vadă celebra stradă 42. A văzut-o și revăzut-o în nopțile de coșmar ani de-a rândul.

La intersecția cu 8th Avenue înceta beția reclamelor luminoase. O ceată de umbre încovoiate lipeau zidurile,

---

[28] Times Square este o intersecție comercială importantă din cartierul Manhattan al orașului New York, la intersecția Broadway și Seventh Avenue și se întinde de la vest 42nd Street la vest 47th Street. Zona Times Square extinsă, de asemenea numită Theatre District este formată din străzile dintre Sixth și Eighth Avenue de la est la vest și străzile Vest 40th și Vest 53rd de la sud la nord, alcătuind partea de vest a zonei comerciale a Midtown Manhattan.

ocupau scările metroului. Povestind ulterior aventura i-a fost imposibil să descrie exact ochii nefericiților ajunși la ultima treaptă a degradării umane: un amestec de ferocitate și spaimă animalică și ură, o blândețe tristă alungată repede. Aveau obrajii surpați, buzele albe, le lipseau de regulă dinții din față. Pentru câțiva dolari, prețul unei doze de marijuana, înjunghiau primul trecător neavertizat din Central Park[29]. Foamea albă nu cunoaște limite. Majoritatea sfârșeau într-un WE public cu un ac de seringă ruginit, înfipt în pulpă, supraviețuitorii înfundau strada Bowery[30], nu mai puțin celebră, refugiul unor ființe ciudate, fără reacții, fără dorințe, epave lungite pe trotuare…

— Dă-mi!

— Ți-am explicat, fată dragă, a fost ultima provizie, iar în privința fondurilor…

— Nu ai bani?

— Singură mi-ai atras atenția că-s mână spartă. Mai avem cel mult de coșniță[31]…

— Minți, ticălosule! îi apucă mâna. Te rog!

— Insiști inutil.

---

[29] Central Park este un parc din Manhattan, New York, deschis în anul 1859. Are 315 ha (4 km lungime și 800 m lățime) și este vizitat anual de circa 25 de milioane de persoane. Este considerat cel mai frumos parc din New York.

[30] Bowery este o stradă și cartier în partea de sud a orașului New York din Manhattan.

[31] Sumă destinată cumpărăturilor zilnice pentru procurarea alimentelor.

— O doză, atât. Dă-mi, Nick!

Se aflau în living-room, pictorul fuma rezemat de consolă, Mara gemea prăbușită într-un fotoliu, îmbrăcată neglijent, fără urmă de fard. Repetă:

— Te rog, Nick, e ultima dată, când te rog. Îți promit!

Stratilat îi întinse un pahar.

— Bea.

— Ce-i asta?

— Gin. Bea-l tot, o să-ți facă bine! Așa! Acum ascultă! Se lăsă pe brațul canapelei: Nu te mint, Mara, literalmente nu mai am un gram, dar, dacă vrei, numai dacă vrei tu, altminteri îți dau cuvântul meu de onoare că sunt hotărât să renunț, peste patru zile putem avea kilograme.

— Patru zile? E mult!

— Drogul mi-l procură un amic din străinătate. Îți dai seama, nu-l pot chema numai pentru așa ceva, băiatul și-a făcut obiceiul să nu se întoarcă cu mâna goală, înțelegi…

— De ce peste patru zile, și nu acum, în noaptea asta?

Pictorul suspină imperceptibil.

— Ce trebuie să înțeleg, Mara?

— Accept!

— Gândește-te bine!

— Mai mult, insist! Privi pendula. E zece și jumătate, hai!

Se ridică, îl trase de mânecă fără vlagă. Pictorul o așează înapoi în fotoliu, îi trecu degetele prin păr:

— Ai răbdare, Mara.

— Nu am!

— Lucrurile astea nu se fac așa, cât ai bate din palme, trebuie pregătite serios, altminteri ne-apucă zorile în prima circă de miliție. Îi zâmbi cu căldură: Și apoi tu nu poți lucra oricum, nu-ți dau voie, de la cablu la caldarâm sunt zece metri.

— Dorm bine noaptea asta și mâine…

— Nu, Mara! Avem nevoie de un alibi.

— Pentru ce, cine să-și imagineze că tocmai noi…

Pictorul clătină capul.

— Tipii optimiști sfârșesc prin a înfunda închisorile, fata dragă. Habar n-ai ce valori a atins criminalistica, de ce mijloace dispune. E aproape un an de când flirtez cu gratiile, nu le-am atins pentru că prima grijă a fost să-mi asigur invulnerabilitatea. Dispariția colecțiilor va alertă serios miliția, băieții își vor mobiliza toate forțele.

— Nick, dar numai în București trăiesc peste două milioane de oameni!

— Nu-mi asum riscul nici măcar în procentul ăsta! Trebuie să fim scoși definitiv din rândurile eventualilor suspecți printr-un alibi perfect, inatacabil, trebuie construite piste false care să îndrepte cercetările dincolo de frontieră, altminteri nu vom avea liniște. Toate astea

le vom discuta cu băieții. Aranjează-te puțin, peste cinci minute sunt aici.

Mara trecu în dormitor.

„I-a și convocat, știa că o să accept".

— Porcule!

Îl pălmui scurt, pe amândoi obrajii, Adam își încleștă maxilarele, privi spre Nick Stratilat. Pictorul interveni calm:

— Potolește-te, Mara!

— Să iasă!

— Fată dragă…

— Să iasă! Dacă nu iese el, plec eu!

Gigi Păun savura scena prin toți porii, deși, băiat fin, acuza un interes subtil pentru bibelourile de pe cămin. Adam Petrescu își privea vârfurile pantofilor. Mara părăsi *living-room*-ul trântind ușa.

— O clipă, băieți! spuse Nick Stratilat, urmând-o.

Chelnerul râse:

— Grea meserie ți-ai ales, frățioare!

— Vezi-ți de treabă!

— Te-or fi durând gândurile, nu zic, dar nici cu fălcile nu-ți e moale.

— Domnule Păun, faptul că în anumite împrejurări vâslim în aceeași barcă, nu-i suficient ca să ajungem la intimități!

— M-ai pus la colț, m-ai făcut praf, s-a terminat!

Adam Petrescu îl ignoră, alese o sticlă de pe măsuța eu băuturi, își umplu un pahar. Gigi Păun se distra grozav:

— Auzi! Cum e figura cu cimitirul?

— Nu vrei să încetezi?

— Simți așa o chemare în organism… Hai că ești de beleaua lumii!

— Te pocnesc!

Chelnerul îi dădu cu tifla. Evita scandalul. Pătrunseseră în vilă printr-o ușă dosnică mascată în zid, pe care o folosea Nick Stratilat în zilele când nimeni nu trebuia să afle că a părăsit locuința; aveau consemn să lase impresia că nu se cunosc între ei.

Pictorul intră ținând-o pe Mara, afectuos, de umeri:

— Vă rog să luați loc. Adam, dacă ai vreo întrebare mi-o adresezi mie sau lui, atât. Clar? Nu bei nimic, Gigi?

— Eu sunt băiat simplu, din popor, stăpâne, obișnuit cu trăscăul. P-acilea văd numai chestii fine, pentru fețe subțiri. Se îndoi profesional spre Mara: Conița?

Nu-i răspunse. Privea undeva în noapte. Pictorul aprinse o țigară, puse pachetul la dispoziție:

— Băieți, duminică, adică peste patru zile, aranjăm un mic spectacol. Eu și Mara trebuie să fim în două locuri diferite în același timp. Înțelegeți ce vreau să spun?

— Dacă și feciorul cu crampe la gânduri pricepe,

atunci toată lumea e lămurită.

— Cel puțin doi martori trebuie, eventual, să jure că între orele 21 și 23 n-am părăsit locuința.

— Asta-i problema? întrebă ospătarul. Pentru o sută de poli îți găsesc o grămadă. Toți absolvenți la Sorbona.

— De cât timp lucrezi cu mine?

Gigi Păun zâmbi. După trei semestre ajunsese la concluzia că a învățat suficientă carte de la chelnerul care-l servea în bodeguța din coasta facultății, în fond pasiunea pentru amestecuri și-o putea satisface și în umbra tejghelei, apoi îl cunoscuse pe Nick Stratilat și se reprofilase pentru a doua oară…

— Păi, să tot fie șase luni și-o cinzeacă.

— Ai avut vreun necaz?

— Cruce de aur, stăpâne!

Bătu superstițios în lemn. Pictorul continuă.

— Ar fi fost cazul să înțelegi până acum de ce nu te-a deranjat nimeni. Orice martor plătit, strâns cu ușa, sfârșește prin a mărturisi. Ne trebuie oameni onești, încredințați că spun adevărul!

Adam își flutură pleoapele.

— Ai vreo idee? întrebă pictorul.

— Colcăie, stăpâne, e stup!

— S-auzim.

— Tipul de vizavi, Stănescu, ar putea fi unul. Duminică seara se întoarce din week-end și n-are liniște

până nu-și aranjează mașina. Un spectator sigur, cunoscut în cartier pentru existența sa fără pată.

— Bine!

Ospătarul își pocni palmele, fals surprins:

— Uite ce dete din fiul omului!

— Domnule Nick, spune-i te rog să mă lase în pace.

— Gigi, mă superi!

— Gata stăpâne, trag fermoarul.

— La inginerul Stănescu m-am gândit și eu, continuă pictorul, al doilea va fi poetul Sihlă.

Chelnerul sări în picioare.

— Sihlă zis Sonet?

— De ce nu?

— Matolistul? Ne ardem, niciun presar nu dă două parale pe zisele lui, dac-a băut un rom e pulbere!

— Duminică seara va bea jumătate de litru.

— La a doua sută, cântă popește.

— Foarte bine. La opt seara voi fi în bodegă, cam pe la ora asta pică și poetul.

— Dacă sâmbătă încasează ceva la fondul literar, pică pe rouă nescuturată.

— Nu-i pe liste. M-am interesat. Deci vin și-l accept la masa mea. N-are importanță dacă el sosește mai devreme, se mută de la o masă la alta.

Chelnerul fu de acord:

— Unde iese ceva.

— Ne dai câte o țuică. La nouă fără cincisprezece minute pun rămășag că pot bea jumătate de rom pe nerăsuflate. Dacă îl cunosc bine, se va lăuda că-mi ține piept.

— Îl cunoști, stăpâne, îl cunoști al dracului!

— Ne torni băutura în două sticle de apă minerală, lui rom mie ceai.

— Începe să-mi placă.

— Ai grijă când îl fierbi să aibă aceeași culoare.

— Pojarniță! E sfântă! Cu asta depășesc planul la jamaică. Pentru coniac, merge coada șoricelului…

— La nouă fără cinci vom cădea trăsniți. Pe ce consumatori obișnuiți contezi?

— Cei din înalta societate, Fane Strâmbu, frații Ciocănel, parlagii.

— Niciun jurist?

— E o cucoană, avocată, cu bărbatu-su, dar cică s-a lăsat, acu scrie și aia. Să-ți arăt condica de reclamații…

— Gigi fii serios!

— Intru în Oastea Domnului!

— Așadar, tot localul va putea depune mărturie că eram beți. Îl rogi pe Fălciu să te-ajute și ne transportați până aici. Inginerul Stănescu va fi, ca de obicei, lângă mașină, nu-i exclus să deschidă și nevastă-sa fereastra. Va întreba ce s-a întâmplat. Îi povestești pariul și cu asta basta, îți vezi de treabă. Ai vreo obiecție?

— Nu.

Răspunse repede, neobișnuit de tare.

— Ce dracu urli așa?

— Sunt dat la minimum, dar e stricat potențiometrul.

Pregătise terenul dinainte ca să-i servească replica.

— Fălciu, nu trebuie să miroase nimic.

— Se poate, stăpâne?! De altfel e băiat bun, cu studii, patru ani de pârnaie nu-i glumă.

Pictorul se răsuci spre Adam.

— Partea cea mai dificilă îți revine dumitale:

Adam Petrescu era în general un tip extrem de ocupat. Avea în gestiune un loto din centru, în orele libere frecventa cineclubul sectorului III, serile și le punea la dispoziția cucoanelor suspectate că ar ascunde tablouri de valoare. Nick Stratilat era exigent dar plătea bine.

Își ridică privirea. Mara privea concentrată întunericul, pictorul îi mângâia mâna. Gigi Păun se hotărî totuși pentru un gin. Zise turnându-și expert:

— Pariez că iar îl pui să-și simtă gândurile…

— Gigi!

Ospătarul își astupă gura ostentativ și Nick râse.

— Spune-mi, Adame, poți să procuri un aparat de filmat?

— Da, mai complicată e chestiunea cu pelicula, costă mult.

— Ai bani destui, ieri verișoara dumitale din Australia ți-a expediat două mii de dolari.

— Știam că e o fată de nădejde.

N-avea nicio verișoara în Australia, era una din manevrele lui Nick pentru a preîntâmpina orice suspiciuni. La un semnal dinainte stabilit, complicele îi avansa anumite sume.

— Îți procuri pelicula și mâine tragi primul cadru. Un film de scurt metraj făcut pe cont propriu. Treaba asta se practică pe scară largă în occident, de ce n-ar face-o și la noi cineva care s-a trezit din senin cu o sumă frumușică? Orice anchetator va aprecia, sunt convins, pasiunea dumitale pentru a șaptea artă.

— Cu atât mai mult cu cât are rădăcini vechi, de doi ani urmez cursurile de operatorie la casa de cultură.

— Înțelegi repede, Adame!

Gigi Păun nu rezistă:

— Ți-a pipăit gândul, stăpâne, i-a văzut culoarea, nici nu știi ce receptiv e flăcăul în chestiile astea…

— Imbecilule!

— Hopa! Din fiul omului sări mitocanul…

— Domnule Nick!

— Zi mai departe, stăpâne. Pe cinstea mea, nu scot o vorbă. Junele n-are manieră.

— Filmul, continuă Nick Stratilat aruncându-i o privire urâtă, se va numi, să zăcem, *Amintiri despre*

prezent. Titlul e destul de prețios, se poartă. Să-ți pregătești pe două pagini planul, o suită de aspecte contemporane inedite, destinate unor ochi care nu știu să vadă, mă rog, cam pe aici. Printre subiectele alese, voi fi și eu.

Chelnerul se întinse comod:

— E clar, nu mai calc la cinema!

Nick Stratilat zâmbi. Îi accepta spiritele, întotdeauna la intersecția dintre bulevard și sălile facultății. Îi aminteau excursiile studențești pe munte, kilogramul de vin comandat pentru întreaga grupă…

— Eu, atelierul și căsnicia.

Gigi Păun era tentat să-i amintească gestionarului că e familiarizat cu ultimul aspect, dar văzu chipul femeii și renunță. Era palidă, nările îi fremătau, abia se stăpânea. Pictorul puse paharul pe masă.

— Săptămâna viitoare, peste cel mult zece zile, o să te caute cineva de la miliție. Există șansa să nu fii deranjat, dar n-avem dreptul să mizăm pe ea. Îți va cere filmul. Îl vor studia specialiștii lor, așa că trebuie lucrat cu toată atenția. Am nevoie de un panoramic ralenti[32] cu această încăpere. Pretextul: ai vrut să prinzi în imagine tablourile mele. Pleci de la ușă spre cămin, lângă

---

[32] Trucaj prin care, în timpul proiecției, mișcările se efectuează cu o viteză mai redusă decât cea normală.

pendulă va fi Mara. Îi puse mâna pe braț: Mă asculți, draga mea?

Femeia tresări.

— Da.

— Deci, vei sta lângă pendulă…

— Dacă am înțeles bine, interveni Adam, pelicula trebuie să rețină ora la care doamna era acasă.

— Exact.

— Zece seara.

— Zece și un sfert.

— Nu pot s-o surprind pe loc, lângă pendulă. Miroase…

Pictorul îl privi cu admirație sinceră.

— Ai dreptate, va trece aducând cafelele.

— Spre măsuța de lângă cămin.

— Eventual.

— Numai spre măsuța de lângă cămin, domnule Nick! Trebuie să-mi conducă aparatul. Următorul element, destinat miliției, presupun că va fi calendarul cu cifre.

— Bravo, țintirim! Gigi Păun îl bătu pe umăr. Asta are schepsis nu jucărie. Îl doare, dar tot cugetă…

— M-aș bucura să pot spune și despre tine același lucru.

— Ferească Dumnezeu! Aveam eu un coleg în unitate, unul Dinte care ghicea repede șustele

jupânului. Păcat, era băiat bun, acu lucrează în teatru… Zâmbi dulce: Mintea slugii trebuie să umble cu cinci minute în urma stăpânului, măcar de ochii lumii…

— Mă întreb de multe ori ce-o fi în capul tău…

— De-adevăratelea?

— Da.

— Nu-ți spun că mă dai afară. Cu martori de față sunt trup și suflet lângă dumneata, stăpâne.

— O să-mi amintesc chestia asta când voi împărți gratificațiile, zise pictorul. Se întoarse spre Adam. Da, dragul meu, următorul element din filmul nostru e calendarul de pe cămin, depinde de tine cum cadrezi, să nu apară ostentativ. Așadar, avem ziua, ora și stăpâna casei. În momentul ăsta intervin eu, „beat". Gesticulez, bâlbâi ceva și mă prăbușesc. Aici oprești aparatul. Varianta pentru miliție: Duminică dimineața mi-ai dat un telefon, m-ai rugat să accept filmarea, și-am hotărât să ne vedem seara la 8. La opt fără cinci vecinii or să te vadă descărcând dintr-un taxi reflectoarele portative, aparatul și celelalte. Afli că nu m-am întors din oraș, îți instalezi sculele și aștepți. La nouă mă va aduce Esop în cârcă. Pe Sihlă îl va sprijini celălalt chelner. Trecem în dormitorul meu și continuăm beția. Nu știi ce să faci. Nevastă-mea dă jenată din colț în colț, îți înșiră baliverne, iese să prepare o cafea. E zece și zece. Te hotărăști să tragi cadrul general, insiști pe tablouri, o

surprinzi pe Mara lângă pendulă întorcându-se din bucătărie, calendarul de pe cămin și pe mine, care intru și fac scandal.

— Corect! aprecie Adam.

— Filmarea va avea de fapt loc imediat ce chelnerii pleacă, deci la nouă. Evident, vom da ceasul înainte. Peste două minute eu și Mara ieșim prin spate. Aștepți o oră, apoi ridici draperia, deschizi geamul și aprinzi reflectoarele. Inginerul Stănescu va fi convins că abia atunci te-ai apucat de lucru.

— Dacă instalez aparatul în dreptul ferestrei, poate să mă vadă aplecat asupra lui.

— Neapărat! Îți strângi sculele și cobori. Cum ajungi afară strigi: „Nu vă deranjați, doamnă, trag eu ușa!”

Ospătarul se ridica entuziasmat:

— Ești de milioane; stăpâne, asta zic și eu cacealma! Ca-n filme, pe cinstea mea!

Nick Stratilat se uita la Adam:

— Ce părere ai?

— Merge.

— Mara?

— E bine, cred că e bine…

— E de antologie, interveni Gigi Păun, ascultați-mă pe mine că-s băiat citit, de la șase ani n-am scăpat roman cu pistoale! Își pocni fruntea: Aoleu, l-am uitat pe Sihlă!

— Poetul o să doarmă neîntors până dimineața. Dacă

nu-l culcă romul, îi strecor un somnifer.

Se priviră lung, în tăcere.

Capitolul IV
Nina are probleme

Numai în albul ochilor n-avea cerneală, în rest greu ai fi găsit un locșor curat să așezi o monedă de cinci bani, chiar și pe limbă. Nasturele gulerașului ajunsese pe umăr, tivul șorțului atârna, șleampăt, într-o parte, umbla veșnic cu un ciorap căzut și firește, târa ghiozdanul. Maiorul Pătrașcu o privi consternat. Singura soluție era s-o vâre îmbrăcată în cadă și să dea drumul la apă.

Nina pășea cu vârfurile îndoite spre interior, îl fura din ochi pe sub gene, așa cum obișnuia să-l privească în zilele bune, când spărgea doar o farfurie.

Maiorul înțelese, întrebă:

— Iar, Nina?

— Iar…

— La ce?

— La *Recunoașteți animalele.*

— Cât?

Nina oftă din adâncul sufletului:

— Trei. Adăugă cu speranță: Plus!

— Ești în progres. Până sâmbătă, dacă aduni toate

notele la un loc scoți un nouă, ce zici Nina?

— Nu-s vinovată tăticule, parcă eu am ridicat mâna să mă laud că știu?

— Ce te-a întrebat?

— Despre pisică. Ce face, ce drege, ce mănâncă…

— Aha, și ce-ai răspuns?

— Că limbează laptele.

— Ce?!!

— Păi nu face așa tot timpul cu limba deasupra farfuriei?

Maiorul își ascunse zâmbetul întorcând capul. Spuse:

— Du-te în baie, ia și sârma de parchet, o să-ți trebuiască.

Nici dacă era un șarpe, n-ar fi ocolit ghiozdanul abandonat pe covor cu atâta silă. Ieși. Maiorul îi răsturnă conținutul pe masă. Catastrofă! Bucăți de cretă colorată, *Betty,* prima păpușă, o carte de citire fără coperți, caiete. Le răsfoi, merita, erau de poezie. Caligrafia nu se bucura în ochii Ninei de prea mare trecere, literele șchioape, sucite, șui, săreau coarda peste linie, urcau obligatoriu la marginea paginii. Deși nu i-o ceruse nimeni, Nina părea hotărâtă să-și lase absolut toate amprentele pe fiecare filă. Citi compunerea:

Mămica mea. Mămica mea Ioana e cea mai Bună și mai frumoasă noi suntem prieteni foarte bune în fiecare zi îm-i spală șorțulețul șimi calgă funde pe urmă se juacă cu mine d-

ea indieni și când eși tăticu ne Plimbăm toți trei de mână prin cișmigiu și alte locuri frumoase. Pe urmă seara mă i-a în brațe șimi spune povești…

Maiorul se crispă. Ioana murise când Nina avea patru ani. Un accident idiot, opera unui iresponsabil, beat la volan[33].

— Ne-am înțeles? Desenezi animalele domestice, scrii compunerea și spui cu voce tare de cinci ori tabla înmulțirii!

— Da, tăticule.

— Repetă!

— Desenez animalele domestice, scriu compunerea și spun cu voce tare de două ori tabla înmulțirii…

— De cinci ori, Nina!

— De cinci ori, tăticule!

O spuse o singură dată. Rasoli la iuțeală o capră care semăna suspect de mult ca un cuier, exprimă în scris câteva opinii personale despre rostul învățăturii și scoase din biblioteca maiorului un *Paris Match*[34] vechi.

Revista o fascina, nu reușea să se hotărască cine e

---

[33] Vezi romanul „Omul fără umbra", Editura militară, 1975.

[34] Paris Match este o revistă magazin franceză, care apare săptămânal. Ea a luat ființă prin anul 1949, revista este renumită pentru mottoul ei „Le poids des mots, le choc des photos" (Greutatea cuvintelor și șocul cauzat de imagini).

mămica ei, Brigitte Bardot[35], Liz Taylor[36] sau Sophia Loren[37]. Pentru orice eventualitate le săruta pe toate trei…

Copiii pomeneau mereu despre mămicile lor și Nina înțelese că la ea acasă se întâmplă ceva suspect. Pe Ioana o uitase iar maiorul ținea încuiate fotografiile. Începuse să mintă, inventa tot felul de întâmplări cu mămica ei, povestea cum arată, ce rochii poartă, până s-a prins Gabi, colega de bancă.

— Nu fi proastă, oaie creață, în primul rând taică-tu are nevoie de ea! Fiecare bărbat are nevoie de o nevastă.

Chestia eu oaia creață a jignit-o profund, i-a dat cu sandvișul în cap, s-au bătut ca chioarele. Nina acceptă orice, poți să-i spui măgăriță bătrână și nu se supără, dar când e vorba de păr, gata, s-a terminat.

Nina ar vrea să aibă plete lungi, așa cum au celelalte fetițe, dar părul ei nu crește niciodată mai mult de un

---

[35] Brigitte Anne-Marie Bardot (n. 28 septembrie 1934, Paris, Franța) este o actriță de cinematograf, fostă sex simbol al anilor ’60. A reușit să-și transforme inițialele B.B. Într-o legendă, care va evoca întotdeauna frumusețea, plăcerea de a trăi și libertatea.

[36] Elizabeth Rosemond Taylor (n. 27 februarie 1932, Hampstead Garden Suburb, Londra, Regatul Unit – d. 23 martie 2011, Los Angeles, SUA) a fost o actriță americană de film. Este considerată „ultimul star al Hollywoodului de altădată”. A fost distinsă cu Premiul Oscar de două ori și a primit de la American Film Institute Premiul pentru întreaga carieră.

[37] Sophia Loren, numele de scenă al Sofiei Villani Scicolone Ponti (n. 20 septembrie 1934, Roma, Italia) este o actriță italiană de film.

deget. Un lucru e clar, Gabi n-a mințit, a auzit cu urechile ei la televizor, într-un film, pe unul slab care striga după nevastă-sa: „Nu pleca! Fără tine nu pot trăi”.

Femeia îi luase masca și tubul de oxigen. Și mai știe Nina ceva. Noaptea, înainte de culcare, tăticul ei privește trist pereții, uneori bea.

S-a hotărât. Pentru că el e ocupat, deși nimeni nu-l obligă să învețe javrele domestice și afurisita aia de tablă a înmulțirii, o să-și caute singură o mămică. Nina e foarte șmecheră, are ea un plan strașnic.

Desfăcu pușculița, numără economiile. De fiecare dată rezultatul era diferit. Chestia cu adunarea cifrelor puse una sub alta nu prea dădea rezultate, știa de mult că-i pierdere de timp, așa că a luat-o băbește, pe degete. Șapte lei și nouăzeci de bani.

„O sumă frumușică, se poate face câte ceva!”

Schimbă cinci lei scoțând o bancnotă din bufet. De zece ori i-a numărat, să nu greșească cumva. Nina e corectă în afaceri.

În drum spre casă, Lola Dumitrescu, manechin la U.C.E.C.O.M. [38] , obișnuia să traverseze Cișmigiul.

---

[38] UCECOM reprezintă sectorul cooperației meșteșugărești din Romania în relațiile cu autoritățile române, cu alte organisme interne și internaționale.

Cunoștea privirile bărbaților, era obișnuită cu veninul din ochii gospodinelor care băteau suta de kilograme, doar copiii nu-i prea acordau atenție. De aceea i se părură curioase manevrele fetiței. Alerga în față, se așeza pe o bancă și o aștepta să treacă măsurând-o lung printre gene.

La ieșirea din grădină se auzi strigată.

— Domnișoară!

Fetița se apropia fluturând o bancnotă.

— Ați pierdut niște bani…

O privi intrigată:

— Ești sigură?

— Vă dau… Nu vă dau cuvântul de onoare, dar sunt convinsă. A căzut când ați scos batista…

Lola își aminti precis că nu umblase în poșetă.

— Foarte bine, pentru că ești o fetiță cinstită păstrează-i tu.

— Mulțumesc domnișoară, dar nu pot primi. Doar dacă vreți să vă invit la o prăjitură… Cunosc eu o cofetărie grozavă, aici, aproape. Vreți?

— Cum te cheamă?

— Nina Pătrașcu, clasa II-a B.

De acord, Nina.

Cofetăria era goală. Luară loc la o masă lângă vitrină. Nina își simțea inima șoricel speriat. O ținea pe Lola sub microscop, îi cântărea dinții, ochii, părul. Semăna cu a

treia mămică din revistă. Vânzătoarea se apropie. Întinse banii:

— Două cataifuri, vă rog.

Făceau exact cinci lei, știa bine prețurile.

Lola discutase o singură dată cu un copil, o nepoțică și toată conversația durase exact un minut. Habar n-avea ce s-o întrebe. Se interesă:

— Altminteri cum o mai duci?

— Bine.

— Cu școala?

Nina oftă, era o problemă dureroasă.

— Merge… Nu-i vorbă, am fost și bolnavă.

— Important e că-ți place.

— Foarte mult, în vacanță mă plictisesc… Aruncă nada subtil: Știți, tăticul meu e maior!

— Mă bucur.

— Prinde hoți, nici nu vă închipuiți ce repede îi prinde!

— Și mincinoși?

Nina se uită prin local, nu era vorba despre ea. Reluă atacul:

— E foarte puternic, ridică aspiratorul cu un deget!

— Am înțeles, o ajută pe mămica la curățenie.

— N-am mămică! răspunse într-un suflet, abia aștepta să aducă vorba. Îl ajut eu, de fapt el mă ajută pe mine la bucătărie. Ne înțelegem grozav. Tăticul e foarte

priceput, poate să repare orice.

— Serios?

— Pe cuvântul meu de onoare! Odată s-a stins lumina și cât ai zice pește a făcut-o la loc.

— Interesant.

— Nu? Toți copiii recunosc că e cel mai frumos de pe strada noastră…

Mințea înduioșător de prost. Lola înțelese.

„Sfântă Fecioară, mă pețește!"

— Știi, Nina și soțul meu e îndemânatic. Îmi pare bine că-i seamănă.

Nina rămase cu linguriță în gură. Întrebă înecată:

— Sunteți… sunteți însurată?

— Da.

— Păcat!

Nina era în pragul falimentului. Pierduse trei sferturi din capital, mai avea doi lei și nouăzeci de bani. Își plimbă privirea prin odaie socotind ce-ar putea vinde ca să completeze suma. Chestia cu bancnota pierdută era foarte bună, păcat că… Respiră adânc, Lola îi plăcuse.

Se decise: avea să se despartă de minge. O durea inima, era o minge mare cu buline, însă nu exista altă soluție.

Îl chema Marinuș, dar se recomanda *Mannix*[39]. Avea două pistoale cu capse, purta blugi și era un dur. O trata pe Nina de sus, așa cum se cuvine, ce Dumnezeu, trecuse în clasa a IV-a.

— Doi lei! Ultimul preț!

Nina era gata să plângă.

— Nu pot, omule, crede-mă, am neapărată nevoie de doi lei și zece bani!

— Domne, asta este! Nu-ți convine, la revedere!

Târgul avea loc în coasta blocului. Mannix accepta plictisit.

Scoase o bancnotă de cinci.

— Dă-mi restul.

Inima Ninei înflori, îi întinse palma plină de mărunțiș. Mannix numără atent monedele. N-avea încredere în femei.

După ce cântări bine fiecare trecătoare, Nina se opri la domnișoara cu *caniche*-ul. Corespundea.

Mara Stratilat își plimba absentă cățelul prin Cișmigiu. Era sâmbătă, a doua zi avea să facă primii pași în afara legii. Nu observă interesul fetiței. Nina

---

[39] Mannix este un serial TV american polițist care a fost transmis inițial între 1967 și 1975 pe CBS. Creat de Richard Levinson și William Link și dezvoltat de producătorul executiv Bruce Geller, personajul titular, Joe Mannix, este un detectiv particular interpretat de Mike Connors.

încasase al doilea trei pentru o rață, ajunsese să urască toată fauna domestică. Se apropie totuși zâmbind cât putu mai frumos animalului din lesă:

— Vai, ce drăguț e! Îmi dați voie să-l privesc?

— Te rog.

— Ce lăbuțe are, și ce ochi…

Bătea câmpii. Câinele îi simți repulsia, se dădu speriat înapoi. Mara întinse lesa.

— Cuminte, Miky!

— Miky îl cheamă? Ce întâmplare, ca pe tăticul meu!

Nina socoti oftând că mințise în ziua aceea pentru o lună întreagă. Pe maior îl chema Grigore… Mara o privi pe gânduri, fetița semăna cu ea la 8 ani. Fusese urâțică, nimeni n-ar fi spus atunci că va ajunge femeia cotată printre frumusețile Bucureștiului. Întrebă:

— Și pe tine?

— Nina Pătrașcu, clasa II-a B:

— E un nume frumos.

— Îmi pare bine că vă place. Atacă: Știți, azi e ziua mea și… am niște bani, mi i-a dat tăticu să-i cheltuiesc cu prietenele mele dar sunt plecate și… ce mai, știu o cofetărie grozavă…

Mara zâmbi:

— Mă inviți la o prăjitură?

— Odată împlinește omul șapte ani jumate. Mergem?

— Mergem, Nina.

Maiorul Pătrașcu o privi atent, Nina era suspect de cuminte. Nu insistase să rămână la televizor, ca de obicei, „copiii la opt trebuie să fie în pat, tăticule, nu-i așa?”, și-n loc să ia cartea cu povești, scanda tare, cât o ținea gura, tabla înmulțirii.

— Am înțeles, Nina, nu-i nevoie să deranjezi vecinii. Duse mâna la buzunar: Cât costă?

— Nu tăticule, am luat câteva note proaste și mă pedepsesc. Dar dacă vrei, dacă…

Își simțea inima în gât, speriată că a doua zi maiorul ar putea fi ocupat. Domnișoara cu cățelul îi promisese să treacă prin Cișmigiu, dimineață pe la 11, și Nina era hotărâtă să facă totul ca să-i pună față în față. Nu, nu era „însurată”, a avut ea grijă s-o întrebe pe ocolite. „Cred că m-am fost niciodată, Nina!” i-a răspuns cât se poate de limpede.

— Ce anume? întrebă Pătrașcu.

— Mâine e duminică, am putea face o plimbare… Precizează repede: Eu repet lecțiile și tu mă asculți dacă știu, o să ne distrăm de minune.

Miorul zâmbi:

— Ia spune-mi care-i șmecheria?

— Ce înseamnă șmecherie?

— N-ai auzit până acum?

— Unde? Stau tot timpul în casă și mă zbat și mă

zbucium să iau o notă bună, să fii și tu odată mulțumit…

— Bine. Mergem.

Nina simți o căldură plăcută învăluindu-i coșul pieptului.

Se trezi în zori leoarcă de transpirație. Visase că plouă cu găleata și maiorul nu voia s-o scoată. Fugi la fereastra. Cerul era întunecat, numai nori. Adresă soarelui rugăminți disperate, dar astrul rămânea ascuns, nu uitase că alaltăieri Nina implora toate urgiile văzduhului ca să rămână acasă. La prima oră avea lecția cu animalele domestice… Ș-apoi, câte minciuni nu trăsese Nina… Sta cu fruntea lipită de fereastră, își mușca buzele. Pe la șase săgetă o suliță de lumină, norii fugiră, cerul apăru albastru, limpede. Nina își frecă mâinile mulțumită și se apucă de treabă. Întâi și întâi luă pantofii maiorului și îi dădu cu cremă. Sigur, erau curați, tăticu arăta oricum foarte bine, dar ce, parcă strică o perie, două în plus? Scoase ultimul costum, aproape nou, constată că dunga pantalonilor e puțin nesigură. Nina iubea nemaipomenit costumul negru din covercot. Socoti că pentru o dimineață de iulie e cum nu se poate mai potrivit, așa că puse fierul în priză. Se gândi să calce și gulerașul ei. Renunță, important era ca tăticul să strălucească.

La ora opt isprăvi complet, făcuse o treabă pe cinste:

trei arsuri frumușele pe mâini și manșete, un tub de cremă golit pe covor și un scurtcircuit.

Mergeau de mână. Nina îl măsura critic din coada ochilor. Cu toate insistențele ei, maiorul îmbrăcase un costum gri, subțire, de tergal, purta pantofi împletiți, o cravată cu flori.

„E nostim", hotărî Nina.

Ajunseră pe Brezoianu. Nina fremăta:

— Cât e ceasul?

— Unsprezece.

— Eu aș zice să trecem puțin prin Cișmigiu.

— Au deschis vreo cofetărie?

Maiorul ocolea constant grădina, îi amintea plimbările lungi cu Ioana, noaptea, când nu era nimeni. Acceptă, fetița o și zbughise înainte.

Un bărbat împingea un cărucior de copil. Pătrașcu își simți inima ghem. O săptămână după moartea Ioanei fusese prădat. Recunoscuse mâna lui Gică Psaltire, pungaș fără noroc. L-a dibuit pe stradă, tocmai se logodise. Purta haina maiorului, nouă, din piele de căprioară. Să-i vină rău hoțului, seara avea petrecere cu părinții fetei. Dacă-l aresta… L-a rugat să aibă grijă de haină… Își aminti vorbele lui Psaltire: „Mulțumesc, domnule maior, poate se taie pe bune!"

Se tăiase. Secțiile de miliție și-au pierdut clientul.

Hoțul a intrat într-o cooperativă de confecții, s-a însurat, avea un băiat…

— Respectele mele, domnule maior!

Pătrașcu îi strânse mâna, zâmbi copilului.

— Nu te-am mai văzut pe la noi.

— Păi, de-atunci, din ziua logodnei, gata!

— Știu, Psaltire, mă bucur sincer pentru dumneata. Soția a aflat cu ce te ocupai înainte?

— Nu! Dacă mă săltați atunci… Cum să vă mulțumesc, domnule maior?

Pătrașcu se uită la omulețul din cărucior.

— Străduiește-te să nu afle.

— Ne întoarcem, Nina?

— Nu.

— E aproape unu.

— Nu-i nimic, nu mi-e foame, și-apoi uite ce aer curat. La școală mereu ne spune să ne jucăm numai pe-afară…

— Faci tot ce te învață la școală?

— Tot.

Alerga cu ochii pe alei.

— Ce se întâmplă cu tine, Nina? întrebă maiorul. Mie poți să-mi spui, suntem prieteni. Aștepți pe cineva?

— Nu…

Tresări. Domnișoara cu *caniche*-ul intra în grădină.

Nina fugi spre ea.

— Credeam că nu mai veniți…

— M-ai așteptat?

— Păi n-a fost vorba așa?

— A, da. Iartă-mă, am omis…

— N-are importanță. Știți, aș fi ieșit singură, dar tăticul meu a vrut să se plimbe, așa că…

Maiorul rămase la o distanță incertă, Nina zbură spre el, îl trase de mânecă.

— Hai să-ți arăt un cățel nemaipomenit!

— Lasă, Nina.

— Te rog, domnișoara e prietena mea.

Pătrașcu se înclină în fața femeii așteptând să-i întindă mâna.

Mara Stratilat zâmbi stânjenită.

— Fetița dumneavoastră?

— Da.

— Îmi pare bine.

Nina apucă lesa, trebuia să-i lase singuri:

— Îmi dați voie să-l plimb nițel?

— Da, sigur…

Nina se depărtă ținând pumnii strânși. Femeia ghici repede manevra fetiței, înțelese și maiorul. Izbucniră în râs. Mara Stratilat își roti ostentativ verigheta:

— Regret…

— Asta este, am ghinion.

— Sunteți norocos! Nu mă cunoașteți.

O spuse pe un ton aproape dureros și se depărtă. În spatele unui copac Nina plângea în hohote.

Capitolul V
Alibiul

Adam Petrescu se crispa, martorul numărul unu nu era acasă, nu-i vedea mașina.

„Am călcat cu stângul!”

Plăti șoferului și descărcă aparatele. La fereastra familiei Stănescu flutura perdeaua. Adam răsuflă ușurat; cineva, nevasta inginerului, probabil, îi înregistrase sosirea.

Mara părea obosită, nervoasă, îi aruncă o privire urâtă și trecu în camera ei. Adam privi pendula. Era ora opt fix.

*

Restaurantul *Săcele* își avea clienții lui. Oamenii îl prețuiau pe Mitică, barmanul, pentru că era băiat cinstit, nu adăuga un gram de apă în băutură, peste procentul său obișnuit. La opt și două minute, pictorul pătrunse în local, salută cunoștințele de pahar din vremea studenției cu o dispoziție care nu lăsa îndoieli că mai încercase gustul coniacului în seara aceea. Gigi Păun întoarse expert o față de masă pe partea cealaltă, îl pofti

să ia loc. Șopti:

— Totul e în regulă! A venit.

— O țuică, vă rog.

Poetul nu avea obiceiul să treacă neobservat într-o cârciumă și Nick Stratilat își zise că tipul e probabil la toaletă. Se uită prin salon. Lume multă, pestriță, se consuma vin spumos amestecat cu pepsi.

Un muget gros, lung, cutremură geamurile:

— Lumină! Inimile sus! Am spus!

— Ptiu! Fir-ai al dracului, îl felicită un client slab de înger. Mi-a sărit inima din loc!

— Noroc! Dixi.

Poetul Sihlă poreclit Sonet revenise. Judecându-l după gabarit, ai fi jurat că mânuiește mai mult târnăcopul decât condeiul. Era un munte de român cu barba suratecă și ochii aprinși. Dacă aveai ghinionul să-ți strângă mâna, a doua zi umblai cu ea în ghips. Cu excepția începătorilor, nimeni nu se înghesuia să-i caute societatea.

Sihlă își alese victima, un ins acru întovărășit de-o sticlă și-un pahar, îl bătu pe spate, îl dojeni:

— Băutura, neică, e meserie grea! Nu oricine știe cum și cât să bea! Treaba presupune grație, măsură… Cum apuci paharul? Cum îl duci la gură?

— Lasă-mă, nene!

Poetul ignoră invitația, improviză inspirat:

— Ce unghi face cotul, ce arc a descris? Gestul e artistic, gestu-i cu dichis…

— Domnule, dumneata nu pricepi românește?!

Singuraticul îi întoarse ostentativ spatele. Sihlă nu se tulbură, nu roși. Se îndreptă spre altul care gusta expert vinul, cu un ochi pe jumătate închis, asistat de o cucoană nostimă, numai gropițe.

Se așeză alături, pe scaunul liber, fără formalități.

— Iar sorbitu-n sine e un ritual, cere ani de studiu individual!

Nimerise pe unul spontan, cu inițiative. Omul făcu semn femeii să se ridice, săltă masa, o mută câțiva metri mai încolo, se așeză și ceru ospătarului:

— Dă-mi o baterie!

Consumatorii se amuzau discret, nimeni nu risca să fie interpelat. Gigi Păun povestea că are câțiva clienți care vin de la celălalt capăt al Bucureștiului să asiste la spectacolul poetului.

Rămas singur pe scaun în mijlocul localului, Sihlă se comportă normal, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Puse un picior peste celălalt și comentă:

— Hm! O baterie! Ce prostie! Doamne, ce prostie! Explică didactic: Până și comanda se face-ntr-un stil! Nu ceri dintr-odată: „Nene, dă-mi un kil!” și te-așezi la masă. Nu! Iei câte-o litruță și-o bei în picioare-n colț, la bodeguță…

Nick Stratilat își privi ceasul. Era opt și douăzeci.

„Peste cinci minute!”

Goli paharul sprijinindu-și fruntea în pumni. Poetul interpretă greșit gestul, spuse măsurându-l:

— Unii dup-o țuică peste masă-adorm… Păi e țuică aia sau e cloroform? Dădu din mâini a lehamite: În ce mă privește nu-i un șiretlic, uite, beau de-aseară și nu am nimic!

Se auziră voci răzlețe:

— Las-o moartă, Sonet!

— Mai bine cântă ceva!

Poetul se ridică, gesticula cu arătătorul undeva spre asfințit:

— D-aia și nevasta mă respectă-n toate, până și pantofii din picioare-mi scoate! Înregistră o privire holbată: Ce e, frățioare, ce-ai rămas năuc?

— Când vii de la crâșmă?

— Nu când vin, amice, când vreau să mă duc…

Consumatorii fără neveste aplaudau, strigau bis. Poetul îi salută fluturându-și deasupra capului amândouă mâinile.

— Lumină! Dixi!

— Zi așa, am căzut după o țuică? întrebă Nick Stratilat. Îi oferi un scaun. Poți să vii la masa mea.

— A, domnul cu petele de vopsea! Pictor cotat! Se strâmbă: Rahat!

Avea admirabilul obicei al iresponsabililor de-a spune lucrurilor pe nume. Spurca țigănește confrații cu coloana vertebrală elastică, actorii certați cu talentul, cântărețele judicios măritate, nu ierta pe nimeni. Un colecționar de uși trântite în nas.

Nick Stratilat râse zgomotos:

— Nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Oare?

Se așeză. Când nu era băut vorbea fără rime. L-a auzit cineva, tocmai ieșea din lift după ce stătuse izolat trei zile între ziduri. Îl măsură cu ochi de geambaș:

— Cum dracu reușești să aiurești o lume, frățioare?

— Te deranjează?

— Mă doare!

— Am priceput, de aia umbli pe șapte cărări, nu-i zi să nu te văd trandafir.

— Hai sictir!

Folosea des invitația, niciodată în sensul peiorativ. Era o modalitate gingașă de a-și arăta dezinteresul pentru opiniile celor din jur. Pictorul își aprinse țigara:

— De obicei găsești rime mai inspirate…

— Uite ce e frate, toate ca toate, dar fără insultei! De la mine poți să înveți multe! Dixi!

— Știu.

— Ții un pariu?

Adună câteva sticle goale, le înșiră din treizeci în

treizeci de centimetri pe culoarul dintre mese.

— Dacă trec printre ele și nu le-mping și nu le-ating, pe întreaga rută, dai o sută?

Pictorul fu de acord. Sihlă se opri la start, masiv, nesigur. Lumea era în picioare, veniseră și bucătăresele, tot personalul.

Se auzea musca. Poetul respiră adânc și porni. Călca printre sticle pe vârfuri, cu brațele larg desfăcute. Reuși să ajungă la capăt. Izbucniră aplauze, sincere de astă dată. Sihlă ridică triumfător mâinile spre tavan.

— Lumină! Dixi!

Nick Stratilat privi ceasul cu coada ochiului. Nouă fără douăzeci. Scoase bancnota din portofel:

— Corect! Ai câștigat! Încă un rămășag?

— Mă bag!

— Ospătar! Adă două jumătăți de rom!

— S-a făcut!

— Vorba asta mi-a plăcut. Mă simt alt om…

Pictorul explică care sunt condițiile pariului, cu o ușoară nesiguranță în articularea consoanelor.

— La un semnal apucăm sticlele. Cine o golește primul câștigă suta.

Interveniră câțiva consumatori, îi sfătuiră să renunțe. Pictorul urlă:

— Ce? Vreți să-mi luați pâinea de la gură, adunătură de moluște! Cine n-are curaj să se-mpuște!

Gică Păun aduse băutura. Avu grijă să pună ceaiul în dreptul pictorului. Sihlă spuse:

— Ochii ca sarmaua, gulie, să te-nvețe tata meserie!

Cei atinși de rachiu priveau curioși, proaspăt-sosiții țâțâiau, clătinau din cap, dar unul nu îndrăzni să-l pună în joc.

Poetul numără până la trei. Câteva secunde nu se auzi decât gâlgâitul lichidului. Puseră sticlele pe masă în același timp.

— Neconcludent! observă Stratilat respirând greu. Ospătar, încă un rând!

— Gând la gând! îl măsură curios: Cum de n-ai făcut meserie? Promiți, bădie!

Gigi Păun deveni brusc autoritar:

— Gata circul, copii! Hai, la culcare!

Sihlă încercă să-l convingă că rămâne lucrarea neterminată, că-i în joc prestigiul său, vru să-i sară în gât dar se prăbuși pe scaun. Pictorul îi făcu un semn discret. Era timpul să-i scoată.

— Gică, hai să-i lăsăm dracului, în gangul ăsta, mi-e că-mi pleacă clienții neplătiți.

— Nicio grijă, îi ține șeful în priviri. Uite colo vila, în două minute i-am cazat. Ce naiba, oameni suntem, bașca ce mai găsim prin buzunare.

Fălciu, celălalt ospătar, lupta din greu cu kilogramele

poetului. Sihlă se sprijinea cu o singură mână, în cealaltă ducea o sticlă neîncepută, și spurca în versuri întreaga tagmă a negustorilor.

Pictorul atârna pe umărul lui Gigi Păun. Tresări, inginerul Stănescu, martorul numărul unu, nu era lângă mașină.

Chelnerul înțelese nenorocirea, șopti:

— Ce facem?

— Treci pe lângă ea!

Nick Stratilat calcula febril, trebuia neapărat să-l scoată din casă. Se prăvăli lângă roțile Fiatu-lui, bâlbâi răgușit:

— Unde-i fratele meu, Sonet?

— Aici, dar mergi discret, duc pe prostu ăsta acasă… Explică ospătarului: Lasă, am înțeles, nu știi să bei și te-ai dres…

— Auzi, am găsit o rimă la Sihlă.

— Care?

— Sticlă!

Poetul sprijini dezamăgit capota mașinii:

— Barbar! Clar! urlă: Dixi!

Nick Stratilat începu să cânte *O sole mio,* Sihlă îl acompania tare, gros, cumplit de fals. Inginerul Stănescu veni în fugă cu o găleată de spumă și patru bureți. Își începea prosternarea în fața idolului pe patru roți. Gigi Păun comentă unde duce alcoolul, săltă

clientul în spate și porni spre vilă.

Stratilat se împotrivi moale, articulă aproape incoerent:

— Stai, vreau să-i explic ceva domnului pompier…

— Lasă, mâine…

Inima inginerului începu să bată normal numai după ce constată că tabla Fiat-ului nu suferea. Înjură neobișnuit de scurt pentru un dâmbovițean sadea:

— Mama voastră de bețivani!

Sihlă și Fălciu priveau uimiți interiorul. Poetul închise expert un ochi:

— Frumoasă șură! Miroase a impostură…

Gigi Păun îl întrebă pe Adam:

— Sunteți fratele dumnealui?

— Nu. Arătă aparatul: Aveam un rendez-vous la opt. Acum…

— A! înțelese poetul, cinematografia își ia felia…

Mara intră impacientată:

— Nick, pentru numele lui Dumnezeu, cum a fost posibil, ce s-a întâmplat? Cine-i dumnealui?

— Îmi dați voie să mă prezint, conița: Sihlă, zis Sonet. Preciză timbrat, bas-pedală, înclinându-se: Poet!

Căzu în cap. Fălciu întrebă:

— Unde descărcăm marfa?

— Alături, în dormitor. Doamne, nici nu știu cum să

vă mulțumesc!

— Vă spun eu, cucoană, zise Gigi Păun, umblați în poșetă… Douăzeci și cinci de bucată vi se pare mult?

Îi duseră în odaia alăturată, Mara le dădu o sută, refuză restul.

— Oricând la dispoziția dumneavoastră, spuse Fălciu.

— Îmi pare rău, ați avut neplăceri…

— Unde nu dă Al de Sus câte-o neplăcere de asta în fiecare seară…

Ieșiră. Din dormitorul pictorului răzbăteau urlete groase, Sihlă cânta de mama focului. Nick Stratilat se furișă în *living-room.* Spuse:

— Animalul nu pică, repede tirbușonul și-un pumn de somnifere!

Zece minute i-au trebuit să-i vină de hac. La nouă și opt geamurile începură să tremure, se mișcau tablourile de pe pereți: poetul sforăia.

Nick Stratilat dădu ceasul cu o oră înainte, trase bine draperiile, Adam aprinse reflectoarele și începu filmarea.

— Am uitat de cafea! observă Mara.

Pictorul scrâșni.

— Nu-i nimic, pune vin negru în cești, nu se observă, așa-i Adame?

— Sper!

— Dați-i bătaie!

La nouă și un sfert alibiul ora confecționat. Mara ieși din dormitor într-un pantalon și o bluză de culoare închisă, purta perucă neagră, ochelari enormi, întunecați. Pășea abătută.

Pictorul îmbrăcase echipamentul pazei contractuale. O luă de mână.

— Am plecat! Urează-ne succes, Adame!

— Nu-mi fac griji cu dumneata.

Apăsă pe o pârghie ascunsă privirii și dulapul rococo plin de trandafiri sculptați se deplasă. Altă pârghie făcu să alunece ușa mascată în zid.

Cascadorul îi aștepta la volanul unei Dacii, cu motorul pornit.

— Trage tare, spuse pictorul, avem o întârziere de cinci minute.

Mașina țâșni în noapte.

Capitolul VI
Un martor incomod

Semăna cu o fortăreață, ziduri din piatră, înalte de peste cinci metri, o înconjurau în întregime, nu exista decât o singură intrare, o poartă masivă. Depozitul avea istoria lui, aparținuse pe vremuri lui Drăghiceanu, angrosist de coloniale și delicatesuri. Prin ’938

concurența plătise un spărgător să-i descânte marfa. O săptămână mai târziu își pierduse clienții, toate produsele miroseau a terebentină. Angrosistul construi un depozit-cetate cu semnale de alarmă și capcane la fiecare pas.

Nu s-a bucurat prea mult. În ajunul războiului a avut proasta inspirație să se întoarcă acasă, inopinat, și văzând ce se petrece în patul conjugal și-a zburat creierii.

După naționalizare, imobilul fusese repartizat unei întreprinderi care fabrica burlane. Nick Stratilat lucra pe atunci sus la birouri. Firește nu-i trecuse nicio clipă prin minte că peste douăzeci și cinci de ani, într-o noapte, va încerca să pătrundă la subsol prin mijloace mai puțin obișnuite. Între timp clădirea devenise depozitul unor obiecte care necesitau o pază deosebită.

Pictorul își privi ceasul:

— Ai mers bine, Antoane, suntem în timp util.

— Opresc?

— Nu, e riscant, cotește… Stop! Parchează!

Cascadorul lipi mașina de bordură, sub un castan, unde nu bătea becul. Coborâră. Strada era pustie. Mara părea că nu știe ce să facă cu mâinile, îi lipsea poșeta. Își lipi degetele transpirate de coapse. Nick Stratilat o măsură scurt.

— Ce-i cu tine?

— Nimic.

— Probleme?

— Sunt puțin nervoasă, e totuși un debut, nu-ți fă griji.

— Îmi fac! Ai văzut cablul?

Se întoarseră în spatele depozitului, i-l arătă. Femeia ridică din umeri.

— Un fleac.

Mințea. Se simțea rău, îi era frică. Pictorul puse mâna pe brațul cascadorului:

— Rămâi cu ochii pe balcon, la semnalul meu, aiurești lumina. Întrebări?

— Nu.

— Hai, Mara!

Dispărură într-un gang. Anton Zaharia măsură cablul subțire ancorat la etajul III, în apropierea balconului, îl conduse cu privirea peste zid. Cealaltă extremitate lega peretele din spate al depozitului, orb, înalt, cu o singură ferestruică de aerisire. Murmură:

— Hm! Parșivă treabă, o să-și rupă gâtul!

Scara de lemn, veche, uzată, scârțâia oribil, mirosea a igrasie, a cimitir. Pictorul îi făcu semn să pășească pe vârfuri, la îmbucarea treptelor. Ridică prețul din dreptul unei uși, găsi cheia și deschise. Mara respira greu își simțea în permanență inima. Roti ochii prin

încăpere. Se aflau într-o cameră bătrânească, înaltă, cu pereții bolnavi. Deslușì la lumina candelei chipuri blajine de sfinți, un cavalerist zâmbăreț pătruns de importanța începutului de veac, pânze cu harbuji și struguri de proveniență oboreană. Întrebă gâtuit:

— Cine stă aici?

— Tipul cu sabie. Acu e la neamuri.

— De unde știi?

— Mi-a șoptit îngerul meu păzitor.

— Dacă se întoarce?

— Îl oprește Anton.

— Cum?

— Dacă, cine, cum?! Îți explic altă dată. Ai atins vreun obiect?

— Nu.

— Fii atentă, Mara! Pune-ți mănușile. Așa, acum e-n regulă. Vino!

Se apropiară de fereastră.

— Cablul e lângă balcon, ajungi la el ușor. Urmărește-l. Vezi zidul depozitului?

— Da.

— Când ajungi la capăt o să dai de o cornișă, mergi pe ea comod până la ferestruica de aerisire și te strecori înăuntru.

— E prea mică.

— Ți se pare. Oricum, tu încapi. Vei ajunge pe un

culoar, câțiva metri mai încolo se află tabloul electric. Desfaci prima siguranță din stânga, ai s-o reperezi ușor, de la ea pleacă un cablu roșu, apoi te întorci. A! Să nu uit, ai grijă să ștergi cercevelele ferestrei. Întrebări?

— Dacă fereastra e închisă?

— Nu e!

— Sau tabloul…

— Mă enervezi!

Mara Stratilat își înghiți greu saliva:

— Becul… Se vede…

— Nu-ți fă griji, asta-i treaba lui Anton.

Scapără bricheta și o stinse repede.

Cascadorul văzu semnalul, traversă strada, se opri în umbra gangului. Scoase o praștie, fixă o pietricică și ochi becul suspendat la mijlocul cablului. Se auzi un zgomot de sticlă spartă. Brusc strada fu înghițită de întuneric.

— Start, fetițo!

Mara tresări, bâlbâi tremurând:

— Mi-e frică, Nick!

— Lasă tâmpeniile și dă-i drumul. În cinci minute ești înapoi.

— Nu pot!

— Mara!

— O să cad! N-am curaj, n-am lucrat niciodată pe așa

ceva.

— Prostii!

— Nu pot, Nick!

— Nu vrei!

— Vreau, dar nu pot.

— Perfect! Ne întoarcem, dar mâine să nu te aud că bocești după droguri!

— Crede-mă, Nick! Se agață de el: Îmi tremură picioarele, am amețeli…

Pictorul scoase din buzunar o pastilă:

— Înghite asta, e un calmant. Acum respiră lung. Dă-mi mâna. Da, pulsul e în regulă, poți porni liniștită.

Mara își simțea tâmplele zvâcnind, palmele transpirate, inima ghem. Porni.

Părea o pasăre, mare, neagră, cu aripile întinse.

Pictorul își privi ceasul. Era ora zece și șapte minute.

„Ce naiba întârzie? Dacă se prăbușea țipa."

O văzu când mai avea de parcurs doi metri până la balcon. Bătea aerul cu palmele. Se aplecă peste balustradă și îi întinse mâna.

— Hai, fetițo, încă un pas! Încă unul! Bine!

O trase în încăpere. Mara se nărui, tremura din toate încheieturile. Își mușcase buzele până la sânge, plângea cu sughițuri. Pictorul aduse un pahar cu apă, așteptă să-l bea. Dinții femeii clănțăneau oribil în contact cu sticla.

— Ei, cum a fost?

— Groaznic! De o mie de ori era să alunec…

— Ai desfăcut siguranța?

— Da…

— În regulă.

Șterse paharul, plimbă batista pe balustrada balconului, prin locurile unde călcaseră. Mara duse speriata mâna la gură.

Cineva răsucea clanța.

Pe Valeria Manolescu n-o interesau isprăvile fotbaliștilor. Închidea televizorul imediat după film, își culca reumatismele. De șaizeci și cinci de ani nu articulase un singur cuvânt. Era mută, o intervenție chirurgicală nefericită, în schimb auzea foarte bine. Auzise în camera vecinului Petcu plânset de femeie, șoapte precipitate, zgomot de pași. Știa că bătrânul e plecat, o rugase să aibă grijă de casă. Ieși pe culoar și se apropie de ușă. Da, cineva plângea în odaie. Apăsă clanța. Un bărbat ștergea parchetul, alături…

Nick Stratilat sări în picioare. Bătrâna îl privea nedumerită, făcea tot felul de semne. Pictorul se hotărî repede, scoase din buzunar un capăt de frânghie înnodată la mijloc. Mara înțelese. Gemu:

— Nick! Nu!

Se ridică greu, îl prinse de mână.

— Oprește-te!

Valeria Manolescu fugi spre odaia ei. Pictorul se eliberă scurt, o ajunse repede în pragul ușii, îi petrecu lațul în jurul gâtului.

Inima bătrânei se opri pentru totdeauna înainte ca nodul să-i rupă beregata.

Cobora scările susținând-o de subsuoară. Mara se târa, animal rănit de moarte, fără coloană vertebrală, bâlbâia incoerent:

— Ucigaș… Ticălosule!

— Gura, târfă!

Se sperie, nu-l văzuse niciodată atât de iritat, era prima oară când o insulta.

— Nu trebuia!

— Ești atât de idioată? Nu-ți dai seama că ne-a văzut?

— Puteam renunța.

— Acum, când am posibilitatea să intru în depozit ca la mine acasă?

— Înfiorător!

Pictorul își încleștă maxilarele.

— Regret, Mara, un incident neprevăzut, n-aveam de ales. Iartă-mă, te-am insultat, nervii mei au și ei o limită.

Se uită la ceas, era zece și un sfert.

„Sper că barem acasă totul e în regulă.”

Nu era.

*

La zece și paisprezece minute, Adam Petrescu cuplă

reflectoarele. Lumina se stinse în toată casa: cedase siguranța. Orbecăi printre mobile, fu cât pe ce să răstoarne aparatul. Habar n-avea unde-i tabloul electric, trebuia să găsească o liță, și culmea ghinionului își lăsase bricheta pe masă. Înjură cumplit.

*

O vârî pe Mara în mașină.

— Dacă trece cineva, ferește-ți fața. Fii fată cuminte, amintește-ți că tu ai insistat. În maximum o jumătate de oră suntem înapoi. Hai, Antoane, e rândul nostru.

Cascadorul luă din portbagaj o funie de care atârna o ancoră. Pictorul scoase pâslarii, încălță pantofi străini cu trei numere mai mari.

— Încearcă să lași urme de pași, nu prea des să nu pară ostentativ. Ridică piciorul!

Purta o pereche de bascheți noi, nemțești. Pictorul fu mulțumit.

— În mod normal calci pe extremitatea exterioară a tălpii. Străduiește-te să mergi cu genunchii drepți și vârfurile răsucite spre interior, în special unde lași amprenta tălpii. Am să-ți spun eu unde. Hai!

Alunecau pe lângă zidul depozitului ținând strada în priviri. Pictorul alese un loc complet întunecat, îi făcu semn să arunce ancora.

— Dacă nu începe să urle sirena, totul e în regulă!

Cascadorul azvârli fierul expert, ghearele se agățară

de zid. Nick Stratilat era numai ochi și urechi. Clădirea părea moartă, nu se auzeau decât zgomotele nopții.

— Perfect! Mara a făcut o treabă bună, capcanele lui Dragomirescu sunt mai moarte decât el… Dă-i drumul, Antoane, vin după dumneata.

Se uită la ceas: zece și douăzeci.

*

Pompilian Stănescu ștergea parbrizul cu o pielicică de căprioară, ascultând informațiile sportive la un tranzistor. Nevastă-sa deschise geamul:

— Tot n-ai terminat?

— Mă lași?

— Mâine la cinci… Ia te uită, au înnebunit Stratilații, s-au culcat cu găinile!

Inginerul aruncă o privire spre vila pictorului, întunecată în întregime.

— Aiurea! Nu vezi, e stins și becul de la intrare. Un scurtcircuit probabil, cât era porcul ăla de beat nu-i de mirare. I-ai văzut cearcănele? Se duce! Clar! Ascultă, ce-ar fi să-i dai un telefon lui maică-ta?

— La ora asta?

— Am auzit că pe stadionul din Giulești s-a prăbușit peluza. Nu mai pridideau salvările. Mă-ta trebuie să știe, stă vizavi…

Lumina se aprinse dintr-odată. Femeia văzu prin geamul de la living-room aparatul de filmat, apoi pe

Adam aplecat asupra lui.

— Cinematografia!

— L-au nimerit într-o zi bună…

— Ce ai cu omul?

— Nu-mi place, scurt pe doi! Eu mă spetesc opt ore la minister, alerg să dau o meditație la celălalt capăt al orașului pentru un pol, iar imbecilul se scoală la prânz și învârte banii cu lopata!

— Are talent. Încearcă să pictezi și tu, poți?

— Aia e pictură?

— Se cumpără?

— Și rahatul se cumpără, ca să îngrași pământul. Nu-i edificator.

— Te oftici!

— Poate-ți mut maxilarele, madam!

Adam ieși târându-și aparatele. Strigă:

— Nu e nevoie să vă deranjați, doamnă, trag eu ușa. Așteptă o clipă. N-are rost, în fond dumneavoastră n-aveți nicio vină. Noapte bună.

Ajunse pe trotuar, își frecă obrazul înjurând. Inginerul spuse nevesti-sii destul de tare:

— Am sentimentul că vecinului nostru îi lipsesc cei șapte ani de-acasă…

— Pompilian!

Adam comentă sufocat:

— E nebun, domnule, e de balamuc, s-a repezit ca un

turbat…

Văzu un taxi, îi făcu semn.

*

Se strecurau tiptil, pe lângă peretele depozitului. Pictorul se opri lângă o dală de piatră înfundată în pământ.

— Lipește genunchii, răsucește piciorul și călcă aici!

Urma lăsată de cascador era perfectă. Își continuară drumul. La colțul clădirii apăruse un paznic, Anton scoase boxul. Pictorul îi șopti:

— Ușor!

Cascadorul se apropie pe vârfuri, întinse omul la pământ cu o lovitură scurtă.

— Bine lucrat, observă pictorul. Urmează partea cea mai grea, te rog să fii foarte atent. O să mă prăbușesc în fața gheretei de la intrarea în clădire. Port uniforma lor, în mod firesc se va apropia al doilea paznic. Lasă-l să se aplece asupra mea, strigă înfundat *Achtung,* și după aceea pocnește-l. Nu prea tare, trebuie să povestească anchetatorului că a auzit vorbe nemțești.

— Încep să înțeleg.

— Întrebări?

— Dacă nu se apropie?

— Te-ai molipsit de la nevastă-mea? Se va apropia! Baftă!

Nick Stratilat intră în conul de lumină, ferindu-și

chipul, duse mâna la inimă și se năruí.

Omul din gheretă veni în fugă:

— Ce-i, nea Dumitre?

Cascadorul execută precis planul pictorului.

— Perfect! spuse Nick Stratilat ridicându-se. Culcă-l pe celălalt în locul meu. Nu-l târî, rămân urme.

Își privi ceasul. Zece douăzeci și cinci.

„Exact! Numai de n-ar face Mara vreo prostie!”

*

Își rezemase capul de volan cu ochii strânși, gura pungă, unghiile înfipte în podul palmei. Încerca din răsputeri să alunge imaginea bătrânei prăbușite în prag, drumul de coșmar pe cablu, toată povestea halucinantă din ultimele zile. O înnebunea ideea că făcuse primii pași pe drumul fără întoarcere al drogaților din strada 42.

Mara Stratilat duse mâinile la tâmple. Ardeau. Ardeau și gândurile, și coșul pieptului, doar obrajii și degetele păreau de gheață. Ar fi vrut din răsputeri să fugă, să uite. Nu știa unde, nu știa cum, picioarele refuzau s-o asculte.

Inima i se opri speriată. Un bărbat se apropia de mașină.

*

Cascadorul deschise lacătul din a treia răsucire a șperaclului, îi veni repede de hac și celeilalte încuietori,

o yală cu patru cilindri. Cunoștea toate trucurile, ucenicise într-un atelier de lăcătușărie.

Nick Stratilat împinse ușa depozitului mic:

— Podeaua e plină de praf, firesc, aici se găsesc anumite materiale la care nu au acces prea mulți. Potrivește-ți mersul, Antoane, așa cum te-am învățat.

Colecțiile nu se aflau printre sacii înșirați pe rafturi, de altfel toți purtau câte un bilețel care preciza conținutul.

Nick Stratilat arătă cascadorului un seif sigilat.

— Scoate-ți sculele!

Avea o broască extrem de complicată, douăzeci de arcuri susțineau rigla de închidere. Anton transpirase, lucra febril, pictorul stătea cu ochii pe ceas.

— Gata!

— Trei minute și cincisprezece secunde. Ești bun!

Zece clasoare mari ocupau primul raft. Cascadorul trase de sub centură un sac și le puse cu grijă înăuntru. Respiră adânc:

— Basta!

— Așteaptă!

Nick Stratilat învârtea două mănuși neobișnuite. Cascadorul le privi mirat. La extremitatea degetelor avea un desen papilar complicat.

— Urme false de degete?

— Cam așa ceva. Atinge ușa și sigiliul. O clipă! Șterge

întâi urmele vechi!

Făcu același lucru, apoi lăsă jos o batistă murdară de sânge, ceva mai încolo o bucățică de lut mulată după striațiile de pe talpa pantofului.

— Batista și lutul, spuse, provin din Germania federală. Sângele are grupa AB, noi avem O. Îmi fac mari speranțe că ancheta se va deplasa dincolo de frontieră. E zece treizeci și unu. Avem un singur minut întârziere, să sperăm că nu s-au trezi.

Ajunseră la mașină fără incidente. Pictorul se crispă, privi îngrijorat jur-împrejur.

Mara dispăruse.

Capitolul VII
Amănunte semnificative

Maiorul scoase sticla din dulap, își turnă un pahar. Alcoolul cu transparențe aurii iriza peretele de cristal. Bău încet privind noaptea spânzurată de bloc.

Întâmplarea din Cișmigiu îi stârnise amintirile. Amintirile, păsări care se întorc toamna, pleacă primăvara… Femeia cu cățelul avea ceva din aerul Ioanei, era mult mai frumoasă, desigur, dar…

Simți o mișcare ușoară în hol și întoarse brusc capul. Prin crăpătura ușii o văzu pe Nina, desculță, în cămașa ei lungă, de noapte. Îl privea.

— Nina!

Se auziră zgomote dese, mărunte, de pași care aleargă.

Maiorul se întreabă ce se întâmplă în sufletul copilului. Trecu în camera ei. Nina se prefăcea că doarme.

— De ce mă superi, Nina? E ora unsprezece!

Continua să țină ochii închiși. Pătrașcu o luă în brațe.

— Ce-i cu tine, draga mea mică?

Nina își trecu brațele pe după gâtul maiorului, îl strânse tare, disperat.

— De ce n-ai vrut s-o iei? Mie mi-a plăcut.

— Cine?

— …cu cățelul.

Pătrașcu îi trecu mâna prin păr.

— Poate că n-a vrut ea…

— Tu n-ai vrut!

— Ascultă, Nina, în locul tău nici măcar nu m-aș gândi la lucrurile, astea, zău! Ce ne trebuie nouă altcineva în casă, nu ne înțelegem noi?

— Ba da…

— Atunci? Eu vreau să e iubesc numai pe tine, și-n loc să te bucuri…

— Știu eu ce știu!

— Spune-mi și mie. Insistă: Spune. Nina!

— Nu pot.

— Încearcă!

Fetița își ascunse capul după gâtul maiorului.

— Și tatăl lui Cristina are… și al lui Gabi, numai tu…

— Nimeni nu te poate înlocui, draga mea. Ești cea mai cuminte și cea mai frumoasă…

Nina izbucni:

— Nu sunt frumoasă!

— Cine ți-a băgat în cap prostia asta? Nu e adevărat!

— Ba da! Toți îmi spun oaie creață, nici păr n-am, nu crește… Nimeni nu mă bagă în seamă, învățătoarea nu-mi zâmbește ca lui Laurenția sau ca lui Anca, nu mi-a zâmbit niciodată La serbare toate fetițele au fost în dansul florilor și la recitări și la gimnastică, numai cu împărțeam programe… Nici la cor nu m-au băgat și când s-au făcut alegerile aveam un singur nouă, restul numai de zece…

Maiorul simți lacrimile fetiței, mari, fierbinți, lunecându-i pe obraz. Inima i se strânse.

Nina adormi cu ursul în brațe. Pătrașcu rămase lângă ea, târziu, după miezul nopții, mângâind-o cu privirea.

La șapte sună telefonul. I se încredința ancheta spargerii comise de Nick Stratilat.

*

Era o dimineață cenușie. Locotenentul Andrei Brumă îl informă cum se petrecuseră lucrurile, citi declarațiile paznicilor.

— Care-i părerea dumitale? întrebă Pătrașcu.

Lucrau de mulți ani împreună, se cunoșteau bine.

— După toate aparențele aici e mâna unor spărgători străini.

— Te gândești la miză?

— La miză, la mijloacele folosite.

— Mda.

— Paznicul Grigore Panait declară că înainte de a se prăbuși a auzit o comandă în limba germană.

— Anume?

— Cineva a strigat nu prea tare *Achtung.*

— Altceva?

— Lângă seif am găsit o batistă murdara de sânge, un model care nu se fabrică la noi. Am trimis-o la analiză împreună cu segmentul de lut uscat desprins de pe talpa unuia dintre infractori, cel cu platfus.

— Au fost mai mulți?

— Doi.

Pătrașcu zâmbi.

— Nu ți-ai pierdut vremea. Unde-s paznicii?

— Acasă. Panait are capul spart, Atodiresei un cucui cât oul, m-am gândit să-i las…

— Te-ai gândit bine. Arată-mi urmele.

Brumă îl conduse la amprenta lăsată de cascador în curte. Maiorul o cercetă îngândurat.

— Ce-ți spune?

— Individul este sau a fost marinar, unghiul de deschidere a pasului e foarte mic, specific oamenilor care își caută în permanență echilibrul. Observați, calcă pe extremitatea interioară a tălpii… își aminti că lui Pătrașcu nu-i plac concluziile pripite. Adăugă: Sigur, nu-i exclus să avem de-a face cu o proastă deprindere a mersului. Cărarea de urme din depozit o să vă spună mai multe.

— Există și-o cărare de urme?

Părea surprins și Brumă deveni circumspect.

— Două. Șeful depozitului mi-a spus că pentru securitatea deplină a obiectelor aflate în păstrare se face rar curățenie. Evident, podeaua e plină de praf. Pe aici!

Maiorul îl urmă abătut, nu-i plăcea afacerea.

— Nădăjduiesc, spuse, să fi avut dreptate… Nu precizâ în ce privință. Se opri în fața ușii forțate de Anton. Asta-i?

— Da. Puteți intra fără grijă, s-au ridicat toate amprentele.

— N-au lucrat cu mănuși, nici la propriu, nici la figurat, observă Pătrașcu privind lacătul. Complicat?

— Relativ. Seiful cred că le-a dat mai multă bătaie de cap.

Maiorul rămase în prag, cu mâinile în buzunare. Cele două cărări de urme se detașau limpede.

— Ce impresie îți fac?

— Individul care și-a lăsat amprenta pantofului în curte, deși grăbit, calcă des, distanța dintre pași e mică. Celălalt are platfus, întreaga talpă la contact cu solul Poartă numărul 44, un tip înalt deci… solid…

— Datele, spuse Pătrașcu fără expresie, sunt încurajatoare, nu ne va fi greu să-i descoperim, ce zici?

— Cu puțină șansă…

— Mă întreb dacă nu și-au uitat pe undeva și pașapoartele…

Locotenentul tuși camuflându-și confuzia.

— Să sperăm. Aici erau încuiate colecțiile.

— O măsură de precauție în plus… Fluieră încetișor. Cunoști mecanismul?

— Mi-a explicat locotenentul Petrescu despre ce e vorba. Nu-l putea deschide decât un specialist.

— Un as! Forțat?

Foarte puțin, s-au încercat mai multe variante de chei.

— Amprente?

— Două sau trei, dar vizibile.

— Suficient.

Maiorul își roti ochii prin depozit, privi încă o dată urmele de pași.

— Dacă îmi permiteți, spuse Brumă, eu aș fi înclinat să cred că amândoi purtau încălțăminte străină.

— Nemțească…

Eventual. Croiala tălpii e alta, striațiile au alt desen

decât modelele noastre obișnuite…

Se opri. Maiorul părea sâcâit, nu-l asculta.

— Urme de sânge?

— Doar pe batistă. Un hemofil[40], presupun.

Pătrașcu recapitulă:

— Avem amprenta tălpilor, am înțeles repede că unul are platfus, celălalt calcă puțin obișnuit, avem amprentele digitale, o batistă, grupa sanguină, o bucată de lut, știm că nu-s începători în materie de chei false. Respira adânc: E prea frumoasă mireasa, nu-mi place!

Panait și Atodiresei, paznicii depozitului atacați în noaptea furtului, locuiau pe o stradă mărginașă, scăpată de năvala blocurilor. Casele mărunte năpădite de flori, gardurile date cu var, în spatele cărora căscau plictisiți câini răi, aminteau Bucureștiul din preajma războiului. Se înseninase, mirosea a pelin, a pâine caldă, a curățenie. Vasile Atodiresei îi pofti sub nucul din grădină. Se aflau acolo o masă și două bănci construite din crengi. Nevastă-sa aduse dulceață de zmeură, un cofăel[41] cu apă rece, proaspătă, și ceva din bucuria copilăriei, când mama răsturna cozonacii…

Maiorul amâna discuția. Ochii i se zbânțuiau prin copaci, se tăvăleau prin iarbă, alergau după fluturi.

---

[40] Boală ereditară, transmisă de mamă numai băieților, care constă într-o predispoziție spre hemoragie.

[41] Căniță de băut mică cu capac.

Locotenentul, prea tânăr pentru a gusta deliciile vieții campestre[42], mai emoționat în fața unei tije de oțel și sticlă unde locuiesc cinci mii de oameni decât în vecinătatea unui soare roșu care își dă duhul, se ferea de albine, stătea incomod, de câteva ori era să scape dulceața.

„Altă generație, totuși, alte gusturi…”

Maiorul puse farfurioara pe masă:

— Mulțumesc, e făcută de soția dumneavoastră?

— Păi cum altfel? Zmeura, vorba aia, colea pe gard… Răsucise brusc capul. Gemu, duse mâna la ceafă. Hm, tot mă junghie…

— Cu ce v-a lovit? întrebă Pătrașcu.

— Cu o rangă cred. Fier în orice caz.

— Spuneți-mi câți oameni erau de pază azi-noapte?

— Trei. Tudose la poartă, eu în gheretă și Dumitru cu rondu’. Pe Dumitru l-au pocnit rău de tot…

— Cam puțini, nu vi se pare?

— Acu, după cele întâmplate, așa s-ar zice. Noi tot socoteam că la o adică prinde sirena să urle. Explică: Depozitul ținea pe vremuri de unul, Drăghiceanu, bogătaș nu jucărie. La tot pasul e câte-o clapcă[43], de ziduri nu mai vorbesc, cum i-atingi creștetul s-aprind

---

[42] Câmpenesc.

[43] Capcană.

reflectoarele… Ai noștri au zis că-i bine să păstrăm instalația, au adăugat și alte capcane…

— Inutil.

— De…

Locotenentul Brumă își drese glasul.

— Îmi permiteți? Întregul sistem de alarma e cuplat la tabloul electric general. Făcu o mică pauză: Cineva a demontat siguranța…

— Unde se află tabloul?

— Sus, la etajul trei. Ar mai fi de adăugat că singura cale de acces e ușa de jos. Parterul și primul etaj n-au ferestre, practic este imposibil să te cațeri fără o scară lungă…

Da, spuse paznicul, dumnealui zice bine, așa ceva nu se poate, musai treci prin fața gheretei mele…

— Și ca să ajungi la gheretă trebuie să știi unde pui piciorul, completă locotenentul.

Pătrașcu își frecă bărbia.

— Când începe tura?

— La nouă și jumătate.

— Ați verificat sistemul de alarmă?

— Prima grijă! Funcționa. Își agață ochii de ochii maiorului: Cum s-ar zice, toată beleaua pe capul meu…

Pătrașcu îi citi privirea. Era limpede, adâncă, puțin îngrijorată.

— N-am spus-o! V-aș ruga să-mi povestiți momentul

atacului. Rețineți cumva ora?

— Păi nu bătuse încă de zece jumate ceasul de la biserica catolică, să tot fi fost și-un sfert, și douăzeci… Tocmai deschisesem *România liberă* și numai ce-aud un geamăt și-l văd pe Dumitru că duce mâna la inimă și se frânge la pământ.

— Dumitru?

— Celălalt paznic, explică locotenentul.

— Era înspăimântat?

— O fi fost săracu'. Nu i-am zărit fața, pășea cârnit, într-o parte.

— De unde știți că era Dumitru?

— Cine să fie altul, el e cu rondul, Tudose are ghereta la stradă, când deschizi poarta să intri în curte sună la mine o sonerie. Pe mână avea uniforma pazei.

— Continuați.

— Am sărit repede să-l ridic. M-aplec ș-odată vine din spate o șoaptă în nemțește: *Achtung*! Vorba asta o știu, am prins războiul… N-am mai apucat să văd ce e că m-a și miruit!

Le arătă cucuiul. Brumă nu-l slăbea din ochi pe maior Pătrașcu goli paharul cu apă:

— Șoapta aparținea unui bărbat sau unei femei?

— Acu, de când trag tutun și muierile, parcă mai poți să știi? Așa, pe negândite, aș zice că era bărbat.

Maiorul surâse:

— Când v-ați revenit?

— După vreo juma' de ceas și mai bine. Dumitru sta lungit alături, umpluse iarba de sânge… M-am repezit la telefon.

Peste drum se ridica o casă, bărbați, femei și fete lucrau de-a valma, râdeau, un moșneag cânta la muzicuță.

— Neamurile? întrebă Pătrașcu.

— Cumetri, vecini, e și fiică-mea. I-a luat foc coșmelia și deh, ca oamenii, dă fiștecare o mână de ajutor să înalțe alta.

Fața maiorului se însenină. Urmări un timp zarva apoi se ridică.

— Mulțumesc. Privi încă o dată grădina. Vă invidiez, eu stau la bloc…

Porniră spre portiță. Brumă nu era sigur că a înțeles bine.

— Omul ăsta nu minte! spuse maiorul.

Locotenentul se opri:

— Îl credeți?

— Îl bănuiești?

— Numai cu acordul lui putea să ajungă cineva la tabloul de siguranță, într-un fel singur a mărturisit.

Maiorul clătină din cap.

— Ești la început de meserie, Andrei, ascultă sfatul

meu. Nu filtra totul prin ochelari negri sau măcar scoate-i din când în când. Comitem frecvent aceeași greșeală: oricine poate fi vinovat. Iar vinovatul e unul singur.

— Există și complici.

— Categoric, dar majoritatea celor care s-au aflat prin apropiere sunt inocenți, nu uita. Zici că, într-un fel, paznicul a mărturisit?

— Nu vi se pare?

— Când te simți cu musca pe căciulă nu te grăbești să afirmi că accesul la tablou presupune acordul tău. Dumneata, în locul lui, acceptai combinația știind că automat devii primul suspect? În cel mai rău caz, după spargere, cuplai din nou sistemul de alarmă pentru ca eu să cred că hoții au evitat capcanele conduși de Dumitru Panait, paznicul care făcea rondul. Ori, la sosirea oamenilor noștri, siguranța era desfăcută.

— Exact. Locotenentul respiră adânc. Tudose de la poartă nu putea intra fără știrea lui Vasile Atodiresei. Există o sonerie de avertisment în gheretă. Rămâne Panait…

— Adică?

Locotenentul zâmbi:

— Știu că evitați verdictele…

— N-are importanță, spune.

— Singura ipoteză care mai stă în picioare e

complicitatea lui Panait. Sub pretextul rondului și-a condus oamenii arătându-le unde pot să calce și unde nu, a simulat apoi criza atrăgându-l pe Atodiresei în cursă. Seiful e cuplat la sistemul de alarmă, în consecință au trebuit să-l neutralizeze. Ridică brațele: Nu văd altă explicație.

— Mda. Oricum raționamentul e corect. Adăugă pe gânduri: Un singur lucru nu mă convinge: *De ce în momentul crizei,* hai s-o numim așa, *Panait a rămas cu spatele la gheretă*? În situații disperate întorci reflex capul spre ajutorul cel mai apropiat, strigi sau, dacă n-o poți face, întinzi mâna, te agăți cu privirea. *Ori, Atodiresei nu i-a văzut fața*!

Brumă îl privi complet deconcertat.

*

— Aveți necazuri cu inima?

Dumitru Panait bătu în lemn.

— Doamne ferește! Dar de ce mă întrebați?

— Colegul dumneavoastră, Atodiresei, susține că înainte de a cădea ați dus mâna la piept.

— Tot ce se poate, deși mai degrabă o duceam la ceafă. Acolo m-a fulgerat.

Se aflau în locuința victimei, modestă dar curată. Paznicul avea capul bandajat, ochii aprinși de febră. Maiorul se ridică:

— O singură întrebare și vă las să vă odihniți. Ce anume ați văzut sau v-a atras atenția în momentul loviturii? Mi s-a spus că vă uitați spre poartă, mă rog, undeva în direcția aceea.

Omul clipi nedumerit:

— Păi n-aveam cum să văd poarta, dădusem colțul…

— Poftim?! Pătrașcu tresări. Din raport reiese că zăceați lângă Atodiresei, la intrarea în depozit.

— Acolo m-am trezit din leșin, poate că m-am târât, naiba mai știe, dar lovitura am primit-o după colț.

Maiorul își umezi buzele:

— N-aș vrea să credeți că pun la îndoială afirmația dumneavoastră, însă ceva e în neregulă. Atodiresei pretinde că ați căzut în fața gheretei lui.

— Nu-i adevărat, spuse paznicul, făcusem colțul. Mi-aduc aminte că tocmai mă întrebam ce-o fi cu becul din stradă de nu arde, când am văzut, așa, ca o flacără înaintea ochilor, m-a junghiat în ceafă și m-am năruit.

— Mulțumesc.

*

Locotenentul cerceta locul amănunțit. Ridică privirea:

— Ați avut dreptate, sunt câțiva stropi de sânge pe iarbă! Nu mai pricep nimic, ce interes avea Atodiresei să mintă?

— Dar oare a mințit? întrebă maiorul.

— Cert! Declarația nu corespunde. O să trimitem

sângele la analiză, bineînțeles, dar pot paria de pe acum că e al lui Panait.

— Și eu! Zâmbi: Amândoi paznicii au spus adevărul. Încep să cred că altcineva a încurcat borcanele ca să ne spargem noi capul, vânturând ipoteze, să suspectăm pe toată lumea, ținând ancheta pe loc. Presupunând că unul din ei e vinovat, de ce-ar fi născocit elementul de discordanță în declarație? E ca și cum ar îndrepta singur reflectorul asupra lui. Scuză-mă, dar nu cred în teribilisme, mai ales când pui la cale o asemenea combinație. Hai să ne amintim primul raționament. Dacă Atodiresei a favorizat spargerea trebuia, după furt, să monteze siguranța la loc, pentru ca vina să cadă asupra lui Panait.

— N-a montat-o!

— Dacă Panait și-a condus complicii, nu avea rost să „primească lovitura" aici, după colț, în afara perimetrului vizual a celuilalt paznic, aflat în gheretă, din moment ce trebuia să-l atragă în cursă.

— Să presupunem că întâi i-a atras în cursă și pe urmă a primit lovitura.

— În cazul ăsta luăm drept bună declarația lui Atodiresei.

— Obligatoriu.

— Cum îți explici atunci că a evitat să-și arate fața?

— Vă obsedează amănuntul…

— Aici e cheia! Firesc era să schimbe o vorbă, apoi să simuleze atacul de cord.

— Adevărat.

— Mergem mai departe. Atodiresei cade în cursă și Panait cere complicilor să-l lovească și pe el pentru a îndepărta suspiciunile noastre.

— Un procedeu frecvent.

— Aceștia îl duc după colț, îi sparg capul și-l transportă înapoi. Surâse: Trebuie să recunoști că povestea o cel puțin hilară.

Se așezară pe banca din fața depozitului. Locotenentul își trecu brusc mâna prin păr. Gestul însoțea întotdeauna o idee și maiorul îi puse mâna pe umăr:

— Dă-i drumul.

— Echipa de paznici din noaptea spargerii, e limpede, n-are nicio legătură cu furtul.

— Nădăjduiesc că ești convins.

— Categoric. Făcu o pauză: Dar celelalte două schimburi? Atodiresei a fost indus în eroare de uniforma celui care simula atacul de cord…

— Înțeleg.

— Pe făptași putea să-i conducă numai cineva care cunoaște amplasarea curselor.

Fremăta. Maiorul se ridică:

— De cât timp ai nevoie?

— Patru ore.

— Succes!

Se întoarse abătut după un ceas:

— Celelalte două schimburi au petrecut împreună la șeful pazei. Ieri a fost ziua lui…

Descoperiseră pe zid urmele lăsate de colțul ancorei, semnele escaladării.

— Practic, spuse maiorul, operația este imposibilă atât timp cât sistemul de alarmă funcționează.

— Automat se aprindeau și reflectoarele.

— Concluzia?

— Siguranța a fost scoasă înainte.

— Cert! Vreau să văd tabloul.

Brumă îl conduse gesticulând aferat:

— Cum naiba or fi ajuns până aici? E un mister!

— Un truc, dragul meu, o soluție ingenioasă. Ăsta e?

— Da.

Pătrașcu examină mecanismul de închidere.

— A fost forțat.

— Mai de mult, mi-a spus administratorul. S-a considerat că nu-i nevoie să-l înlocuiască, în orele de lucru se umblă des la tablou. Instalație veche, veșnic se produce câte un scurtcircuit.

Își trecu nervos degetele prin păr.

— Spune!

— De ce n-am presupune că unul din salariați a rămas sâmbătă, după orele de serviciu, ascuns undeva, în toaletă să zicem, ca să demonteze siguranța la momentul oportun?

— Nu uita, spargerea s-a comis duminică, ce rost avea s-o amâne cu 36 de ore?

— Poate că nu sosiseră încă nemții…

Maiorul zâmbi:

— Ești convins că erau nemți?

— Străini în orice caz!

— Da, probabil. Am verificat ipoteza, personalul depozitului numără unsprezece oameni, toți au ieșit sâmbătă la ora unu. Portarul are dispoziție să fie foarte atent nu numai la intrare.

— Atunci?

— Nu știu.

Ferestrele încăperilor erau orientate spre poartă, aveau gratii, distanța până la primul obstacol depășea o sută de metri. Ideea unei scări enorme, manipulate sub ochii paznicilor, fără să le atragă atenția, ieșea din discuție.

Străbătu culoarul spre ferestruica din capăt. Brumă comentă sceptic:

— Doar un copil anemic s-ar putea strecura, lățimea nu depășește douăzeci de centimetri.

— Cam pe aici.

Praful de pe pervaz fusese șters de curând, superficial, în grabă. Maiorul își scoase lupa, cercetă atent fiecare centimetru pătrat.

— Cineva și-a sprijinit mina.

— Locul e amenajat anume pentru fumători, observă locotenentul arătând scrumierele și anunțul, vă dați seama câți or fi rezemat geamul ăsta…

— Tu când aprinzi o țigară îți pui mănușile?

Îi oferi lupa. Brumă privi lung amprentele de pe cercevele.

— Ciudat!

Căută instinctiv ochii maiorului. Pătrașcu privea concentrat cablul ancorat în perete.

Ocolise de trei ori clădirea și de fiecare dată se oprea sub firul de oțel care lega depozitul de clădirea învecinată:

— Oare ce greutate suportă?

Capitolul VIII
Erori

Anton Zaharia nu era genul de individ care își pierde somnul din cauza remușcărilor, unicul său regret era că

se născuse într-o lume fără fantezie. Nimeni nu medita la posibilitățile unui cartuș bun de dinamită strecurat sub perna adversarului, nici chiar Nick Stratilat. Spargerea depozitului fusese o excepție, de regulă avea obligația să scoată din circuit cu mijloace clasice tipii curioși să afle încotro se îndreaptă cărările pictorului și să deschidă gura avuților. Cadillac-ul lui Nick Stratilat era întotdeauna urmat de Dacia cascadorului: oricine se apropia de vilă, putea fi sigur că a fost deja anunțat.

Când Mara apăru în colțul străzii, cascadorul telefonă pictorului:

— Vine doamna!

*

— Urmărită?

— Nu.

— În regulă, Antoane. M-ar interesa să știu ce mai e pe acolo. Fă un tur prin cartier.

Pictorul puse receptorul în furcă și privi lung femeia oprită în pragul *living-room*-ului Era murdară, cu peruca într-o parte, avea obrajii palizi, căzuți, ochii stinși.

— Tu?

Mara întinse mâna, degetele uscate păreau gheare, tremurau.

— Dă-mi!

— Unde-ai dispărut?

— Dă-mi!

— Răspunde! Ce s-a întâmplat?

— Mi-a fost frică… Trecea un om… Îți povestesc pe urmă…

— Acum!

— N-am putut rezista… Bătrâna… Am vrut să fug, să uit, am mers mult… Izbucni: Dă-mi! M-am ținut de cuvânt! Era să-mi frâng gâtul!

Nick Stratilat își umezi buzele, spuse apăsat:

— Ai merita să te zvârl în stradă!

— Plătește întâi!

— Ascultă Mara, ascultă-mă bine, e ultima oară când înghit figura! Ăsta nu-i un joc de-a v-ați ascunselea, în orice clipă putem trezi suspiciuni. Înțeleg, ai avut un șoc, dar te avertizez că al doilea îl consumi după gratii! Du-te în baie, îți pregătesc eu drogul.

*

Maiorul întoarse capul. Murmură privind strada:

— Ce ticăloșie!

Se aflau în odaia Valeriei Manolescu. Moartea bătrânei o anunțaseră vecinii, târziu, spre seară.

Medicul legist își închise trusa:

— Cum a fost asasinată e limpede, ora v-o comunic după autopsie.

— Cu aproximație.

— Între nouă și unsprezece noaptea.

Pătrașcu privea pe fereastră zidul depozitului.

Tresări.

— Noaptea trecută?

— Desigur.

— Mulțumesc, doctore.

Brumă înțelese:

— Bătrâna a văzut ce nu trebuia!

— Un martor incomod…

Însoțiră echipa operativă până la scară. Maiorul simțea nevoia unor locuri cu mult soare, cu oameni care râd. Trecea printr-unul din momentele de criză când s-ar fi lăsat bucuros de meserie. Își imagină fără efort infirma primindu-și moartea, incapabilă să articuleze un singur cuvânt.

Locotenentul observă că sângele pierise de pe chipul lui Pătrașcu. Sugeră:

— Nu vreți să coborâm?

Pe culoar apăru Petcu, vecinul victimei, cel care chemase miliția. Era extrem de emoționat, se bâlbâia, proteza îi clămpănea oribil.

— Cineva a fost în camera mea, domnule maior!

Le deschise ușa. Mirosul de igrasie, de boală, de singurătate, singurătatea tristă a individului înconjurat de două milioane de locuitori, mai singur în marile orașe decât abandonat în deșert, persista și în odaia bătrânului. Pătrașcu se uită împrejur. Lucruri vechi, uzate, multe, inutile, amintiri tocite, aceleași buze

surâzătoare, din nouă sute treizeci, văzute în zeci și zeci de case…

„O existență trasă la șapirograf[44]. La douăzeci și opt de ani solitudinea dispune de altă paletă, din care lipsesc ceea ce în epoci juvenile ți se pare cenușiul domestic, tonurile monotone ale unei existențe cazaniere. Aventură are buze roșii, libertatea, siluetă de cadână. Tinerii nu îmbătrânesc niciodată, o știe orice adolescent…”

Bătrânul bătu cu unghia lemnul ușii de la balcon:

— Priviți cum e răsucit foraibărul[45]! Numai pe jumătate! Niciodată nu-l las așa! Așa n-are putere, poate să scape!

— De când v-ați întors n-ați deschis ușa?

— De ce s-o deschid?

— Mă gândeam cum aș fi procedat eu, vrând să aerisesc.

— De ce să aerisesc?

— Parcă așa se obișnuiește…

— Nu, e riscant, la vârsta mea orice curent poate fi fatal. Până ieri, mai trecea madam Manolescu, de-acu’ încolo… Mori și nu știe nimeni că ai murit, n-are cine

---

[44] Aparat de multiplicat texte sau desene, format dintr-un cilindru acoperit cu o pastă specială, pe care se imprimă textul sau desenul care urmează a fi reprodus.

[45] Dispozitiv de metal în formă de șurub îndoit în unghi drept, prevăzut cu filet pe unul dintre brațe, cu care se blochează o ușă, o fereastră etc.

să-ți închidă ochii.

— N-aveți rude?

— Cum să nu, am o fată doctoriță măritată cu un inginer. La ei am fost. Adăugă jenat: Dacă nu mă duc eu…

Maiorul avu pentru o clipă imaginea Ninei, măritată cu un inginer, se văzu făcându-i vizite săptămânale, chiar la două săptămâni o dată. Ce-i prea mult… Alungă gândul:

„Am început să bat câmpii. Trebuie să ies de aici, cât mai repede."

— Cine era informat că duminică o să lipsiți de-acasă?

— Vecina, madam Manolescu. Chiar am rugat-o s-arunce din când în când un ochi încoace, nu c-aș avea mare lucru dar oricum… De fapt facem cu schimbul, o duminică lipsesc eu, una ea…

— Și dumneaei avea… o fată?

— Doi băieți, amândoi cu situație, dar nu calcă decât la unul. Celălalt…

Acceptă cu greutate să deschidă ușa, și numai după ce își puse pe umeri un loden[46] verde care se vindea pe puncte la sfârșitul războiului. Pătrașcu ieși pe balcon respirând adânc. Văzu cablul ancorat la câțiva centimetri de balustradă și se încruntă.

---

[46] Stofă de lână groasă și păroasă, de obicei impermeabilă.

— Ce părere ai?

— Cu permisiunea dumneavoastră, spuse Brumă, nu văd cum ar folosi cineva asemenea mijloc de acces spre depozit.

— Chiar dacă e echilibrist de profesie?

— Din câte știu eu la circ se lucrează pe parâmă.

— Așa e, totuși, pentru moment, rămâne singura variantă logică. Cercetă balustrada cu lupa. Întreabă-i, te rog, când a șters ultima dată praful.

Brumă se întoarse repede.

— S-a vârât în pat cu plapuma până la bărbie.

— Instinctul de conservare, observă Pătrașcu. Cu doi ani în urmă umblam și iarna fără pălărie. Acum am căciulă, evit excesul de condimente și alcool. Nu mi-a cerut-o nimeni. Curând, probabil, o să mă culc la zece ca să prind orele de neînlocuit dinainte de miezul nopții, deși pretenția asta m-a făcut întotdeauna să râd. Chestia e să dormi opt ceasuri. Se pare că toate vin odată cu ochelarii. Ei?

— Nu-și mai amintește. La șase luni trece o femeie care-i face curat.

— Eram sigur. Și pe balustradă a fost plimbată o cârpă. Ai văzut becul?

— E spart. Dumitru Panait, paznicul, spunea că la el se uita în momentul atacului. Strada era în întuneric.

— Privește cum anume e spart!

— Armă de foc?

— Probabil. Proiectilul extrem de mic a fost trimis cu putere, abajurul parcă e o pânză de păianjen. Telefonează să ne trimită o macara.

*

Nick Stratilat ridică receptorul:

— Spune, Antoane.

— S-au prins!

— Adică?

— Un tip cercetează cablul cu lupa.

Pleoapele pictorului se îngustară.

„Hm, cam repede!”

— Nu-ți fă griji, am prevăzut mișcarea. Rămâi prin apropiere.

*

— Te-ai convins?

Locotenentul clătină din cap.

— Fantastic! Numai un nebun poate risca în halul ăsta!

— Nebun sau nu, în orice caz un profesionist. Aș bea o cafea.

Intrară într-o unitate care promitea cafea la nisip. Vânzătoarea, acră, nervoasă, avusese fără îndoială o noapte grea, probabil nu stătea bine nici cu digestia există o legătură indestructibilă între aceasta și starea de spirit, le trânti ceștile în față și văzând că maiorul scoate

pachetul de țigări se interesă:

— Dumneata nu știi să citești? Uite ce scrie acolo!

Scria că fumatul e oprit. Pătrașcu puse pachetul în buzunar. Era o vreme când se întreba cât costă un surâs și o vorbă domoală. Renunțase de mult.

Brumă privea pe gânduri lichidul palid din ceașcă:

— Ar trebui să le arătați legitimația.

— Și ăștilalți ce să le arate? Ridică plictisit din umeri: Spune.

— Becul și abajurul au fost sparte de un proiectil minuscul. S-a tras de jos.

— Scopul, zise maiorul, e clar, cel care a traversat cablul nu avea nevoie de martori.

— Și totuși bătrâna a văzut ceva.

— Obligatoriu. Startul s-a luat de pe balconul camerei alăturate. Respiră adânc: Vreau să te rog ceva, Andrei. Or să vină doi băieți cu situație s-o vadă pe maică-sa. În asemenea împrejurări, găsești timp… Primește-i dumneata.

Cafeaua era pe măsura serviciului. Maiorul puse ceașca pe masă și se ridică.

Trecură pe la laboratoare.

— Batista e fabricată în străinătate. Doriți desigur să stabilim unde anume.

— Nu.

Omul în halat îl privi surprins.

— Sângele are grupa AB.

— Mulțumesc.

— Segmentul de lut corespunde striațiilor de pe amprenta pantofilor, numărul 44. Nu are compoziția argilei răspândite la noi…

— Bănuiam.

— În câteva zile vă pot spune de unde provine.

— Nu-i nevoie.

Desenul papilar nu e înregistrat printre fișele noastre.

— Eram sigur.

Îl luă pe Brumă de braț:

— Hai să facem câțiva pași, mă apasă pereții.

Merseră pe jos până la șosea fără să schimbe o vorbă. Locotenentul întrebă:

— Cum o mai duce Nina cu școala?

— Ce să-ți povestesc… Nu știu, n-aș vrea să cad în păcatul obișnuit al părinților care își văd copiii persecutați, dar cred că undeva s-a greșit cu ea. I s-a dat prea repede să înțeleagă că nu-i frumoasă. La vârsta ei gafa e catastrofală și aproape întotdeauna iremediabilă. Prefer o femeie ridicolă care își închipuie că arată ca o zână unei complexate. Făcu loc unui grup în dangarezi cu mâinile în buzunare și coatele rășchirate. În plus a început să-și pună întrebări dureroase. Zâmbi: Vrea să mă însoare, îți dai seama ce-i în capul ei… în sfârșit, tot mai crezi că lovitura au dat-o nemții?

Locotenentul ridică din umeri:

— Toate datele de până acum pledează în sensul ăsta.

— Absolut toate, fără excepție!

— Cu atât mai mult.

— Poate că ai dreptate, dragul meu, spuse Pătrașcu fără să-l privească, din păcate, eu unul, nu cred.

Brumă se opri intrigat și maiorului trecu brațul pe după umeri.

— Evident, o să vedem ce spune și colonelul, însă eu rămân la părerea mea…

— Scuzați-mă, dar acum, după ce am constatat cum s-a pătruns în depozit, nu avem niciun motiv să punem la îndoială declarația paznicilor.

— Nici înainte nu i-am suspectat.

— Atunci? Dumitru Panait a auzit limpede o comandă în limba germană.

— Până și eu care nu știu o boabă nemțește, fără ca chestiunea asta să-mi răpească somnul, vorba lui Jerome, pot învăța să șoptesc un *Achtung*! atunci când trebuie. Și se pare că individul a făcut-o exact la timp. De ce, nu-i greu de înțeles, iată-ne întrebându-ne la modul foarte serios dacă erau străini sau nu. Nu te-am convins!

Locotenentul îl privi deschis, în ochi:

— Nu. Accept că au cumpărat, eventual, încălțămintea și batista din occident, cum rămâne însă

cu segmentul de lut?

— Când te dai peste cap să îndrepți ancheta pe o pistă falsă, nu-i mare filosofie să-ți procuri o bucățică de argilă. Și încă ceva, nu m-aș mira deloc ca pantofii numărul 44 să fie culeși dintr-o ladă de gunoi undeva prin Bavaria, de pildă. Cel puțin așa aș proceda eu punând la cale un furt de asemenea dimensiuni.

Locotenentul tăcu, dar Pătrașcu știa că rămăsese la părerea lui. Insistă:

— Crezi că mă înșel?

— Nu știu pe ce vă bazați raționamentul. Firește, cu titlu de ipoteză e posibil.

Pătrașcu aprinse țigara, fumă un timp pe gânduri:

— Cei doi au comis o eroare, dragul meu.

— Anume?

— Au supralicitat! Planul inteligent construit nu rimează deloc cu neglijențele dovedite. Individul care a deschis seiful, am convenit, este un as; îl vezi o singură clipă comițând atâtea erori? De ce a trebuit să calce exact acolo unde terenul era moale? Singurul loc de altfel. Niciun spărgător care se respectă n-o să-ți pună la dispoziție atâtea urme. Sângele de pe batistă îl izolează dintr-o dată, orice anchetator îl va căuta prin hemofilii cu grupa sangvină AB, platfusul accentuat va strânge și mai mult aria cercetărilor, ca să nu mai vorbim de amprentele digitale. Nici dacă își lăsa cartea de vizită

nu-l reperai mai ușor. Și apoi reține un lucru. Cel care a mers pe cablu purta mănuși, mai mult, a șters cu o cârpă locurile atinse. Numai spărgătorul nostru, uns cu toate alifiile, s-a sprijinit neglijent în degete. Pot să cred? Pot să cred că doi inși din lumea traficanților sunt atât de naivi? Clătină din cap: Cei doi au ținut morțiș să-i căutăm în străinătate. Iar mie nu-mi place încăpățânarea! Mă determină întotdeauna să fac exact pe dos. Completă zâmbind. Nina îmi seamănă probabil. Vreau neapărat să învețe tabla înmulțirii, iar ea o dorește din ce în ce mai puțin. Își închipuie că nu merita.

— Are intuiție.

— Chiar dacă o să învețe cât fac șapte ori nouă n-o să-și schimbe imaginea despre viață. Ce spuneam? Da, pe cei doi n-o să-i căutăm în străinătate!

Capitolul IX
Opinii contradictorii

Colonelul fu de acord.

Era unul din puținii oameni care se puteau lăuda, fără teamă de ridicol, că știu totul în meseria lor. Se numea nea Turturică și de patruzeci de ani organiza turnee. Putea să înjghebeze o trupă la orice oră din zi și noapte, să găsească tichete la accelerat, camere la hotel, să umple o sală chiar dacă în aceeași seară John Wayne se

bătea artistic la televizor.

Maiorul îl privea fermecat. Omul reușise în cinci minute să-l convingă că locul unui ofițer de miliție nu poate fi decât printre suporterii Rapidului, îi vânduse trei bilete la un matineu pentru preșcolari, făcuse între timp două cafele și se jură că Pătrașcu tânjește de-o viață, fără să știe, la un abonament pentru Circul de Stat.

— Apropo de circ, îl întrerupse maiorul, un echilibrist bun poate parcurge 60 de metri pe un cablu de oțel, subțire, suspendat la înălțimea etajului trei?

— Depinde de onorariu.

— Deci, în principiu, se poate.

— În principiu totul e posibil. Vă fac abonamentul? Cu titlu de mare confidență vă spun, aveți o șansă nebănuită. În stagiunea asta se organizează la noi festivalul internațional al iluzioniștilor, sunt contractate două spectacole extraordinare ale zburătorilor chinezi, numai două spectacole, va fi omor de lume, vin și mongolii, s-au anunțat japonezii. Ăștia la aparate sunt absolut imbatabili, i-ați văzut La Olimpiadă? Și-apoi vă rog să nu uitați, abonamentul este „uneori" transmisibil…

Maiorul l-ar fi ascultat eu plăcere. Individul era fascinant, vorbea extrem de convingător, fără să vrei duceai mâna la buzunar ca să te încredințezi că nu-ți lipsesc buletinul și portofelul.

— Deocamdată aș dori o informație. Îmi puteți recomanda un specialist dispus să ne ajute într-o anumită acțiune?

— Echilibrist?

— Da!

— Bărbat sau femeie?

— Eventual un adolescent, trebuie să treacă printr-o ferestruică foarte îngustă: douăzeci și cinci de centimetri.

— Vreți să-mi arătați încă o dată legitimația?

Pătrașcu îi îndeplini amuzat dorința.

— Par suspect…

— Propunerea, în orice caz, e cel puțin curioasă.

— Așadar?

Impresarul se gândi câteva clipe, ridică neputincios brațele:

— Regret dar pentru moment, nu. Doar dacă îi rechemați din străinătate. Le-ar face mare plăcere, sunt de trei săptămâni la Paris și New York, vai de capul lor…

Pătrașcu își ascunse zâmbetul:

— Trebuie să înțeleg că toți au contracte în afară?

— Cu excepția pensionarilor. De altfel numărul dansatorilor pe frânghie e foarte restrâns. Meserie grea, acum zece zile a căzut Vidrașcu. Lucra în provincie, la un bâlci.

— Iată deci că nu absolut toți sunt peste graniță.

Turturică își isprăvi cafeaua și puse ceașca direct pe podea. Puteai să calci liniștit peste ea, după aspect nu era la prima încercare de genul ăsta, îi lipsea toarta și o bucată bună de buză.

Dacă ar fi existat un pat, garsoniera impresarului avea oarecari șanse să fie luată drept cameră de locuit de un tip cu imaginație isterică. Pentru oamenii obișnuiți însă putea foarte bine să însemne o încăpere devastată de inundație sau un depozit golit în grabă în timp ce trei milițieni bat la ușă. Pe parchet zăceau câteva cărți, cutii de conserve, unele pline încă, o pătură căreia cu greu îi ghiceai culoarea inițială, o saltea cu dâre suspecte roșii.

Impresarul stătea pe un teanc de ziare, oferise local cel bun, lada, maiorului.

— Vidrașcu ieșise la pensie. De la o anumită vârstă este extrem de periculos să-ți continui meseria. Cum a aflat de accident, Mara Stratilat a renunțat să lucreze. Avea un angajament la bar.

*

Anton folosi un telefon public.

— Nick!

— Spune!

— Tipul de la miliție a intrat la Turturică. Pictorul făcu o pauză:

— Înseamnă că n-a înghițit cacealmaua cu urmele…

Cum arată?

— Înalt, slab, la vârsta divorțurilor, veșnic trist. Rămâi pe fază.

*

Maiorul își îngustă privirea:

— Mara Stratilat… Am văzut-o acum patru sau cinci ani într-un spectacol la televizor.

— Nu-i exclus, era vedetă.

— O femeie extrem de suplă.

Impresarul îl privi scurt.

— Cu trup de adolescent, parcă așa ceva căutați…

— Căsătorită?

— Stratilat e numele soțului. Preciză: Nick Stratilat, pictorul, ați auzit de el.

— Parcă…

— Tipul cu Cadillac-ul. La Hollywood ajungea *star*.

— Se pare că nici aici n-o duce prea rău.

Impresarul își coborî privirea.

— Dumnezeu dă cu o mână și ia cu amândouă, înțelegeți ce vreau să spun. În ceasurile de sfântă intimitate nu i s-ar putea reproșa că se epuizează… Chestia asta e scrisă cu majuscule în ochii oricărei femei care a petrecut o noapte cu el. Avu un râs mic: Când îl vezi pe stradă, pur și simplu îți taie respirația.

Maiorul ocoli subiectul:

— Îi cunoașteți adresa?

— O am notată. Își răsfoi agenda: Strada Libelulei 12. Altceva?

— Vorbiți-mi despre ceilalți pensionari.

— Mara și Vidrașcu sunt singurii.

Pătrașcu se ridică, spuse convențional:

— Vă mulțumesc pentru cafea, a fost foarte bună. Impresarul îl conduse până la ușă:

— Pot să vă dau un sfat la fel de bun? Vă pierdeți timpul. Mara e un om minunat, norocul i-a fost strâmb. Nu cred să fi făcut vreo prostie! În privința abonamentului, fiți liniștit, vi-l trimit prin poștă…

*

— Spune, Andrei.

Locotenentul porni mașina.

— Am stat de vorbă cu Vidrașcu la spital. Impresarul n-a mințit, el și Mara Stratilat sunt singurii care ar fi putut merge pe cablu, ceilalți echilibriști au angajamente în străinătate. Vidrașcu iese din discuție, e în gips.

— Ai reperat barul?

— Da. Se numește *Pacific.* Responsabilul Duma, un tip cu morgă. Ne așteaptă.

*

Îi primi în birou, profesional, amabil, sobru și politicos, se interesă dacă-i poate ajuta cu ceva.

— Sunt informat, spuse maiorul, că Mara Stratilat a

semnat un contract cu localul dumneavoastră.

O umbră ușoară trecu pe chipul omului:

— Sunteți greșit informat, Mara nu are angajament cu noi.

— A, făcu maiorul, înseamnă că fotografia de la intrare nu e de dată recentă.

— Foarte recentă, a fost făcută acum zece zile.

— Nu înțeleg.

— Mara Stratilat e în program, nu și în statele de plată.

— O colaborare voluntară, de amorul artei…

— Nu. Există cineva care i-a fixat un onorariu.

— Cine?

— Soțul ei.

— Glumiți?

— Niciodată când primesc asemenea vizite. Eu vă respect instituția.

Răspundea cu ponderea aceea specifică diplomaților. Pătrașcu îl privi deconcertat.

— Ciudată poveste!

— Deloc! Pictorul Stratilat e un om subțire, a înțeles că pe Mara o doare ieșirea la pensie și i-a oferit posibilitatea să lucreze în continuare. Un gest admirabil, nu găsiți?

— Impresionant! spuse maiorul fără nuanțe. Ce onorariu îi plătește?

— O sută de lei pe seară.

— Oho! exclamă maiorul, aproximativ trei mii de lei lunar. E o sumă!

— La banii care-i câștigă… Pânzele lui nu stau în Consignația mai mult de două-trei ceasuri.

— Tipul cu *Cadillac*-ul, parcă așa i se spune.

— Și așa.

— Și mai cum?

Responsabilul își aranjă mapa:

— Dumneavoastră știți mai bine decât mine. Duce o existență care nu trece neobservată, dar vreți, probabil, să cunoașteți părerea mea.

Să zicem.

— E un om minunat, sub toate aspectele. Gestul cu Mara, după mine, ține loc de orice comentariu.

— Presupun că doamna Stratilat nu cunoaște combinația.

— Mi-aș permite să vă atrag atenția că termenul este impropriu. Nu e o combinație, ci o modalitate omenească de a ridica cuiva moralul. Eu primesc suma stabilită și i-o înmânez Marei, având grijă să nu afle de unde provine.

— Un act de caritate…

— Cam așa ceva.

Maiorul zâmbi:

— Cred că faceți o confuzie, nu sunt de la economie.

— Cred că m-ați înțeles greșit, nu despre mine era vorba.

— În sfârșit, n-are importanță, spuneți-mi, duminică a fost în program?

— Nu. De cinci zile stă acasă, nu se simte bine.

Pătrașcu se ridică.

— Vă mulțumesc, ați fost deosebit de amabil. V-aș ruga să rămână între noi tot ce-am discutat.

— De douăzeci și cinci de ani lucrez în bar. Este primul lucru pe care l-am învățat.

*

Nick Stratilat ridică receptorul.

— Alo!

— Duma la telefon. Adineauri au fost la mine doi tipi de la miliție.

— Mi s-a comunicat.

— Presupun că au mirosit combinația.

— N-au decât. Altceva?

— S-au interesat dacă Mara a lucrat duminică… Sprâncenele pictorului se ridicară, respiră adânc.

— Tipul curios, maiorul, e înalt, slab, sub patruzeci de ani, nu?…

— Întocmai. Celălalt, foarte tânăr, masiv.

— Ce impresie ți-au făcut?

— Proastă, n-au crezut o iotă. O să ai de furcă.

— Nu-ți fă griji. Mulțumesc.

— Oricând la dispoziția dumitale, domnule Stratilat.

Spune-mi…

Nu se mai auzi nimic.

*

Responsabilul rămase cu receptorul în mână, privea întunecat chipul maiorului apărut în prag. Pătrașcu își luă de pe birou pachetul de țigări.

— Presupun că e o coincidență de nume, lucrați de prea mult timp prin baruri ca să-i fi telefonat pictorului, înainte de a ne fi văzut părăsind localul.

— Desigur.

— Atunci totul e în regulă.

Ieși.

— Încotro?

— La *Consignația.*

Brumă desprinse mașina de trotuar, coti pe străduțe întortocheate spre Hanul lui Manuc[47]. Maiorul aprinse

[47] Hanul Manuc (sau Hanul lui Manuc), este unul dintre cele mai importante obiective turistice din București, monument istoric, loc de petrecere a timpului liber, în restaurantele, cafenelele și magazinele pe care le găzduiește în zilele noastre. Se prevede, ca în viitor, prin eforturile moștenitorilor, să-și recapete și menirea de hotel. Întemeietorul său, Manuc Bei (Manuc Mârzaian), s-a născut în 1769 la Rusciuc. În vremea sultanului Mustafa al IV-lea a obținut demnitatea de dragoman. În anul 1808 a fost numit, simbolic, Bei al Moldovei. Hanul Manuc este locul unde a fost semnat Tratatul de la București din 1812 în urma căruia a rezultat ocuparea teritoriului Principatului Moldovei dintre Prut și Nistru de către Imperiul Rus.

o țigara.

— Cum ți s-a părut individul?

— Niciodată nu mi-au inspirat încredere tipii cu morgă.

— Continuă tot așa!

— Mă întreb oare cât câștigă pictorul ca să-și permită asemenea atenții față de nevastă-sa?

— Ca să nu mai vorbim de celelalte cheltuieli.

— Exact.

— Aflăm îndată.

Secția tablouri își pierduse liniștea de acum zece sau cincisprezece ani. Năvăliseră chivernisiții, căutau pictori la modă, le achiziționau pânzele la care nu se uitau niciodată, dar faptul că inginerul Popescu, ori ginecologul ori finul Costică se înverzeau la auzirea prețului, le picura balsam.

Avură șansa să-l întâlnească pe specialistul magazinului, omul care prețuia lucrările, un ins bonom cu ochii vii, inteligenți. Se recomandă Sabău și îi pofti într-o încăpere alăturată.

— Mi s-a spus, începu maiorul, că unul dintre furnizorii dumneavoastră constanți este pictorul Stratilat. Cum se vinde?

Specialistul căută o fișă, le-o întinse. Maiorul citi sumele încasate în ultimele trei luni și-l privi stupefiat.

— Exclus!

— Imaginați-vă că se poate.

— Optzeci de mii într-o singură lună?!?

— Și rețineți, vă rog, încă n-a început sezonul.

Locotenentului îi scăpă un fluierat subțire:

— Cum naiba?

— Asta mă întreb și eu, cum? Au înnebunit bucureștenii, din trei inși care intră în magazin doi se interesează de Stratilat! E o molimă!

— Sau o modă, observă Brumă.

— Sau altceva…

Maiorul își simți inima. Prin fața ochilor îi defilau imagini palide dar încă vii. Prima expoziție a Ioanei… După patru ani de conviețuire tot nu reușise să înțeleagă mare lucru din pictura modernă, învălmășeala de culori nu-i spunea nimic, rămăsese la tiparele clasice…

Respiră adânc:

— Ce stil abordează? V-aș ruga să nu vă complicați în explicații savante, nu sunt un cunoscător.

— Prea multe amănunte n-aș putea să vă dau, chiar dacă mi-ați cere. Opera individului sfidează orice considerente de logică și bun simț. Pierre Courthion[48]

---

[48] Pierre Courthion a fost un critic de istorie și istoric elvețian. Courthion a fost educat la Universitatea din Geneva și a primit o bursă pentru a studia pictura la École des Beaux-Arts din Paris. La Luvru, și-a făcut doctoratul asupra pictorului, Jean-Étienne Liotard.

explică, cred eu, convingător anumite aspecte din pictura contemporană. Suntem bombardați de prea multe noutăți, prea multe mașini, gustul pentru risc a crescut, avem sentimentul relativului, totul e o goană neîntreruptă, fără sfârșit. În asemenea condiții artistul, ochiul și urechea simbolică a mulțimii, nu mai are timp de meditație, n-are vreme să vadă amănuntele, schițează în fugă, cu sufletul la gură. Pădurea devine o pată verde, așa cum de altfel se vede dintr-o mașină care aleargă cu 120 la oră, omul o siluetă fără forma lui clasică, concretă și așa mai departe. Aceasta ar fi exprimat în două cuvinte impulsul, urmează variațiunile dictate de personalitatea creatorului, de propria lui viziune. Nu am nimic împotriva pictorului care îmi înfățișează o stradă în dungi… Se întoarse spre Brumă: Ați observat, există o nouă tendință, pictura în dungi…

— Cum să nu!

O spuse cu un aer atât de serios încât maiorul fu gata să pufnească în râs. Locotenentul nu-și prinsese niciodată degetul într-un album cu reproduceri din Ben Nicholson[49].

---

[49] Benjamin Lauder Nicholson, a fost un pictor englez cu compoziții abstracte, peisaj și natură.) sau Jackson Pollock (Jackson Pollock (n. 28 ianuarie 1912, Cody, Wyoming – d. 11 august 1956, Springs-East Hampton, New York) a fost un

— O stradă flancată de blocuri este, în ultima analiză, un joc al dungilor: dungile etajelor suprapuse, dungile zebrei, destinate traversării, dungile de pe rochia unei femei etc. Stilul are o logică, exprimă un adevăr. Scoase din spatele unui birou o pânză: Și acum vă rog să-mi spuneți ce vă sugerează aiureala asta?

Primul lucru pe care îi căută Pătrașcu fu semnătura. Tabloul aparținea lui Nick Stratilat.

*

Anton formă numărul pictorului.

— Vorbesc din Piața Națiunii.

— Ascult.

— De la bar s-au dus glonț la *Consignația.* Magazinul e aglomerat, mă pot strecura să aflu cu cine discută.

— Nu-i nevoie, Antoane, știu. Așteaptă-l afară.

*

Locotenentul se uită printre gene, închise treptat pleoapele, se holbă brusc.

Pânza era acoperită în întregime de pete relativ rotunde, de la roșu închis la roz. Deși, în general, avea bunăvoință, nici Pătrașcu nu înțelese nimic. Ridicară din umeri.

— Lucrarea, spuse Sabău, calculându-și pauza, e

---

cunoscut pictor american, unul din exponenții majori ai expresionismului abstract.

intitulată „Seceriș în decembrie”.

— Își bate joc de bieții oameni! observă locotenentul.

Expertul clătină din cap:

— Ați exprimat textual părerea mea!

— Și totuși?

— Și totuși se cumpără! E omor! Dacă o să vă spun că și străinii îi caută pânzele, probabil n-o să mă credeți. Am vândut până acum paisprezece lucrări unor italieni… Italieni, rețineți, nu americani!

— Extraordinar!

— Încep să gândesc că tipul o fi vreun geniu iar eu un ignorant. Sigur, există și celălalt aspect, i s-a dus buhul, cucoanele se fandosesc la coafor „știi, am pus mâna pe un Stratilat magnific”, individul seamănă cu o vedetă de cinema și uite-așa…

— Cum vi s-a părut ca om?

— Fermecător. Aici nu se leagă lucrurile. Dacă avea o mutră de escroc, preocupările își pun pecetea pe figură, m-am convins, n-aș mai fi ezitat. Nu, nici vorba de așa ceva, are o față deschisă, curată, un surâs cuminte de copil, când îl vezi e imposibil să gândești rău despre el. Poate că îl nedreptățesc, poate, repet, nu-l înțelegem. În definitiv n-or fi nebuni toți care-l cumpără.

— Le-ați reținut adresa? întrebă maiorul.

— Da, formalitatea e obligatorie.

— În general vorbind din ce mediu provin?

— Majoritatea intelectuali.

Îi dădu o listă lungă. Unghia maiorului se opri sub un nume care se repeta de câteva ori.

— Ia te uită, amicul Țundrea a devenit colecționar de tablouri!

Explică locotenentului după ce urcară în mașină:

— Cu flăcăul ăsta am avut bătaie de cap, nu glumă!

— Infractor?

— Hm, undeva prin vecinătate. Avocat. Nu știu dacă există matrapazlâc pe care să nu-l fi încercat, desigur perfect acoperit.

Emil Țundrea părea făcut din miere și zâmbete. Le oferi scaune, cafea, puse câteva sticle cu băutură pe masă, își frecă bucuros mâinile.

— Asta zic și eu șansă. Tocmai mă pregăteam să plec, vă dați seama, nu mi-aș fi iertat niciodată că am ratat ocazia să vă reîntâlnesc.

— Sunt bucuros că nu v-am alungat somnul.

— Nimeni nu riscă să se schimbe la bătrânețe. Întinse mâna locotenentului: Dacă nu mă înșel acum doi ani ați avut amabilitatea să întocmiți dosarul unui împricinat de-al meu. Extrem de documentat, vă felicit, am pierdut procesul cu brio și toată familia de clienți.

— Aveți memorie.

— Practic o meserie în care n-ai voie să ignori oamenii capabili. Îți pot produce tot felul de surprize. Coniac?

— Sunt cu mașina.

— Domnul Pătrașcu?

— Puțin.

— Mereu același, m-ați convins.

Aduse două cești mari de ceai.

— Vă rog să mă scuzați, dar efectiv n-am niciun pahar în casă. Beau extrem de rar…

„Nu s-ar zice!" observă locotenentul cântărindu-i vinișoarele suspecte de pe pomeți.

Avocatul se interesă cordial:

— Ce mai face Nina?

— Cu școala…

— N-aveți idee cât vă invidiez. E o fetiță adorabilă, o să ajungă o mare frumusețe, are toate datele. Învățătoarea o apreciază în mod deosebit, mi-a spus o clientă… Pocni înciudat din degete: A trebuit să împlinesc cincizeci de ani ca să înțeleg lucruri pe care cel mai modest justițiabil le cunoștea încă din adolescență: vine o zi când afli pentru prima dată unde e ficatul, splina, calci tot mai des pragul farmaciilor, te întorci acasă și constați că ești îngrozitor de singur și te sperie întunericul și te sperie gândul că nimeni n-o să-ți deschidă ușa și te sperii constatând că din tot zbuciumul nu ți-au rămas decât amintirile.

Maiorul se uită la tablourile de pe pereți, așezate brambura.

— Dumneavoastră tot v-ați ales cu ceva…

O lumină tulbure se aprinse în ochii avocatului și se stinse repede:

— Sunteți un om inteligent, știți foarte bine că la un moment dat, nimic nu poate înlocui căldura unui surâs, o mână întinsă atunci când toți te-au uitat. La asemenea bunuri mă referem. Restul…

Disprețui cu un gest al mâinii tablourile. Maiorul continua să le privească.

— O pasiune nouă…

— Pictorul ăsta, spuse înduioșat avocatul, pune pe pânză ceva din sufletul lui, le împrumută o prospețime, o liniște de care ochiul meu are nevoie.

— Cum se numește?

— Nick Stratilat. Experții îl consideră cel mai strălucit reprezentant al tinerei generații.

— Aveți dreptate, cam în termenii ăștia se exprima cineva la *Consignația…* Mă bucur să aflu că v-ați găsit liniștea. Duceți o viață agitată…

— Avocatura n-a constituit niciodată o sinecură.

— Ca și samsarlâcul…

— Mă rog?

— Inventariam profesiunile care presupun agitație.

— A, da.

Emil Țundrea apucă sticla:

— Inca puțin?

— Nu, mulțumesc. Sunt tare curios să știu ce vedeți în compoziția asta, de pildă.

Arătă o claie de pete așezate fără noimă. Era una din ororile care-i tulburau somnul. Avocatul adresă lui Stratilat un gând ireproductibil și răspunse la Dumnezeu cu mila:

— *Marea*!

— Auzi Andrei, vede *Marca,* pariez că dumitale ți-a sugerat altceva.

— Nu cred. Dumnealui e un băiat fin, sunt subtilități care n-au cum să-i scape. Cu atât mai puțin dumneavoastră care aveți, nu-i așa, o experiență…

— Spre rușinea mea trebuie să recunosc că n-am sesizat nuanțele, dar îmi fac speranțe că o să mă scoateți din încurcătură. Propun s-o luăm pe îndelete.

Emil Țundrea își drese glasul:

„S-a prins! Știe că-s bâtă și mă fierbe!"

Atacă avocățește:

— Klein și Robert Blanschfood și-au imaginat Marea ca o vastă procesiune funerară, gândiți-vă la miile de catarge frânte. Gaston Laderde, titanul de pe Elba cum i se mai spune, caută inteligența apelor și nu va accepta niciodată maniera dură a compatriotului său Alfred Schneider care…

Bătea frenetic câmpii, scotea nume și localități din pălărie cu ușurința unui prestidigitator. Maiorul interveni repede:

— Să lăsăm părerile nemților, eu mă mulțumesc cu a dumneavoastră. Când cumperi zece lucrări de același autor se presupune că i-ați înțeles intențiile cel puțin.

— Evident, evident!

— Să revenim la tabloul cu *Marea.*

Avocatul își făcu cruce cu vârful limbii:

— Închideți ochiul stâng, vă rog. E bine. Priviți acum. Desenul central reprezintă o inimă enormă care pulsează valurile, le dă viață, palpită, suferă… Da, domnilor, inima mării suferă!

— Simțiți dumneavoastră chestia asta? întrebă maiorul surâzând.

— Simt și mă cutremur, e pentru prima dată când înțeleg Marea, am sentimentul că va exploda în curând!

— O fi știind dumnealui ce spune, observă Brumă fără nuanțe.

Pătrașcu clătină din cap lămurit:

— Ce-i drept și eu încerc senzația unei explozii… Pășiți pe teren minat! Vă amintiți cât v-au costat pânzele lui Nick Stratilat?

— Aproximativ.

— Vă spun eu exact. Șaizeci de mii!

— Am avut șansă, în momentul de față valorează

aproape dublu.

— Suma reprezintă câștigul dumneavoastră pe un an și jumătate…

— De treizeci de ani câștig, e lesne de presupus că fiind fără familie am reușit să fac oarecari economii.

— La altceva mă gândeam.

— Anume?

— Pânzele n-au nicio valoare!

— Doamne, Dumnezeule! Lăsați glumele astea. Sunt om bătrân, cardiac, medicul Ioanițiu de la Cantacuzino, ați auzit de el, m-a avertizat că mă paște infarctul.

— Absolut niciuna! Am discutat cu experții, văd cum le întrețineți, cele două din colț au mucegăit, v-am auzit explicându-le conținutul: habar n-aveți ce reprezintă!

Țundrea îl privea fără să clipească:

— Vreți să spuneți că m-am păcălit?!?

— Toată povestea asta e o păcăleală sinistră, iar dumneavoastră sunteți ultimul om care putea fi înșelat.

— Așa…

Din ochii avocatului țâșniră lacrimile, se rostogoliră pe obraz. Avea o expresie de umilință sfâșietoare. Locotenentul lăsă privirea în jos.

„Cred că maiorul exagerează, în fond omul poate fi de bună credință”.

Pătrașcu râse.

— Tot cu trucurile astea umblați? De când ne

cunoaștem noi?

Avocatul își schimbă subit expresia. Renunță la pledoaria lacrimilor. N-avea rost, maiorul știa figura. Brumă înțelese că mai are de învățat câte ceva…

— Da, ați ghicit, nu mă pricep, în schimb știu că peste șase luni îmi scot banii cu vârf și îndesat. Operația seamănă cu specula și totuși nu e speculă. Sunt în meserie, pipăi pulsul pieții. Nu există text de lege care s-o interzică.

— Mai rămâne să-mi spuneți de ce v-ați erijat în expert.

— Aș prefera să nu răspund la întrebare, țin foarte mult să nu-mi purtați ranchiună.

— În privința asta puteți fi liniștit. Curaj!

Avocatul zâmbi stingher:

— Franțujii au o vorbă: afacerile sunt afaceri.

— Treceți la autohtoni, sugeră Pătrașcu.

— Mi-am imaginat că vreți să cumpărați o pânză. Vă dați seama, n-avea niciun rost să-mi spurc singur marfa… Recunosc, n-am fost prea corect.

— Împotriva obiceiului…

— Și asta e adevărat.

— Altceva mă așteptam să recunoașteți. În ce relații sunteți cu autorul? O clipă! Numai dacă îmi puteți spune, ar fi păcat să ne pierdem amândoi timpul.

— Firește, în fond nu-i niciun secret. L-am văzut

odată sau de două ori, exact, de două ori prin decembrie. Ningea pentru prima oară, iar…

Maiorul se ridică.

— Hai, Andrei, avem treabă.

Îi pândi din spatele draperiei până urcară în mașină, apoi se repezi la telefon.

— Nick? Am încurcat-o, au năvălit sticleții!

— Știu. Păstrează-ți calmul, domnule Țundrea, s-a întâmplat ceea ce prevăzusem. La urma urmei tocmai în vederea unor asemenea vizite am apelat la dumneata. Cum ți s-a părut maiorul?

— Îl știu de când umbla la grădiniță. Nick, ascultă sfatul unui rechin bătrân, dă-te la fund! Tipul e uns cu toate alifiile.

— Nu s-ar putea spune că ai o părere prea bună despre mine.

— Dragul meu, eu te-am avertizat. Totdeauna se găsește unul mai șmecher ca noi, chestia e să-ți dai seama în timp util și să tragi pe dreapta.

*

— Bătrânul e o figură măreață!

— Încă nu s-a desfășurat, precizează maiorul. Ține minte, Andrei, deverul pictorului e cu cântec! O melodie nouă… Se uită în oglinda retrovizoare: Vezi Dacia aia bej? De când am început ancheta la depozit nu s-a

dezlipit de noi.

— Ne urmărește? întrebă surprins locotenentul.

— Pun mâna în foc! Nick Stratilat joacă tare…

Brumă se îndoi:

— Știam că Bucureștiul nu-i Chicago.

— Evoluăm, Andrei! Nu numai în sensul dorit…

— O las în urmă?

— Nu, dragul meu, dimpotrivă, ajut-o să nu ne piardă urma.

Capitolul X
„Apărarea are cuvântul”

Telefonul suna în pustiu. Maiorul agăță receptorul și urcă în mașină.

— Dă-i drumul.

— Ce s-a întâmplat? întrebă locotenentul.

Pătrașcu privea strada întunecat:

— Nina…

— Ce-i cu Nina?

— La ora asta trebuia să-și facă lecțiile. Nu-i acasă…

Brumă își trecu zâmbind mâna prin păr.

— Vrei să-mi spui ceva?

— Toți care n-au copii sunt foarte deștepți, se eschivă locotenentul. N-are rost…

— Zi!

— Dumneavoastră n-ați chiulit niciodată?

Maiorul era în dificultate:

— Da, dar… râse: Cred că ai dreptate, uităm al naibii de repede…

— Am un frate inginer, continuă Brumă, nu există petrecere să nu-și aducă aminte cu nostalgie de zilele când trăgea la fit. Asta nu-l împiedică să-i scoată sufletul lui ăla micu' pentru că a venit acasă cu zece minute mai târziu… Puștiul e înnebunit, lecții, ore suplimentare de engleză, germană, pian… Bagă-n el cu disperare! Există o vârstă a trotinetei, alta a mingii de fotbal, mici bucurii care trebuiesc consumate la timpul lor, altminteri răbufnesc la treizeci de ani, iau forme bizare, ș-atunci ne mirăm de cutare că a făcut o prostie crâncenă. Clătină din cap: Vă spun eu că de pe margine se vede mai bine…

Maiorul urmărea absent traficul:

— Cu Nina se întâmplă ceva, iar eu sunt un prost pedagog. La vârsta ei copiii devin mici animale egoiste, se instalează prinți suverani și absoluți în inima părinților, resping cu înverșunare orice element străin. De pe la opt ani copilul unic nu-și mai dorește nici măcar frați sau surori, i-e teamă de orice intrus cu care ar avea de împărțit dragostea familiei. Iar Nina închipuiește-ți, se dă peste cap să mă însoare. Ori e o construcție aparte, ori… în sfârșit, ai reperat strada?

— Da. Undeva pe lângă Radio. Se uită în oglindă: Tipul cu Dacia nu-i la primul filaj, cunoaște toate trucurile. Aș propune să stăm puțin cu el de vorbă.

— Ce rost are? Va nega până în pânzele albe orice legătură cu pictorul, poți fi sigur. În cel mai bun caz ne va înșira o poveste stufoasă cu Nick Stratilat în rolul victimei. De ce n-ar pretinde, de pildă, că ne-a luat drept hoți, care dau târcoale maestrului?

— Pentru așa ceva apelezi la miliție, observă locotenentul.

— Miliția nu obișnuiește să pună paznici la dispoziția persoanelor particulare, și nicio normă nu interzice angajarea unui om care să-ți păzească chiverniseala. Atât timp cât individul nu contravine dispozițiilor legale în vigoare, totul e în regulă. Adăugă după un timp: Pictorul are toți șeptarii în mână, nu cred că vom reuși să-i venim de hac cu mijloacele obișnuite.

— Ce propuneți?

— Să vedem, deocamdată, cum se apără.

Opriră la câțiva metri de vilă. Pătrașcu coborî, se rezemă de mașină contemplând lung fereastra *living-room*-ului.

*

În spatele perdelei Nick Stratilat privea strada. Recunoscu din datele furnizate de Anton alura de luptător a lui Brumă, silueta zveltă a maiorului. Ochii li

se întâlniră atunci pentru prima dată. Pictorul cântări căutătura grea, pătrunzătoare, lipsită de curiozitate.

„Mda, n-o să fie ușor!”

Sună telefonul. Era Anton.

— Spune!

— Au sosit!

— Îi așteptăm! Te-au reperat?

— Nu-i exclus, băieții știu ceva meserie. Nick, pot să-ți dau un sfat?

— Astăzi e ziua sugestiilor, bag de seamă. Știu, dragul meu, trebuie să fiu atent cu maiorul…

— Foarte atent, nu-mi place tipul!

Pictorul suporta calm privirea lui Pătrașcu.

— Nici mie!

— L-ați zărit? întrebă locotenentul.

— Nu, dar pariez pe ce vrei că e după draperie. Ai văzut casa?

— N-ascunde că are bani…

— De ce-ar face-o? Oricând poate justifica… Se opri fulgerat de un gând. Andrei, cred… cred că am ghicit. Dacă veniturile de la *Consignația* sunt numai de ochii lumii, pentru a justifica altele?

Brumă se încruntă. Nu înțelesese.

*

Mara intră în *living-room.* Slăbise mult, era și mai

palidă, și mai tristă, un manechin frumos, ceea ce de fapt voise pictorul să facă din ea. Nick Stratilat vorbi fără să se întoarcă:

— În ce dispoziție te afli, fetițo?

— Grozavă, îmi vine să beau cucută. De ce mă întrebi?

— Începem spectacolul. Au venit!

Mara îl recunoscu pe Pătrașcu și izbucni într-un râs nervos…

*

Brumă avea impresia că maiorul e incapabil să-și desprindă ochii de fereastră. Văzu perdeaua mișcându-se ușor.

— Ne așteaptă.

— Să aștepte!

Se răsuci brusc pe călcâie și intră în prima curte.

Vecinii se oferiră imediat să-l ajute. Părerile lor despre pictor erau contradictorii. Îl înjurau sau îl ridicau în slăvi, dar nici unii nici alții nu știau cum și-a petrecut timpul în noaptea spargerii. Cineva sugeră maiorului o vizită la Pompilian Stănescu.

— Ala gâdilă toată ziua rabla ăia, exclus să nu fi fost pe față.

Inginerul Stănescu veni acasă, pe la șapte seara, după ce-și isprăvi meditațiile, și puse repede mâna pe găleată și bureți. Pătrașcu încercă să-l convingă că poate amâna

operația o jumătate de oră. Inginerul îl măsură cu privirea aceea specifică omului normal care o aude pe nevastă-sa că se lipsește de coafor:

— Dumneavoastră aveți mașină?

— Nu.

— Atunci se explică. Aflați, că mașina e mai sensibilă ca omul. Nici nu bagi de seamă când a ruginit, odată începe să respire greu motorul, te lasă segmenții, cad piulițele. Șaptezeci și două de mii am plătit-o, ăștia sunt bani, nu glumă! Păi praful ăla de pe caroserie mă îneacă pe mine în primul rând, îmi scurtează zilele!

Vorbea înfierbântat, gesticula mărunt. Maiorul îi privi fața ascuțită, ochii mici, de viezure, ascunși în fundul capului, trupul pipernicit. Avea brațele nefiresc de scurte, și le aduna, își apăsa piepții hainei, se asigura în permanență că are nasturii bine închiși.

„Un individ strângător și meschin, nu-l văd cumpărând un pachet de țigări bune chiar dacă l-ar da banii afară din casă".

Își aminti observația lui Brumă: de pe margine se vede mai bine… Poate că asta era bucuria lui, s-adune, să aibe, să rămână…

— Luați o bucată de tablă, continuă inginerul, udați-o și urmăriți ce se întâmplă cu ea în două luni.

— Sunt nițel ocupat în perioada asta, dar vă promit să fac experiența imediat ce mă eliberez.

— O mănâncă rugina, domnule! Șvaițer ajunge!

— Cred… Cât timp vă ia toaleta mașinii?

— Dacă nu ies din București și n-a plouat, două ore.

— Puțin, observă zâmbind locotenentul.

Inginerul o luă ca atare. Se întoarse spre Brumă, îi împărtăși metodele sale de întreținere, le atrase atenția asupra străzilor cu depresiuni pronunțate, sugeră cum pot fi ocolite.

— Îți nenorocesc suspensia! Odată am luat-o pe Salcâmilor: să-mi vină rău, să-mi sară inima din loc! Metrul și hopul!

Pătrașcu își propuse să revină mai târziu, apoi se răzgândi:

— În definitiv putem discuta în timp ce dumneavoastră lucrați.

— Pe stradă?

— De ce nu?

— Mă rog!

Se apropiară de mașină. Inginerul își aranjă ustensilele pe o bucată de mușama, constată că apa e prea caldă și îi informă că trebuie să fie călduță, între și între, altminteri suferă vopseaua. Se interesă brusc:

— Câți au murit până la urmă?

— Unde?

— În accidentul de la Ploiești.

Pătrașcu ridică din umeri, habar n-avea despre ce-i

vorba. Inginerul îi explică pe îndelete cum s-a produs ciocnirea dintre un camion și o Dacie, știa ce-au declarat martorii, numărul răniților…

— Nu cred să fi scăpat vreunul, i-au adunat în pături, vă dați seama…

Maiorul se uită din nou la geamul pictorului:

— În ce relații sunteți cu Nick Stratilat, vecinul dumneavoastră?

— Când îl văd că iese, intru în casă, dacă ne întâlnim pe același trotuar, traversez.

Răspunsese repede, fără nicio ezitare.

— Ați avut vreo altercație?

— Nici măcar. Nu pot să-l înghit și cu asta cred că am spus totul! adăugă totuși: Nu-mi place aroganța individului, deși e politicos, zâmbește în permanență, mă mir că nu-l dor maxilarele. Nu-mi plac oamenii care surâd fără motiv, ascund ceva. Nu-mi place ușurința eu care zvârle banii, chiar dacă îi câștigă fără transpirație, nu-mi plac orele la care se trezește, orele la care se culcă deși nu-l așteaptă condica. Vă gândiți probabil că-l invidiez. Nevastă-mea e convinsă. Ei bine, nu, pur și simplu mă calcă pe nervi!

— Firesc, dumneavoastră duceți o viață normală, obișnuită.

Inginerul luă temperatura spumei din găleată, păru mulțumit și se așează gospodărește pe treabă. Întâi șterse

praful de pe capotă cu atenția artificierului care manipulează dinamita. Brumă se amuza strașnic, îi indica milimetrii de tablă ocoliți de burete. Pompilian Stănescu revenea conștiincios fără să bănuiască vreo intenție de malițiozitate. Pătrașcu reluă:

— De obicei bărbații tineri, cu bani și succese, nu se grăbesc să se însoare…

— Ați văzut-o pe nevastă-sa?

— Nu.

— Când o s-o vedeți o să pricepeți de ce s-a grăbit. Să ne înțelegem, eu n-aș fi luat-o pentru nimic în lume. Idealul meu de femeie se înscrie în alți parametri, dar pentru un individ superficial, crâncen de egoist, pe care nu-l interesează copiii și-o mâncare gătită în casă și-o rufă spălată cumsecade, nu ca la *Nufărul*, toată lenjeria mi-au făcut-o franjuri și n-are nici cinșpe ani de când am moștenit-o de la socru-meu, e o achiziție. Pentru că asta-i nevastă-sa, o achiziție costisitoare, un animal de lux. Când saltă crupa pică în fund o companie, dar dă-i ei colea să-ți facă un ardei umplut și să vezi că pune mâna pe cartea de bucate… Completă pe gânduri: După ochiul meu se duce repede nenorocita, are ceva la plămâni!

*

Mara Stratilat clătină din cap:

— Dacă cineva îmi spunea ieri dimineață că omul ăsta

se va ocupa de noi n-aș fi crezut.

— Știi cine e?! întrebă pictorul.

— Maiorul Pătrașcu, cel mai și cel mai, care prinde repede hoții… Așa mi l-a recomandat fiică-sa. Voia să mă mărite cu el… Se cutremură înfrigurată: Mi-e frică!

Nick Stratilat privea grupul celor trei pe gânduri:

— Fii serioasă, au apucat-o pe drumul prevăzut, deși… Hm, curios, mă așteptam să sune la ușa noastră.

*

— Vecinilor dumneavoastră, spuse maiorul, nu le-a făcut impresia tipului de întreținută, mai mult, pretind că lucrează într-un bar, e acrobată.

— Posibil, nu frecventez barurile. Nu m-am omorât eu niciodată după localuri, dar de când am auzit ce s-a întâmplat în Franța… Explică pasionat: A izbucnit un incendiu, ușa s-a blocat, lumea amețită de băutură… au ars ca șobolanii.

Ștergea conștiincios praful pe pneuri, insista la striații. Locotenentul urmărea operația cu interes pur tehnic, ținea foarte mult să vadă până unde poate împinge cineva pedanteria.

— Să nu vă surprindă întrebarea, începu Pătrașcu.

— Pe mine nu mă mai surprinde nimic, nu m-am născut ieri, alaltăieri…

— O vedeți pe soția lui Stratilat capabilă de acte reprobabile?

— Cu excepția mamei, toate femeile au predispoziție pentru adulter!

— Am înțeles, nu sunteți căsătorit.

— Ba da.

— Scuzați-mă…

— Numai pe strada noastră s-au înregistrat trei mutilări. Coafezei din colț i-a scos bărbatu-su un ochi cu furculița… Dacă o cârpea conștiincios odată, de două ori pe lună, știu din producție cât e de eficace ritmicitatea…

Maiorul îl întrerupse repede:

— Mă gândeam la alte aspecte…

— Trafic de valută?

— Concret, ar putea fura sau ucide?

— Cine, Mara Stratilat?

— Despre ea era vorba.

— Nu. Hotărât!

— Nici pictorul?

Pompilian Stănescu puse buretele în găleată și se ridică.

— O întrebare ciudată! Ochii mici îi sclipiră, în mod evident eventualitatea îl încânta, îi pansa din răni. Mi-e greu să vă răspund, mi-am făcut obiceiul să evit complicațiile.

— Chestiunea nu vă angajează eu nimic.

— Și-apoi am toate motivele să fiu subiectiv, tipul, v-

am mai spus, nu-mi place!

— E clar, îi întinse pachetul cu țigări. Fumați?

Pompilian Stănescu își scutură speriat mânuțele:

— Nu, nu! I-am văzut plămânii unui văr de-al meu după autopsie: uite așa un strat de gudron îi acoperea! Nebun, ajunsese la două pachete de Mărășești pe zi! Dacă tot vrei să te sinucizi, fă-ți dom'ne harakiri! Nu tu cheltuială, neamurile își văd și ele de-ale lor, nu umblă brambura prin spitale cu ciorbiță de pui și ionatane de cinșpe lei.

„Tipul, observă Brumă, și-a propus să atingă suta de ani. Dacă nu-i zgârie careva rabla, i-apucă!"

— Vecinii dumneavoastră m-au încredințat că sunteți un om extrem de cinstit, spuse maiorul.

— Ce banc mai e și ăsta?

— Vorbesc foarte serios.

— Mă mir, de obicei mă înjură. Le stă în gât că-mi îngrijesc mașina. Cu ce-i deranjez, îmi puteți spune? Toți au devenit spirituali peste noapte, îmi pun tot felul de întrebări cretine, trimit copiii să mă anunțe că o pisică neagră dă târcoale Fiat-ului sau că o cioară s-a… în sfârșit. Pe far. Imbecili! se interesă: Au internat-o pe bătrână?

— Care bătrână?

— Mama profesorului Letca, de alături, dacă am înțeles bine ați stat de vorbă cu el.

— Da.

— Nu suflă o vorbă, bineînțeles! Maică-sa are cancer, sunt absolut sigur!

Maiorul se înfioră, suporta greu discuția cu inginerul.

— V-aș ruga să vă amintiți când l-ați văzut pe Nick Stratilat ieri, pentru ultima dată?

— La nouă seara.

— Se întorcea sau pleca?

— Îl căra un ospătar în spinare. N-am pomenit în viața mea un om s-ajungă în halul ăsta!

— Beat?

— Mort! Dac-o ține așa în două luni s-a curățat. La doi metri în spate, alt ospătar sprijinea o namilă, prietenul de pahar al pictorului, presupun. În orice caz i-au cărat pe amândoi în vilă. Mirosea toată strada a rom…

Maiorul se uită la Brumă: „Ți-am spus eu ce ne așteaptă?”

— Erați… ocupat cu mașina?

— Abia sosisem de la maică-mea. A paralizat săraca, eu îi schimb așternuturile, o spăl, mai nou cred c-a făcut și o hepatită. Nu-mi place albul ochilor…

Maiorul se crispă.

— În sfârșit…

— Tocmai îmi pregăteam găleata și bureții când am văzut animalul prăbușit pe capotă.

— Pictorul?

— Nu, celălalt. Să-mi vină amețeală!

— Cred! spuse Brumă sincer.

— Apoi?

— După vreo cinci minute au ieșit ospătarii. Împărțeau o sută, bacșișul cucoanei… Completă sufocat: Știți cât mă canonesc eu pentru o sută de lei? Opt ore, domnule maior!

— Nu numai dumneavoastră.

— Și vă mirați că-l ocolesc!

— Nu mă mir.

— Și vă întrebați de ce nu-l înghit!

— Nu mă întreb.

Inginerul renunță greu la subiectul său preferat.

— În casă îl aștepta cineva de la cinematografie, un tip tânăr, tuberculos, chiar comentam cu nevastă-mea că l-a nimerit bine.

— Scuzați-mă, unde-i doamna?

— La fereastră, trage cu ochiul. A, doriți ca nevastă-mea să confirme…

Maiorul zâmbi.

— N-ați prea avut de-a face cu miliția…

— M-am străduit! Conduc de doisprezece ani fără nicio abatere.

Pătrașcu își concentră privirea spre fereastra vilei:

— Probabil n-a mai filmat.

— Cine?

— Tânărul de la cinematografie…

— La zece și douăzeci s-au aprins reflectoarele, a tras ceva și a plecat, înjurând. Îl pălmuise pictorul.

— De unde știți că era zece și douăzeci?

— Păi tocmai ascultam panoramicul sportiv la tranzistor. Credeam că zice ceva de stadionul Giulești, deși ăștia de la radio anunță numai când înflorește liliacul… S-a rupt peluza… Apropo, cum s-a soldat până la urmă?

— N-am idee.

— La câtă omenire era, cred că s-au umplut spitalele, nu?

— Nu știu. Spuneați că Nick Stratilat l-a pălmuit…

— Omul avea patru dungi roșii pe obraz, de altfel singur mi-a povestit că s-a repezit ăla ca un nebun.

— L-ați întrebat dumneavoastră?

— I-am amintit lui nevastă-mea, destul de tare, că pictorului îi lipsesc printre altele cei șapte ani de-acasă.

Brumă caută ochii maiorului, dar Pătrașcu continua să privească geamul întunecat.

— Deci, între orele nouă și zece jumătate, pictorul a fost acasă.

— Categoric! Și soția?

— În momentul plecării ăluia cu aparatele se afla în vilă.

— Ați văzut-o?

— Nu, i-a vorbit din ușa tipul de la cinematografie.

— L-ați auzit?

— Da. I-a spus să nu-și facă probleme, că în definitiv ea n-are nicio vină. Se referea, bănuiesc, la incidentul cu pictorul.

După buretele roșu îl folosi pe cel galben, apoi pielea de căprioară. Adăugă frecând cu sârg parbrizul:

— Nu doresc răul nimănui, dar pe porcul ăsta care mă sfidează tare aș fi vrut să-l prindeți cu mâța în sac!

*

Înainte de a face colțul străzii privise încă o dată fereastra.

„Nu i-a priit felul întâi, observă pictorul în spatele draperiei, să vedem cum o să înghită celelalte bucale”.

Îl sună pe cascador:

— Anton!

— Ascult!

— Rămâi pe loc, știu unde se duc.

Făcu numărul bufetului:

— Cu Gigi Păun, vă rog!

Bufetiera promise că-l cheamă, peste un minut auzi vocea ospătarului.

— Cine întreabă de el?

— Nick. Fii atent, o să primești o vizită.

— Deja?

— Tipul e grăbit, servește-l cum scrie la carte.

— În regulă.

— Sihlă e pe-acolo?

— L-a scos adineauri șeful pe brânci.

— Păcat, era tacâmul complet… Succes!

Închise. O văzu pe Mara prăbușită într-un fotoliu cu pumnii la gură.

— Frică?

— Groaznică! Poate dacă era altcineva… E o superstiție, știu… Nu și-a dezlipit o singură clipă ochii de la fereastră…

Pictorul turnă gin în două sonde, îi întinse una:

— Fii fată cuminte, Mara, omul tatonează, foarte bine, asta e meseria lui. Cu cât se agită mai mult, nodul se strânge mai tare.

— E diabolic, îți dai seama? Numai Bucureștiul are peste două milioane de locuitori și totuși în câteva ore a ajuns la noi!

— Diabolic! Hai să nu exagerăm, în fond n-a făcut decât să repete raționamentul meu în chestia cu cablul.

Sigur, nu trebuie subestimat, mă așteptam să cadă în plasa urmelor lăsate de „nemți". Cum a evitat-o nu reușesc să înțeleg, pe semne undeva s-a strecurat o greșeală… în sfârșit, tipul a înțeles că singura cale de acces la tabloul de siguranță era cea parcursă de tine…

Femeia se cutremură:

— Dumnezeule, când mă gândesc…

— Următorul pas a fost localizarea echilibriștilor. Fetele sunt peste graniță, Vidrașcu a căzut. De altfel, oricum ieșea din competiție, e masiv, n-avea cum să pătrundă pe ferestruică. Cine mai rămânea? Tu.

Mara strânse paharul între degete:

— Asta înseamnă… Asta înseamnă că e convins!

— Convingerea anchetatorului nu constituie o probă în fața instanței, trebuie s-o și dovedească! Poți fi liniștită, fată dragă, primul pumn l-a încasat adineauri, urmează al doilea…

*

— Spune, Andrei!

Locotenentul își aranjă părul, aprinse o țigară:

— Puneți la îndoială sinceritatea inginerului?

— Eram sigur că o să mă întrebi. Din păcate nu. Aș fi preferat de o mie de ori să fie în combinație…

— De ce?

— Dacă Pompilian Stănescu mințea, mai devreme sau mai târziu descopeream o fisură, o puteam lărgi. Așa pictorul și-a făcut din omul care-l detestă primul apărător.

— Poate…

— Nu ești de acord.

— Eu, cu permisiunea dumneavoastră, vedeam altfel lucrurile.

— Concret.

— Există și alte piste, în definitiv…

Maiorul îi prinse mâna:

— Să nu-mi spui că batem cărări greșite, auzi! Diavolul ăla atât așteaptă! Îl luă de braț: Individul are un alibi de zile mari, dar tot alibi se numește! O să cam avem de furcă, Andrei.

Ajunseră în fața restaurantului. Poetul Sihlă zis Sonet urcă nesigur treptele de la intrare, se opri în prag urlând:

— Lumină! Dixi!

— Ieși, fir-ai al dracului!

Invitația și brânciul aparțineau responsabilului. Poetul se trezi în brațele lui Pătrașcu.

— Pardon, nu e de bon ton, regret! Se recomandă răgușit: Sihlă, poet…

Își luă elan, se repezi din nou, numai că de astă dată nimeri în pragul frizeriei.

— Lumină! Dixi!

— Dumneata ai fost de serviciu și aseară?

— Da, să trăiți! Pe la noi cât mai des să veniți, planul să ne-ndepliniți. Explică: M-am molipsit de la un client, vorbește numa-n poezele…

— O deprindere inofensivă, bine că nu iei exemplul altora. Vin pe aici fel de fel de indivizi…

— Just! Noroc că a bătrână m-a înțărcat cu aghiazmă.

Gigi Păun îl privea pe Pătrașcu deschis în ochi.

— Mi s-a spus, continuă maiorul, că ai avut necazuri cu pictorul Nick Stratilat.

— Eh! Dădu din mâini, ca omul care nu se formalizează, obișnuit cu bețivii. Știți cum e când te ia apa…

— Adică?

— Maestru s-a încurcat cu Sonel.

— Maestrul fiind pictorul Stratilat?

— Da.

— Și Sonel?

— Sihlă, poetul, adineauri l-a poftit frumos șeful să părăsească unitatea…

Un individ masiv, cu barbă…

— Asta e. Oftă exasperat: Ne omoară, cum a ras o vodcă îl apucă bâzdâcul, se ia de clienți. Și-aseară tot așa, dacă nu-l lua în focuri pe maestru, n-aveam balamuc…

Maiorul se întoarse spre Brumă.

— Bei o cafea?

— Scurtă.

— Două cafele și-un coniac, toate trei cu economie de apă.

Gigi Păun râse și pasă comanda picoliței.

Nicio grijă, a aflat șeful cine sunteți.

— Ei, cum a fost aseară? Aș propune s-o iei pe

îndelete. La ce oră a sosit pictorul Stratilat?

— Pe la opt fără cinci bănuți.

— Obișnuiește să vină des?

— Nu prea, dar când pică știu că mi-au ieșit douăzeci și cinci de marafeți pentru taxi.

— Un bărbat culant…

— De, are osânză la pungă. Până și pe Florica care dă cu bradolină o omenește.

Brumă îi arătă amuzat anunțul agățat la intrare: Demnitatea *noastră e mai presus de bacșișul dumneavoastră*!

— Chestia asta e de altă părere…

— Da de unde! Gândiți-vă la subtext: Fii atent cât dai, neamule, ca să nu mă jignești! E făcută cu schepsis.

— Cel puțin ești sincer!

— Eu ziceam că-i bine s-o țin pe șosea, mărturisi ospătarul. Dumneavoastră tot știți figura, credeți dacă jur că nu mă-nfrupt? A, că după aia nu pot închide ochii de remușcări, e altceva…

— Ți-ai pierdut somnul?

Ospătarul luă martor pe Dumnezeu:

— Conștiința!

— Până una alta, trece prin stomac… Deci, la opt a sosit pictorul. Unde a stat?

— Chiar la masa asta. Masă cu ghinion, de aici mi se trag toate relele…

— Ieri am auzit că ți-a purtat noroc, numai de la Mara Stratilat au ieșit cincizeci de lei.

Gigi Păun oftă:

— Muncă grea, tovarășe! Transport la domiciliu. Păi feciorii ăia distinși care mută mobila stăteau de vorbă de la un sutar în sus, că erau lemn amândoi!

— Ce-au băut?

— Dinamita dracului: țuică și rom. Toată chestia a plecat de la Sonel, l-a împins păcatul să zică că pictorul cade trăsnit după o cinzeacă. Ala a sărit cocoș, că hâr că mâr, ca să-l înfunde Sihlă a pus pariu pe figura cu sticlele. O știți?

— Nu.

— Înșiri din cot în cot, pe jos, zece fiole și o iei printre ele păsărește. Care dărâmă mai puține umflă paraua. Clienții grămadă, ca la televizor, au venit și bucătăresele, ce să spui, panoramă, nu alta.

— Și?

— N-a atins al dracului o sticlă, cu toate ca era ud bine pe dinăuntru. Numai eu i-am servit două bătrâne mari, bașca ce-o mai fi lins pe drum.

Maiorul gustă cafeaua, apoi coniacul.

— Nu s-ar putea spune că-i plictiseală pe-aici, aveți și program artistic…

— Dacă pică ăla cu lipsuri în gestiune la mansardă, e clar… Poate n-o să mă credeți, dar am câțiva clienți care

vin anume tocmai din Pantelimon să-l audă pe Sonache. Lipsește, o roiesc urgent; e pe fază, stau și comandă. Râsul lumii!

— Îmi pare rău că nu l-am mai prins…

— N-ați pierdut nimic, bate câmpii aiurea-n troleibuzul 83, cică face versuri… Scoți o vorbă, te pocnește cu rima în diblă.

— Vrei să spui că nu prea are talent.

— Nu prea are de loc! E tufă, văzduh, ascultați-mă pe mine că-s băiat citit, știu codul penal pe dinafară. Se adresă celuilalt ospătar: Auzi Gulie, ține și raionul meu. Până dau interviul.

Maiorul scoase un pachet de Kent, îl servi. Gigi Păun se lepădă ca Pilat din Pont[50]:

— Americănești? Fumați d-astea capitaliste?! Au!

— Ți-ai pierdut orice impresie… Servește.

— Săru'mâna, dar nu obișnuiesc. Eu încurajez țigările autohtone. Sunt mai bogate în obiecte de uz casnic,

---

[50] Pilat din Pont sau Ponțiu Pilat (în latină Pontius Pilatus), originar din Pontul Asiei mici, a fost al cincilea prefect [2] (guvernator roman) al Iudeei între anii 26–36, în vreme ce la Roma era împărat Tiberius, fiu adoptiv (14–37) al lui Octavian (31 î.Hr. – 14). Deși nu i-a găsit nicio vină lui Isus, la strigătele mulțimii – „Răstignește-L, răstignește-L!"; ca să arate nevinovăția sa, „Pilat s-a spălat pe mâini înaintea mulțimii zicând: „Nevinovat sunt de sângele dreptului acestuia. Voi veți vedea." Iar tot poporul a răspuns și a zis: „Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri." (Matei 27:24–25).

dintr-un pachet de Mărășești[51] te-alegi cu două sârme, o bucată de sfoară și trei cuie… Tuși: Da, unde am rămas?

— La pariu.

— Primul sau al doilea?

— Au fost mai multe?

Gigi Păun râse:

— Vă dați seama, pictorul s-a simțit obligat să-i ia piuitul, a comandat două jumătăți de rom. Se lamentă: Dacă știam ce vrea, nu-l serveam cât îi hăul și bârgăul!

— Dar ce-a vrut?

— Să le bea pe nerăsuflate la semnal, amândoi odată! Câștiga ăl mai vrednic.

— Și le-au băut? întrebă surprins locotenentul.

— Până la ultima picătură!

— Nu se poate!

— Așa am zis și eu. Nebuni, puteau s-ajungă prin spitale, vorba ăluia de stătea aici, alături. Toată lumea se tâțâia, dar unul nu le-a smuls sticla…

— Nici dumneata, observă maiorul.

Gigi Păun lăsă ochii în jos:

— Nici eu. Mă pocnea Sonel cu ea în cap, că era plecat rău.

— Cine a câștigat pariul?

---

[51] Marcă de țigări produse de Fabrica de Țigarete din Sfântu-Gheorghe.

— Neam. Balotaj… Sihlă să-nebunească, își pierduse prestigiul de machitor, înțelegeți, a mai cerut două jumătăți…

— Dumnezeule! exclamă Brumă.

— M-am făcut că plouă. Ăia să-mi sară-n gât, dar n-au mai apucat, i-a muiat trăscăul. Faceți o socoteală, pictorul se unsese înainte cu o țuică, de Dilimachis nu mai vorbesc. Șeful, boier de! În loc să-i scoată-n șuturi, să le zică ceva de sănătate, m-a pus să-i livrez cucoanei. Pictorul șade aci după colț, nu-i prima dată când face urât… L-am săltat pe umăr, Fălciu s-a spetit cu poetul…

Maiorul se uită la chelnerul interpelat de Gigi Păun.

— Dumnealui e Fălciu?

— Da. Ce-am pătimit cu nebunii pe drum, numai eu știu! Vorba vine, c-au trezit cartierul. Maestrul o luase pe canțonete, ălălaltul venea popește din urmă. În fața vilei s-au prăbușit peste mașina unuia, vecin cu pictorul. Un limbric, credeam că-l pocnește apoplexia când a văzut ce se întâmplă.

— Inginerul Stănescu?

— Dracu-l știe, că pe la noi n-a călcat. Cu chiu cu vai i-am vârât înăuntru. Fluieră admirativ: I-ați văzut ogiacul?

— Nu.

— Ca-n filme, pe cinstea mea, toate minunile de pe lume, de când mama m-a făcut n-am pomenit așa ceva.

Ridică din sprâncene. De, om cu parte!

— Reții ora la care ați ajuns?

— Nouă, nouă și-o litră, cam pe aici. Am predat inventarul…

— Cui?

— Cucoanei. Se albise de rușine că mai era înăuntru un șmecher de la film. Venise să-l ia-n poze…

Se opri așteptând întrebarea în legătură cu semnalmentele lui Adam, dar maiorul îi ceru să continue.

— I-am parcat în dormitor. Lui Sihlă i s-a deschis pipota, umbla după un tirbușon, c-am uitat să vă spui, le-am vândut două fiole acasă, numai să plece. N-am vrut să primim cinstea cucoanei, dar ea nimic, să n-audă, ne-a băgat albastra cu sila!

— Băieți rușinoși…

— Te schimbă meseria, înainte eram și eu mai înfipt…

— Îmi închipui.

Gigi Păun luă totuși pachetul maiorului, se servi.

— Nu mi-o face rău? N-am încredere în ăia…

— Fii liniștit, spuse maiorul, întinzându-i bricheta.

— Da? Păi atunci să mai iau una că am familie grea. Luă două, le puse în buzunarul de la piept, lângă pix. Să fie primit!

— Apoi? întrebă Pătrașcu.

— Noroc că n-am stat la cioace, îmi pleca o jigodie de

client neplătit. L-am prins la colț…

— Mai trăiește? întrebă locotenentul.

Gigi Păun îl privi ofensat:

— Îmi pare rău, în șase ani de meserie am deprins și eu barem atâta, unde să dau ca să nu s-ajungă la ac și ață…

Maiorul își isprăvise cafeaua, privea încruntat zațul:

— Da… De când îl cunoști pe pictorul Stratilat?

— Păi să tot fie vreo douășpe chenzine.

— Ce impresie ți-a făcut?

— Dă repede în primire, după două coniace e lampă! L-am mai cărat o dată, dar numai până la ușă.

— Și ca om?

Chelnerul duse degetele mănunchi la gură.

— A-ntâia cu loc rezervat! N-are treabă, una-două mâna la portofel. Păcat că vine cam rar…

— Mulțumesc.

Maiorul achită consumația și se ridică.

— Îl chem pe Fălciu?

— De ce?

— Păi, știu eu, să zică și el…

— Nu văd de ce n-ai fi spus adevărul.

— Chiar.

Pătrașcu se opri în dreptul ușii.

— De obicei recomand discreție, de data asta e inutil.

— Sunt băiat de comitet! Salon! La dispoziția

dumneavoastră ori de câte ori luați chenzina…

— E inutil, pentru că nu vor trece trei minute și îi vei telefona pictorului…

*

— O mie de ani pace, stăpâne!

Nick Stratilat recunoscu vocea chelnerului.

— Cum a fost?

— Ca la filmele românești. Tipul își mușca plombele.

— E bine!

— O singură chestie nu mi-a plăcut. S-a prins sau bănuiește că ținem aproape.

— N-are importanță, oricum nu crede o iotă. Întrebări deochiate?

— Nimic. Pe Fălciu nici nu l-a luat la spovedanie.

— Mda. Impresii?

— Mâță blândă, stăpâne, rumegă ceva…

— Oricât ar rumega, tot cu noduri o să-nghită. Mersi! Puse receptorul în furcă surâzând.

*

Se așezară pe o bancă în părculețul din coasta cârciumii. Brumă îl privea cu coada ochiului, nu-l văzuse pe Pătrașcu niciodată atât de nervos. Tăcură un timp. Maiorul zvârli chiștocul din arcul degetului:

— Andrei, ți-amintești ce-ai făcut aseară?

— Nimic deosebit, am stat la televizor, pe la unsprezece m-am certat cu nevastă-mea nițel ca să nu

uit cumva că sunt însurat, am mai citit…

— Și sâmbătă?

— La prânz am ieșit cu mașina până la Sinaia, seara am văzut „Satira și umorul”…

— Eu m-am plimbat duminică dimineața cu Nina prin Cișmigiu, seara am stat amândoi de vorbă… Respiră lung: Dacă opresc zece inși pe stradă, la întâmplare, și-i rog să-mi spună ce-au făcut duminică, voi primi zece răspunsuri aproape identice. Canastă, televizor, o sticlă două de bere deșertate înainte de culcare, mă rog, cam pe aici. Niciunul n-ar putea dovedi cu o armată de martori că în momentul crimei se afla în imposibilitate de a acționa. Pricepi?

— Da.

— Fă socoteala cine depune în favoarea pictorului. Un local întreg care a asistat la pariul ăla idiot, Stănescu vecinul, poetul Sihlă, operatorul și probabil pelicula.

— Considerați că după jumătate de rom băută pe nerăsuflate, un individ mai poate comite o spargere în condițiile cunoscute?

— Nu, hotărât, firesc trebuia să atingă starea de comă alcoolică.

— Atunci?

Nu-i răspunse. Pe banca alăturată se așezaseră două bătrâne. Discutau de-ale lor:

— Socotește și matale, trei sute doctorului, douăzeci

și cinci portarului s-o lase pe fiică-mea să intre, cincizeci sorei șefe, patru ciocolate de zece lei infirmierei, altminteri nici nu se uită la tine.

— Cred. Și masa?

— O săptămână numai gât de pasăre am mâncat. Uitasem s-o omenesc pe aia care servea…

Maiorul se crispa.

Ca să ajungă la mașină trebuiau să treacă prin fața frizeriei. Pătrașcu văzu poetul moțăind pe un scaun.

— Omul nostru!

— Vreți să discutați cu el?

Pătrunseră în unitate. Un frizer își turna spirt în palme. Nările lui Sihlă fremătară, se trezi brusc:

— Hm! Miroase bine! Ospătar! Încă o cinzeacă și niște măsline!

Pătrașcu. Lămurit, renunță.

Capitolul XI
Sihlă zis sonet, poet

Avusese grijă să-l prindă la prima oră, înainte de a-și lua combustibilul. Privind locuința poetului, maiorul se convinse pentru totdeauna că mintea omenească e inepuizabilă mai ales când anumiți centri funcționează până la incandescență iar alții se aprind și se stâng fără

nicio logică.

Doi pereți erau ocupați de fereastră, bibliotecă și birou, ceilalți doi liberi în întregime, reprezentau infernul și paradisul. Opera aparținea pictorului Gogo, nașul lui Sihlă, laureat al concursului internațional de la Costinești din august 1970 când reușise să-i vâre sub masă pe confrații nemți și polonezi, băieți buni care nu duceau nici ei paharul la ureche. Viziunea lui Gogo asupra infernului era cert influențată de concepțiile filosofice ale poetului. Elementul de echilibru al frescei îl reprezenta un cazan uriaș cu smoală încinsă, din care scoteau capul sonetiștii contemporani. Fiecare își avea numele scris în creștet ca să nu încapă niciun fel de dubii. Poeții de factură modernă se părpăleau pe un grătar întorși de furculița lui Scaraoțchi, trei diavoli rupeau bucăți dintr-un critic care afirmase că Sihlă e versificator facil, directorul unei edituri bucureștene era obligat să înghită plumb topit pentru că îi scosese volumul din plan, colegii de condei dispuși să nu-și menajeze coloana vertebrală măturau iadul cu periuțele de dinți.

Paradisul avea un singur personaj central, Sihlă în mărime naturală, cu cunună de lauri pe cap și o ghirlandă de flori adusă din Hawaii. Firesc, atenția era îndreptată asupra lui. Sfinte minijupiste, voluptoase, cerșeau atenția poetului, îl înconjurau din toate părțile

cu clondire de whisky, însuși Bachus îi întindea o cupă.

Pătrașcu ridică ochii în tavan. În loc de lustră spânzurau patru cepe mari, și ciorapii lui Sihlă din vremea studenției pe care, după cum el însuși mărturisea, îi scosese fără să descalțe pantofii…

Poetul scria, în sudori, uitase de maior. Pătrașcu tuși discret, se foi. Nimic. În sfârșit, Sihlă găsi ultima rimă, se ridică:

— Dixi! Lumină!

Citi fără să-l întrebe dacă e dispus să asculte:

— Sub gulerul paltonului uzat / Un vânt de toamnă, tușind astmatic / Își țese umbra profund apatic / Și trist ca un simbol denaturat. / Tristeți decolorate și naive / Măsoară ritmuri la obscure stanțe / Și mestecă crâmpee de romanțe / Cu remușcări penibil de tardive…

Ceru din ochi părerea lui Pătrașcu.

— Frumos! spuse maiorul și era sincer. În orice caz imaginile sunt… căută un adjectiv care să-i facă plăcere: Sublime.

Rahat cu perje în opt rime! Făcu ghem hârtia, o aruncă. Așa se scria la o mie opt sute. Regrete, lacrimi, iubiri slute nu-s de mine, e bine? Eu fac poezie senină. Vreau să duc oamenilor lumină! Dixi!

Maiorul își aminti prima întâlnire cu Sihlă, când responsabilul restaurantului îi poftise de umeri în stradă.

— Numai că oamenii nu vă prea înțeleg…

— Câți l-au înțeles pe Petrarca[52] și ăla era întreg. Miemi filează… Pricep unde bateți, câteodată, o fac lată… Aseară de pildă, m-am încurcat cu pseudopictorul Nick Stratilat, un… mă rog, știți vorba aia care rimează… în sfârșit, nu contează.

Părea măcinat de remușcări. Pătrașcu se interesă:

— Sihlă, e un pseudonim, dacă nu mă-nșel.

— De fel. Aveam un nume cretin, Purec Costin… Eu provin dintr-un mediu sănătos, de jos, m-am născut pe pridvor…

Pătrașcu privi sticla de whisky aproape goală, cepele din tavan.

— Între timp ați mai evoluat…

— Adevărat! spuse. Arătă fotoliul: Stau rezemat studiat de spetează și-mi pilesc calculat expresiile, le agăț, vorba dumneavoastră, rime sublime hotărât să dau gata redactorul șef de la *România literară.* La țara calc din ce în ce mai rar… Trăiesc un coșmar!

— În sfârșit, să vă spun pentru ce v-am deranjat…

Sihlă îi făcu semn să aștepte, continuă:

---

[52] Francesco Petrarca (n. 20 iulie 1304, Incisa/ Arezzo – d. 19 iulie 1374, Arquà/Padova) a fost un prozator, poet și umanist italian din secolul al XIV-lea, unul din cei mai importanți poeți lirici ai literaturii italiene. În special forma perfectă a sonetelor sale s-a impus și în afara spațiului de limbă italiană, influențând lirica europeană („Il Petrarchismo").

— Am uitat vremea când pășteam două capre zălude, pe deal sub cetate, călcâiele crăpate au primit balsamul pantofilor făcuți de comandă, folosesc lavandă și kilograme de tristețe, fiole de cofeină, țigări, cafea…

— Fiecare om dorește să trăiască mai bine.

— Nu cum trăiesc eu! Nu ca mine! Un yankeu și-a agățat șapca de colțul lunii, a întins doar mâna. Un gest firesc. Mâini aspre frământă viața, o netezesc… Mâinile mele au pernele degetelor pângărite de nicotină, pot să jur că habar n-au cum se ține o sapă de coadă sau un topor. Au uitat! Mâini albe și pline de păcat, păcatul nefolosinței.

Maiorul îl măsura cu interes, se întrebă în mod legitim de ce amâna discuția. Ochii poetului se aburiseră. Își privea degetele cu o intensitate dureroasă:

— Voi ați făcut din calendarul mamei primul zmeu și ați cioplit țurca cu un briceag ușor în formă de peștișor, dăruit de bunica? Zâmbi gândului: Toată ziua îl țineam agățat de brăcinari. Eu și cu Ilie eram cei mai tari din sat, ș-aveam ce-aveam cu băiatul popei că-l băteam tot drumul de-acasă la școală. Întrebă brusc: V-ați plictisit?

— Deloc, însă aș fi preferat…

— Dacă nu v-ați plictisit e bine. Explică: Când mi-e sete, sorb pe-ndelete din fântânile de bucurii ale copilăriei.

Pătrașcu era hotărât să-i amintească celelalte lichide

la care apela pictorul. Nu mai avu timp, Sihlă se avântase:

— Dimineața, ca de obicei, legam caprele cu un curmei de sfoară și le scoteam afară, la păscut, jurând să le sucesc oleacă gâtul. Nu țin minte să mă fi prins vreodată urâtul pe deal! Cu un pai rezemat în colțul gurii, tare mult îmi plăcea să ascult liniștea. Dacă știi să asculți s-aude, pe cuvântul meu!

— Nu-i nevoie, vă cred, să revenim la oile noastre…

— Deocamdată suntem la capre! tună poetul. Apoi începea joaca și Doamne, câte nu erau de făcut! La început mă cățăram prin copaci după cuiburi de vrabie și turturică, până mă spurcam de blestemul lor, pe urmă încetișor căutam să găbuiesc popândăii prin borți…

Respiră lung. Maiorul speculă pauza.

— Așadar…

— Uneori vara mă culcam afară în fân, continuă imperturbabil Sihlă, atunci gândurile porneau pe cărările cerului deșertând la fiecare răspântie desagi cu semne de întrebare: De ce oare? De ce…

— Apropo de întrebări, dacă îmi permiteți, aș vrea și eu…

Martor mi-e Dumnezeu că în fiecare noapte ciocneam cu Grivei câte o bărdacă din miresmele trifoiului cosit, apoi, adormeam amândoi.

Maiorul râse.

— De fapt între timp nu v-ați schimbat decât partenerul… Ce studii aveți?

Pe mine m-au dat la școală pe la opt ani, chipurile să fiu copt la minte. Deprinsesem buchiile dinainte, așa că până în liceu am scos-o la apă, soiul rău nu crapă… După liceu a urmat facultatea, și-acum…

— Acum?

— Acum circulă printre noi intelectualii, alături de reverul lat, șpițul bombat, moda asteniei-nervoase. Nu putem dormi veșnic tânguindu-ne de-o tristețe neînchipuită, tixită în buzunarele roase ale gândului, și plictisiți adesea noaptea ne-o petrecem la bar…

— Aveți noroc cu orarul…

Sihlă intră în dormitor și se întoarse cu o sticlă de coniac:

— E uimitor ce repede îmbătrânești! Priviți-o, e plină! Am și uitat că există, așa ceva nu mi s-a mai întâmplat de la majorat. Îi scoase expert dopul. Lumină! Dixi!

Umplu două pahare, ciocni și bău grăbit, cu patimă. Maiorul îi cântărea atent fiecare gest, încerca să-și dea seama cât de autentică este excentricitatea poetului. Sihlă își aprinse o țigară:

— Și-acum vă stau la dispoziție, stimată poliție.

— V-aș ruga să-mi spuneți ce s-a întâmplat duminică seara.

— Există vreo reclamație? Un lucru știu precis: n-am

furat și n-am ucis.

— Mi s-a vorbit de un răma̦șag ciudat, cine l-a propus?

— Domnul cu petele de vopsea…

— Nick Stratilat?

— Ați sesizat. O prostie, de obicei îl evit.

— De ce?

— Detest impostura. Tipul e obraznic, e ipocrit, orice-ar spune, orice-ar face, nu-mi place.

*

Pictorul ținea paharul într-o mână, receptorul în cealaltă:

— Spune, Antoane!

— Au trecut o oră și cincisprezece minute de când a intrat la Sihlă.

— Firesc, poetul are câte ceva de povestit. Așteaptă!

*

— Ați avut probabil, un conflict, încerc să înțeleg antipatia…

— Am instinct! precizează ridicând un deget: Distinct!

— Pentru că veni vorba, cum vă explicați succesul pictorului?

Sihlă închise expert un ochi:

— Pân'la deces, mulți au succes. După, e mai greu… Tipul mizează pe Sfânta prostie, ca și-n poezie, încep amicii să dea cu gura și astfel se naște impostura.

— Curios, îl cumpără și străinii, cel puțin așa mi s-a spus.

— Neghiobi sunt peste tot, nu-i exclus.

— Da… Să revenim la întâmplarea de duminică. Cine a comandat romul?

— Stratilat. Voia să mă convingă că nu-i beat, că poate să mă-nfunde.

— Și? A reușit?

— Da de unde! Oricum s-a ținut bine, nu-i ușor să bei cot la cot cu mine.

— Pe urmă?

— Ne-au scos din turmă, n-au vrut să mai dea nicio cinzeacă. Eram afumat o leacă…

— Și Nick Stratilat?

— Picta fără culoare, l-a umflat ospătarul în spinare.

— Gigi Păun?

— Băiat bun, cu aortă, pământu-i rău că-l suportă.

Pe maior îl cam agasau rimele poetului. Oftă resemnat, știa că-i va fi imposibil să renunțe.

— La un moment dat v-ați oprit lângă mașina inginerului Stănescu, vecinul pictorului.

— Tot ce se poate. E plină lumea de drăcii pe patru roate. Parcă am făcut o haltă…

— Cine a propus?

— Lăsați-o baltă! Ce-i drept mă țineam pe picioare, știu c-au ieșit vecinii, dar pot oare să-mi amintesc ce-au

zis toți cretinii?

— Continuați!

— Am ajuns în casa domnului cu petele de vopsea, tipică de impostor sadea: mobilă stil, greoaie și-un manechin pur și simplu divin! Am făcut-o de oaie…

— Adică?

— Ne-a pus dracu să cântăm. Nick Stratilat urla ca un țap castrat, eu, ce să vorbim, am sculat din morți un țintirim, pân-am picat lângă consolă.

— S-a mai băut?

Răspuns gros, răgușit:

— O fiolă.

— Asta se întâmpla pe la nouă, să zicem nouă jumătate. Pe pictor îl aștepta cineva de la cinematografie, trebuia să-i ia un interviu filmat.

— E adevărat.

— Vreți să-l descrieți?

Sihlă își trecu palma peste barbă:

— Fizic, ftizic, frunte lată, puțintel bombată, mâini de intelectual, surâs banal, ochi expresivi, scrâșnea din incisivi.

— Mulțumesc. Rețineți la ce oră ați adormit?

— Greu de spus! Eram machit!

Maiorul își alese o țigară:

— Țin foarte mult la părerea dumneavoastră. Aveți ochiul ager, sesizați instinctiv calitatea unui individ.

— Desfid pe oricine ar pretinde că mă-nșel! urlă: Dixi! Sihlă zis Sonet, poet model!

Maiorul avea unele îndoieli, dar nu comentă.

— Părerea despre Nick Stratilat mi-ați comunicat-o, m-ar interesa ce impresie v-a făcut nevastă-sa. N-ați văzut-o la bar?

— Cum să nu! Femeia cu surâsul amar… Ca să vedeți cât eram de lovit, abia a doua zi m-am dumirit. Își îngustă pleoapele: Fizic ideal, talent real, idei spălate, fără personalitate, citește pe Maupassant[53], e o prostie, mă rog, o privește, umblă cu capul în lună, bleagă de bună.

Pătrașcu zâmbi:

— V-o imaginați comițând o infracțiune?

— N-aș putea spune.

Maiorul privi restul de whisky, apoi conținutul sticlei de coniac. Aveau aceeași culoare. Tresări, scăpă țigara.

„Dumnezeule, dacă chelnerul e în combinație, trucu-i simplu!" Întrebă stăpânindu-și greu emoția:

— În ce fel de sticle v-a adus Gigi Păun romul?

---

[53] Henri René Albert Guy de Maupassant (n. 5 august 1850 – d. 6 iulie 1893) a fost un scriitor francez din secolul al XIX-lea. Este unul dintre precursorii povestirii moderne. Ca protégé al lui Flaubert, povestirile sale sunt caracterizate de economia stilului și un dénouement (deznodământ) eficient și natural. A scris de asemenea și șase nuvele. Mai multe dintre povestirile sale descriu inutilitatea războiului și pe civilii inocenți care sunt zdrobiți în calea sa – multe se desfășoară pe perioada Războiului Franco-Prusac din anii 1870.

— Nu-mi amintesc. De apă minerală, bănuiesc.

— Se vedea culoarea băuturii?

Răspunse cu vocea de bas-pedală:

— Ochii au văzut, gustul l-am simțit în cerul gurii.

Deci sticlele erau albe… Le-a pus pe masă la întâmplare, sau…

— Ce importanță are?

Maiorul insistă, îi recomandă să-și amintească startul pariului.

Sihlă își concentră privirea pe ciorapii din tavan, muza sa statornică:

— Vasăzică, pictorul sta înfipt în scaun eu într-o rână… A! Ni le-a pus la îndemână! Se uita la Pătrașcu: E aici o chestie care-mi scapă…

Maiorul se ridică. Răspunse în versuri:

— Dumneavoastră ați băut rom, Nick Stratilat apă!

— Oare?

— Numai că aveau aceeași culoare! Recunoașteți cinstit, la figura asta nu v-ați gândit!

Capitolul XII
Proba

Locotenentul Brumă se întreținea cu Nina:

— Altminteri, cum o mai duci?

— Bine, mulțumesc, tu?

— Aștept vacanța.

— De ce? Se uită spre bucătărie să vadă dacă n-o aude miorul. Te pune tăticul să înveți tabla înmulțirii?

Brumă zâmbi. Nu înțelegea încăpățânarea lui Pătrașcu, pictorul n-avea cum să comită spargerea.

— Cam așa ceva, Nina. Eu știam că doi ori doi fac patru, dar se pare că nu întotdeauna…

— Și mie îmi iese de fiecare dată altfel, nu-i nicio nenorocire…

Nina și locotenentul erau prieteni de șapte ani și jumătate, între ei nu încăpeau secrete, își spuneau toate necazurile, se sfătuiau.

— Am găsit alta, Andrei, șopti fetița, una formidabilă, pe cuvântul meu de onoare, dacă o vede, gata…

— Mă tem că nu-i momentul, lasă-l. Deocamdată.

Pătrașcu intră cu două sticle de rom desfăcute, le puse pe masă.

Nina luă ostentativ aritmetica:

— Andrei, când ai timp treci pe la mine. Clipi cu înțeles: Mai stăm de vorbă…

— Bine, Nina, s-a făcut.

Ieși. Maiorul închise ușa:

— Te-ai interesat de Gigi Păun? Luă foaia de hârtie din mâna locotenentului, citi: Da, bănuiam eu că nu-i ușă de biserică. Uite ce m-am gândit, dragul meu, hai să reconstituim împreună momentul pariului.

— Adică?

— Avem două jumătăți de rom în față. Număr până la trei și le ducem la gură. Câștigă cine golește primul sticla.

Brumă îl privi dintr-o parte:

— Glumiți…

— Vreau să-mi dau seama cât de beat a fost pictorul.

Uite, o să beau singur și dumneata urmărește-mi reacțiile.

Locotenentul nu mai avu vreme să protesteze, Pătrașcu apucase sticla, o goli pe nerăsuflate. Brumă se uită la ei îngrozit.

— Este o… iertați-mă, dar nu știu cum să numesc treaba asta.

— În câteva minute alcoolul trebuie să-și facă efectul. Aprinse o țigară, fumă Uitându-se la ceas. Acum! Urmărește-mă atent!

Străbătu încăperea călcând precis, pe marginea covorului, ridică un picior, rămânând în echilibru.

— Spune-mi, Andrei, așa se comportă un om beat?

Nu mai pricepea nimic. Pătrașcu se apropie de masă.

— Gustă puțin din sticla dumitale. Ei, cum e?

— Groaznic! Privi eticheta: 38 de grade.

— Bun. Acum miroase sticla mea.

Locotenentul o duse la nas și se crispa. Înțelese.

— Uluitor de simplu!

— Toate trucurile mari sunt simple, dragul meu.

— Ce era înăuntru?

— Ceai de pojarniță…

Brumă căută ochii lui Pătrașcu.

— Înseamnă că ospătarul e în combinație.

— Ospătarul sau barmanul. Să mergem!

*

— Dom' Pătrașcu, ce plăcere! Aceeași masă?

Gigi Păun îi întâmpină topit de fericire. Maiorul surâse.

— Masa cu ghinioane… încep să cred că ai avut dreptate data trecută, nu-ți poartă noroc.

— Cruce de aur! bătu superstițios în lemn. Cu ce vă servim, coniac, cafea?

— Două jumătăți de rom!

— La pachet?

— Aici.

Ospătarul îl măsură iute:

— Vorbiți serios?

— Ce te surprinde, nu-i prima dată când primești comanda asta.

— Știu eu, să vorbesc cu șeful.

— Duminică i-ai cerut consimțământul?

— Nu.

— Atunci? Aștept!

— Mă rog, Nea Mitică, un chil de Jamaică la două

jumătăți…

— O clipă! Pătrașcu se apropie de barman: Dumneavoastră ați fost în tură duminică seara?

— Da.

Răspunse cu siguranța aceea specifică tipului obligat să recunoască spargerea la banca Angliei. Era un individ negricios, în vârstă, numai schime și priviri furișe. Pătrașcu își arătă legitimația. Nu reuși să-i descifreze numele agățat pe rever, era scris mărunt, cu un pix palid.

— Cum vă numiți?

— Paraschiv Dumitru.

— Vă atrag atenția că orice afirmație falsă poate avea urmări grave. Anchetăm un jaf din avutul obștesc, urmat de o crimă!

— Aoleu! La noi?

— Duminică seara s-a făcut un pariu în local.

— Două, precizează barmanul cu o bună credință ușor ostentativă.

— Mă refer la ultimul, cu băutura. Îl privi țintă. În ce fel de sticle ați turnat romul?

Paraschiv se uită la Gigi Păun. Ospătarul își cercetă distrat unghiile.

— E vreo reclamație?

— Nu.

Răsuflă ușurat:

— Atunci e-n regulă. Chilul eu l-am scos din raft și Gigi l-a împărțit în două jumătăți de borvis.

— Albe?

— Numai albe avem.

— De ce a trebuit să-l împartă Gigi?

— M-a căutat cineva la telefon, tocmai atunci.

— Cine?

— Un aiurit, nu-ș ce voia, n-am înțeles o iotă. Când m-am întors tocmai umplea a doua sticlă.

— Vă rog să-mi arătați unde anume stătea.

— Păi cam pe unde stau eu acum.

— Din câte știu, ospătarii nu intră în spatele barului.

Paraschiv Dumitru zâmbi:

— Ne cunoaștem demult, de când cream atâtica, am încredere.

— E un băiat corect…

— Salon! Arătă spre ceilalți ospătari: Ăștilalți, cum întorci capul te-au și bărbierit de-o apă sau de-o bere.

— Deci, practic, nimeni n-a observat operația.

— Știu și eu? Fălciu făcea nota la o masă, șeful era-n șprițuri cu un tovarăș de la trust…

Ospătarul ridică două degete:

— Pot să spun și eu o vorbă?

— Te rog.

— Cineva a băgat strâmba, din câte miros, adicătelea aș fi sfințit romul… Râse. Vă pierdeți timpul, n-am

figuri d-ăstea.

— Dar din care?

— Pe Sonel și Stratilat nu-i nevoie să-i razi, știu să te atingă. Ș-apoi vă închipuiți că poetul nu simțea aghiazma?

— O simțea și pictorul?

— Nici ’mnealui nu intra prima dată într-o bodegă, mă prindea la fix.

Maiorul întrebă apăsat:

— Și dacă nu voia să te prindă?

— Nu pricep.

— Cum naiba, de obicei le prinzi din zbor. Cine a preparat ceaiul? Gigi Păun deschise gura. O clipă, ca să nu mă întrebi care ceai, îți amintesc eu: cel din sticla lui Stratilat.

Ospătarul clătină din cap:

— Știți care-i păcatul dumneavoastră? Luați în faruri pe toată lumea, lucrează în comerț, gata, e pus pe rele. Că sunt și printre ei oameni ai muncii care stau în banca lor nu v-ați gândit…

— Dumneata, de pildă.

— De ce nu? Oftă: Îmi pare rău…

Maiorul se întoarse spre Brumă.

— Suferă, observi, l-am jignit.

— Flăcău-i sensibil…

— E bine?

Adoptase tonul arogant. Pătrașcu zâmbi.

— Încep să cred că ai legat facultatea de gard din aceleași considerente, nu suportai mirosul laboratoarelor…

— Poate am un hobi.

— Ai un hobi! Ei da, atunci se schimbă situația. Spune-mi, te rog, tot pe chestia asta ți-ai abandonat nevasta și copilul?

— Cine v-a spus?

— Răspunde!

— Când oi scoate eu legea divorțului stăm cu plăcere la un pahar de vorbă. Acu, pe bune, de ce adică să mă ții priponit de-o fufă cu patru clase primare și târlă pe deasupra, numai așa de-al dracului?

— Doamna nu corespundea pretențiilor dumitale spirituale!

Chelnerul își băgă degajat mâinile în buzunare:

— Închipuiți-vă, mi se întâmplă să mai deschid o carte, un ziar…

— Deși ești extrem de ocupat…

— Oi fi.

— Locotenentul Brumă se întreba cum reușești să faci față atâtor obligații, localul, anumite servicii pictorului, noaptea poker… Apropo, cât ai pierdut ultima dată?

— 365 de boabe. Joc pe fasole.

Pătrașcu râse.

— De asta n-am mai văzut fasole pe piață, au stocat-o pokeriștii.

— Bancu' ăsta nu eu l-am făcut, ești martor, nea Mitică! spuse chelnerul.

— Firesc, dumneata faci glume mult mai reușite. Figura cu ceaiul ce a fost altceva decât o glumă? Poetul Sihlă a apreciat-o în mod deosebit…

— E un tip cu humor… El a băgat spirala, vasăzică? Firesc, Sonel și-a pierdut prestigiul de pilangiu, trebuia să sucească borcanele. Ce și-o fi zis, hai să arunc duma pe Gigi.

— Ești o victimă…

— Sunt alb și dumneavoastră vă cășună să mă vopsiți în negru. Dar nu ține. Orice instanță mă pune pe verde. Dilimachis e în ofsaid de când a trecut pe la Central, i-au dat și patalama la mână.

Maiorul se întoarse spre barman.

— Unde depozitați sticlele goale?

— În curte.

— Navetele au fost ridicate feri, interveni repede chelnerul. Nea Mitică, dă-i adresa depozitului.

Omul din spatele tejghelei părea încurcat. Pătrașcu îl privi insistent.

— V-am făcut o recomandare la început și vă rog să țineți seama de ea. De altfel chestiunea poate fi lămurită pe loc, dacă lăzile s-au ridicat vi s-a dat o hârtie…

Barmanul clatină din cap:

— Gigi, treaba asta nu-i curată, am nevastă și copii, nu te supăra. Se adresă lui Pătrașcu: Ce-i gol e-n spate, abia joi vin să le ridice.

— Ca să vezi, puteam să jur că le-au luat…

— Ai toate motivele să te bucuri, domnule Păun, spuse maiorul respirând ușurat. Vom trimite sticlele la analiză, una din ele păstrează amprentele pictorului. Dacă a conținut rom, nu-mi mai rămâne decât să-mi cer scuze…

Ieșiră în curte.

*

Nick Stratilat ridică receptorul:

— Spune, Gigi!

— Am îmbulinat-o, stăpâne, tipul s-a prins la figură?

— Ce?!

— A mirosit că-n sticla dumitale era ceai.

Pictorul încruntă sprâncenele:

— Remarcabil! Din păcate pentru el, n-are cum să dovedească.

— Aia e că are! Duce toate sticlele la analiză. Ezită: Am uitat să le aiuresc…

— Imbecilule!

Trânti enervat receptorul. În ochi îi încolțise panica. Se plimbă cu pași mari, căutând o soluție.

„Să vedem ce poate face Anton!”

Formă numărul cascadorului:

— Uite ce este, dobitocul ăla de Păun a făcut o gafă cât el de mare. Trebuia să distrugă două sticle și a omis. În câteva minute va sosi o mașină de la miliție să le ridice. Dacă ajung la laborator e dezastru.

— Înțeleg.

— Ai mână liberă, Antoane!

*

Erau 48 de sticle albe. Maiorul le numărase aplecat, se îndreptă greu:

— Aha! Știi ce se întâmplă când apelezi la mâini ca să te ridici? Încep tabieturile, începi să crezi în nămolul de la Eforie…

— Dumneavoastră sunteți tânăr, spuse Brumă fără convingere.

Cu o săptămână în urmă vorbea despre o colegă de facultate căsătorită cu unul de 40 de ani. „Ce-i veni lui Mirela să-l ia pe babalâcul ăla?”

— Ești drăguț. Sticlele încap în patru navete. Telefonează, te rog, să ne trimită o mașină și fii cu ochii pe chelner…

Camioneta cu lăzile dispăru după colț. Pătrașcu intră în local.

— Vreau să-ți dau un sfat, spuse maiorul. Încă ai timp să-mi spui povestioara ospătarului grijuliu, interesat de sănătatea clientului, care s-a gândit să-i dea ceai în loc

de rom. S-ar putea s-o cred. Altminteri, peste două ore, voi fi obligat să-ți pun unele întrebări neconvenabile.

Chelnerul ridică din umeri.

— Scuzați-mă, așteaptă clienții.

*

Anton Zaharia conducea mașina pe urmele camionetei. Văzu tramvaiul venind, se angaja în depășire, apăsând acceleratorul la maximum și trecu în față. Șoferul care transporta sticlele suci instinctiv volanul spre stânga. O clipă mai târziu izbi în plin primul vagon. Lăzile zburară sfărâmându-se cu zgomot pe caldarâm. Cele 48 de sticle deveniseră o masă de cioburi.

Capitolul XIII
Jocul nervilor

— Nu-i exclus să fi reținut cineva numărul mașinii.

— Am „împrumutat" Renault-ul unuia…

— Știam că mă pot bizui pe dumneata.

Pictorul întrerupse convorbirea, trecu în dormitorul Marei. Femeia sta abătută în capul oaselor, palidă, sfâșietor de tristă.

— Încă nu te-ai îmbrăcat?

— Pentru ce?

— Stabilisem să ieșim.

— Unde?

Întreba mecanic, fără interes. Nick Stratilat se așeză pe marginea patului, îi prinse mâna:

— Ce se întâmplă cu tine, fetițo?

— Exult. N-am motive?

— Ești delicioasă, Mara, mai ales când faci eforturi să fii rea.

— Ești penibil, Nick. Constant.

Privirea pictorului căzu pe coperta cărții de pe noptieră: *Six mois parmis les bandits de Chicago.*

Lucrarea, de o naivitate remarcabilă, se străduia să sperie Europa anilor ’920, cu un Al Capone în rolul lui Frankenstein.

Nick Stratilat se strâmbă:

— Ce-ți veni să citești aiureala asta?

— Încerc să mă familiarizez… Avu un râs mic. Te-ai gândit că într-o zi s-ar putea să scap definitiv de tine?

— Bineînțeles, fată dragă, dovadă, am început, să-mi prepar singur băutura…

— Există și alte mijloace.

— De pildă?

— Știi ce înseamnă desperarea?

— Știu că avocatul meu are într-un plic sigilat declarația sorei Anghelache de la maternitate și a lui Gigi Păun. Dacă mi se întâmplă ceva, deschide plicul. Și mai știu că ești o femeie inteligentă, ai înțeles demult că

nimeni altul nu-ți poate procura *doza de fericire.*

Mara își îngustă privirea, un surâs rău îi flutura pe buze.

— O căsnicie de invidiat…

— Categoric! În momentul de față, firesc de altfel, traversezi o perioadă grea. Nu-i ușor să te schimbi radical peste noapte. Poți face o prostie și ar fi păcat. Curând însă totul va intra în normal, vom călători mult, vom avea destui bani ca să-ți satisfac toate capriciile…

— S-ar putea să doresc și altceva…

— Oricare altă femeie, Mara, nu tu! Tu ești un obiect de lux, trăiești și respiri prin aplauzele din ochii bărbaților. Știi că ești mai bine făcută decât alte o mie sau o sută de mii de femei, că linia gâtului tău e de-a dreptul emoționantă, că genunchii tăi înduioșează, că brațele tale au grații de lebădă, că sub pleoapele tale se ascund toate ispitele. Nu vreau să ajung din nou la etola de vizon, la briliantul de patru karate, la Make-up-ul Helen Rubinstein[54] pe ea, fără machiajul sofisticat, fără pletele deranjate de nu știu care coafor isteric ar mai fi

---

[54] Helena Rubinstein (născută Chaja Rubinstein la 25 decembrie 1870 – d. 1 aprilie 1965) a fost o femeie de afaceri americană de origine polonă și de etnie ebraică. A fost fondatoarea companiei de succes Helena Rubinstein, Încorporated, prin care a devenit una dintre cele mai bogate femei din lume.). E meschin. Dar îți închipui că Sophia Loren fără cârpele de la Nina Ricci (Nina Ricci pe numele său Maria Adélaïde Nielli (n. 14 ianuarie 1883, Turin Italia – d. 30 noiembrie 1970, Paris) a fost o creatoare franceză de modă de origine italiană.

Sophia Loren? Ar înghionti-o călătorii în autobuz încercând să-și facă loc. Adam, scuză-mă că trebuie să-l aduc în discuție, Adam te-a intuit perfect. Te iubești prea mult, fată dragă, ca să tânjești după un sărut furat pe o bancă în Cișmigiu la ceasul când servitoarele cu batista în mână, o floare galbenă în părul dat cu briliantină și buzunarul plin de semințe așteaptă avansurile ucenicilor… Nu te văd deloc într-o barcă pe lac, alături de un sergent în permisie nădușit, oare vâslește vârtos, și mai puțin manevrând cratițele în vreme ce alăptezi ultimul prunc, imposibil să te imaginez spălând indispensabilii nu știu cărui mitocan, mare amator de usturoi…

— Există *Nufărul* și bucătăria de bloc și bărbați cu educație…

— Și casa de ajutor reciproc, și economii la sânge ca să-ți cumperi o rablă pe patru roate pentru a păcăli vanitatea, mărunta vanitate mie burgheză, și concedii la mânăstiri sau în deltă la un pescar cu WC-ul în curte… Hai să fim serioși!

— Uiți că nu întotdeauna am avut bani. Au fost și ani grei…

— De acord, continuă pictorul, apoi au început să curgă contractele cu străinătatea. Ai descoperit repede

la Paris *Tati*[55]-ul, anul următor te îmbrăcai la *Printemps*[56], ca să frecventezi în cele din urmă *boutiques*-urile de pe rué Rivoli[57].

— Nu văd legătura.

— Vreau să spun că treptat, te-ai învățat să trăiești bine, eu ți-am dat posibilitatea să te rafinezi, e imposibil să te întorci la rochița de poliester. N-ai să mă convingi că ai prefera o tocană sănătoasă după ce te-ai obișnuit cu homarii, numai pentru că legumele cresc în grădina ta.

Mara frământa între degete țigara pe gânduri.

— Știi care-i păcatul tău, Nick?

— Cunoști proverbul cu paiul din ochiul vecinului? Renunță fetițo, nu-i momentul să ne semnalăm reciproc defectele.

— Ți-a intrat în cap că ai fler, că poți să încadrezi exact, pentru tine sufletul omenesc nu mai are enigme.

— Cel puțin în ceea ce te privește.

— S-ar putea să ai surprize.

---

[55] Tati este un magazin cu reduceri din Paris, Franța. Este imens, cu mai multe etaje pentru îmbrăcăminte, articole de casă… orice!

[56] Printemps este un lanț de magazine mari franceze ce se concentrează pe frumusețe, stil de viață, etc.

[57] Rué de Rivoli este una dintre cele mai cunoscute străzi din Paris, o stradă comercială ale cărei magazine includ cele mai la modă nume din lume. Poartă numele victoriei timpurii a lui Napoleon împotriva armatei austriece, la bătălia de la Rivoli, luptată pe 14 și 15 ianuarie 1797.

— Anton!

— Ascult!

— Scapă de umbră și ia legătura cu Adam. E rândul lui.

— Am înțeles.

Cascadorul închise telefonul și se îndreptă spre mașină.

*

Adam așteptă până când inginerul ieși pe poarta institutului și duse aparatul de filmat la ochi. Pompilian Stănescu îl recunoscu repede, se apropie:

— Scuzați-mă, n-ați fost dumneavoastră duminică seara la locuința lui Nick Stratilat?

— Ba da.

— Eu sunt vecinul cu mașina… Folosise instinctiv reperul acceptat de tot cartierul. Am schimbat câteva impresii despre educația pictorului…

— Îmi amintesc. Îi întinse mâna: Adam Petrescu.

— Încântat. Se asigură că nu-l aude nimeni apoi șopti conspirativ: De câteva zile îi dă târcoale miliția…

— E o veste bună, abia m-am stăpânit să nu-i crăp capul imbecilului.

— Se pare că-i amestecat într-o afacere necurată.

— Nu m-aș mira.

— Din câte am înțeles, e vorba de o crimă comisă la

ora când vă aflați în vilă sau imediat după.

— Cât era porcul de beat… Se încruntă. Și-a ucis soția?

Inginerul își flutură minutele.

— Nu!

— Pe celălalt, plăvanul cu barbă?

— Habar n-am. Tipul care anchetează, un individ măcinat pe dinăuntru, pariez pe ce vreți că nu apucă toamna, s-a interesat de dumneavoastră.

— De mine?

— Mi-a cerut să vă descriu.

— Sper că nu-și imaginează cine știe ce enormitate, deși atunci, pe loc, cred că eram în stare de orice.

— Maiorul verifică dacă la ora crimei Nick Stratilat era într-adevăr acasă.

— Cum se numește?

— Pătrașcu. Clipi cu înțeles. Îl puteți găsi în fiecare scară rezemat de copacul din fața vilei…

Adam se gândi câteva clipe, scoase un bloc notes, mâzgăli ceva și îi dădu foaia.

— Aveți aici adresa mea. M-aș bucura să-i pot fi de folos.

— Și eu!

*

— *Adam Petrescu, strada Bărăției 82*, citi maiorul apoi strecură hârtia în buzunar. Vă mulțumesc.

Se aflau pe trotuar, în fața casei, Pompilian Stănescu, servitorea mașina conștiincios, după tipic.

Nevastă-sa fremăta la fereastră: numai rotunjimi, într-o rochie cu volănașe încrețite la gât care aminteau coleretele de clown. Pătrașcu zâmbi, cunoștea modelul. Soră-sa, la fel de voinică, și cumnată-sa, și învățătoarea Ninei, și altele înregistrate fugar într-o gară, pe stradă, ori la fereastră, trupuri plinuțe până la refuz, abordau același gen de rochiță: un burlan otova, fără talie, fără pense. Toată fantezia croitoresei se concentra la gât și la mâneci într-o explozie necenzurată de năsturași, crăvățele, gulerașe din lame, pichet sau dantelă, flori și panglici și șnururi și colțișori și ajururi complicate.

Nevasta inginerului avea vânătăi suspecte la ochi și Pătrașcu își zise că Pompilian Stănescu nu-și neglijase datoriile de soț.

— Nu mi-ați spus cum l-ați întâlnit, își aminti maiorul.

— Întâmplător, filma blocurile din coasta institutului. L-am recunoscut imediat după ten. Are plămânii atinși…

— El v-a oprit?

— Eu.

Maiorul nu-și dezlipea privirea de la geamurile vilei.

— Curios.

— Ce anume?

— Blocurile din vecinătatea institutului dumneavoastră, dacă-mi amintesc bine, nu sunt cele mai reușite…

— Care-s reușite?

— Un iubitor de frumos ar fi ales locuințele, proprietate personală din Balta Albă, Colentina sau construcțiile de pe Bulevardul Dacia, nu credeți?

— Nu înțeleg… Tresări. Presupuneți că întâlnirea a fost regizată?

Pătrașcu observa perdeaua de la living-room mișcându-se ușor. Nu-i răspunse.

*

Îi deschise Nina, îmbrăcată într-o rochiță nouă, numai dantele. Locotenentul își pocni admirativ palmele, zicându-și că în chip ciudat uniforma pepită sau blugii și tricoul de fiecare zi o avantajau mai mult. Rochia Ninei cerea bucle blonde, grații de bibelou și un nas cârn.

— Ce se întâmplă? A trecut pe-aici zâna cea bună?

Fetița coborî privirea:

— Am luat zece la compunerea scrisă de tine…

— Și?

— Tăticu m-a dus repede la *Consignația…* Șopti îngrozită: Știi cât costa, Andrei? Patru sute trei lei și douăzeci de bani!

Maiorul radia, îl pofti să ia loc lângă caietul Ninei,

deschis „întâmplător” la pagina pe care era notată lucrarea, privea printre gene așteptând reacția locotenentului. Brumă își stăpâni zâmbetul:

— Pot să raportez?

— Imediat, dragul meu, imediat. Nina, nu vrei să ne faci o cafea? Dacă nici ultimele două cești nu-ți plac, *azi*, poți să le spargi liniștită.

Accentuase data. Firesc era ca locotenentul să întrebe de ce tocmai azi. Nu întrebă. Pătrașcu se foi, îi împinse ușor caietul în față.

„Ce copil e, Dumnezeule!” gândi Brumă. Adăugă tare:

— Ia te uită! Bravo, Nina!

— Nu știu dacă e pedagogic s-o felicităm pentru atâta lucru…

— Oricum.

— Din curiozitate, citește, te rog câteva rânduri…

Locotenentul își reciti compoziția exclamând pe alocuri:

— Frumos!

— Este? Nu-s un părinte exaltat; dar trebuie să recunoști că are ceva…

— Are!

— Evident, mă gândesc în perspectivă, ar putea să scrie…

Avea ochii umeziți de o boare, aproape că cerșea

consimțământul locotenentului.

Nina își ținu respirația până puse ceștile pe masă. Apoi se retrase în odaia ei.

— Spune.

— Laboranții mi-au comunicat că le e imposibil să reconstituie sticlele.

— Bănuiam.

— Astfel, proba amprentelor e pierdută definitiv. Renault-ul care a provocat accidentul aparține medicului Șerban Todea, detașat de un an în Libia.

Maiorul clătină din cap.

— Clasic. Cineva, știm amândoi cine, i-a împrumutat-o…

— Poate că ar fi bine să-i punem unele întrebări.

— Nu! Încă nu! Nick Stratilat joacă tare, și-a instruit oamenii la sânge, dispune de alibiuri pentru fiecare și așteaptă întâlnirea cu noi. Vreau să-și piardă răbdarea!

*

— Nervos?

— Puțin agasat. Pictorul stinse țigara abia aprinsă, apăsând-o lung în scrumieră. Nu înțeleg de ce nu mușcă! Adam i-a dat adresa inginerului acum două zile, în aceeași seară maiorul a primit-o și încă nu l-a căutat!

Privi instinctiv pe fereastră. Mara își umezi buzele.

— De ce tresari de fiecare dată când dai cu ochii de el?

— Copilării!

— Ți-e frică, Nick!

— Nu, fetițo, altceva se întâmplă, nu pricep ce urmărește.

Mara Stratilat surâse cu satisfacție răutăcioasă.

— Ți-e frică!

*

— Am convingerea că *descoperirea* lui Adam Petrescu face parte din programul pictorului, spuse maiorul.

Brumă îl privi surprins:

— Și ăsta?

— Inocent sau complice, flăcăul va depune în favoarea lui Nick Stratilat, e martorul lui! Până acum n-am făcut decât să batem cărările indicate de el: un vecin de bună credință care e gata oricând să jure că la ora furtului pictorul era acasă, un bețiv, cinstit în fond, încredințat că pariul cu băutura a fost autentic, și pentru ca tacâmul să fie complet ne pune la dispoziție și proba materială, filmul lui Adam Petrescu. Făcu o pauză. Nu sunt curios să-l văd, înțelegi?

— Credeți că e trucat?

— Dacă băieții și-au făcut din el un alibi au prevăzut, bineînțeles, că va fi sucit pe toate părțile de specialiștii noștri.

— Atunci?

— Un truc există… Deocamdată nu vreau să-mi bat

capul cum și unde l-au strecurat. Am descoperit figura cu ceaiul, și? Chelnerul a uitat să spele sticlele. O greșeală, sunt de acord, reparată însă imediat. Oftă: Trebuie să luăm totul de la capăt, trebuiesc căutate alte piste.

Nina îl conduse până la ușă, evita să-l privească.

— Andrei, te rog, nu-mi mai face compunerile chiar de zece, eu mă mulțumesc cu șapte…

*

Pătrașcu își roti ochii prin încăpere. Majoritatea pânzelor lui Nick Stratilat dispăruseră. Avocatul Țundrea se grăbi să-i explice:

— Am reușit să le mărit.

— Cui?

— Unui neamț din R.F.G.

Maiorul ridică privirea:

— Rentabil?

— Aproximativ. În orice caz, mi-am scos banii.

— O sumă onorabilă, opt tablouri a cel puțin șase mii bucata…

Avocatul zâmbi larg.

— Pot să jur că următoarea întrebare e ce-am făcut cu gologanii.

— I-ați depus la CEC, sau la ciorap, oricum există. Prietenul dumneavoastră m-a obișnuit cu măsurile de precauție.

— Prietenul meu! Am un milion de prieteni, care din ei?

— Nick Stratilat.

— Credeam, spuse avocatul, că între timp v-ați amintit frumoasele păreri de odinioară. Ne cunoaștem de mult…

— O să vă amuzați, probabil, dar ăsta e motivul pentru care v-am căutat.

Emil Țundrea își arcui sprâncenele.

— Poftim, să mai crezi în vise, toată noaptea m-am luptat cu un dulău…

— Aveți coșmaruri și după ce ați scăpat de tablouri?

— Obsesia a rămas.

Își aprinseră țigările.

— Astăzi, spuse maiorul, v-am răsfoit dosarul la Colegiul avocaților.

— Am înțeles, colecționați impresii dezagreabile. E și ăsta un viciu. Care din confrați mă spurcă?

— Nu s-ar putea afirma că treceți neobservat prin viață…

— Anonimatul cere vocație.

— Am citit, printre altele, câteva pagini emoționante.

Emil Țundrea îl măsură dintr-o parte:

— Despre mine?!?

— Da.

— Nu se poate! izbucni în râs: E clar, au încurcat ăia

de la cadre borcanele! Hai să fim serioși, nimeni nu s-a surmenat tămâindu-mă!

Pătrașcu scutură țigara:

— Când a fost cedat Ardealul vă aflați la Cluj.

— Ehe! Aveam pe atunci paisprezece ani. *Tempi passati.*

— În 1943 poliția horthystă vă zdrobea oasele într-o pivniță pentru că ați îndrăznit să lipiți pe statuia lui Mathias Rex[58] afișe împotriva dictatului de la Viena.

Avocatul zâmbi gândului:

— N-am fost singurul…

— Știu, meritul dumneavoastră însă rămâne. După război au urmat anii de secetă, lupta pentru existență a devenit mai dură, din necesitate acută sau lăcomie mulți au flirtat cu necinstea. Nimeni nu-i perfect. O viață întreagă ați izbutit să nu depășiți grilajul care desparte banca apărării de boxa acuzaților, învârtind afaceri de multe ori suspecte, dar… Respiră adânc privindu-l cu căldură: Am convingerea că niciodată n-o să acceptați o combinație ce ar prejudicia interesele pământului pe care v-ați născut!

Trăsăturile avocatului se înăspriră, articulă încet,

---

[58] Matia Corvin, născut Matia de Hunedoara, cunoscut și ca Mateiaș în cronicile Moldovei sau Matei Corvin a fost unul dintre cei mai mari regi ai Ungariei. A condus Regatul Ungariei între anii 1458–1490. A fost botezat după Sfântul Matia, apostol, nu după Matei Evanghelistul.

aproape în șoaptă:

— E normal. De ce-mi spuneți toate astea?

— Pictorul Nick Stratilat, continuă maiorul, justifică anumite venituri prin vânzarea deghizată a pânzelor sale, fără nicio valoare în fond. Vă amintiți, am căzut de acord Accentuă: Venituri realizate prin furtul și comercializarea, peste graniță, a unor relicve istorice! Duminica trecută a prădat depozitul care adăpostea câteva colecții de monede vechi, unice, documente despre prezența românilor pe aceste meleaguri.

Zece minute mai târziu maiorul avea în buzunar declarația avocatului referitoare la escrocheria de la *Consignația.*

*

Nick Stratilat pătrunse în sediul miliției învârtind invitația între degete. Pășea calm, cu degajarea inocentului conștient că peste zece minute neînțelegerea se va clarifica. Edificarea e de regulă însoțită de scuze și zâmbete pline de duioasă înțelegere. Pictorul avu o scurtă ezitare, apoi își continuă drumul. Rezemat de o ușă, la capătul culoarului, maiorul Pătrașcu îl însoțea cu privirea.

— Achiziționarea propriilor opere, pentru a crea sentimentul că ești solicitat și a-ți face, astfel, un nume se practică de când e lumea, conchise pictorul.

Ofițerul, un căpitan gras, jovial, închise dosarul.

— Rămâne să justificați proveniența banilor.

— Și dacă refuz?

— Nu văd în ce măsură v-ar avantaja, se pot trage concluzii neplăcute. Oricare procuror, oricât de puțin suspicios, va înclina să creadă că sunt rodul unor combinații dubioase.

— Ce înțelegeți prin combinații dubioase?

— Șantaj, trafic de valută, trafic de influență eventual. Răsfoiți codul penal.

Pictorul scoase pachetul de țigări și ceru din ochi avizul ofițerului. Căpitanul îi întinse bricheta aprinsă.

— Decretul cu privire la obligativitatea declarării obiectelor de valoare, aflate în posesia persoanelor particulare, începu Nick Stratilat, a apărut în urmă cu un an și șase luni.

— Un an și cinci luni.

— Până la acea dată tranzacțiile se încheiau fără consimțământul autorităților. Nimeni nu a cerut avizul sectoristului să vândă un tablou sau un gobelin, cel mult l-a folosit ca expert. Sergentul major din cartierul nostru, de exemplu, dovedește gust ferm și cunoștințe temeinice…

Căpitanul nu comentă.

— Trebuie să înțeleg că banii provin din vânzarea unor obiecte personale?

— Înțelegeți repede.

Avu dintr-odată senzația că mii de ace mărunte, subțiri, i se înfig în ceafă. Îl cuprinse neliniștea, își pierdu brusc siguranța. Întoarse capul. Prin ușa întredeschisă de la biroul alăturat zări ochii lui Pătrașcu.

— Din dosar, continuă căpitanul, reiese că până la isprăvirea facultății și câțiva ani după, ați trăit extrem de modest. În 1970 ați vândut, ce-i drept, unor studenți, avem declarațiile lor, cursurile și un costum uzat… La lucrurile astea vă referiți?

— Sunteți la un pas de adevăr, deși în intențiile dumneavoastră ați lăsat să se strecoare multă ironie. Aș adăuga, dacă-mi îngăduiți, că genul ăsta de spirite nu vă onorează. Personal le gust foarte rar. Respiră adânc. Cu banii obținuți din vânzarea ultimului costum am cumpărat o pânză mică cu o semnătură mare. Bineînțeles proprietara, o doamnă în vârstă, nu-i cunoștea valoarea. Nu auzise în viața ei de Rembrandt, sau cel mult bănuia că-i unul din băieții care aleargă după o minge pe stadioane. Șase luni mai târziu, un american mi-a oferit nouă sute de mii. Acum e limpede?

— Extrem de limpede. Cam așa ne-am imaginat și noi…

Ajuns în stradă, pictorul întoarse capul. Pătrașcu rezema ghereta.

— Canalia!

Nick Stratilat măsura agitat *living-room*-ul, își întorcea degetele pe dos. Încheieturile pocneau oribil. Mara, ghemuită într-un fotoliu, îl măsura cu satisfacție tulbure:

— Îți amintești ce ți-am spus azi-dimineață? Ești infatuat, Nick, îți închipui că nu poți greși. Uite dovada. Emil Țundrea a acceptat să vorbească deși îl ai la mână. Completă abătută: A avut curajul…

— Va plăti, n-avea grijă!

— Toți plătim mai devreme sau mai târziu.

— Vrei să mă slăbești cu pildele?

Își turnă gin într-un pahar, îl bău pe nerăsuflate, aprinse o țigară.

— Se întâmplă ceva ciudat. Declarația nemerniculuia obținut-o Pătrașcu, m-am întâlnit cu el și la intrare și la ieșire, dar discuția am purtat-o cu alt ofițer. Foarte ciudat! N-a făcut nicio aluzie la spargere.

— Așteaptă!

— Ce? În mod logic, dacă mă suspectează…

— E convins, Nick!

— Perfect, atunci de ce nu-mi verifică alibiul? Adam i-a trimis adresa.

Tăcură. Pictorul își reluă plimbarea prin încăpere cu maxilarele încleștate. Mara îl împungea cu privirea. Nick Stratilat se opri:

— Mă enervezi fetițo, n-ai mai văzut oameni?

— Om ești tu?

— Uite ce e, draga mea, de opt luni fac eforturi să nu-ți observ lipsa de educație. Astăzi însă, nu sunt în cea mai veselă dispoziție așa că, te rog, renunță la obiceiul mitocanilor din Rahova. Detest hârâiala.

Femeia continua să-l măsoare:

— Ție nu ți-e silă de tine?

— Amână discuția, Mara!

— N-ai simțit niciodată, o singură dată, nevoia să te sinucizi?

— Sunt un om normal.

— Mă întreb de multe ori…

Pictorul se ridică:

— O singură vorbă dacă mai scoți, am plecat!

— Peste zece minute drogul își face efectul și-atunci totul va fi din nou în regulă.

— Foarte bine.

— Până când? Cât crezi că o să rezist? Gândul că în cele din urmă tot după gratii voi ajunge mă ucide. Sunt un om slab, fără personalitate, niciodată nu voi avea curajul lui Țundrea…

— Pe asta am și mizat.

— Asta mă sufocă, Nick, mi-e greață, se cutremură carnea pe mine numai când mă gândesc! Fiecare obiect din casă mi se pare tăvălit în sânge, cârpele de pe mine

mă ard!

— Umblă goală!

Își umplu paharul, îl dădu pește cap. Ochii femeii păreau muiați în otravă. Spuse răgușit:

— Te detest, Nick!

— Te ador, Mara!

— Aș vrea să crăpi! Nu-ți închipui cât, aș vrea să crăpi!

— Crezi? Sunt un tip cu fantezie.

— Un nemernic! Mi-ai distrus echilibrul, demnitatea. Speculezi frica mea animalică de spațiile închise, ai făcut din mine o epavă, nu mai pot trăi fără droguri…

— Fii liniștită, n-or să-ți lipsească.

— Ticălosule!

Nick Stratilat părăsi încăperea.

Ochii maiorului păreau două lame, îi crestau tâmplele, creierul, obrajii. Punea întrebări precise, anticipa răspunsurile. Pictorul transpirase, o sudoare rece îi năpădea orbitele, grumajii, șira spinării, se răsucea disperat pe scaun. Văzu în dreptul picioarelor parchetul străpuns, gaura se lărgi, deveni un tunel, apoi o prăpastie neagră, adâncă. Nu putea suporta ochii maiorului, încercă să se ridice, și se prăbuși urlând.

Nick Stratilat deschise ochii:

„Idiot coșmar. Trebuie să beau ceva”.

Aprinse o țigară, trecu în *living-room*, aprinzând lumina. Pendula bătu de trei ori. Se uită instinctiv pe fereastră și tresări puternic.

Rezemat de un copac, maiorul Pătrașcu îl privea.

Capitolul XIV
„Cișmigiu et company"

La șapte seara Mara ieși să plimbe cățelul. Slăbise mult, silueta de adolescentă, ochii codați, mari, negri, cu sclipiri întunecate și mai ales tenul palid, de o transparență diafană, răsuceau capetele bărbaților cu și fără verighetă. Purta o bluză galben pai, pantalon bleu, mulat pe șolduri, pantofi escarpen, foarte decoltați.

Pătrașcu o urmărea, de la distanță, asculta amuzat comentariile trecătorilor. Bărbații cu servieta sub braț, semn fără dubiu că de la serviciu intraseră direct în cârciumă, căutau alt loc de muncă cu un orar mai generos. Spectacolul merita toate paralele pe la unsprezece noaptea, când își târau servietele spre casă cu figuri spășite, îngândurate. Nimeni nu e singur pe pământ…

Mara intră în Cișmigiu. Era ora selecționărilor pentru idilele de mai târziu când se vor aprinde felinarele. Floarea bulevardului năpădise aleile, băieții cu portofelele goale, înfipte în brăcinari, urmăreau fustele

scurte, din stambă.

— Eu mă-nsor cu aia înflorată, pe cinstea mea!

— E bună! Așa ceva mi-a recomandat și mie doctorul…

Un individ subțiratic se apropie de maior, întrebă clandestin, în șoaptă:

— Ce zici tăticu, săltăm și noi ceva?

— Poftim?!

— Bagaboantele umblă două câte două, nu ține vrăjeala de unul singur. Facem cooperativă și ridicăm ce-a rămas. Smântâna au luat-o șmecherii de la matineu.

Pătrașcu izbucni în râs. Celălalt nu se formaliză, repetă grăbit propunerea altui singuratic.

Mara se îndrepta spre aleea pe care o frecventau posesorii de câini. Cucoane trecute, doldora de amintiri, și fișe la policlinica de sector, făceau instrucție cu voce tare stârpiturilor din lesă:

— Miky, ce-am vorbit eu cu tine acasă? Ce mi-ai promis? Aici! Imediat!

Maiorul ocoli perimetrul, ieși în fața Marei și se opri scoțând pălăria:

— Bună seara!

— A!

Femeia se crispă, alungă, greu cuta dintre sprâncene.

— Domnul Pătrașcu, polițistul cel mai și cel mai, care prinde repede hoții!

— Nu s-ar spune, mărturisi maiorul zâmbind, astăzi nu mai departe m-am întâlnit cu autorul unei spargeri recente. Știe că-i bănuiesc, că n-am probe concrete împotrivă și firește mă sfidează…

— Să se fi lăudat Nina?

— Nu-i prima dată, așa sunt copiii.

— Apropo, ce mai face?

— Vă regretă, i-ați plăcut grozav.

— Încă plac…

— Vă alintați. Cu totul întâmplător mergeam într-o zi în spatele dumneavoastră. N-am văzut încă reacție mai uniformă: o mare de capete întoarse.

Mara ignoră complimentul.

— Chiar întâmplător vă aflați în spatele meu?

Maiorul făcu loc unei perechi de bătrâni. Purtau costume vechi lustruite de perie, obosite de fier, intoxicate de naftalina șifonierelor reumatice din zestrea bunicii, domnișoară de măritat pe la 1900 din ștofă englezească cumpărată pe vremuri la Pop și Bunescu… Discutau înfierbântat, amuțind subit în dreptul trecătorilor.

„Nu-i greu de ghicit ce vorbesc”, observă Pătrașcu.

— V-am zărit zilele trecute pe strada mea, spuse Mara.

— Posibil.

— Tot, întâmplător ați trecut?

— Aș prefera să nu vă răspund.

— Secret profesional?

— Evit să-mi etalez eșecurile, nimeni n-o face cu plăcere.

Cățelul, plictisit, se zbătea în lesă. Se îndreptară spre izvorul lui Eminescu. Mara își simțea inima ușoară, o bucurie rea îi dădea târcoale.

— Ați discutat cu vecinul meu de vizavi, inginerul?…

Pătrașcu își coborî privirea:

— Puneți întrebări dificile… Cedă ridicând încet brațele: O să vă spun, Nina vrea să știe cât mai multe despre dumneavoastră și a apelat la mine. Mi-a fost imposibil s-o refuz.

— Cred…

— Mi-am permis deci să iau unele relații. Trebuie să vă felicit, aveți o căsnicie de invidiat. Pompilian Stănescu mi-a vorbit numai în superlative despre pictorul Nick Stratilat…

În ochii femeii se aprinseră toate luminile.

— Sunt încântată.

— Pe undeva e firesc, profesez de cincisprezece ani și, credeți-mă, n-am întâlnit până acum un singur individ dispus să-și denigreze vecinii. Conviețuirea în comun, mai ales când folosești aceeași baie și bucătărie, leagă grozav…

— Aveți spirit de observație.

— Mulțumesc. Avocatului Țundrea, cel puțin, când i-am pomenit de soțul dumneavoastră, pur și simplu i-au dat lacrimile.

— E un sensibil… Și la el tot Nina v-a trimis?

— Nu. Am aflat că are în colecție câteva lucrări semnate Nick Stratilat și i-am propus să-mi vândă una. Clătină din cap: Nici dacă-i ceream să-și taie o mână n-aș fi întâmpinat un refuz mai hotărât. Mi-a fost imposibil să-l conving. Vă invidiez din inimă, aveți marea șansă de a trăi lângă un om deosebit.

— Așa sunt eu, norocoasă…

*

Anton Zaharia se repezi la primul telefon public:

— Nick!

— Ascult.

— Doamna Mara discută cu maiorul Pătrașcu în Cișmigiu.

— Interesant! El a oprit-o?

— Da. Nu-mi place chestia…

— Fii liniștit, și-a luat drogul. Încearcă totuși să folosești casetofonul, înțelegi ce vreau să spun.

*

Caniche-ul zburda prin iarbă, făcea avansuri unei cățelușe din aceeași rasă cu educație îngrijită. Mara și Pătrașcu se așezaseră pe o bancă.

— Am fost aseară la bar, spuse maiorul, dar nu v-am

văzut în program. De la o vreme mă paște al naibii ghinionul.

— Nu mai lucrez, credeam că v-a informat Atanasiu.

— Atanasiu este un om discret.

— L-ați întrebat cât ia la sută din ciubucul chelnerilor?

— Am altele pe cap. Pentru că veni vorba de bani, îngăduiți-mi să observ încă un aspect emoționant al căsniciei dumneavoastră: mi s-a spus că barul având restricții bugetare, pictorul s-a oferit să vă plătească el numărul.

— Serios?

— Nu bănuiați?

— Asta-i bună!

Maiorul clătină necăjit din cap:

— Gafez mai rău ca Nina, hotărât trec printr-o pasă proastă. Îmi fac iluzii, totuși, că Nick Stratilat o să mă ierte. În definitiv indiscreția mea îi sporește și mai mult creditul în ochii soției.

— Oricum va fi mișcat să afle că se bucură de aprecierea dumneavoastră.

— Îl puteți, de asemeni, încredința, spuse maiorul scoțând pachetul de țigări, că va găsi întotdeauna în mine un apărător de nădejde.

Femeia îl fulgeră cu privirea.

— În ce sens?

— Oamenii vorbesc vrute și nevrute, știți cum se

întâmplă…

— De pildă?

— Fumați?

Luă o țigară, maiorul i-o aprinse.

— Mulțumesc.

— Subalternul meu, locotenentul Brumă, de pildă, continuă jenat Pătrașcu, e obsedat de o idee bizară care o să vă amuze cu siguranță.

— Abia aștept s-o aud, n-am mai râs de mult.

Maiorul părea sfâșiat de scrupule, se hotărî greu.

— Imaginați-vă, i-a intrat în cap că pictorul a spart un depozit și a subtilizat colecțiile de monede vechi ce urmau să fie prezentate la expoziția internațională de la Lausanne.

Mara îl măsură fără expresie.

— N-am reușit să vă stârnesc nici măcar zâmbetul. Ce mai, nu știu să spun glume, mărturisi Pătrașcu.

— Gluma, în cel mai fericit caz, e nesărată. Ca să nu mai vorbesc de calitate…

— Exact! Reproduceți aproape textual cuvintele mele. Ridică brațele a neputință: Locotenentul e la începutul meseriei și ca în orice început greșelile sunt inerente…

— Noroc că dumneavoastră vegheați.

— Aspectul curios în toată povestea asta e că raționamentele băiatului, la modul tehnic vorbind, stau în picioare. De aceea v-aș rămâne recunoscător dacă m-

ați ajuta să lămuresc câteva chestiuni. Pictorul Nick Stratilat este o mare personalitate nu putem lăsa să planeze asupra lui asemenea suspiciuni. De acord?

— Vă stau la dispoziție.

— Sunteți o femele inteligentă, mă temeam că o să mă trimiteți la plimbare, și pe bună dreptate. Cât timp navigăm împreună sub același pavilion, îmi spunea deunăzi o cucoană, nu admit un singur cuvânt rău despre soțul meu! Sigur, chestia cu navigația e nițel prețioasă, dar hotărât, femeia avea dreptate. Își umezi buzele: Spuneți-mi, vă rog, un echilibrist ar putea merge pe un cablu din oțel, de aproximativ șaizeci de metri, suspendat la înălțimea etajului trei?

Mara încruntă sprâncenele apoi zâmbi.

— Observ că suspiciunile junelui Brumă au o mobilitate stranie…

— Deloc, încerc să mă familiarizez cu anumite performanțe într-un domeniu, încă unul, în care, sincer vă mărturisesc, sunt complet străin. Așadar?

— Exclus nu e, bănuiesc. Apăsă cuvintele: Eu lucrez pe parâmă, și în general am alte preocupări. Se răsuci: De ce mă întrebați?

— Ancheta a stabilit că neutralizarea sistemului de alarmă al depozitului s-a putut realiza numai pe această cale.

— Nu înțeleg.

— Mă așteptam. Dumneavoastră nu cunoașteți împrejurările spargerii și în definitiv nici nu vă interesează. Nu sunteți genul de femeie care-și umple golurile unei existențe mărunte cu cancanuri și vești senzaționale, așa că n-are rost să vă povestesc, v-aș plictisi îngrozitor. În două cuvinte, cineva a străbătut cablul care leagă depozitul de locuința doamnei Manolescu, sub privirea stupefiată a acesteia.

— Chestiunea e simplă, există un martor.

— Bătrâna Valeria Manolescu a fost strangulată câteva minute mai târziu.

Mara revăzu scena, se cutremură:

— Sunteți sigur că nu-mi povestiți un film de groază?

— Extraordinar, aproape îmi ghiciți gândurile! Pocni din degete. Ăsta e punctul vulnerabil în raționamentul subalternului meu. Într-adevăr, procedeul ține de Hollywood, oricâtă imaginație aș avea, mi-e foarte greu să cred că puteți plimba liniștită cățelul prin Cișmigiu după asemenea isprăvi.

Tăcură. Mara Stratilat zâmbea tufișurilor de lămâiță.

— Deci m-am cățărat pe acoperișuri…

— Pe o cornișă, rectifică amabil maiorul.

— Am ucis… Altceva?

— Suprimarea martorului incomod, dacă îmi permiteți, ar fi opera pictorului.

— E o idee!

— Caraghioasă, nu începe discuție. Nădăjduiesc din toată inima ca Nick Stratilat să nu afle că circulă astfel de bazaconii pe seama lui. E un artist, un om sensibil, vestea i-ar mutila sufletul… O privi insistent. Nu-i așa că soțul dumneavoastră e un om sensibil?

— Ce răspuns v-ar conveni?

— Dumneavoastră?

Mara se juca cântărind în podul palmei medalionul de la gât. Îl abandona brusc:

— Uitați ce se întâmplă, domnule maior, vă apreciez delicatețea, sentimentele caritabile față de mine și soțul meu. Dar nu mă pot împiedica să observ că bateți la uși închise. În noaptea furtului eu și Nick am fost acasă, sunt cel puțin șase oameni care pot confirma!

— O clipă! De unde știți când s-a comis spargerea?

Femeia îl cântări direct, fără jenă:

— Pariez că jubilați. M-ați prins cu mâța în sac…

— Nu mă bucur, spuse maiorul cu un rictus amar, aș da mult să vă știu străină de toată tevatura. Oftă: Aștept răspunsul.

— Unul din chelnerii interogați ne-a telefonat. Am râs cu poftă, vă dați seama.

— De astă dată v-a plăcut gluma?

— Chestiune de dispoziție, și de umorul celui care povestește.

— Aveți dreptate. Sunt mulțumit că cel puțin în

privința simpatizanților nu m-am înșelat, pictorul se bucură de admirația și devotamentul unor oameni din cele mai variate profesii: Gigi Păun…

— Cine-i persoana?

— Chelnerul cu glanda umorului.

— Gigi Păun îl cheamă?

— Nu știați?

— Am lucrat mult prin baruri, în țară și în străinătate, dar, fără a fi o snoabă, mi-am permis să-mi cultiv relațiile în alt mediu.

— Soțul dumneavoastră, în schimb, n-are prejudecăți. Mi-amintesc cât de aprins îl apăra chelnerul.

— Bacșișurile generoase deschid multe inimi. Nick nu se zgârcește…

— Câștigă bine.

— Dar de aici până a face confidențe prin cârciumi, e cam mult.

— În general vorbind, pictorul e extrem de precaut…

— Nu-i un defect.

— Dimpotrivă. N-aveți idee cât de labili sunt unii oameni, mai ales dacă au semnat polițe în alb și prin alte părți. Locotenentul Brumă se încăpățânează să demonstreze că în seara furtului, când s-a făcut pariul, Nick Stratilat a băut ceai în loc de rom.

Femeia râse:

— Superb! Ca să câștige o sută de lei!

— După opinia lui Brumă, ca să-și confecționeze un alibi.

— Dar după opinia dumneavoastră? A, da, am uitat că sunteți legat trup și suflet de interesele noastre…

— Fac și eu ce pot. De pildă, aș vrea să vă avertizez că Gigi Păun, explică didactic, chelnerul glumeț care l-a adus pe pictor acasă, a devenit mai maleabil… N-are un trecut curat ca lacrima, iar investigațiile locotenentului l-au cam alarmat.

— Și?

— Mi-e teamă că va recunoaște trucul cu cele două sticle de rom.

— Vă e teamă!

— Din clipa aceea, gluma locotenentului, bună sau proastă, va obliga la meditație.

— Sunt consternată.

— Sigur, nu-i o nenorocire, rămâne celălalt martor. Adam Petrescu. Se opri. Nici numele ăsta nu vă spune nimic, nu-i așa?

— Cum ați ghicit?

— Nu provine dintr-un mediu prea elevat…

— Bag de seamă că v-a deranjat observația mea.

— Altceva mă deranjează, spuse maiorul pe gânduri, dar în sfârșit… Adam Petrescu e tânărul care i-a luat pictorului un interviu filmat.

Mara clătină din cap admirativ:

— L-ați și descoperit? Vă felicit!

— Meritul nu-i al nostru. S-a oferit singur să depună mărturie. O sugestie extrem de oportună…

— Sugestie? Cine să-i fi sugerat?

— Dumneavoastră cine credeți?

— Dar dumneavoastră?

Un surâs ambiguu flutura pe buzele maiorului.

— Conștiința. Oricare om onest și-ar pierde somnul știind că mărturia lui ar putea salva un inocent năpăstuit de anchetatori, și nu s-a obosit să depună. De altfel nu-i o noutate, tribunalul exercită, se pare, o fascinație irezistibilă. Chemăm un martor și vin trei, toți sunt dispuși să-și piardă agreabil zece, douăsprezece ore prin secțiile de miliție și sala pașilor pierduți… Adăugă după o pauză: Mi s-a spus că tânărul are o figură curată, ochi luminoși, cinstiți… Ce impresie v-a făcut?

— Nici măcar nu mi-l amintesc, individul nu m-a interesat. Simplu.

Răspunsese aproape răstit. Maiorul deveni atent:

— După calculele inginerului Pompilian Stănescu, Adam l-a așteptat pe pictor mai mult de o oră.

— N-am cronometrat, știam că oricum o fac vecinii.

— Sunteți o femeie cu educație, mi-e imposibil să cred că l-ați ignorat total, forțând normele elementare de politețe. Ori, într-o oră, este exclus să nu-i fi aruncat

măcar o privire.

Mara se foi neliniștită.

— La prima noastră întâlnire, dacă vă amintiți, v-am avertizat că nu mă cunoașteți. Buna mea educație este o impresie greșită, ca și amabilitatea, ca să nu mai pomenesc de răbdare…

— Și eu care pur și simplu am abuzat! Sunt incorigibil.

— Pot să continui?

— Vă rog.

— De aceea, ca să nu-mi dau în petic, primii șapte ani i-am petrecut într-o casă pe Rahovei, am învățat să privesc fără să văd, reușesc să nu rețin un singur cuvânt când cineva nu mă interesează. Acum e limpede?

Se enervase, nările îi palpitau. Maiorul observă spășit:

— Iar am bătut câmpii în pustiu… Mă consolez cu gândul că buna mea părere despre Nick Stratilat o să-i ajungă oricum la urechi. Amicul de vizavi a înregistrat aproape întreaga discuție.

Arătă spre Anton așezat pe o bancă la vreo cincisprezece metri distanță. Mara tresări scurt, cutele dintre sprâncene i se accentuară.

— Dumnealui ține în brațe un radio-casetofon, iar antena orientată spre noi este de fapt un microfon direcțional de mare precizie, capabil să înregistreze o discuție de la 20 de metri distanță. Cunosc instrumentul. Nu vă întreb dacă știți cine e individul. V-

aș pune în situație neplăcută să negați din nou, iar discuția ar deveni monotonă. Zvârli țigara. Procedeul privirii care nu vede dă rezultate bune de multe ori, totuși nu încercați să mă convingeți că omul de încredere al pictorului, omul de casă cum se spune, vă este complet străin.

Mara se ridică.

— Ne pierdem timpul reciproc, domnule maior. Regret…

— Asta-i și părerea mea, spuse Pătrașcu. Și pentru că tot am comentat presupunerile locotenentului, îngăduiți-mi să mă opresc asupra celei mai ciudate. Brumă e gata să parieze cu mine că *nu va trece mult și pictorul își va reduce complicii la tăcere.* Moartea pecetluiește buzele, așa cum s-a întâmplat cu bătrâna Valeria Manolescu. V-aș sugera să vă gândiți serios la chestiunea asta! Scoase pălăria și se înclină: Bună seara!

Capitolul XV
Omul care își simte gândurile

Nick Stratilat dădu banda înapoi la momentul în care maiorul adusese în discuție numele lui Adam Petrescu, ascultă atent, cu urechea lipită de difuzor, apoi opri aparatul.

— Clar! S-a prins!

— Sperai altceva? Mara își termină cafeaua și puse ceașca pe masă. Tipul e extrem de periculos.

— Oricum, puteai fi mai abilă, îmi imaginez ce cap ai făcut când ți-a pomenit de Adam.

— Discuția e idioată, mă enervează!

Se apropie de fereastră privind întunericul. Noaptea curgea domoală, zgomotele orașului obosiseră, abia le auzeai scâncetul. Pictorul își umplu paharul, îl goli repede.

— E al șaselea! observă femeia fără să se întoarcă.

— Și?

— Nimic, am constatat.

— Hm! Ești convinsă că m-a speriat amicul Pătrașcu. Râse: Te înșeli!

— Da? Atunci, totul e în regulă…

— Nu mă cunoști!

— Asta-i și părerea maiorului. În definitiv, dacă lucrurile iau altă întorsătură, poți lesne șterge toate urmele.

— Ucigându-mi oamenii?

— Moartea, ca să-l citez pe Pătrașcu, pecetluiește buzele.

— Ce prostie, Dumnezeule! Se amuză lung, zgomotos: Nu sunt măcelar, fată dragă!

— Un amănunt pe care l-ai uitat când te-a surprins bătrâna Manolescu…

Își astupă fața cu palmele. În ochii lui Nick Stratilat ardeau lumini tulburi:

— Caz de forță majoră, știi foarte bine, era singura soluție. Regret sincer ce s-a întâmplat.

— Observ, ți-ai pierdut somnul.

— Oricum…

— Și nu-ți ajunge o sticlă de alcool pe zi… Îi aruncă o privire amară: Ce ticălos ești tu, Nick!

— Mara!

— Azi-dimineață căutam o brichetă în buzunarul halatului tău și am dat peste frânghia cu nod. Se răsuci: O ții la îndemână…

Pictorul bătu cu unghia degetului gros în incisivi măsurând-o lung:

— Aici voiai să ajungi? Un obiect nu presupune neapărat și o intenție. Hai că e ilară toată treaba, ne ferim unul de celălalt.

Vru să-i treacă mâna prin păr. Mara se feri ghemuindu-se scârbită în fundul fotoliului.

— Nu mă atinge!

*

— Spune, Nina!

Fetița frământa între degete tivul șorțulețului, îl măsura printre gene.

— Mă gândeam că la o adică aș putea să mai iau un zece la compunere…

— Mă răsfeți!

— Lasă că și tu meriți.

— A! Am văzut că au adus pantofiori roșii la colț.

— Nu pentru pantofiori. Mâine împlinesc șapte ani, opt luni și o săptămână… Explodă: Hai s-o facem lată!

— Nina! Pe cine ai auzit tu vorbind așa? întrebă consternat Pătrașcu.

— Pe tine tăticule, la telefon. Continuă cu inima cât un purice: Dacă tot vrei să cheltuiești niște bani, ziceam să-l invităm pe Andrei și pe prietena mea…

Prietena Ninei era cea mai frumoasă profesoară de la clasa a V-a D. Avea ochii verzi, părul lung și n-a fost niciodată însurată, într-un cuvânt, ce mai, putea fi o chestie.

Maiorul, familiarizat cu manevrele fetiței din ultimul timp se interesă zâmbind:

— O colegă de-a ta?

— Așa și așa, în orice caz suntem la aceeași școală… De fapt, dacă mă gândesc bine, e și ziua ei, face douăzeci și șase de ani, dar nu-i dai mai mult de optsprezece. Adăugă cu sufletul pe buze: Să vezi ce rochii are și ce păr până aici, și ce unghii roșii și ce deșteaptă e, numai romane cu polițiști citește, o să aveți ce vorbi… Își agață ochii de ochii maiorului, întrebă încet, cu o teamă de refuz dureroasă: Vrei?

Andrei Brumă intră extrem de oportun și maiorul

răsuflă ușurat:

— Noutăți?

— Mara Stratilat și Adam Petrescu, spuse locotenentul, au fost, văzuți în câteva rânduri împreună!

*

— Extraordinar! Tocmai vorbeam de dumneavoastră Dânsul e martorul…

Vecinul familiei Stratilat, inginerul, arătă spre Adam. Se întâlniseră pe calea Victoriei, lângă Magazinul Universal. Pompilian Stănescu jubila:

— Asta zic și eu coincidență!

— Fericită, sper, completă Pătrașcu.

Inginerul povesti amănunțit cum s-a ciocnit cu Adam pe bulevard, vru neapărat să afle de ce natură e paloarea maiorului, îi recomandă călduros ceaiul din coada șoricelului și în sfârșit înțelese că e de prisos. Rămași singuri, Pătrașcu se interesă:

— Aveți să-mi comunicați ceva?

— Aveți întrebări?

Se priviră deschis, în ochi. Pe chipul lui Adam stăruia o tristețe grea. Maiorul arătă spre clădirea miliției.

— Biroul meu e la primul etaj, dacă sunteți curios…

— Nu. Am toată considerația pentru munca miliției, vă bucurați de întreaga mea simpatie plus a rudelor din

Vlașca[59], însă aș prefera un teren mai familiar. Bunicul folosea des o zicală: cinstește-l pe jandarm dar ocolește-i casa! Explică: Termenul e nițel rural, m-am născut la țară.

— Și dumneavoastră?

— Vă miră?

— În ultimul timp numai peste oameni care provin dintr-un mediu sănătos am dat. Pentru că veni vorba, cunosc și eu un proverb despre obișnuință. Poate că n-ar fi rău să vă acomodați cu încăperile noastre…

— Ce trebuie să înțeleg? întrebă Adam Petrescu susținându-i privirea.

— Că simpatia e reciprocă. Apreciez că ați acceptat să mă ajutați și am convingerea că nici în alte împrejurări n-o să ne ocoliți.

Tânărul surâse obosit:

— Păreți un om inteligent.

— Mi-ați făcut exact aceeași impresie. Ce-ați zice de-o cafea?

Intrară în bărulețul hotelului Victoria. Omul din spatele tejghelei îl salută discret pe Adam. Maiorul respiră ușurat:

— Bine că vă cunoaște, ultima dată mi-a preparat un

---

[59] Județul Vlașca a fost o unitate administrativă de ordinul întâi din Regatul României, aflată în regiunea istorică Muntenia. Reședința județului era orașul Giurgiu.

nes groaznic, numai apă. Nădăjduiesc să am noroc cu dumneavoastră și în alte privințe.

Comandă două cafele. Adam Petrescu îi recomandă barmanului:

— De sesiune! Explică: Când eram student treceam pe aici aproape zilnic.

— Vârsta scutită de griji și necazuri.

— Și de bani.

— Acum câștigați binișor…

— Mă descurc în orice caz, fără să-mi pierd somnul.

— Dacă nu mă înșel, ați isprăvit academia comercială.

— Aveți un excelent serviciu de informații.

— Loto-ul din Calea Victoriei, e o sinecură, presupun, altele sunt adevăratele dumneavoastră preocupări.

— Cu totul altele.

— Mă refeream la pasiunea pentru a șaptea artă.

— La ce altceva v-ați fi putut referi? Scoase un pachet de *Marlboro* și-l puse pe masă: Serviți?

— Mulțumesc. Vă aprovizionează, probabil, verișoara din Australia…

— E un suflet caritabil.

— Aveți noroc la femei, parcă așa se spune. În perioada studenției cinci fete veneau în garsoniera dumneavoastră respectând un program riguros. Una făcea curățenie, alta aducea mâncare…

— Religia povățuiește să nu disprețuiești firimitura

din mâna săracului. Păcatul trufiei nu m-a încercat.

— Aveți și unele lipsuri? Tăticul e preot într-o comună din Vlașca, pare-mi-se?

— Paroh.

— Cred că lăcrimează de fericire știind că fiu-său nu calcă poruncile părinților bisericești.

Barmanul le aduse cafelele. Adam Petrescu îi puse mâna pe braț fără să-și dezlipească ochii din ochii maiorului.

— Coniac?

— Nu. Mulțumesc.

— Un Tomis mare, Jeane. Zâmbi pentru prima dată, își arătă dinții mari, regulați: E un procedeu mai nou sau mă bucur eu de atenții speciale?

— La ce vă referiți?

— Observ că ați luat toate relațiile despre mine.

Maiorul ridică din umeri:

— Dacă despre Nick Stratilat nu am reușit să aflu mare lucru, m-am oprit la cei care îi eliberează certificate de bună purtare: Gigi Păun, poetul Sihlă, inginerul, dumneavoastră…

— Nu mă întrebați ce impresie mi-a făcut?

— O cunosc. Execrabilă! Nici Pompilian Stănescu, vecinul, nici Sihlă nu mi s-au părut topiți de admirație și totuși depun în favoarea pictorului.

— Cred că e o confuzie: Explică rar: Pe mine mă

cheamă Adam Petrescu și ne-am cunoscut acum zece minute. Nu-mi amintesc să vă fi relatat cum s-au petrecut lucrurile, n-am avut prilejul, deși au trecut câteva zile de când v-am comunicat adresa mea.

— Ce rost avea să vă deranjez? Sunteți un om ocupat. Serviciul, filmul, problema ghidului care va revoluționa omenirea…

Adam Petrescu se încruntă.

— Se pare că m-am înșelat în multe privințe…

— Și eu. Vă împrumutasem imaginea clasică a savantului: politețe rece, distantă, graba de a expedia oamenii de rând cu problemele lor. Și când colo, sunteți pur și simplu fermecător. Se interesă amabil: Pot spera că ați avansat în cercetările asupra gândului?

— Cine v-a vorbit despre lucrurile astea?

— Una din confidentele dumneavoastră. O femeie modestă, desigur, n-a înțeles mare lucru. Vă imaginați ce eronat interpretează refuzul de a continua un anumit gen de relații. Nu i-a trecut o singură clipă prin minte că aveți nevoie de liniște.

— În special.

— Niciun om de știință n-a rămas o viață întreagă lângă aceeași femeie.

Adam Petrescu rotea între degete paharul de coniac.

— Noroc că a intervenit miliția să-i explice.

— Șansa, dacă îmi permiteți, e de partea mea. Nu

întâlnești la fiecare pas oameni cu asemenea preocupări. V-aș fi recunoscător dacă m-ați iniția în cercetările dumneavoastră, la modul general, firește. Mi s-a spus că puteți calcula dimensiunile și culoarea gândului, îi simțiți intensitatea la modul fizic, concret… Acum, de pildă, sunt tare curios ce formă a luat.

— Părerea mea ar fi să renunțați, s-ar putea să nu vă convină. Puse țigara pe scrumieră își împreună degetele: Ce aveți cu mine?

— Ciudată întrebare!

— Logică, firească, imediată! Bunele mele intenții sunt interpretate tendențios, deplasați constant subiectul discuției.

— Despre ce ați fi dorit să discutăm?

*

Anton Zaharia formă numărul pictorului la telefonul din hol, pândind ieșirea:

— Nick!

— Ascult!

— Persoana a intrat cu Adam în barul hotelului Victoria de cincisprezece minute.

— Lume multă?

— Aproximativ.

— Mi-a plăcut imprimarea din Cișmigiu, băiete, înțelegi ce vreau să spun.

— În regulă.

*

Adam Petrescu își sorbi coniacul:

— Din câte am înțeles, îl suspectați pe Nick Stratilat că ar fi ucis sau a prădat pe cineva la ora când mă aflam la el. Inginerul Pompilian Stănescu susține că i-ați cerut să descrie persoanele care l-au vizitat.

— Într-adevăr.

— V-am pus la dispoziție adresa mea. Era o datorie elementară.

— Față de cine?

Tânărul își mușcă buzele:

— În consecință v-aș ruga să vă limitați întrebările la obiect.

— Nervos?

— Agasat! Și vă mirați de ce oamenii nu se dau în vânt să depună mărturie…

Maiorul clătină din cap.

— O să vă răspund cu aceeași sinceritate. Graba dumneavoastră de a lămuri chestiunea m-a surprins.

— E vorba de o crimă!

— Un furt fără precedent și o crimă, preciză maiorul.

— Cu atât mai mult! Imbecilul ăla s-a purtat ca un animal. Nu sunt un ranchiunos, dar m-aș bucura s-o înfunde.

— Pentru asta m-ați căutat?

— Exasperant!

Adam Petrescu își pocni palmele. Maiorul îi puse mâna pe umăr:

— Tânărul din spatele barului poate conchide că ne certăm și mă gândesc cu groază la cafeaua de mâine. Hai să vedem cum îl putem înfunda pe Nick Stratilat. Duminică seara, la opt, ați sunat la ușa lui.

— Fac un scurt metraj despre personalitățile artistice contemporane și mi-a promis un interviu.

— Nu e nevoie să vă justificați. Pentru care alt motiv l-ați fi căutat, din moment ce nu întrețineți relații apropiate? Nu-i așa că pictorul nu face parte dintre prietenii dumneavoastră?

— Duc o existență modestă.

— Pentru moment, până rezolvați problema gândului…

Adam își stăpâni enervarea strângând tare pleoapele.

— Vă rog, rețineți, o fac pentru a doua oară, să vă limitați la obiect!

— Scuzați-mă. Eram convins că nimic nu poate câștiga bunăvoința unui cercetător ca discuțiile pe tema muncii sale. Unde am rămas?

— Duminică seara la ora opt.

— V-a deschis Mara Stratilat. Își ridică privirea: Nici pe dumneaei n-ați cunoscut-o în alte împrejurări.

Degetele tânărului înțepeniră pe pahar.

— Închipuiți-vă.

— Foarte bine. Mă rog, e un fel de a spune, pentru că soția pictorului arată literalmente splendid.

— Poate. Nu mă ocup de femeile căsătorite.

— Procedați inteligent, asemenea încurcături lezează normele de conviețuire socială. Îmi închipui că aspectul ăsta v-a împiedicat în primul rând.

— În primul rând.

— Coca Ionescu, e de la sine înțeles, a fost o excepție.

— A fost.

— Mi-am imaginat. Și nevasta compozitorului?

— Și.

— Iată deci că ne putem înțelege fără nervi, totul e să cădem de acord.

Adam Petrescu se uită la ceas:

— Peste treizeci de minute trebuie să deschid unitatea. Presupun că sunteți curios să-mi vedeți filmul.

— Nu.

— Mă rog.

— N-am vizitat casa pictorului, dar pariez că în *living-room* se află o pendulă.

Raționamentul maiorului era simplu. Filmul-alibi trebuia, în mod obligatoriu, să conțină două elemente care să indice data și ora.

Tânărul înțelese. Spuse:

— Nu înțeleg.

— Ați developat filmul?

— Firește. Interviul e oricum ratat, am păstrat totuși materialul.

— De ce?

— Nick Stratilat, cu toate bădărăniile lui, rămâne un geniu. Am început prin a plimba obiectivul de-a lungul pereților pe care a expus cele mai valoroase lucrări.

— Și pendula… Sau un mic orologiu franțuzesc.

— Nu văd unde bateți.

— Oare? Panoramicul dumneavoastră insistă asupra tablourilor, dar pot să pun mâna în foc că, întâmplător, surprinde și familia Stratilat în apropierea ceasului.

— Clar, v-a povestit doamna.

— Nu. Ce-i drept am discutat cu ea, sunteți bine informat, dar de fiecare dată când s-a pomenit numele dumneavoastră a ocolit uitată subiectul. Chiar mă întrebam cum ați reușit s-o necăjiți.

— Cred că nu i-am făcut o impresie prea bună.

— Și eu cred…

— Între opt și nouă, cât a lipsit Nick Stratilat, nu mi-a adresat o singură privire.

— O antipatie mai veche.

Adam lovi cu palma brațul fotoliului:

— Pe femeia asta am văzut-o pentru prima dată în viață duminică seara, domnule maior!

— Uitasem. Dar să revenim la film. În mod logic, pictorul a intrat în cadru tunând și fulgerând.

— Era cât pe ce să-mi zvârle aparatul pe geam, imbecilul!

Pătrașcu clătină din cap:

— Hm. Greu de presupus.

— Asta-i culmea!

— Filmul dumneavoastră îi procură un alibi puternic, n-avea niciun interes să-l distrugă.

Pe chipul lui Adam Petrescu trecu o umbră.

— Clar! Pictorul a băut și eu m-am îmbătat!

— Nick Stratilat era mai treaz decât sunt eu acum!

— Extraordinar! Am văzut cu ochii mei când l-a adus chelnerul în spinare.

— Gigi Păun?

— Așa îl cheamă?

Maiorul râse bine dispus.

— Mă rog, n-are importanță, continuă Adam. Abia îl căra, toată casa trăsnea a băutură, ce naiba, doar nu-s orb!

— Chelnerul e omul de încredere al pictorului, amândoi au măsluit cheful de la restaurant.

— Cum adică l-au măsluit?

— Poetul Sihlă a băut rom, Nick Stratilat ceai.

— De ce?

— În momentul de față o sută de martori jură că duminică seara la ora nouă pictorul era beat mort. La ora zece Nick Stratilat o sugruma pe bătrâna Manolescu

la celălalt capăt al Bucureștiului.

— La ora zece pictorul mi-a întrerupt filmarea!

— Așa mărturisește ceasul în filmul dumneavoastră. Numai că s-a umblat la el înainte.

Adam Petrescu se ridică iritat:

— Pe mine unul m-ați pierdut de client! Ce-s chestiile astea? Chefuri trucate, ceasuri aranjate… Ce amestec am eu?!

— Erați martor.

— N-aș mai fi fost!

— Asta e și părerea mea. Mi-ați propus să căutăm împreună elementele care ar putea să-l pună în dificultate pe Nick Stratilat, dar deocamdată îl scuzați… Probabil vreți să-mi serviți la urmă proba zdrobitoare, așa-i?

Adam Petrescu ridică din umeri, gesticula dezordonat.

— Sau v-ați răzgândit?

— Sunt consternat, nu mai pricep nimic. Scuzați-mă, domnule maior, dar mi-e imposibil să cred că s-au folosit de mine fără să bănuiesc.

— E de crezut?

— Nu intru prima dată într-un local, am mai văzut oameni beți, le cunosc privirea. Când Nick Stratilat s-a apropiat de mine avea în ochi o lucoare imposibil de confundat. Să fiu atât de naiv?

Maiorul clătină din cap hotărât.

— Nu sunteți naiv!

— Sună a reproș.

— Curând, foarte curând o să regretați că faceți parte dintre oamenii cu un grad de inteligență peste media obișnuită.

— Sună a amenințare.

— Vă previn. Cărțile părintelui Petrescu sfătuiesc că e mai bine să fii sărac cu duhul…

— Nu știam că la miliție se studiază biblia… Expiră pe nas, lung, cu zgomot. Am impresia că nu imaginația este punctul dumneavoastră forte. De un ceas și mai bine improvizați la modul, încerc să nu vă jignesc, la modul jalnic. Nu am absolut nicio legătură cu familia Stratilat, mai mult, luni dimineață eram hotărât să-l dau în judecată pe porcul ăla!

— De ce?

— M-a pălmuit. Nici măcar mama nu a făcut-o…

— Rău! V-ar fi scutit de altele acum. În definitiv poate că pictorul avea motive. Cum ați fi procedat dând cu ochii de omul care, presupunem, i-a curtat insistent soția?

Adam Petrescu țâșni din nou în picioare:

— Faceți afirmații grave, domnule maior!

— Încă nu!

— Insinuați că eu și doamna… mă rog, cum o cheamă.

— Mara, suflă maiorul.

— Eu și Mara Stratilat am fi flirtat?!!!

— Nu cunosc exact natura relațiilor. Pentru moment reproduc ce mi-au povestit alții. Luați loc, în două minute am isprăvit. Am declarația persoanei care v-a văzut în trei situații distincte împreună cu doamna Mara Stratilat: la cimitirul Belu, la Cofetăria Nestor și urcând scările spre garsoniera din strada Bărăției.

— E o calomnie!

— Se poate verifica pe cale judiciară. Tot aveați de gând să-l chemați pe Nick Stratilat în judecată. Sau nu-l mai chemați?

— N-am auzit eu în viața mea ceva mai absurd.

— O să auziți acum. Deși i-ați făcut unele servicii, amicul dumneavoastră, pictorul, nu vă acordă credit prea mare. Dovadă… Chemă barmanul: Nota, vă rog. Și, dacă sunteți amabil, dați magnetofonul ceva mai încet, deranjează imprimarea domnului din colț…

Capitolul XVI
Gigi Păun iese din competiție

În ușa trucată se auziră trei bătăi scurte, urmate de un râcâit. Nick Stratilat își lipi ochiul de vizorul mascat printre trandafirii dulapului:

— Adam!

Mara se ridică. Anton Zaharia fuma impasibil. Pictorul îi deschise:

— Ai înnebunit? Sticleții stau ciotcă[60] în jurul casei!

— *Eu* nu comit imprudențe, domnule Nick! Nu-ți înregistrez discuțiile.

— Te superi degeaba, nimeni nu-ți pune la îndoială sinceritatea, nici memoria. Casetofonul însă, reține nuanțe imposibil de reprodus. Și-apoi Anton e demult în atenția maiorului. Îi arătă măsuța cu băuturi. Ce servești?

Adam Petrescu își plimbă privirea de la unul la celălalt, se opri asupra pictorului.

— Ai ascultat banda?

— Tocmai o derulam.

— Ascult-o!

Nick Stratilat dădu drumul la casetofon. Vocea lui Pătrașcu umplu încăperea, povestea domol conținutul filmului. Mara se opri cu mâna pe clanță. Pictorul rămase cu paharul într-o mână și sticla în cealaltă.

— Extraordinar!

Banda se sfârșise, se învârtea în gol dar Nick Stratilat continua s-o privească. Adam Petrescu își umezi buzele:

— Cineva a trădat!

— Cine?

---

[60] Grămadă, mulțime de ființe adunate laolaltă.

Pictorul se plimba agitat prin încăpere. Femeia se rezemase înspăimântată de ușă. Adam Petrescu duse paharul la gură:

— Cine cunoaște alibiul?

— Mara, eu, tu și chelnerul, inventarie pictorul.

Anton Zaharia observă abia mișcându-și buzele:

— Discuția doamnei cu maiorul am auzit-o.

— Ați auzit și ce i-am turnat eu, iar cu dumneata, domnule Nick, nu a schimbat un singur cuvânt. Cine mai rămâne?

Pictorul privea în gol. Spuse răgușit:

— Gigi Păun!

*

De opt luni. Mara Stratilat parcurgea aceleași străzi în drum spre Cișmigiu. *Caniche*-ul învățase, itinerarul, mergea înainte trăgând de lesă. În fața unui bloc de pe aleea Transilvaniei, liniștită de obicei, se adunaseră vecinii, comentau în șoaptă aruncând priviri lungi, înspăimântate spre ferestrele apartamentului, de la etajul I.

— Băiat tânăr, nici douăzeci și opt de ani nu împlinise.

— Dumnezeu să-l ierte!

Mara văzu doi brancardieri transportând un trup acoperit în întregime cu o pătură. Tresări. Maiorul Pătrașcu se apropie scoțându-și pălăria.

— Știți cine-i?

— Nu.

— Gigi Păun. L-am găsit pe culoar, în fața ușii.

Avea beregata sfărâmată, ca și bătrâna Valeria Manolescu.

— A!

Mara își astupă îngrozită gura. Maiorul se înclină și dispăru în holul blocului.

Locotenentul fuma rezemat de lift.

— Cine păzește vila? întrebă maiorul apropiindu-se.

— Păiș și Neacșu.

— Poți să-i feliciți! Nick Stratilat le-a trecut pe sub nas, l-am zărit pentru o clipă.

Brumă îl privi printre gene. Avu o idee:

— Doar dacă există altă ieșire.

— Nu-i exclus. Meditează la chestia asta.

*

— Ce vorbești, domnule?!

— Pe onoarea mea, nea Mitică, între cinci și opt mii de lei vinde o lucrare! Îți dai seama, ăsta-i mama hoților. Păi o singură dată crezi dumneata că i-au forjat ușa atelierului noaptea?

Sergentul major Dumitru Cioranu și cascadorul se cunoșteau demult, de pe vremea când Anton Zaharia lucra în cinematografie, șase luni pe platou și șase în ghips. Se întâlniseră în colț, lângă localul familial

frecventat de capii familiilor din cartier. Milițianul, bărbat vârtos, aspru dar cu o lumină cuminte în priviri, era numai urechi.

— După accident, continuă Anton, nimeni nu mai da doi bani pe mine. Noroc cu pictorul. Treaba mea e să-i păzesc acareturile, că are o casă ce n-am pomenit!

— Om cu parale!

— Ce-i a lui e a lui, nu ține banii la CEC…

— Asta-i mare lucru.

— De vreo săptămână n-am închis un ochi. Șopti: Îi dă târcoale unul…

Sergentul major își îndreptă centironul.

— Hoț?

— Altceva ce să fie? L-am urmărit odată dar mi-a scăpat pe Lipscani. Tresări: Uite-l, nea Mitică!

Arată spre Pătrașcu ivit pe neașteptate. Dumitru Cioranu îl măsură expert:

— Așa, după mers, n-ai zice.

— Umflă-l, nene, și vedem noi ce hram poartă.

Sergentul se înfipse în fața maiorului.

— Buletinul, vă rog!

Pătrașcu scoase legitimația fără să-i slăbească din ochi pe Anton.

— Dumnealui te-a rugat să mă oprești?

— Dumnealui, să trăiți!

— Ți-a spus povestea cu hoții care dau târcoale

pictorului Nick Stratilat?

Dumitru Cioranu, clătină din cap aiurit.

— Da.

— Să vedem ce istorie a ticluit și pentru mine. Liber.

Sergentul salută și dispăru după colț. Anton Zaharia își juca mușchii cu mâinile înfipte în buzunarele blugilor.

— Dă-i drumul, flăcăule, păcat că n-ai și casetofonul la dumneata.

— Ce-aveam de spus, i-am spus sergentului major.

— Adică ți-ai imaginat că-s spărgător?

— Îmi pare rău…

— Încă nu-ți pare, dar va veni și ziua când o să-ți muști pumnii! Cât ai stat la spitalul Central?

— Câteva luni.

— Una singură! Îți amintești ce ți-a recomandat doctorul Vasilescu la ieșire?

— Să termin cu cascadoria, primul accident mă scoate din circulație definitiv.

— Iar dumneata ți-ai ales o meserie în care riști la fiecare pas să-ți frângi gâtul.

— Mi-a mai spus că n-am voie să-mi ies din sărite. Îi aruncă o privire ascuțită: Mi-e din ce în ce mai greu în ultimul timp.

— Și să nu ajungi prin secțiile de miliție! Certificatul eliberat nu te scutește de răspundere.

— Încă n-am ajuns…

— Roagă-te lui Dumnezeu să ajungi! Unul din colaboratorii lui Nick Stratilat e deja la morgă.

Porni spre locuința pictorului. Anton Zaharia îl urmă nehotărât.

— Ți-am văzut dosarul la brațele de muncă, spuse maiorul.

— Sunt încadrat legal: om de serviciu.

— Pe hârtie! Numai că serviciile aduse pictorului, știi la ce mă refer, ies din perimetrul legii. Unde te aflai duminică noaptea, la ora zece?

— În coasta vilei, de pază.

— De pază, în coasta depozitului, cât timp doamna Stratilat a străbătut cablul!

Cascadorul scrâșni enervat:

— Dovediți!

— Stagiul militar l-ai făcut într-o unitate de infanterie.

— Probabil.

— La trageri cu armele de calibru mic ai obținut cei mai bun punctaj.

— Nu-mi amintesc.

— Ți-ai amintit duminică noapte, când ai ochit becul din vecinătatea depozitului.

— Aveți martori?

— S-ar putea ca Valeria Manolescu să nu fi fost singurul spectator.

— Nu știu despre cine vorbiți.

— Bătrâna sugrumată de stăpânul dumitale.

Pe chipul cascadorului se așternu o umbră. Ridică incert din umeri.

— Presupunând că așa stau lucrurile, nu mie trebuie să-mi dea socoteală.

— Te-ai întrebat, urmă Pătrașcu, dacă pictorul e în stare să ucidă?

— Nu mă preocupă problema.

— Ar fi cazul, băiete! Nick Stratilat n-are scrupule…

— Îl privește.

— Cu ce erai încălțat?

— Când?

— Duminică seara.

— Nu-mi aduc aminte.

— Îți spun eu: ghete de baschet străine, numărul 44.

Ți-ai deghizat mersul dar rămân celelalte elemente, un amănunt la care, recunoaște, nu te-ai gândit.

— Dacă constituie o probă, nu vă mai pierdeați timpul suspectând pe toată lumea.

Își păstra siguranța, oțelul din privire, mușchii îi jucau în buiestru sub cămașă.

„Un dur, calculă maiorul, genul de individ obișnuit să rezolve altercațiile cu pumnii”.

— Cunoști limba germană?

— Nu.

— Pictorul?

— E major, poate să vă răspundă. Personal nu l-am întrebat, nu m-a interesat chestiunea.

— Ce studii ai?

— Nu-mi amintesc. În urma accidentului am avut un șoc: amnezie totală.

— Șapte clase elementare și două de liceu, plus trei ani la școala de reeducare. Nu s-ar putea afirma că ai învățat mare lucru pe acolo.

— Așa o fi.

— Ai lucrat apoi într-un atelier de lăcătușerie.

— Dacă spuneți dumneavoastră…

— Yala seifului nu ți-a ridicat prea multe probleme.

— Refuz să discut.

— De ce?

— Medicii mi-au interzis să mă enervez.

— Nu-ți convine, Antoane!

Ajunseră lângă vila pictorului. Capul Marei Stratilat dispăru brusc de la fereastră. Pătrașcu spuse cascadorului fără să-l privească:

— De când am început ancheta te-ai ținut tot timpul pe urmele mele.

— I-am comunicat milițianului motivul. Trebuia să știu cine dă târcoale casei.

— Ești un om devotat…

— Am un salariu.

— Și într-o săptămână nu te-ai lămurit?

— Pricep mai greu.

— Puteai cere concursul primului milițian de la bun început.

— Nu mi-a trecut prin cap.

— În schimb ai avut ideea să-mi înregistrezi discuțiile pe bandă.

— Printre obligațiile mele e și aceea de a o urmări pe doamna Mara când iese în oraș. Pictorul dorește să-i cunoască drumurile… La un moment dat credea că dați târcoale vilei cu alte scopuri.

— Așa credea?

— Nick Stratilat suspectează toți bărbații.

— Gelos…

— Doamna e o femeie frumoasă.

— Și drumurile lui Adam Petrescu tot în atribuțiile dumitale intră?

— Adam?!

— Tânărul cu care m-am întreținut în barul hotelului Victoria. Ai consumat cel puțin o casetă ca să imprimi discuția.

— Dorința lui Nick Stratilat.

— Ți-a dat și o explicație?

— Individul a venit la noi duminică seara sub pretextul unui interviu filmat. N-a lăsat o impresie prea bună, dovadă, pictorul l-a dat afară.

— Iar ulterior v-ați gândit că altele erau motivele vizitei…

— Da.

— Mai ales că se întâlnea cu celălalt suspect, în speță eu.

— Întocmai.

Maiorul clătină din cap.

— Îți faci cumva iluzii că pot să înghit povestea asta?

— Mi-e indiferent.

— Ești sigur că n-am dovezi temeinice împotriva voastră.

— Aveți?

Îl privea insolent, aproape provocator. Pe buzele maiorului apăru o boare de zâmbet, trist, obosit:

— Îmi pare rău de dumneata, Antoane!

— Fără câteva lacrimi nu mă convingeți.

— Dintre toate căile posibile ai ales-o pe cea mai spinoasă. Am citit caracterizarea directorului școlii de reeducare, datele dumitale biografice, pe undeva nu ești singurul vinovat. Ai avut nesansa să te naști într-o familie păcătoasă, un tată alcoolic și o mamă…

Ochii cascadorului se aprinseră, își mușcă buzele.

— Domnule maior…

— Nu te întreb de unde-mi cunoști gradul dar cel puțin nu mă întrerupe. Regret că trebuie să-ți amintesc anii petrecuți acasă… Știi, aud mereu în autobuz sau pe

stradă o observație ajunsă leit-motiv: „Așa te-a învățat la școală?” E foarte ușor să pui pe seama dascălilor lacunele din educația copilului, proastele deprinderi. Ăla micu’ vâslește din coate când mănâncă, râgâie, se scobește în dinți și miroase vârful scobitorii, pentru că așa făcea maică-sa, înjură cum înjura taică-su, primii pași spre necinste tot în familie i-a învățat. Tatăl dumitale venea zilnic de pe șantier cu cel puțin un kilogram de ciment sau o broască sustrasă. Ai furat din clasă un palton. Replică promptă. Când ai împlinit cincisprezece ani, tăticu intra în penitenciar, pentru delapidare din avutul obștesc. Șase luni mai târziu pășeai pe poarta școlii de reeducare. Furaseși o mașină… Își țuguie buzele într-un rictus: Am și eu o fetiță, Antoane… Acum o săptămână i-am propus unui prieten la telefon s-o facem lată, mă rog, era vorba de o petrecere, și Nina, așa o cheamă, m-a auzit. Astăzi repeta expresia…

Îi întinse pachetul de țigări. Anton Zaharia se servi ocolindu-i privirea. Fumară un timp în tăcere. Seara se strecura pe trotuar cu pași de pisică, dar în vila pictorului nu se aprinse nicio lumină.

— Îți place să citești? întrebă maiorul.

— Da.

— Eram sigur, te exprimi îngrijit, deși o faci cu zgârcenie. Respiră adânc: Îmi pare sincer rău de

dumneata. Al doilea mare ghinion al dumitale a fost întâlnirea cu pictorul. Păcat, începuseși bine… Nu mă întrerupe, n-am de gând să-ți fac morală și nici să-ți pun întrebări enervante. Vreau să te avertizez asupra unui pericol iminent. În seara furtului, Nick Stratilat a sugrumat-o pe bătrâna care i-a văzut chipul. Astă-seară cei de la morgă au ridicat cadavrul lui Gigi Păun. Aceeași modalitate mai puțin obișnuită de a ucide. Clar, chelnerul devenise indezirabil. Mă întreb ce se va întâmpla până mâine seară dacă pictorul ajunge la concluzia că e bine să fie singurul care cunoaște amănuntele furtului?

Se uită lung la ferestrele vilei, își ridică pălăria și se îndepărtă.

*

Ascunsă în spatele draperiei. Mara Stratilat văzu silueta subțire a maiorului dispărând în întuneric. Își întoarse privirea spre Anton. Cascadorul rupea țigara între degete.

Se auzi un declic în spatele dulapului și Mara tresări.

— Ce naiba faci pe întuneric? întrebă pictorul intrând.

Femeia își simți inima în gât.

— Unde ai fost?

— Observ că discuția cu amicul Pătrașcu și-a lăsat amprenta, folosești un ton inchizitorial, spuse Nick Stratilat aprinzând lumina.

— Unde ai fost?!

Pictorul o măsură surprins:

— Ai înnebunit? De când, mă rog, te interesează cum îmi petrec timpul?

— Vreau să știu!

— Mă sperii, fată dragă, genul ăsta de întrebări nu se asortează cu viața noastră. Izbucni în râs: Nu cumva îți trece prin cap că m-am încurcat cu altă femeie? Ai o figură…

Mara își surprinse chipul în oglindă. Sângele îi fugise din obraji, ochii zvâcneau în orbite.

— Acum o oră ai trecut pe strada Transilvaniei.

— Și ce-i cu asta?

— În colț, lângă parc, stă Gigi Păun.

— Știu.

— L-ai căutat?

Pictorul își aruncă haina pe brațul fotoliului, degajă nodul cravatei.

— Schimbă tonul, fetițo, nu-mi place deloc!

— Răspunde!

— Și mai puțin apreciez interesul pentru afacerile mele. Îmi strici dispoziția.

Mara izbucni cu patimă:

— Ucigașule!

— Perfect, epuizează-ți cunoștințele din Rahova și îmbracă-te. Astă-seară luăm masa la *Continental.*

— L-ai ucis pe nefericitul ăla!

Nick Stratilat rămase o clipă cu țigara și bricheta între degete, apoi o aprinse degajat.

— E plină lumea de nefericiți, nu știu la cine te referi. În orice caz poți fi liniștită, trăiesc cu toții…

— Gigi Păun e acum la morgă, l-au ridicat în fața mea!

— Ești dementă! Formă un număr de telefon: Cu Gigi, vă rog. O cunoștință. Cum? Când? Extraordinar… Vă rog să mă scuzați… Îmi pare rău…

Închise. Mara îl privea cu ochi de gheață.

— Asta-i teatru de amatori, Nick!

— Lasă prostiile! Se plimbă prin încăpere fumând nervos: Cine și de ce?

— Tu ce crezi?

— Nenorocitul usca la pocher parlagii[61] din Obor, te pomenești că l-a prins unul în ofsaid… Își pocni palmele: Ce chestie!

Femeia îl măsură uscat:

— Mare ticălos ești tu, Nick!

— Încetează!

— Chelnerul a fost strangulat cu o frânghie!

— Milioane de oameni și-au găsit moartea așa, nu mi-i poți pune pe toți în spinare.

— O frânghie cu nod, Nick!

---

[61] Măcelar care se ocupă cu tăierea vitelor de consum, la abator.

Pictorul ridică exasperat ochii spre tavan:

— Te complici îngrozitor, fată dragă, și martor mi-e Dumnezeu că ți-am explicat în fel și chip relațiile mele cu oamenii care mă servesc.

— Pe Gigi Păun l-ai suspectat de trădare!

— N-am fost singurul.

— Te-ai grăbit să-l sancționezi…

Nick Stratilat izbi furios cu piciorul într-un fotoliu:

— Mai termina odată cu inepțiile, că m-ai înnebunit! Toate au o limită, ce mama dracului! Nu trece zi de la Dumnezeu să nu-mi faci o mie de aluzii la incidentul cu baba aia, suspini, îți dai ochii peste cap, dacă ești neurastenică du-te fetițo și te caută!

Își turnă un pahar de gin, bău, îl umplu din nou. Mara rămase de piatră. Pendula măsura sec, monoton secundele.

— Vrei? întrebă pictorul într-un târziu, arătându-i sticla.

— Nu.

— Nu fi copil! Îmi pare rău că te-am repezit… Nu știu cum, dar în ultimul timp reușești al naibii să mă scoți din sărite. Crezi cumva că numai suspiciunile tale îmi lipsesc? Casa e înconjurată de agenți, maiorul Pătrașcu se încăpățânează să nu cedeze, sapă centimetru cu centimetru, se apropie încet dar sigur. Am început să-i simt respirația în ceafă. Gigi face gafe și colac peste

pupăză vii și tu cu un braț de paie…

— Eu… Eu când urmez?

Pictorul fluieră a pagubă:

— Iar începi?

— Cine e la rând? Adam? Cascadorul?

— Mara!

— Ai să mă ucizi, Nick, o simt, cu toată ființa mea!

— Termină, Mara!

— Ai să mă ucizi pentru că ți-e frică! Ești încolțit din toate părțile și tremuri la gândul că unul din noi ar vorbi.

— Dar înțelege odată că nu sunt un criminal! Atunci, în noaptea aceea…

Se opri. Mara Stratilat privea rânjind sinistru haina pictorului abandonată pe fotoliu la sosire. Din buzunar ieșea capătul frânghiei cu nod…

Capitolul XVII
Panica

— Criminalule!

Degetele bătrânei în doliu, crengi carbonizate, numai noduri, se înfundară în părul pictorului, trăgeau cu disperare. Ochii uscați îl priveau cu ură sălbatică. Nick Stratilat văzu vecinii zgâiți la ferestre, pe inginerul Pompilian Stănescu încremenit lângă mașină cu

buretele în mână. Îngână înnebunit:

— Doamnă, vă rog…

— Lepra asta mi-a ucis copilul, oameni buni! urmă aprinsă femeia luând martori trecătorii. Obida îi sugrumase vocea, scotea sunete ascuțite, lungi, sfâșietoare. Ce-ai avut cu viețișoara lui, mă, că numai bine ți-a făcut! A jurat strâmb pentru tine, jigodie? A ținut contra la o adică?

Pictorul îi prinsese mâinile, slabe, ofilite, reuși să scape din încleștare.

— Liniștiți-vă, pentru numele lui Dumnezeu!

— Știi tu, lepădătură, ce e aia un copil? Tu și putoarea de nevastă-ta oploșiți un câine, s-aduceți pe lume un suflet de om nu v-ați învrednicit! Știi cum l-am crescut, câte lacrimi am vărsat, de câte ori mi-am rupt de la gură să aibă el bucățica a bună, să nu-i lipsească?

Rămasă în mașină, Mara își astupă fața cutremurată. Nevasta inginerului saliva de plăcere la fereastra deschisă. Gâfâia, fremăta toată de voluptatea senzaționalului. Pompilian Stănescu puncta vorbele bătrânei cu clătinări accentuate din cap. Nick Stratilat spuse îndeajuns de tare pentru a fi auzit de asistență:

— E o confuzie regretabilă, doamnă, în fond putem discuta civilizat. Poftiți înăuntru.

— Să-mi pui și mie juvățul de gât, ai? își desfăcu gulerul: Na! Strânge-mă spurcăciune, că tot nu mai am

pentru ce trăi! Omoară-mă, bă! Omoară-mă!

Pictorul o trase pe Mara din mașină și intrară repede în casă însoțiți de blestemele bătrânei:

— Arde-v-ar focul și n-ați mai apuca ziua de mâine! Lacrimile mele să v-ajungă, păgânilor!

Mara tremura de rușine în spatele draperiei. Bătrâna arunca cu pietre și ocări în pereții vilei, stârnise tot cartierul. Întoarse capul și pentru o clipă avu senzația că inima i se oprește. În colțul străzii maiorul Pătrașcu privea liniștit.

Stăteau pe întuneric și fumau. Capetele de jeratic, intensificate brusc, desenau în încăpere arcuri scurte de lumină. Pictorul dibui sticla de gin. Gâlgâitul alcoolului pisa sinistru liniștea odăii.

Mara își umezi buzele.

— Mai rezişti, Nick?

*

Maiorul sfredelea cu ochii întunericul din spatele geamului. Nu se urni de lângă mașina inginerului decât o dată cu ivirea zorilor.

*

— Doamnă!

Mara tresări. Recunoscu vocea lui Adam Petrescu și își continuă drumul grăbind pașii. Tânărul o ajunse din

urmă:

— Vreau să-ți vorbesc.

— Pleacă!

— Trebuie!

— O singură clipă dacă mai rămâi, chem miliția!

Se aflau în dreptul, magazinului *Romarta*[62]. Adam se opri în fața ei, spuse hotărât:

— E în interesul dumitale, doamnă!

— Îmi porți de grijă!

— N-aș vrea să am remușcări că nu te-am avertizat.

— Remușcări? Tu! În altă stare de spirit aș râde. Lasă-mă, se uită lumea, mi-a ajuns spectacolul de ieri…

— Știi ce s-a întâmplat cu Gigi Păun?

— Du-te!

— Știi ce urmează?

Mara deveni atentă.

— Întreabă-ți stăpânul.

— Nu e nevoie. Am ghicit. Coborî glasul: acum cinci zile m-a pus să iau legătura cu omul lui din occident. Ai idee ce-i cerea?

— Nu mă interesează.

— În locul dumitale aș fi curios.

---

[62] Romarta a fost un lanț de magazine din România. Krikor Zambaccian a inventat conceptul de consignație de artă după cel de-al doilea Război Mondial, deschizând primul magazin de acest tip pe Calea Victoriei din București, denumit Romarta (Arta Românească).

— N-ai decât.

— Să-l scoată peste graniță.

Femeia își răsuci brusc capul, îl privi surprinsă:

— Ce-ai spus?!?

— Pictorul a înțeles, nici nu era de altfel prea greu, că a pierdut partida. Planul, recunosc, m-a entuziasmat și pe mine, dar… Maiorul a intuit combinația, nu dă doi bani pe alibiul nostru.

— Convingerea lui nu e o probă.

— Știu. Dar asta nu-l va împiedica să ne urmărească la fel de tenace până în pânzele albe. În momentul de față Nick e complet blocat, în plus trebuie să facă față procesului pentru escrocheria de la *Consignația.*

— Și?

Coborâră spre Cișmigiu. Adam Petrescu continuă încruntat:

— S-a hotărât să părăsească primul corabia. Accentuă: Singur! Nu e deloc *fair-play*. Reușind să dispară, consecințele le vor suporta alții, înțelegi ce vreau să spun.

Mara își mușcă buzele. Spuse fără convingere:

— Nu cred.

— Te-am mințit cândva îngrozitor, doamnă, și n-ai meritat, nu știam ce om ești…

— Depășește subiectul, te rog!

— În sfârșit, cunoști italiana, citește.

Îi înmânã o telegramã: Mara o parcurse nedumeritã, *„Vin singur la aniversarea unchiului Antonio. N.”*

— Nu pricep.

— Citește pe verso.

Pe verso o notã a serviciului poștal din Roma preciza: *Adresantul necunoscut.*

Mara ridicã din umeri:

— Asta ce mai înseamnã?

— Amicii din Italia au mirosit ceva și, firește, au rupt toate firele. Dacã se stabilește cã obiectele sustrase au trecut prin mâinile lor, intrã sub urmãrirea Interpolului. Pe buze îi flutura un zâmbet rãu: Și mai înseamnã cã fondurile lui Nick vor fi zvârlite de unchiul Antonio pe postavul verde de la Monte Carlo. Afacerea se baza pe încredere reciprocã, așa cum de altfel se obișnuiește, numai cã pictorul a omis una din regulile jocului: posibilitatea de a te deplasa rapid pentru a trage de urechi partenerii neloiali. Mã îndoiesc cã miliția îi va elibera un pașaport ca sã se rãfuiascã cu traficanții italieni. În concluzie, amicii i-au jucat un renghi frumușel.

Mara râse nervos:

— Nick știe?

— Nu, dar va trebui sã-i spun.

— Abia aștept!

Adam Petrescu privi pe gânduri apele lacului:

— Te-ai gândit la urmări?

— Singura mea bucurie e să-l văd mușcându-și pumnii!

— Ar fi cazul să judeci matur, doamnă, pictorul n-are scrupule. Peste graniță, fără ajutor dinafară, nu poate pleca, mai ales acum când toate privirile sunt îndreptate asupra lui. Ce-i rămâne de făcut?

— Să se sinucidă.

— Cât de puțin îl cunoști! observă Adam Petrescu clătinând din cap. Adăugă sumbru: Își va asasina toți complicii ca să nu existe martori împotriva lui. Maiorul s-a angajat într-un război al nervilor, așteaptă cu răbdare diabolică prima fisură. Gigi Păun a dat semne de slăbiciune și acum e mort. O privi țintă: Te stăpânești greu în ultimele zile…

— Crezi că…

Își mușcă încheietura degetului arătător. Ochii lui Adam Petrescu ardeau.

— Te va ucide, doamnă! Nick n-are scrupule, a dovedit-o în două rânduri, l-am văzut gata să scoată frânghia cu nod și în alte împrejurări. E un asasin.

— Tu ești mai bun?

Tânărul își înfipse adânc mâinile în buzunare:

— Nu. Am avut nesansa de a ști să mint convingător, o chestiune care nu se învață, o ai în sânge sau nu. Mi-am făcut un gen, primele succese m-au încurajat… Nu

regret, dar nici nu mă bucur, trăiesc fără senzații și nu-ți imaginezi ce îngrozitor e câteodată… Treizeci de ani am zâmbit trist, ușor, melancolic, pentru că așa cerea scheciul, și acum mi-e imposibil să râd sănătos, adevărat. M-am identificat cu escrocul sentimental numai sub aspectul fizic, imediat, sub carcasa plimbată e un gol înspăimântător, tot ce era al meu s-a atrofiat… Privesc cireșii înfloriți și aș vrea să mă bucur, dar intervine paiața cu surâsul amar, merg de mână cu o fată și mă aud tunându-i textele celuilalt… Vin apoi ceasurile când stau culcat pe spate și măsor lung cârligul lămpii din tavanul mansardei mele. Trăiesc atunci în plină atmosferă dostoievskiană. Respiră adânc: De la minciună la furt au fost primii pași pe care i-a făcut tipul inventat de mine, apoi inevitabil a urmat…

Își scutură brațele a lehamite. Mara scoase pachetul cu țigări, renunță, era prea multă lumină, prea multă lume, și-i vârî înapoi în poșetă.

— Te are la mână?

— Da. Nu mă întreba cu ce, tot n-am să-ți răspund. Își ridică privirea: Ascultă sfatul meu, pleacă cât nu e prea târziu!

— Unde?

— La celălalt capăt al țării, măcar pentru un timp. Și fă tot ce e posibil, să nu te găsească. Bănuiesc că ai

semnat și dumneata polițe în alb, nu poți cere ajutorul miliției.

— Altruist?

— Pericolul iminent este singurul meu suport, singura bucurie. Trebuie să-mi procur emoțiile, asta explică dacă vrei pentru ce m-am înhăitat, termenul este exact, cu pictorul. Își apăsă pieptul: Frica de a fi tras la răspundere, zvâcnetul inimii când cineva sună la ușă, grija permanentă, devenită obsesie de a evita juvățul lui Nick Stratilat îmi umplu golul…

Mara ridică din umeri:

— Cine a vorbit acum, tu sau paiața? Mă rog, orice mi-ai înșira tot n-am să cred, așa că las-o baltă. Apropo de satisfacții, ți-am spus, mi se pare, le am și eu pe ale mele. Te-ai întrebat ce satisfacție aș încerca văzându-l pe Nick negru la față pentru că omul lui de încredere i-a sfătuit nevasta să-l părăsească?

— N-ai să-i povestești.

— Ar fi un prilej minunat să plătesc unele datorii vechi…

Adam Petrescu lovi cu pantoful o pietricică răsărită în cale.

— Ai altă construcție, doamnă, dumneata te-ai rătăcit printre noi, ești o păcălită, iartă-mă că ți-o spun, ușor influențabilă, ușor de manevrat deși ai lucrat în circ. Dumneata faci parte dintre milioanele de oameni

pentru care calendarul reprezintă o suită de acuarele cu tonuri suave și pastelate. Există însă și negrul zilelor de doliu și mucegaiul zilelor cenușii când toate-ți merg pe dos, și plouă și e noroi, griul de plumb al celulei, roșul sângelui răsărit în bulbul ochilor pentru că cineva a înșelat tot ce e mai bun în tine, te-a dus de nas, ori ți-a luat-o înainte prin manevre abjecte. Ai avut ghinionul pasienței tăiate la fix. Zâmbi chinuit: Nu, n-ai fi în stare să mă împingi sub șireangul pictorului. Gestul oricum ar rămâne inutil, sunt câteva luni bune de când mă aștept la orice, îmi controlez în permanență spatele.

Mara își trecu o șuviță de păr după ureche.

— Du-te.

— Aș fi vrut să-ți mai spun că regret sincer…

— Pleacă! adăugă cu obidă: N-ai să înțelegi niciodată ce rău îngrozitor mi-ai făcut!

Se răsuci pe călcâie și ieși din parc, repede, aproape în fuga.

*

Pictorul pândea strada din spatele draperiei, nu se clinti când Mara intră.

— Mă întreb, spuse, dacă amicul Adam a recurs la vechea placă sau și-a primenit între timp repertoriul. Nu pari plictisită.

— Ai și aflat…

— Plătesc bine.

Lumina crudă îi scălda chipul și dintr-o dată Mara înțelese ce-au însemnat pentru Nick Stratilat ultimele opt zile. Pictorul avea ochii injectați, cute adânci la colțurile gurii și rădăcina nasului, prin părul nefiresc de negru altădată răsăriseră fire albe. Slăbise mult, mâinile de obicei liniștite, fără gestică violentă, de o siguranță odihnitoare, îi tremurau, i se vedeau venele zbuciumându-se la tâmple.

— Ce basm ți-a mai turnat?

— Ascultă banda.

Pictorul rămase cu privirea ațintită spre capătul străzii. Observă rece:

— Comiți imprudențe, draga mea, iar Adam gafe în toată regula. Făcu o pauză: Sau a început să-și arate colții? Pătrașcu a fost în spatele tău tot drumul, te-a condus până acasă.

— Oricum știe.

— Bănuiește! Atât! Repetă-ți chestia asta, să-ți intre bine în cap!

— Îți furi singur căciula, Nick!

— N-are nicio probă!

— O s-o capete.

— În clipa aia vom fi departe. Totul e să ne păstrăm calmul câteva zile.

Mara își aminti conținutul telegramei. Râse amar:

— Plecăm împreună?

— Ce întrebare! Firește! După socotelile, mele, miercuri cel mai târziu vom lua masa la Florența. O măsură surprins: Nu te bucuri?

— Ba da…

— Ne vom. Stabili la Neapole.

— Ai hotărât bine, italienii sunt oameni amabili, corecți…

— Vom călători.

— Avem bani…

— Suficienți să colindăm lumea măcar un deceniu.

— Ce băiat admirabil ești tu, Nick! Credeam că ai să mă părăsești…

Pictorul se rupse încruntat de fereastră, o privi lung, opac.

Jumătate de oră mai târziu Anton intră prin ușa mascată în zid:

— Ai un plic de la Adam.

Mara recunoscu între degetele pictorului telegrama cu adresantul necunoscut și se așeză satisfăcută în fotoliu. Rezemat de dulapul-paravan, cascadorul aștepta dispozițiile stăpânului.

Pe chipul pictorului se așternu brusc întunericul. Scoase un muget dureros, și scăpă hârtia din mână. Anton Zaharia făcu îngrijorat un pas înainte.

— Domnule Nick…

— Afară!

Mara ridică telegrama.

— A! Ți-au răspuns băieții cei buni din Italia.

— Gura!

— Ai preconizat că plecăm împreună, nu-i așa, dragul meu!

— Gura, târfă!

Cascadorul se opri cu mâna pe clanță.

— Nick, te rog, nu e momentul…

— Ți-am spus să ieși!

— Rămâi, Antoane, interveni Mara palidă, ai prilejul minunat să cunoști intimitățile unei perechi potrivite. Ce se petrece în dormitor nu e un secret pentru nimeni…

Nick Stratilat scoase fulgerător frânghia cu nod, se repezi spre fotoliu.

— Nu!

Dintr-un salt Anton Zaharia fu între ei, îi prinse brațul din încheietură. Pictorul se zbătea turbat, încerca să se elibereze:

— Îndrăznești?

— Nick, spuse calm cascadorul, ce fac e în interesul dumitale. Peste zece minute ai să-mi mulțumești.

— Afară!

— Treceți dincolo, doamnă, vă rog!

Mara ieși sprijinindu-se de mobile. Cascadorul

aștepta să se închidă ușa, apoi îi eliberă brațul:

— Erai la un pas de o mare prostie, trebuia să intervin.

— Așteaptă-ți răsplată!

Se prăbuși pe marginea fotoliului cu capul în mâini.

*

Odaia cascadorului se afla printre dependințe la celălalt capăt al vilei. Mara bătu încet, cu teamă în ușă.

— Intră!

Era o încăpere mică, mobilată sumar: un pat, un scaun, o masă ocupată aproape în întregime de cărți, câteva cuiere agățate pe pereți.

— Aici locuiești?

— Da, doamnă.

Anton Zaharia își aranja hainele în valiză fără să-i dea atenție.

— Am venit să-ți mulțumesc. Dacă nu erai dumneata…

— Prostii. Oricine ar fi procedat la fel.

— Adam, de pildă, dispărea urgent.

— Adam nu e bărbat. Un caraghios cu ifose.

— Pleci?

— Da. Se așeză pe marginea patului zâmbind stânjenit: Se spune că nu-i prea inteligent cel care repetă o greșeală… Când am acceptat oferta soțului dumneavoastră intuiam că până la urmă o să-mi frâng gâtul. Nick se grăbește să-mi dea o mână de ajutor…

Luați loc.

Mara se așează pe scaun, își lăsă abătută mâinile în poală.

— Unde e?

— A ieșit. Pătrașcu i-a ghicit toate trucurile cu excepția ușii mascate în zid. Sau nu a descoperit-o. Accentuă: încă!

— Crezi?

— Dacă ieri părăsea vila în mod normal, ospătarul continua să-și escrocheze clienții la bodegă și azi. Maiorul știe meserie, am mers odată în spatele lui când v-a urmărit de-acasă în Cișmigiu. Nick a scăpat de umbră folosind cealaltă ieșire.

Ochii femeii se umplură de lacrimi. Spuse fără vlagă:

— Îngrozitor! Parcă a înnebunit!

— Nu mai are nicio speranță, colaboratorii s-au speriat, comit gafe, toată șandramaua se duce de râpă.

— Mi-e frică, Antoane!

Cascadorul îi evită privirea, nu suporta lacrimile.

— Aveți motive. În noaptea când v-a vorbit pentru prima dată despre lovitura de la depozit, mi-a dat dispoziție să stau pe aproape. Dacă plecați, trebuia să vă lichidez undeva cât mai departe de vilă.

— Ai fi făcut-o?

— Da. Credeam orbește în mintea și în steaua lui Nick.

— Și-acum?

— Îmi fac bagajele. N-am poftă să-i strâng mâna lui Gigi Păun pe lumea cealaltă.

Mara păru decepționată:

— Eram convinsă că nu te sperii cu una, cu două.

— Doamnă, spuse cascadorul abandonând geamantanul, ați auzit probabil prin ce școli am trecut, câte luni dintr-un an le-am petrecut prin spitale la vârsta teribilismelor, când scapi repede pumnul. Am învățat să încasez și să mă descurc binișor dacă mă atacă opt-zece derbedei. Își ridică umerii masivi în semn de neputință: Nu știu să mă feresc de cei care vin pisicește, pe la spate, cu juvățul în mână. Pentru asta îți trebuie o inteligență care s-o întreacă pe a adversarului și o imaginație perversă. Îmi lipsesc amândouă. O privi printre gene: Știți cum ați ajuns să luați droguri?

— Mi-a povestit.

— Ideea îi aparține lui Adam… Mare jigodie!

Înghesui pijamaua, strecură pe margini cărțile de căpătâi. Mara scoase pachetul de țigări.

— Ce mă sfătuiești?

— Ușa mascată dă într-un tunel care leagă vila de subsolul blocului florentin din strada Veche. L-ați mai parcurs odată, în noaptea aceea… După colț e o stație de taxiuri. Peste 45 de minute aveți un tren spre Satu-Mare.

— Și?

— Puteți coborî undeva pe parcurs.

— Unde? N-am practic un leu, nu cunosc pe nimeni… Se ridică: Ia-mă cu dumneata, Antoane!

— Sunteți o femeie mult prea frumoasă, doamnă.

— Sunt o nefericită.

— Un bagaj greu, incomod, pentru unul ca mine. Regret.

*

Mara străbătu odăile pustii cu sentimentul că pereții se clatină, Ieși. În colț, lângă restaurant, o ajunse din urmă o mașină. Întoarse capul și-l recunoscu la volan pe Pătrașcu. Maiorul deschise portiera:

— Vreți să urcați? În cinci minute sunteți înapoi.

— E neapărată nevoie?

— Da.

Mara se așeză pe locul din față.

— Ce s-a mai întâmplat?

— Ceea ce prevăzusem demult.

Conducea repede, evitând arterele principale. Femeia recunoscu strada Bărăției și-și simți inima ghem. La numărul 82 staționa o dubă neagră.

— Știți cine locuiește aici?

— Nu.

— Adam Petrescu. Cu o jumătate de oră în urmă l-au găsit oamenii mei prăbușit lângă crematoriu. Înghiți în

sec: Avea beregata sfărâmată.

Apărură brancardierii cu targa. Mara nu fu în stare să articuleze un singur sunet. Își pierdu cunoștința.

*

O aduse acasă alt ofițer. Mara străbătuse drumul de la mașină la ușa vilei împleticindu-se. Nevasta inginerului deschise larg fereastra. Răcni pentru a asigura audiția întregii străzi:

— Uite-ți zâna, Pompi, e beată moartă!

Pompilian Stănescu oftă storcând buretele:

— Oricum, mult n-o mai duce, are plămânii atinși, nefericita…

Mara pătrunse în *living-room* și se prăbuși într-un fotoliu. Telefonul suna lung, insistent, amuți un timp apoi reîncepu. Femeia turnă gin într-un pahar, îl goli și ridică receptorul. Recunoscu vocea maiorului Pătrașcu.

— Sunteți singură?

— Da.

— Eram convins… Regret că trebuie să vă vă anunț numai lucruri dezagreabile…

— Sunt obișnuită. Ascult.

— Anton Zaharia trebuia să plece undeva?

— Întrebați-l pe el.

— Imposibil, doamnă. E mort!

Capitolul XVIII
Monedă pentru monedă

Închisese demult telefonul, dar vestea maiorului îi izbea timpanele. Cascadorul fusese strangulat sub un gard, câteva străzi mai încolo, cineva îi răscolise valiza… Mara trecu în dormitor lăsând ușa puțin întredeschisă. Se lipi de perete pândind sosirea pictorului.

Se întunecase, o bufniță aciuată pe acoperiș se tânguia sinistru, ca în romanele englezești la ceasul când e așteptată stafia bătrânului lord sugrumat cu 300 de ani în urmă în condiții tulburi, fapt care asigură rentabilitatea turistică a castelului. Stropi mărunți de ploaie ciocăneau cu degete reci în ferești. Mara își aminti cu o strângere de inimă legătura inexplicabilă între ploaie și cele mai triste zile din viața ei. Se născuse în circ într-o familie de zburători. Primele imagini întipărite în memorie erau de asemeni ude… O căruță cu coviltir împotmolită în noroi sub cerul cenușiu. Înjurături… opinteli… Trapeziștii cu sacii în cap împingeau din răsputeri… Seara jucau într-un târg din Moldova… Turna cu găleata, pereții din pânză musteau de apă… Atunci s-a prăbușit taică-su. Maică-sa se prăpădise în căsuța de pe Rahovei… Burnița de câteva zile… Peste mahala pluteau aburi grei, cu miros de

sulcină și balegă… Turcu, câinele, presimțise nenorocirea, urlase toată noaptea…

Umbra dulapului trucat, mare, neagră, se deplasă ușor și Nick Stratilat pătrunse gâfâind în încăpere. Se repezi la geam, cercetă amănunțit strada. Luminile nopții îi desenau silueta pe perete. Era de nerecunoscut. Neras, cu obrajii căzuți și hainele mototolite, imaginea clasică a fugarului hăituit de șerif, pictorul nu mai avea nimic din bărbatul superb care, cu o săptămână în urmă, tulbura somnul adolescentelor. Spaima cea rea, spaima cu gheare, spaima de coșmar când te năpădește transpirația de gheață și alergi fără să înaintezi și aluneci în abis, încleștase inima Marei. Nick Stratilat întinse mâna spre măsuța cu băuturi, apucă o sticlă la întâmplare și bău lung, pe nerăsuflate, rotindu-și privirea prin încăpere. În cealaltă mână răsucea frânghia cu nod…

— Mara!

Femeia închise repede ușa, o încuie. Văzu clanța răsucindu-se, auzi o înjurătură birjărească, apoi răsuflarea pictorului grea, cu damf de alcool.

— Mara, mă auzi? Răspunde!

Nu-i răspunse, nici n-ar fi putut. Stătea în mijlocul încăperii, umbră palidă, numai ochi, numai groază, își mușca degetele.

— Lasă prostiile, știu că ești înăuntru, am văzut când

încuiai ușa.

Vorbele pocneau sec, baloane care se sparg într-o odaie golită în grabă de urmași, doar cu un catafalc înconjurat de lumânări. Vorbe cu iz de moarte…

— Deschide!

Degetele mușcate aveau pielea crăpată, dar niciun strop de sânge nu răsări. Sângele Marei înghețase.

— Fată dragă, începi să mă enervezi! Deschide! Ți-am adus ceva.

Mara știa că pictorul îi aducea sfârșitul, îl frământa în palma asudată… Cheia căzu cu zgomot și în broască se zvârcoli un șperaclu. Țipătul femeii, lung, descătușat, îl făcu să încremenească.

— Nu te apropia!

— Draga mea, înțelege!

— Strig! Dacă te atingi de ușă scol cartierul!

Urmă o pauză grea. Vocea pictorului se strecură șarpe pe sub prag.

— Fii rezonabilă, Mara… trebuie să discutăm… Lucrurile au luat o întorsătură neașteptată… Hai, fetițo, deschide.

— Spune ce ai de spus, te aud.

— A! Nu, nu așa. Vreau să-mi arăți că ai încredere în mine.

Șperaclul se răsuci din nou.

— Strig!

— Am nevoie de încrederea ta… Am mare nevoie… Uită izbucnirea de azi… eram nervos… tu știi ce însemni pentru mine…

Gâfâia învârtind zorit șperaclul. Mara își simți ochii împăienjeniți de lacrimi, tremura.

— Depărtează-te de ușă, Nick! Chem vecinii!

Zgomotul metalului zgândărit încetă. Pictorul izbucni:

— Ce-ți cășună, femeie? Ai înnebunit? Ți-a luat Dumnezeu mințile? Răspunde!

— Mi-a venit rândul…

— Alta acum!

— Cu ceilalți trei ai isprăvit repede.

— Nu-ți dai seama ce vorbești!

— Am rămas singurul martor. Păun, Adam și cascadorul sunt acum la morgă.

— Nu se poate!

— Ucigașule!

Pictorul râse fals, din gât:

— Cum poți fi atât de candidă, fată dragă? Băieții își aveau socotelile lor, răfuieli vechi, s-a spart bâlciul și s-au grăbit să-și revizuiască conturile, altă explicație nu văd… Adam, de pildă, îi datora ospătarului cincizeci de mii, bani pierduți la pocher… Anton l-a stâlcit în pumni pe chelner după un revelion… Hai să bem ceva și-ți povestesc toată tărășenia. Vii?

— Nu!

Pictorul se zvârli cu umărul în ușă, lambriuri le trozniră.

— Deschide, târfă!

*

Ploaia bătea monotonă caldarâmul. Maiorul își scutură pălăria, se adăposti sub o streașină și aprinse o țigară. Geamurile vilei continuau să rămână oarbe.

Locotenentul Brumă apăru furișându-se pe lângă ziduri. Își trecu mâna prin păr, în ochi îi jucau lumini vesele.

— Spune, Andrei.

— Am descoperit ieșirea… Pe strada Veche, dacă vă amintiți, e un bloc florentin, între el și vila pictorului sunt aproximativ trei sute de metri. Un tunel leagă cele două imobile. Există urme certe că a fost străbătut cu cel mult cinci minute înaintea mea.

— În același sens?

— Da. Pictorul s-a întors!

Maiorul îi puse mâna pe braț.

— Mulțumesc. Ai făcut o treabă pe cinste.

— Ce ordonați?

— Să nu-l mai poată folosi!

*

Ușa se crăpă, gata să cedeze. Mara încerca din răsputeri s-o blocheze cu divanul, dar mobila greoaie,

din lemn masiv, abia se mișca. Icnetele pictorului și țipătul lemnului spart îi loveau urechile cu pumnii. Se uita disperată jur-împrejur, se repezi la fereastră, o deschise și sări în noapte.

*

Brumă se întoarse în fugă.

— Mara Stratilat a părăsit vila alergând!

— Am văzut-o.

— Mașina e după colț, aș putea…

— Las-o, n-are unde să dispară. Aruncă nervos țigara. Ai blocat cealaltă ieșire?

— Nu.

— Aleargă și roagă-te cui vrei tu să nu fie prea târziu!

*

Pictorul se zvârli cu picioarele înainte. Ușa se prăbuși. Perdelele fine fâlfâiau, un aer rece, cu miros de ploaie, de pământ reavăn, de tufănele ude pătrundea în încăpere. Nick Stratilat înțelese, se aplecă peste pervaz. Zări lipit de zidul inginerului, în umbră, silueta lui Pătrașcu. La colț luceau automatele subofițerilor. Se răsuci fulgerător, străbătu încăperea în fugă și dădu înlături dulapul trucat.

Pașii pictorului stârneau zgomote înfundate. Străbătu ultimii zece metri și apăsă pe clanța ușii mascate la subsolul blocului florentin. Tresări. Un bulgăr de gheață îi alunecă pe șira spinării. Ușa era blocată.

*

Mara mergea prin ploaie, pe o stradă cu case betegite. Degete uscate, vechi, coborau jaluzelele cu grijă, tremurau la gândul că chinga destrămată pe alocuri s-ar putea rupe. Becuri mărunte, economicoase, răspândeau lumini ofilite, de un galben murdar, țeseau umbre dese prin unghere și în inimile octogenarilor, îi ucideau în fiecare seară câte puțin.

Mara pășea rar, fără grabă, fără țintă. Groaza o secătuise, nu simțea ploaia, nici oboseala, nu se gândea la nimic. Un manechin ud, rătăcind în noapte, o jucărie frumoasă cu mecanismul dereglat.

O idee vagă, subțire, se înfipse în mintea femeii, își făcu loc, căpătă proporții. Câteva străzi mai departe zări sediul unei secții de miliție. Iuți pașii, puse mâna pe clanță… Alt gând, altă hotărâre îi dădu brusc târcoale. Se îndepărtă în fugă.

*

— Ofițerul de serviciu.

— Cu domnul maior Pătrașcu.

Mara strângea crispată receptorul.

— Cine îl caută?

— O cunoștință.

— Reveniți mâine dimineață la prima oră Legătura se întrerupse.

*

Nina stinse televizorul și scoase din biblioteca maiorului un teanc de reviste, amânând lecția despre fidelitatea animalelor domestice pentru a doua zi dimineața. În definitiv nu era obligatoriu s-o asculte tocmai pe ea, mai ales că reușise la ultima oră să ia un trei minus.

În ușă se auzi un ciocănit ușor.

„Tăticu! Și-a uitat cheia!"

Vârî repede revistele în dulap, își potrivi pe figură expresia copilului proaspăt trezit din somn și deschise. La început n-o recunoscu pe Mara. Rochia udă i se lipise de trup, din păr îi picura apa.

— Îți mai amintești de mine?

Chipul fetiței se lumină:

— …cu cățelul!

— Bună seara, Nina. Te-am trezit?

— Nu! Tocmai închisesem televizorul… ăăă, caietu. Știți, am foarte mult de învățat…

— Tăticul e acasă?

— Trebuie să vină. Poftiți.

Stătea pe canapea, cu un ceai fierbinte în față, îmbrăcată în halatul Ioanei. Nina se foia primprejur, amabilă puțin îngrijorată.

— Să vă aduc ceva de mâncare?

— Mulțumesc Nina, nu mi-e foame.

Fetița se bătu cu palma pe frunte, scoase din dulapul maiorului sticla de coniac.

— Doctoria asta e foarte bună pentru răceală.

— Ai gustat-o?

— Nu eu, tăticu. Clipi cu înțeles: Ca să fie sigur că nu se îmbolnăvește, ia în fiecare seară un păhărel, două… Așa sunt bărbații. A! Fierul!

Fugi în bucătărie. Mara își plimbă fără interes ochii prin încăpere: mobilă de serie, câteva rafturi de cărți, în majoritate Biblioteca pentru toți, tablouri multe, cu o singură temă: florile. Mâna care le așezase pe pânză avea har, ghiceai repede siguranța profesionistului, stilul cert, personal. Fetița reveni cu rochia Marei călcată nesperat de bine.

— Nu trebuia. Nina!

— Ba da.

Se schimbă în baie, își trecu pieptănul prin păr. Când reveni, Nina pocni din palme.

— Vai, ce frumoasă sunteți!

— Și tu ești frumoasă, spuse abstract Mara gândindu-se pentru prima dată cât de puțin i-a folosit dărnicia ursitei.

— Nu, nu sunt. În schimb iau note bune. Rectifică: Bunicele.

Discuția se lega greu, Mara ofta des, privea îngrijorată

pe fereastră. Nina era disperată, nu știa ce să mai facă. Îi arătă rochițele ei, povesti isprăvile lui Mannix, cel mai obraznic copil din cartier. Degeaba. Avu o idee:

— Vreți să jucăm *Piticot* sau *Omule nu te supăra*? Înțelese repede că n-a nimerit-o nici de astă dată. Știți ceva, mai bine vă spun o poezie.

— Spune…

— *Vin pionierii*! Explică: O învăț pe ascunselea pentru serbare, cine știe, poate anul ăsta mă alege și pe mine…

Recită tare, cu sufletul pe buze. Mara îi trecu absentă mina prin păr și Nina își simți lacrimile tulburându-i privirea. O căldură pe care n-o mai cunoscuse demult îi cuprinse inima. Se bâlbâi:

— Cred… cred c-am uitat fierul în priză.

Fugi în baie și plânse mult.

*

Apăruseră zorile. Maiorul îi făcu semn lui Brumă să se apropie.

— Plecăm, Andrei. Supravegherea vilei o continuă sergenții Păiș și Moraru, în așa fel încât să fie văzuți, înțelegi ce vreau să spun.

— Și dacă pictorul iese?

Pătrașcu clătină din cap hotărât:

— N-o să iasă!

*

Când dădu cu ochii de Mara maiorul clipi nedumerit.

Întrebă fără să-și ascundă uimirea:

— Dumneavoastră?

Femeia zăcea fără expresie într-un fotoliu. Nina adormise pe canapea strângând în brațe pe Marta, păpușa cu păr negru. O prefera pe cea blondă, dar fetița socotise că Mara n-ar înțelege aluzia.

— V-am căutat la birou. Mi s-a comunicat că lipsiți. N-am avut puterea să aștept până mâine dimineață. Îmi pare rău…

— Ați procedat foarte bine. Noroc că-mi știați adresa.

— Mi-a spus-o Nina, atunci, în Cișmigiu.

— Luați loc.

Mara își crampona degetele de spătarul scaunului. Articulă răgușit:

— Eu, Nick Stratilat și Anton Zaharia am spart depozitul.

Maiorul își stăpâni greu emoția:

— V-aș propune să discutăm lucrurile astea după ce vă odihniți.

— Acum! mai târziu nu știu dacă o să am curajul Maiorul o luă pe Nina în brațe, o culcă în camera ei.

Fetița deschise ochii, șopti:

— N-o lăsa să plece! Te rog, tăticule!

— În regulă, Nina. Dormi, draga mea mică.

Prepară două cafele, desfăcu sticla de coniac.

— Ați avut o noapte grea.

— Nu-i prima. De două săptămâni trăiesc un coșmar.

— Știu.

— Dați-mi o țigară.

Maiorul puse pachetul pe masă, îi oferi bricheta aprinsă. Degetele femeii tremurau. Trase fumul adânc în piept, cu lăcomie.

— Ce-ar fi totuși să amânăm?

— Nu. Oricum n-aș putea să adorm. Scutură scrumul: Vă stau la dispoziție.

— Cunoașteți escrocheria de la *Consignația*? întrebă maiorul turnând coniac în pahare.

— M-a pus în temă… soțul meu câteva zile înaintea spargerii.

— Cu ce prilej?

— Momentul îl preconizase demult. Zâmbi amar. Momentul de adevăr… În seara aceea am aflat lucruri cutremurătoare despre mine, despre el, despre viața noastră. Am avut dintr-odată senzația că mă aflu printre ruine, în jurul meu totul se dărâmase, pășeam prin pustiu. Crezusem că mă pricep la oameni atât cât îmi închipuiam că e necesar să te pricepi, îmi făcusem o virtute din a ignora tot ce nu mă privește, interesul meu se limita la cârpe și meserie. Atât. Nu toți avem vocație de cugetători, nu fiecăruia îi e dat să descopere o Americă… îmi vine greu să cred că în ultimele opt luni am fost mai obtuză, mai oarbă ca altădată. Anumite

împrejurări amplifică însușirile și defectele noastre. Eram convinsă că Nick Stratilat se cumpără pentru că e un pictor mare…

— Nu e!

— Știu. O știe și el, mi-a mărturisit. Vânzarea deghizată trebuia să-i justifice veniturile.

— Lovitura de la depozit n-a fost prima, presupun. Curios, n-am primit nicio reclamație.

— Nick prăda posesorii obiectelor de valoare, nedeclarate. E un decret…

— Remarcabil! observă Pătrașcu încruntând sprâncenele. Un teren fertil și sigur. Unde le comercializa?

— Peste graniță. E în combinație cu niște italieni, ei îi trimiteau aparatura, înlesneau transferul… Majoritatea banilor cuveniți tot ei îi depozitau. Ieri am aflat că au încetat colaborarea, nu-l mai cunosc.

— Există o justiție! Ideea loviturilor la locuințele indivizilor care nu s-au conformat legii nu-i de lepădat, păgubașii rămân muți, pentru a nu-și mărturisi propria ilegalitate.

— De asta a și rezistat Nick.

— Ce nevoie avea să se complice cu depozitul?

— Posesorii de bunuri nedeclarate se răriseră, clienții îl presau, plus, probabil, lăcomia!

Goliră cești le de cafea, fiecare cu ghidurile lui.

— De când am început ancheta, spuse maiorul, mă întreb cum ați acceptat să-l ajutați.

— N-are importanță…

— Pentru mine da. Sunteți un om deosebit…

— O zdreanță!

Pătrașcu își umezi buzele:

— Dimineață o să dați o declarație scrisă. Nu e nevoie să treceți absolut toate motivele participării dar, credeți-mă, acum mi-e peste putință să nu insist. Ajutați-mă să vă înțeleg. Oricâtă fantezie aș avea, nu pot să-mi închipui că ați cedat fără presiuni, numai de dragul banilor. Pregătit sau nu pentru viață, există curse pe care le eviți instinctiv, cu ochii închiși. O privi țintă: V-a șantajat?

Mara întoarse capul, spuse încet:

— Da. Nick m-a pregătit psihologic înainte de a-mi face propunerea. În seara aceea mi-a demonstrat practic punct cu punct că depind în întregime de el.

— V-a convins? întrebă mirat Pătrașcu.

— Avea argumente…

— Vă gândiți la aranjamentul cu barul?

— Și la el. A fost primul șoc, prima fisură, eram convinsă că rezist profesional. O chestiune de orgoliu, în ultimă analiză, de echilibru sufletesc.

— Înțeleg. Apoi?

— Apoi…

Se opri, își mușcă buzele.

— Spuneți, doamnă!

— Nu pot! Ce-a urmat n-are nicio legătură cu furtul, vă asigur. O poveste intimă, murdară, mi-a întors sufletul…

Pătrașcu își aminti declarația amantei abandonate de Adam Petrescu. Mara fusese văzută intrând în garsoniera din strada Bărăției. Nu insistă. Femeia bău puțin coniac, aprinse altă țigară.

— Cunoașteți efectul drogurilor?

— Din lecturi.

— V-aș putea vorbi eu ceasuri întregi. Expiră lung fumul. Timp de câteva săptămâni înaintea „momentului de adevăr”. Nick mi-a strecurat seară de seară, înainte de culcare, drogul în paharul cu lapte de pe noptieră.

— Poftim?

Pătrașcu nu-și credea urechilor, cutele dintre sprâncene i se adânciseră. Mara privea absentă fotografia Ninei la patru ani, cu un cățel de catifea în brațe. Pe atunci n-avea nimic împotriva animalelor domestice… Din codițele fetiței, mici, de șoricel, se vedeau doar fundele enorme, două avioane care-i astupau urechile.

— Ați auzit bine, am fost drogată fără să știu. Până dimineața efectul dispărea, mă trezeam din ce în ce mai

prost dispusă. Necesitatea, însă, rămânea! Clătină din cap Povestea miroase de la șapte poște a melodramă, femeia blondă, suavă, ajunsă în ghearele unui vampir și așa mai departe. Nu sunt nici blondă, nici suavă, dar astea nu-s motive să mă credeți. Cu asemenea istorii, trebuie să recunoașteți, nu vă ciocniți în fiecare zi. Mi-ar părea rău să vă închipuiți că-mi caut circumstanțe.

— Chestiunea, oricum, întoarce lucrurile la o sută optzeci de grade. De ce v-a intoxicat?

— Drogul constituie mijlocul cel mai eficient de a-ți asigura dependența cuiva. Asemenea produs nu-l găsești la farmacie. Din clipa în care nu mi-a mai strecurat doza în paharul cu lapte a început coșmarul… Strânse ploapele: Groaznic!

Maiorul își frecă bărbia pe gânduri.

— Există cineva care poate să confirme?

— A fost! Cascadorul. Era de față când Adam i-a sugerat soțului meu ideea.

— Adam! Un tip cu fantezie…

— Un… mă rog, despre morți numai bine.

— Așa se spune. În asta a constat șantajul?

Mara netezi cu muchia palmei fața de masă galben-pai pe care Nina se iscălise cu pixul maiorului: Carmencita-Nina Pătrașcu… Fetiței îi plăcuse numele Carmencita.

— Da…

— Numai? V-aș ruga să fiți foarte sinceră, oricum pictorul nu e omul care să vă menajeze după arestare.

— Ar mai fi ceva… L-am cunoscut pe Nick cu mult înaintea căsătoriei, am avut un copil…

— Care s-a născut mort, sunt informat.

— Nu, domnule maior, al meu trăia, sora de la maternitate l-a schimbat cu altul… Lucrurile astea nu mai au cum s-o atingă, a părăsit țara, la câteva săptămâni după substituire.

— De unde știți?

— Nick i-a aranjat plecarea în schimbul unei declarații scrise. Avu un râs mic, rece. Colegii, prietenele mă invidiau ce noroc am avut să-l întâlnesc…

Maiorul scoase carnetul de însemnări, citi:

— Despre sora Anghelache e vorba cumva?

— Ați aflat?

Pătrașcu nu-i răspunse. Privea pe gânduri zorile plăpânde.

— Dacă am înțeles bine, hotărârea pictorului de a face apel la dumneavoastră s-a născut recent, câteva săptămâni înaintea furtului.

— Categoric.

— V-ați întrebat pentru ce s-a dat peste cap să obțină declarația sorei cu opt luni înainte?

— S-a asigurat, bănuiesc, că voi fi docilă în împrejurări cheie, nu văd altă explicație. Nick știa cu ce

se ocupă…

— Așa raționați acum.

— În clipa aceea și ulterior n-am văzut în fața ochilor decât celula, mă gândeam cu groază la ce vă urma.

— O stare de spirit speculată abil de soțul dumneavoastră.

Mara respiră profund.

— Printre altele. Am un frate inginer…

— Dragoș Teodorescu.

— A făcut un accident, cu mașina, s-a speriat, știți cum se întâmplă, și a fugit… Un act condamnabil, nu încape discuție. Gigi Păun se afla prin apropiere, l-a recunoscut.

— Demult?

— Luni 6 iunie…

Pătrașcu bătea capătul țigării de unghia degetului gros. Gestul încremeni.

— Anul ăsta?

— Da.

— V-a mărturisit el?

— Nu. N-am mai apucat să-l văd, a plecat imediat într-o delegație, la Arad mi se pare. Victima a decedat. Ospătarul i-a spus lui Nick și a început șantajul.

— Sinistru! observă maiorul.

— După „momentul de adevăr" nu mai aveam decât o singură dorință: să mor. Am înghițit un tub de

luminal…

Se auziră bătăi în ușa liftului blocat între ziduri, voci groase care făceau recomandări din stradă nevestelor ieșite pe balcon să-i rupă urechile lui ăla micu' dacă nu-și face lecțiile, zgomotul pachetelor cu resturi alimentare aruncate de gospodine în curtea interioară. Începea o nouă zi.

— În cele din urmă, continuă maiorul, ați acceptat.

— Da. Nick a pus la cale alibiul, Gigi Păun, Adam, poetul Sihlă și inginerul Stănescu trebuiau să depună în favoarea noastră. Se pare că ați ocolit capcanele.

— Filmarea a avut loc pe la nouă, iar pendula surprinsă în cadru arăta ora zece, nu?

— Exact. Vila e legată de blocul învecinat printr-un tunel.

— L-a descoperit aseară locotenentul Brumă.

— Pe acolo am ieșit. Cascadorul aștepta la volan, în câteva minute am ajuns la depozit. Drumul dus și întors pe cablu a fost un supliciu, de o mie de ori era să mă prăbușesc. La plecare ne-a surprins bătrâna…

Vorbea cu fruntea rezemată în pumni, cu vocea gâtuită. Maiorul deschise fereastra. Aerul proaspăt pătrunse în încăpere împreună cu zgomotele dimineții, împreună cu zâmbetul soarelui.

— Ați fost înșelată, doamnă!

— Nu-i prima dată… La ce vă referiți?

— Am intuit dintr-un bun început că dumneavoastră sunteți singura care eventual va vorbi și oamenii mei nu și-au precupețit eforturile răscolind trecutul, luând relații de la toți care v-au cunoscut. Locotenentul Brumă a discutat zilele trecute cu sora Anghelache.

— S-a întors?

— N-a plecat!

Mara tresări:

— Nick i-a aranjat… Se opri cu gura întredeschisă. Ce vreți să spuneți, domnule maior?

— Înlocuirea noilor născuți e un basm, ca și declarația scrisă, ea și trecerea frauduloasă peste graniță a sorei de gardă.

— A!

Femeia îl privea încremenită.

— Pictorul, continuă Pătrașcu, a mizat pe naivitatea dumneavoastră și a mizat bine. N-ați dorit copilul, iar faptul că chestiunea s-a rezolvat relativ ușor printr-o simplă substituire presupunea discreție.

— Ce mascaradă, Dumnezeule!

Pătrașcu se apropie de masă.

— Luni 6 iunie curent, inginerul Dragoș Teodorescu se afla de zece ore la celălalt capăt al țării.

— Adică?!?

— Nu el a făcut accidentul! E pur și simplu uimitor cât de credulă ați fost! Chiar dacă admit că Nick Stratilat

este un maestru al improvizațiilor…

Ajuns în stradă maiorul respiră adânc.

Câștigase.

*

Locotenentul observă luminile noi, vesele din ochii lui Pătrașcu, dar se abținu să-l întrebe ce s-a întâmplat.

— Introdu-i pe frumoșii ăia, te rog.

Întâi intră Gigi Păun, două minute mai târziu, Adam Petrescu și cascadorul. Când dădu cu ochii de ospătar, Anton Zaharia avu un sughiț scurt, seducătorul împrumută expresia imposibil de confundat a omului care întinde mâna în baie după prosop și atinge o stafie.

— Așa vasăzică! Mda… mormăi Adam.

— Clar! spuse cascadorul.

Maiorul le făcu semn să ia loc:

— Ați înțeles, în sfârșit! Nu știu cât de limpede vă e chestiunea, de un lucru însă pot să vă asigur: dacă nu vă rețineam pentru cercetări, astăzi erați pe masa de autopsie. Nick Stratilat a răscolit Bucureștiul în căutarea voastră cu lațul în mână.

— Chintă regală din patru culori! spuse Gigi Păun căscând ostentativ. Am mai văzut d-astea.

Pătrașcu se răsuci:

— Ai spirit de observație! Cum a fost cu accidentul din 6 iunie? Cine era la volan, fratele doamnei Mara,

nu?

Ospătarul deveni atent. Minciuna o ticluise cu pictorul, n-avea de unde să știe. Doar dacă… Zâmbetul îi fugi de pe buze. Se uită la ceilalți. Adam își reluase masca durerii, cascadorul sta arc, încordat la maximum, atent să vadă dincotro vine pericolul.

— Nu-ți sparge capul, băiete, continuă maiorul, îți spun eu de unde știu. În clipa asta, soția pictorului așterne pe hârtie tot ce mi-a povestit timp de trei ore.

— Sunt curios ce înșiră, nu mi-a făcut deloc impresia că fantezia o dă afară din casă, spuse Adam Petrescu.

Pătrașcu acceptă clătinând din cap:

— Hotărât. Niciodată nu i-ar trece prin minte, de pildă, că un om poate fi împins la droguri, strecurându-i-se seara, înainte de culcare, „medicamentul" în paharul cu lapte. Asemenea idei poate avea numai un tip care își pipăie în permanență gândul, îi vede culoarea, simte forma.

Adam asculta desenând cu degetul mijlociu spirale nervoase pe genunchi:

„Mara a vorbit, gândi, e limpede!"

Pătrașcu se întoarse spre Brumă:

— Rămâne numai Anton Zaharia. Andrei, dă-le te mg, codul penal să-l răsfoiască, continuă maiorul, când cei doi se aflau pe punctul de a părăsi biroul. Vor găsi acolo fapta lor încadrată exact. Poți să le explici cât de

îngăduitoare este justiția față de cetățenii dispuși să trădeze interesele statului. Tânărul măcinat de gânduri va avea la ce să mediteze.

Rămași singuri, cascadorul își fixă privirea undeva peste capul maiorului. Pătrașcu îl privi mult timp în tăcere.

— După Nick Stratilat, spuse, situația dumitale este cea mai grea, sper că ai înțeles.

— Nu știu la ce vă referiți.

— A, continui să speri că nu-i decât o cursă. Nu, Antoane, de astă dată nu. De unde crezi că știu amănuntul cu drogul strecurat în pahar? Erai de față când Adam i-a sugerat pictorului intoxicarea și tot dumneata ai fost acela care i-ai povestit doamnei Mara. De altfel, peste un ceas, o să-ți dau să-i citești declarația.

Cascadorul își concentră privirea pe chipul maiorului.

— N-a rezistat…

— Nu.

— Bănuiam că așa o să se întâmple.

— Nu-i purta pică, e un om nefericit, toți au păcălit-o.

— Da… Anton Zaharia îl privea cu un soi de admirație. Credeam că încă nu s-a născut ăla în stare să-l înfrângă pe Nick.

Pătrașcu îi întinse pachetul de țigări, aprinse și el una.

— Doamna Stratilat mi-a povestit că nu-l agreezi pe Adam Petrescu.

— O jigodie!

— Nu ți-a plăcut nici ideea cu intoxicarea.

— Am și așa destule păcate.

— Uite ce e, Antoane, aș vrea să mă ajuți într-o chestiune.

Cascadorul zâmbi amar:

— Eu…

— Va trebui să dai o declarație cu tot ce s-a întâmplat. Se grăbi să precizeze: nu acum, mâine, peste două-trei zile când nu vei mai avea dubii asupra stadiului la care a ajuns ancheta. Nu ai cele mai ortodoxe păreri despre onestitate, ești un dur, poți stâlci în pumni zece bărbați, dar sunt convins că niciodată n-ai fi capabil să otrăvești un om cu bună știință, câte puțin în fiecare zi, un om nevinovat! Te rog, nu omite sugestia lui Adam Petrescu. Mara Stratilat a fost o victimă. Ajută-mă s-o ajut!

— Un act de caritate?

— De omenie.

Cascadorul îl privi în ochi:

— O să încerc.

*

Colonelul Tudose își sorbi cafeaua:

— Un alibi perfect.

— În orice caz greu de spulberat, aproape imposibil, spuse Pătrașcu. Singura probă, sticla pariului, a distrus-o Anton provocând accidentul camionetei care

transporta navetele la laborator. Am parcurs o parte bună din itinerarul stabilit de Nick Stratilat și mi-am dat seama că nu-i nimic de făcut. Peste o sută de martori sunt gata să depună în favoarea pictorului. Complicii judicios aleși fredonau cu dezinvoltură și tupeu cântecul lui Nick Stratilat. Am răscolit împreună cu locotenentul Brumă trecutul fiecăruia. M-au ajutat zeci de oameni onești… Una din femeile abandonate de Adam Petrescu l-a urmărit o vreme pas cu pas. De la ea am aflat că individul care-și pipăie gândurile a întreținut la un moment dat relații foarte apropiate cu Mara Stratilat. Încă o confirmare a faptului că „martorii incidentali" se cunoșteau între ei, dar numai atât. În ultima analiză Adam putea recunoaște liniștit legătura cu nevasta pictorului; fără să-i știrbească alibiul. Mai mult, un avocat isteț găsea în asta un atu în plus. Tânărul l-a cunoscut pe pictor prin intermediul soției, deci n-a picat în casă din senin. Ruptura dintre cei doi, onorată instanță, s-a produs demult, ce interes avea Adam s-o servească pe cetățeana Stratilat? Cu atât mai puțin pe soțul inocent, e de la sine înțeles, etcetera.

— Cunosc genul de pledoarie, spuse colonelul.

— Indiferent cum s-ar fi soldat disputa asupra autenticității filmului, rămâneau martorii pariului.

— Cred că asta e de fapt și marea găselniță a pictorului. Care tribunal poate accepta că cineva dă o

lovitură, în condițiile cunoscute, după ce a băut pe nerăsuflate o jumătate de rom? Hm! Drăcească treabă!

— Am cântărit de o mie de ori pe fiecare membru al bandei. Singura cu un trecut aproape fără pată rămânea Mara Stratilat. Ne-am concentrat atenția asupra ei. Femeia se stăpânea greu, evenimentele din ultima săptămână și consumul de droguri, treaba asta aveam s-o aflu mai târziu, o marcaseră evident. M-am gândit să răspund ia înscenarea pictorului cu altă înscenare. Așa s-a născut ideea „asasinării" celor trei. I-am reținut pentru cercetări cu câteva minute înainte ca băieții să simtă în jurul gâtului juvățul lui Nick Stratilat. Anticipam de fapt intențiile pictorului, având grijă să-i comunic Marei rezultatele. Pentru culoare și tentă de adevăr am apelat la Mariana Cercel, poreclită *Naș*a.

— Asta cine mai e?

Maiorul aștepta întrebarea. Râse. Râsul Ninei când punea la cale o năzbâtie.

— Codoașă, ghicitoare, și gazdă de hoți, o fostă clientă de-a mea. Pe vremuri, cu cincisprezece ani în urmă vreau să spun, speria portofelele în tramvaie. Acum își vede de treabă, s-a măritat cu un coleg de breaslă. Clătină din cap. În *Naș*a a murit o mare actriță. S-a desfășurat amplu și extrem de convingător în rolul mamei lui Gigi Păun, „asasinat" de pictor. Tensiunea din casă crescuse, Mara a avut inspirația să blocheze ușa

dormitorului. Când pictorul cu frânghia în mână s-a repezit s-o spargă, femeia a reușit să fugă pe fereastră. Două ore mai târziu mi-a mărturisit totul.

Colonelul Tudose asculta învârtind stiloul între degete. Se cunoșteau demult, erau prieteni.

— Greu, Grigore!

— Greu. Ai o țigară?

Fuma privind pe fereastră dimineața cuminte.

— L-ai arestat? întrebă colonelul.

— Încă nu. Peste o oră. Celula i-ar aduce liniștea resemnării… N-am sadisme, mă cunoști dar individul ăsta m-a dezgustat. Vreau să mai tremure măcar un ceas. De când am început ancheta așteaptă să încrucișăm mănușile.

pândește cu pumnii strânși clipa când îi voi bate la ușă. Să mai aștepte! Se uită în ochii colonelului: Știi cum a aiurit-o pe nefericita de nevastă-sa?

Relată povestea Marei Stratilat. Chipul lui Tudose se întunecă:

— Îngrozitor!

— Ești jurist, crezi că are șanse să scape? întrebă maiorul.

— Circumstanțe atenuante, în orice caz. Dacă dovedește că a fost intoxicată împotriva voinței ei…

— Aștept declarația cascadorului. Era de față când Adam Petrescu i-a sugerat ideea pictorului.

— S-ar putea demonstra că a acționat sub influența drogurilor și a șantajului. Va cântări mult și convingerea judecătorului. În orice caz, n-o să fie ușor.

Maiorul se apropie de fereastră. Calea Victoriei văzută de sus părea un fluviu de culori vii, agitate. Spuse încet:

— Mi-e milă. E o mare nefericită.

*

Nick Stratilat pândea strada. Avea ochii injectați, obrajii căpătaseră o culoare pământie. Respira greu. În *living-room* stăruia mirosul acru de alcool și tutun, pretutindeni se vedeau aruncate mucuri de țigări și sticle goale. Fumase mult, băuse incredibil. Tunelul blocat îi spulberase ultima speranță.

— Nu! mugi pictorul. Mai există una!

Aștepta întâlnirea cu maiorul. Așteptare dureroasă împinsă la limită, când începe să te înjunghie fiecare fibră, când zgomotul pașilor pe caldarâm îți sparg timpanele, când aerul înțeapă, fiecare respirație e o pernuțe de ace înghițită…

Nick Stratilat era obișnuit să aștepte. O făcuse la paisprezece ani, pitit sub canapeaua din hol ca să vadă unde-și ascunde tante Aimée economiile. Cuvertura de brocart cădea până jos, acoperea picioarele aurite, husa era scoasă numai de crăciun și paște sau când aveau invitați simandicoși… Bijuteriile le ținea ascunse într-o

casetă de argint masiv cu capacul sculptat. În despărțiturile de catifea roșie se aflau inelele cu perle și safire, fleacuri, garnitura cu 120 de briliante pe care Aimée o moștenise, de la soră-sa Raluca, căsătorită cu armatorul Nicolakis. Caseta stătea veșnic încuiată în seiful din spatele unui Luchian. Șase ore așteptase Nick după paravanul de atlas cu dragoni de aur, clipa când mătușă-sa avea să formeze cifrul…

Pictorul văzu mașina maiorului și își înfipse unghiile în palmă.

— În sfârșit!

*

Pătrașcu îi făcu semn lui Brumă să oprească chiar în fața porții. Coborî fără grabă și pătrunse în curtea vilei cu pași rari. Măsurați.

*

Pictorul lăsă ușa deschisă, apoi se așeză comod în fotoliu, picior peste picior și cu paharul în mână. Își simțea limba de iască, umflată, pierduse saliva. În orbite îi ardeau doi tăciuni.

Maiorul apăru în prag. Privirile li se încrucișară pumnale. Nick Stratilat își umezi buzele crăpate ținându-și respirația. Nu se auzea decât liniștea.

Maiorul înaintă încet cu mâinile în buzunare, scoase declarația Marei și o puse pe măsuța cu băuturi.

Dintr-o privire pictorul îi recunoscu scrisul.

Umorii i se prăbușiră brusc.

*

Mergeau de mână prin Cișmigiu. Nina purta pantofiori roșii. Nu se prea potriveau la rochița verde din olandină. Dar nu voise în ruptul capului să iasă din magazin încălțată în sandalele vechi.

Pe degete își pictase cu carioca vreo 12 inele cu și fără pietre. Nu-i lipsea nici verigheta, anoul auriu șterpelit de la stiloul Parker al maiorului… La încheietura mâinii stângi avea un ceas cât un deșteptător, pe cealaltă, două brățări.

Din partea opusă venea un munte de om numai barbă și plete. Pășea clătinându-se, ținând în mână un trandafir ca pe un stindard. Era poetul Sihlă, zis Sonet. Se opri în fața lui Pătrașcu răcnind:

— Lumină. Dixi! șopti gros conspirativ: Am meditat la cele întâmplate. Nu se poate! Exclus! Am spus!

— Bine, bine, zise maiorul privind alarmat în jur. Îi întinse mâna de rămas bun: Mi-a făcut plăcere…

— Adică la revedere? Îmi purtați pică?

— Nu, dar…

— Cine-i zâna asta mică? întrebă poetul uitându-se lung la Nina.

Fetița se ascunse speriată în spatele maiorului. Sihlă zis Sonet îngenunche oferindu-i trandafirul:

— Inimă curată, nesărutată de patimi lumești, te rog

să-l primești!

Făcu o reverență și se depărtă.

Nina roșise toată. Era prima ei floare dăruită de un bărbat.

Își luă inima în dinți și ridică ochii spre maior.

— Unde e?

— Cine?

— Știi tu… cu cățelul.

Pătrașcu îi trecu mâna prin păr.

— A plecat…

— Și nu se mai întoarce?

— Se întoarce, Nina.

— Când?

— Peste șase luni sau peste șase zile.

Inima fetiței zvâcni. Întrebă încet măsurându-l printre gene.

— La… noi?

Nu-i răspunse.